

ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА 2021 – 2027 ГОДИНА

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина е приет на основание чл. 21, т.12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 5, ал. 1, т. 11 от Правилник № 1 за организацията и дейността на Общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация, във връзка с чл. 24, т. 1 от Закона за регионално развитие, чл. 21, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за регионално развитие, с Решение № по Протокол № /..... 0 . 2021 г.

декември 2020 г.

Съдържание

Въведение.....	5
ЧАСТ I. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНОТО И ЕКОЛОГИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ, НУЖДИТЕ И ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА.....	7
1. Обща характеристика на общината.....	7
1.1. Местоположение и географски особености.....	7
1.2. Териториални и поземлени ресурси.....	9
1.3. Природно-ресурсен потенциал.....	11
1.3.1. Релеф, климат, води, почви и полезни изкопаеми.....	11
1.3.2. Защитени зони, защитени територии и биоразнообразие.....	14
1.4. Селищна система и урбанизация.....	14
1.5. Етнически състав и вероизповедания.....	18
1.6. Историческа обвързаност на общината с други територии.....	20
2. Състояние на местната икономика.....	21
2.1. Обща характеристика.....	21
2.2. Промисленост.....	26
2.3. Селско стопанство.....	28
2.4. Горско стопанство.....	35
2.5. Търговия и услуги.....	37
2.6. Туризм.....	39
2.7. Инвестиции.....	42
3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси.....	42
3.1. Демографска характеристика.....	42
3.2. Пазар на труда, заетост и безработица.....	47
3.3. Образование.....	55
3.4. Здравно обслужване.....	63
3.5. Социална инфраструктура и социални услуги.....	66
3.6. Спорт.....	69
4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията.....	71
4.1. Транспортна инфраструктура, транспортна мрежа и транспортно обслужване.....	71
4.2. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура.....	74
4.3. Енергийна инфраструктура и енергийна ефективност.....	78
4.4. Телекомуникационна инфраструктура.....	79
5. Екологично състояние и рискове.....	80
5.1. Състояние на въздух, вода, почви и шум.....	80
5.2. Дейности по управление на отпадъците.....	82
5.3. Рискове за околната среда и за населението в община Бяла Слатина.....	83
6. Анализ на административния капацитет на общинската администрация за реализация на Плана за интегрирано развитие на общината.....	84
7. Анализ на културно-историческото наследство.....	86
8. Анализ на състоянието на селищната мрежа и жилищния сектор.....	88
9. Анализ на елементите на градското културно наследство.....	91
10. Анализ на връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници, с потенциал да влияят върху развитието на населените места и териториите в рамките на общината.....	93
11. SWOT-анализ.....	95

12. Взаимовръзки на анализа с резултатите от проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво от Националния център за териториално развитие	102
Част II. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА ЗА ПЕРИОДА 2021 - 2027 Г.....	104
Част III. ОПИСАНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ, НА ПАРТНЬОРИТЕ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ФОРМИТЕ НА УЧАСТИЕ В ПОДГОТОВКАТА И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА (ПИРО) ПРИ СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ.....	114
Част IV. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗОНИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕГРИРАН ПОДХОД ЗА УДОВЛЕТВОРЯВАНЕ НА ИДЕНТИФИЦИРАНИТЕ НУЖДИ И ЗА ПОДКРЕПА НА ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ И НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ ОБЩИНИ - ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ.....	118
Част V. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО И ОПИСАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИЯ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ.....	123
Част VI. МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И МЕРКИ ЗА АДАПТИРАНЕ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ И ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ.....	125
Част VII. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПИРО.....	128
Част VIII. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА, СЪГЛАСНО УСЛОВИЯТА НА ЧЛ. 32 ОТ ЗРР.....	132
ПРИЛОЖЕНИЯ	
Приложение № 1. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2027 : ОПИСАНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ.....	149
Приложение № 1А. ИНДИКАТИВЕН СПИСЪК НА ВАЖНИ ЗА ОБЩИНАТА ПРОЕКТИ, ВКЛЮЧЕНИ В ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2027 Г.....	164
Приложение № 2. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА.....	168
Приложение № 3. МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 г.....	170
Приложение № 4. РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ В ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА ПРЕЗ ПЕРИОДА 2014-2020 Г, ФИНАНСИРАНИ ПО РАЗЛИЧНИ ПРОГРАМИ, ФОНДОВЕ, НАЦИОНАЛНИ ПРОЕКТИ, РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ И ДР.ВЪНШНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ.....	176
Приложение № 4А. ПРОЕКТИ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА, В ПРОЦЕС НА РЕАЛИЗАЦИЯ ПРЕЗ 2020 Г, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ПРОГРАМИ И ФОНДОВЕ	184

Използвани съкращения

БВП	Брутен вътрешен продукт
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ЕВРОСТАТ	Статистическа служба на Европейския съюз
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕС	Европейски съюз
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФРЗ	Европейски фонд за развитие на земеделието
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗДБРБ	Закон за държавния бюджет на Република България
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗВД	Закон за ветеринарната дейност
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
КФ	Кохезионен фонд
МСП	Малки и средни предприятия
ДРСЗ	Дирекция регионална служба по заетостта
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ДРСЗ	Дирекция регионална служба по заетостта
НПО	Неправителствени организации
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България
ИТСЗ	Интегрирана териториална стратегия за развитие
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОП	Оперативна програма
ОПМ	Общинска пътна мрежа
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ОПАК	Оперативна програма „Административен капацитет“
ОПРР	Оперативна програма регионално развитие
НЦПР	Национална концепция за пространствено развитие
РСРР	Регионални схеми за пространствено развитие
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОУПО	Общ устройствен план на община
ПЧП	Публично-частно партньорство
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПУДОС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РЦП	Райони за целенасочена подкрепа от държавата
СЦР	Северен централен район
СИФ	Социално-инвестиционен фонд
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
NUTS	Класификация на териториалните единици за статистически цели в ЕС/ по Евростат

Въведение

Според Закона за регионално развитие / в сила от 31.08.2008 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.21 от 13 март 2020 г./, системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие обхваща:

1. Национална концепция за регионално и пространствено развитие;
2. Интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;
3. План за интегрирано развитие на община (ПИРО).

В съответствие с чл.13, ал.1 от Закона за регионално развитие (ЗРР), Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на общината и връзките ѝ с други общини в съответствие с интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион за планиране и общия устройствен план на общината. Съгласно чл. 13, ал.2 ЗРР, Планът за интегрирано развитие на общината осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за развитие, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие на територията. Той интегрира регионалното и пространственото развитие и служи за определяне на актуалните проблеми, нуждите и потенциалите за развитие на общината и населените места, които се отчитат при разработването на инвестиционни програми и финансови инструменти, включително съфинансирани от фондовете на Европейския съюз.

Основен подход при разработването на Плана е прилагането на интегрирания подход на развитие, т.е. подход на тясна координация на различните публични политики и на различните секторни дейности за въздействие на базата на местните специфики. Пазарът на труда, заетостта, транспортното обслужване, качеството на околната среда, образованието, здравеопазването и множество други социални елементи си взаимодействат, за да окажат влияние на икономическото развитие. Макар всяка от тези сфери да има своите собствени цели, приоритети и бюджети, Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина съдържа общи приоритети за тези сфери, доколкото тези институционално отделни елементи си въздействат взаимно. Принципът на интегрирания подход е водещ при разработването на ПИРО и съответно прилаган по отношение на всяка част от неговата структура.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина е изработен за цялата територия на общината, като са определени зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за коопериране със съседни общини,

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина съдържа:

1. анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на общината;
2. цели и приоритети за развитие на общината за периода 2021 – 2027 г;
3. зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини;

4. мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия;

5. партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на плана при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност;

6. индикативен списък на важни за общината проектни идеи с проектобюджети и оптимален график на изпълнение;

7. обща оценка на необходимите ресурси за реализация на плана, конкретизирана по години съобразно оптималния график за изпълнение на важните за общината проектни идеи;

8. програма за реализиране на плана за интегрирано развитие на общината;

9. необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на плана.

При разработването на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина са използвани подходи, методи и принципи, които гарантират в значителна степен съответствието на този стратегически документ с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България. В тази връзка той е синхронизиран с предвижданията на Националната концепция за пространствено развитие 2013 – 2025 г. (актуализация 2019 г.) и с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион на планиране за периода 2021 – 2027 г. Освен това, Планът е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на нормативните документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда, кадастъра и имотния регистър за територията на общината.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина е разработен и в съответствие с целите на кохезионната политика на ЕС за периода 2021-2027 г. и с изискването този документ да допринесе в максимална степен за постигането на цел 5 на кохезионната политика: „Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи“.

Планът за интегрирано развитие на Община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г. е разработен също в съответствие с Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от м. март 2020 г., определящи унифицирани процедури за изработване, оценка, одобряване и прилагане на плановете за интегрирано развитие на община.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. има характер на отворен документ, който може да се развива, усъвършенства и актуализира в съответствие с динамично променящите се условия.

Планът за интегрирано развитие на Община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г. е обсъден и е приет от Общинския съвет по предложение на Кмета на Общината / Решение №по Протокол №/.....2021 г.

ЧАСТ I. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНОТО И ЕКОЛОГИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ, НУЖДИТЕ И ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

1. Обща характеристика на общината

1.1. Местоположение и географски особености

Община Бяла Слатина заема средишно положение в Северозападна България и е на почти еднакво разстояние от река Дунав и Предбалкана. Намира се във Врачанска област, а общинският център – град Бяла Слатина, отстои на 48 км североизточно от Враца. Той се намира в центъра на триъгълника, обособен от трите града - Враца, Монтана и Плевен и е разположен в Дунавската хълмиста равнина върху терасите на р. Скът, с надморска височина 126 м, при средна надморска височина за общината - 202 м.

Община Бяла Слатина попада в административните граници на Област Враца и се намира в централната западна част на Северозападния район за планиране. Тя граничи с повечето от другите общини, попадащи в областта, а именно: на север това са общините Оряхово и Мизия, на запад – Хайредин, Борован и Враца, на юг – Мездра и Роман. На изток обаче Община Бяла Слатина граничи с общините Червен бряг и Кнежа, които попадат в административните граници на област Плевен. Схема № 1.

Сх. № 1. Географско положение на Община Бяла Слатина

Граничното положение на община Бяла Слатина се оценява като благоприятно от гледна точка на възможностите за нейното развитие. Те в много голяма степен ще зависят от възможностите за интегриране на община Бяла Слатина през периода 2021 – 2027 г. със съседните области и общини, с цел създаване на предпоставки за общо използване на ресурси и потенциали за развитие.

Територията на община Бяла Слатина се състои от землищните граници на 15 населени места: административния център на общината – гр. Бяла Слатина и селата Алтимир, Буковец, Бърдарски геран, Бъркачево, Враняк, Габаре, Галиче, Драшан, Комарево, Попица, Соколаре, Тлачене, Търнава и Търнак. Схема № 2.

Сх. №2. Населени места в Община Бяла Слатина

Разстоянията на общинския център Бяла Слатина до центровете на съседните общини и до някои големи градове в България са дадени в Таблица №1.

Таблица №1. Разстояния в километри от гр. Бяла Слатина до центровете на съседни общини и до някои големи градове в България

София	Враца	Плевен	Монта-на	Оряхо-во	Мизия	Хайре-дин	Боро-ван	Мездра	Роман
164	48	59	58	41	32	40	16	62	50

Източник: www.bgmaps.com

В община Бяла Слатина по постоянен адрес към 31.12.2019 г. живеят 25 561 човека, което представлява около 16,02% от населението на област Враца (159 470 души по постоянен адрес към 31.12.2019 г.) и около 3,5% от населението на Северозападен район за планиране.

Община Бяла Слатина е на второ място по население сред общините в областта, след община Враца. Най-голяма е концентрацията на населението в общините Враца, Бяла Слатина Козлодуй и Мездра – 78,9% от общия брой жители на областта. Най-малка по територия и население в областта е община Хайредин, а най-голяма по територия и население е община Враца. Средната гъстота на населението в община Бяла Слатина е 46,8 души на кв. км., като по този показател общината се нарежда на трето място в областта, след общините Враца и Козлодуй. Средната гъстота на населението в община Бяла Слатина е по-висока от средните стойности за област Враца (44,1), за Северозападен район за планиране (38,2), но по-ниска от средните стойности на този показател за страната (62,6). По брой населени места (15), община Бяла Слатина и община Криводол заемат трето място в областта след общините Мездра (28 населени места) и Враца (23 населени места). Вж. Таблица № 2.:

Както и в повечето общини в област Враца, в общината има един град – Бяла Слатина, който е и общински център. Според някои специалисти, занимаващи се с произхода на имената, името *Слатина* означава „солена вода“, според други то произхожда от „сладина“ – сладка вода, според трети произхожда от старобългарското име на извор, чиято вода е

Таблица № 2. Основни статистически данни за община Бяла Слатина и останалите общини в област Враца

Район, област, община	Територия кв. км	Население брой 31.12.2019 г.	Гъстота на населението за 2019 г. (души на кв. км.)	Населени места (брой)	Градове (брой)	Села (брой)
България	111 001,9	6 951 482	62,6	5 257	257	4 998
Северозападен район за планиране	19 070	728 157	38,2	626	45	581
Област Враца	3619,7	159 470	44,1	123	8	115
Община Борован	210,729	5 120	24,3	5	-	5
Община Бяла Слатина	545,510	25 532	46,8	15	1	14
Община Враца	705,236	63 473	90,0	23	1	22
Община Козлодуй	284,874	18 757	65,8	5	1	4
Община Криводол	324,00	8 324	25,7	15	1	14
Община Мездра	519,00	18 053	34,8	28	1	27
Община Мизия	209,309	5 970	28,5	6	1	5
Община Оряхово	329,600	9 336	28,4	7	1	6
Община Роман	301,500	5 324	17,7	13	1	12
Община Хайредин	189,100	4 095	21,7	6	-	6

Източник: Национален статистически институт

"слана"(минерализирана). Мнозина краеведи смятат, че името на града произлиза от тучните пасища с висока бяла и сладка трева, която е покривала ливадите в този район.

Като селище гр. Бяла Слатина съществува още от времето на неолита. В землището на гр. Бяла Слатина и на територията на общината са намерени много артефакти от каменната, желязната и бронзовата ера. Археологически находки сочат, че районът в древността е бил обитаван от траки, келти, славяни. Селището има своя средновековна история и се съхранява през турското робство. След Освобождението, Бяла Слатина се разраства и е обявена за град с указ на цар Фердинанд от 27 юни 1914 година подкрепен със Закон от 7 юли 1914 г.

Със Заповед No РД -02-14-2021 от 2012 г. на МРРБ община Бяла Слатина е от III-ти функционален тип.

1.2. Териториални и поземлени ресурси

Както се вижда от Таблица № 2, община Бяла Слатина е на второ място по площ сред общините в област Враца. Тази площ е разпределена по населени места на общината по следния начин: Вж. Таблица № 3:

Таблица № 3. Площи на землищата на населените места в община Бяла Слатина (в кв. км)

Населено място	Площ	
	Кв. км	%
с. Алтимир	32,058	5,88
с. Буковец	20,465	3,75
с. Бърдарски геран	28,033	5,14
с. Бъркачево	23,038	4,22
гр. Бяла Слатина	82,383	15,10
с. Враняк	32,088	5,88

с. Габаре	44,110	8,09
с. Галиче	70,217	12,87
с. Драшан	19,136	3,51
с. Комарево	20,239	3,71
с. Попица	37,765	6,92
с. Соколаре	25,396	4,66
с. Тлачене	29,998	5,50
с. Търнава	46,338	8,49
с. Търнак	34,246	6,28
Общ о:	545,510	100,00

Източник: Национален статистически институт

От Таблица 3 е видно, че с най-голяма площ е землището на гр. Бяла Слатина (15,10%), следвано от землището на с. Галиче (12,87%) и с. Търнава (8,49%), а най-малко е землището на с. Драшан (3,51%).

Балансът на територията на община Бяла Слатина според Общия устройствен план на общината, приет с решение на ОбС – Бяла Слатина на 16.10.2018 г. е следният: Вж. Таблица № 4:

Таблица 4. Баланс на територията на община Бяла Слатина(ха)

Територии с общо предназначение	Площ в ха	Площ в %
1. Жилищни функции	2 665,16	4,88
2. Обществено-обслужващи функции	5,29	0,01
3. Производствено-складови дейности, в т.ч.:	617,56	1,13
3.1. Терени за енергийно производство	0,40	
3.2. Територии за добив на полезни изкопаеми	14,20	
4. Смесени многофункционални зони, в т.ч.(стопански дворове + други)	198,83	0,36
5. Рекреационни дейности, курорти, вилни зони, в т.ч.:	149,59	0,27
5.1. Зони по Параграф 4	-	-
5.2. Зони за туристическа активност (друг вид курортни дейности)	28,40	0,05
6. Озеленяване, паркове и градини	28,54	0,05
7. Гробищни паркове	20,48	0,04
8. Спорт и атракции(терени за спорт – съществуващи +спортни атракции нови)	101,44	0,19
9. Комунално обслужване и стопанство (сметища)	18,49	0,03
10. Недвижимо културно наследство	2,82	0,01
11. Земеделски територии, в т.ч.:	43 925,97	80,47
11.1 Обработваеми земи - ниви	37 491,30	68,69
11.2. Обработваеми земи – трайни насаждения	1 420,90	2,60
11.3. Пасища и мери	4 436,67	8,13
11.4. Други земеделски терени, в т.ч. деградирани земи, необработваеми (синури) и др.	44,01	0,08
11.5. Друг вид обработваеми земеделски земи	519,13	0,95
11.6. Терени за селскостопанско производство, в т.ч. селскостопански дворове	13,96	0,03
12. Горски територии, в т.ч.:	4 448,90	8,15
12.1. Гори със стопанско предназначение	4 240,08	7,77
12.2. Друг вид горски територии	208,82	0,38

13. Водни площи (открити водни площи и течения)	577,91	1,06
14. Транспорт и комуникации	1 688,74	3,09
15. Техническа инфраструктура (технич. инфрастр- + хидромелиоративна инфраструктура)	117,80	0,22
16. Терени със специално предназначение	3,21	0,01
17. Обща площ	54 584,22	100
Защитени и нарушени територии		
А. За природозащита – защитени територии и защитени зони	529,60	0,97
Б. За опазване на културното наследство(по данни от БАН)	38,32	0,07
В. С особена териториално-устройствена защита(санитарно-охранителна зона)	134,65	0,25
Г. За възстановяване и рекултивация(сметища и кариери)	16,60	0,03
Д. С активни потенциални свлачища и срутища	8,00	0,01
Е. Други нарушени територии	-	-
Ж. Обща площ (с отчитане на припокриванията)	727,18	1,33

Както е видно от Таблица 4, от териториите с общо предназначение в община Бяла Слатина (54 584,22 ха), земеделската земя заема 43 925,97 ха или 80,47%; горските площи заемат 4 448,90 ха или 8,15 %; водните площи - 577,91 ха или 1,06 %; териториите за транспорт и инфраструктура – 1806,54 ха или 3,31%; терените със жилищни и обществено-обслужващи функции – 2670,45 ха или 4,89%; терените за производствено-складови дейности – 617,56 ха или 1,13%%; смесените многофункционални зони – 198,83 ха или 0,36%; терените за рекреационни дейности – 149,59 ха или 0,27%; терените за озеленяване, паркове и градини, гробищни паркове, спорт и атракции – 150,46 ха или 0,28%; терените за комунално обслужване и стопанство – 18,49 ха или 0,03%; терените – недвижимо културно наследство са 2,82 ха или 0,01 %, а терените със специално предназначение са 3,21 ха или 0,01%, или общо – 100%.

Общата площ на защитените и нарушени територии е 727,18 ха или 1,33% от землището на общината.

1.3. Природно - ресурсен потенциал

1.3.1. Релеф, почви, климат, води и полезни изкопаеми

Релефът на общината е разнообразен – равнинен и полупланински. Част от района спада към Златийско-Долноискърски район, а останалата към Медковско-Скътския район на Дунавската хълмиста равнина, подобласт от Европейско-континенталната климатична зона. Най-високата точка е в местността „Кърчовското” – 181 м. Най-ниската е при местността „Туренеца” – 108 м.

Общинският център–град Бяла Слатина е на около 126 м. над морското равнище, с наклон на изток-североизток към река Скът.

На територията на община Бяла Слатина преобладават карбонатни черноземни, по-малко - ливадни черноземни, алувиално-ливадни и други почви. Основната съставка на почвената покривка са излужените и лесивирани черноземи, които следват зонално успоредно на карбонатните черноземи. В южните части на района се срещат и сиви горски почви.

За развитието на земеделието в Община Бяла Слатина, от особено значение е почвеното богатство. Природният комплекс от разнообразен ландшафт създава благоприятни условия за развитие на земеделие и животновъдство. Географското местоположение и природни дадености, липсата на застрашаващи екологичното равновесие дейности са богатство и

предимство на Община Бяла Слатина, както и предпоставка за нейното благоприятно икономическо развитие.

Значителна част от обработваемата земя в общината е подходяща за отглеждането на зърнени и зеленчукови култури, лозя, захарно цвекло и др. Най-голям процент от структурата на територията на общината са земеделските територии – над 75 %, следвани от горските и населените места и на последно място са териториите за добив на полезни изкопаеми и териториите за инфраструктура и транспорт.

Преобладаващата растителност на територията на общината са широколистни дървета. Най-често срещани дървесни видове са акацията, дъбът, букът, липата, орехът и тополата. Горите са били култивирани. След демократичните промени в страната и реформите в селското стопанство, горите са върнати на собствениците им и по-голяма част от тях се изсичат.

Храстовата растителност е представена от люляк, шипки, глог, смрадлика и бяз.

Тревната растителност е представена главно от власатка, савина, детелина, лайка, типец и др.

Разнообразието на животински свят е ограничено, вследствие продължителното намаляване на горските площи и превръщането им в ливади и орни земи. Фауната е съставена предимно от евросибирски и европейски видове. Ендемичните животински видове са с ограничен брой. Характерни за бозайниците са степните видове животни - мишка, заек, лалугер, таралеж, пор и др. От дивеча стопанско значение имат сърната, дивата свиня и заекът. Типични представители на птичия свят са яребица, фазан, лястовица, врабец и др.

В климатично отношение района спада към Европейско-континенталната област в Северния климатичен район на Дунавската равнина. Това предопределя характера на времето. Климатът е умерено-континентален, с ясно изразени температурни амплитуди. Налице е хладна пролет, сухо и горещо лято и студена зима. През летните месеци /юли и август/ термометрите значително превишават нормите. Количеството на валежите за същия период е незадоволително. Настъпилото всеобщо затопляне на климата дава своето отражение и в община Бяла Слатина.

Минималната температура през зимата може да достигне до -35.5°C – една от най-ниските за цялата страна. Периодът с отрицателни средни денонощни температури е твърде продължителен и достига до 70 денонощия. Средната месечна температура през юли е около 23°C , а максималната достига до 42.7°C . Средните годишни валежи между 520-530 mm са с характерното за умерено-континенталния климат вътрешно годишно разпределение.

Липсата на значителни орографски препятствия и широчинното простиране на равнината благоприятстват за проявлението на силни западни до северозападни и източни до североизточни ветрове, които осушават почвата през пролетта и ранното лято и отвяването и пренаслагването на снежната покривка през зимата.

Средните годишни валежи между 520-530 mm са с характерното за умерено-континенталния климат вътрешно годишно разпределение. Средната продължителност на летните засушавания е около 17, а на есенните – 19 денонощия. Снежната покривка се задържа до 52 – 55 денонощия. Мразовитото време през зимата (януари) характеризира 38 – 40 % от денонощията, времето с преход на t през $^{\circ}\text{C}$ - около 40 %, а не мразовитото време – около 20 %. Летните горещини са продължителни. Наблюдава се около 50 % от денонощията на юни и август облачно и незасушливо време и около 35% засушливо време.

По-значителни отводнителни артерии, протичащи транзитно през района са р. Скът, р. Бриша и р. Марла. Режимът им се формира в Стара планина и тук претърпява по-съществени изменения през топлото полугодие. Реките се подхранват предимно от повърхностни води при дъждовни валежи. Характерни са големите вътрешно годишни колебания на речните води. Повечето суходолгия и доловете напълно пресъхват през сухия период. Епизодично се проявяват и големи прииждания, предимно при поройни валежи. Преминаващите междуречия и вадя са слабо водоносни.

Върху територията на общината средно годишно падат 520 – 550 мм валежи. От тях в реките се отичат само 30%, а останалата част от валежната водна маса се губи в изпарение. Следователно водните ресурси на общината съставляват едва 30% от валежния воден произход. Този показател е важен за засушливия характер на климата в района. От валежните води 20% се оттича в реките и 10% се просмуква в почвата. Почвите са лъсови и това дава възможност за бързо оттичане (поемане) на повърхностните води.

Главната отводнителна артерия - р. Скът е десен приток на р. Дунав. Реката е от трета категория. Извират от местността „Речка” във Веслец, северно от Маняшки връх. Обхожда от запад Борованската могила, като от с. Оходен до устието пресича Дунавската хълмиста равнина. Реката тече в асиметрична долина с по-стръмен десен склон. Северно от гр. Мизия е коригирана и с р. Огоста имат общо корито. Река Скът е с дължина 134 km, която ѝ отрежда 18-то място сред реките на България. Площта на водосборния ѝ басейн е 1 074,1 km², което представлява 34% от водосборния басейн на река Огоста. Нейни притоци са р. Бързина и р. Грезница. Река Скът има дъждовно снежно подхранване. Средния годишен отток, измерен при гр. Мизия е 1.7 м³ /сек. Дебитът на р. Скът има стабилна тенденция на намаляване през август и септември и леко увеличаване за юни и юли. Това може да бъде обяснено с нарастването на водоползването за стопански нужди и количеството паднали валежи.

Водните ресурси на общината се разпределят както следва:

- Реки 1,670 дка
- Блата и рибарници 1,100 дка
- Язовири и напоителни канали 4,700 дка

Подземни води в района са обусловени от характера на геоложкия строеж и хидроклиматичните условия. Наличието на хоризонтално наслоени пластове от варовици, пясъчници, мергели и глини, покрити с лъос и лъосовидни глини, слабо дренирани благоприятстват акумулиране на значителни количества подземни води. Водоносните хоризонти в общината са кватернерни. Те са свързани към чакълени отложения и са в пряка хидравлична връзка с р. Скът. Нивото на подпочвените води на гр. Бяла Слатина край реката е само на 2 м, а за останалите райони на града се движи между 4-8 м дълбочина. Във високите части на полупланинските селища те се откриват на дълбочина над 30 м.

Като цяло качеството на подземните води е добро и съдържанието на основните компоненти не надвишава определените стойности за прага на замърсяване на подземни води. Община Бяла Слатина се нарежда в категорията със средна обезпеченост с водни ресурси, което е сравнително добро място за българска община.

На територията на общината има изградени общо 17 язовира, 34 рибарници и 2 блата – общинска собственост. Има 12 броя потенциално опасни язовира, поради остарялото им техническото състояние. На територията на община Бяла Слатина няма открити източници на минерални води.

Ежегодно се извършват огледи на речните корита на р. Скът, р. Марла и р. Бриша и деретата, преминаващи през населените места на общината. Установено е, че в голяма част те са обрасли с храсти и дървета, има изхвърлени битови отпадъци, което намалява проводимостта на речните корита и ги прави потенциално опасни при пълноводие на реките.

Характерна особеност на община Бяла Слатина е красивата и екологически чиста природа. Красивите местности и природните забележителности я правят привлекателна за любителите на познавателния туризъм.

Територията на община Бяла Слатина е бедна на полезни изкопаеми, но се срещат залежи на различни строителни материали (чакъли, пясъци и варовици). В геоложко отношение района е сравнително добре проучен. Проведени са картировъчни, сеизмични и сондажни проучвания. В близост до с. Бърдарски геран през 1976г. е открито газо-нефтенно находище, което не е разработено. Освен това са предвидени проучвателни сондажи на

участък „Враняк“ от газокондензатно находище „Койнаре“, разработвано от „Дайрект Петролеум България“ ЕООД.

1.3.2. Защитени зони, защитени територии и биоразнообразие

Европейската екологична мрежа "Натура 2000" представлява мрежа от защитени зони, определени за опазване на природни местообитания и местообитания на животински видове от европейско значение.

Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които не са непосредствено свързани или необходими за управлението на защитените зони и които поотделно или във взаимодействие с други планове, програми, проекти или инвестиционни предложения могат да окажат значително отрицателно въздействие върху защитените зони, се подлагат на оценка за съвместимостта /ОС/ им с предмета и целите на опазване на съответната защитена зона, съгласно разпоредбите на чл.31 от Закона за биологичното разнообразие.

На територията на област Враца има 18 защитени зони, от които три са за опазване на дивите птици и 15 за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна.

На територията на община Бяла Слатина съществуват следните защитени зони:

А. За опазване на дивите птици:

- **Защитена зона “Карлуковски карст” с код BG0000332**, определена по чл.6, ал.1, т.3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-788/29.10.2008 г на МОСВ (ДВ бр.105/2008 г). Попада в землището на с.Драшан, на площ от 1 365,822 дка.

Предмет на опазване в зоната са 44 вида птици от Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, сред които :. Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*); Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*); Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), и др.

Б. Защитени зони за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна:

- **Защитена зона “Карлуково” с код BG0001041**, включена в списъка със защитени зони с Решение № 122/02.03.2007г. на Министерски съвет. Попада в землището на с.Драшан, на площ около 1500 дка. В зоната са защитени местообитанията на шипоопашатата костенурка, жълтокоремната бумка и други застрашени от изчезване видове.

- **Защитена зона “Река Скът” с код BG0000508**, включена в списъка със защитени зони с Решение № 122/02.03.2007г. на Министерски съвет. Попада в землищата на с.Галиче, с. Алтимир и с. Търнава, на площ 1 669,135 дка. В тази зона са защитени такива животински видове, като видра (*Lutra lutra*); обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), и други застрашени от изчезване видове.

1.4. Селищна система и урбанизация

С Указ No 2295 от 22.12.1978 г. за определяне седалищата и състава на общините в Република България в тогавашния Врачански окръг се основава Белослатинска община със седалище гр. Бяла Слатина. Селищната мрежа на територията на общината се е формирала в зависимост от природните и теренни условия и с оглед развитието на поминъка на населението. Окончателно селищната мрежа е формирана през 1987 г. когато с Указ No 3005/обн. 9.10. 1987 г. към община Бяла Слатина се присъединява община Габаре с всичките си населени места: с. Буковец, с. Бъркачево, с. Враняк, с. Габаре, с. Драшан, с. Тлачене. През 2005 г. с. Върбица е отделено от община Бяла Слатина и присъединено към община Враца с Указ No 19/22.02.2005 на Президента на Република България.

В настоящия момент урбанистичната структура на общината се характеризира с 15 населени места – 1 град - Бяла Слатина, и 14 села. В структурата ѝ главно място заема административният център - град Бяла Слатина, който изпълнява функции на икономически, транспортен и обслужващ център. Тази роля на общинския център в миналото и сега, е формирала територия, в която неговото влияние и връзки с населените места, се проявяват доста силно. Тези връзки са най-силни в границите на общината и постепенно намаляват в границите на областта. Принос за това има и транспортно-комуникационната система в тази част на страната, която улеснява достъпа до селището и обслужването на населението.

Отстоянието в километри от административния център – гр. Бяла Слатина до отделните населени места в общината е следното: с. Алтимир – 14 км, с. Буковец – 27 км, с. Бърдарски геран – 10 км, с. Бъркачево – 9 км, с. Враняк – 13 км, с. Габаре – 19 км, с. Галиче – 15 км, с. Драшан – 27 км, с. Комарево – 14 км, с. Попица – 5 км, с. Соколаре – 8 км, с. Тлачене – 25 км, с. Търнава - 7 км и с. Търнак – 9 км.

Местоположението на общината предлага удобен достъп до градовете Враца, Плевен, Видин, София, до черноморските пристанища и курорти, до пазарите на Сърбия и Румъния. Град Бяла Слатина е общински център, което определя редица предимства за развитието на населеното място по линия на предоставена местна администрация и децентрализирани държавни служби. Те са свързани с възможности за по-бързо обслужване на бизнеса и за по-добър достъп до информационно и проектно обслужване, свързано с европейски програми и фондове. Община Бяла Слатина включва 15 населени места с общо население по данни от ГРАО към 31.12.2019 г. от 25 532 човека.

Урбанизационните процеси са свързани с реструктуриране на средата за реализация на жизнените дейности адекватно на изискванията на съвременното общество. Добре управляван, този процес осигурява баланса между личните и обществени стремежи и е условие за пълноценно развитие на урбанизирани територии.

По големина град Бяла Слатина - естествен център на общината, е в групата на малките градове в страната - до 20 000 жители. Големината на селата в общината, по брой жители е следната: с до 500 жители са 5 села (27%), с над 500, но до 2 000 жители са 8 села (53%) и с над 2 000 жители е само едно от селата в общината – с. Търнава.

Процентът на градското население определя и степента на урбанизация в общината. Съгласно данни от ГРАО, към 31.12.2019 г. в града живее 51 % от населението на общината, а малко под половината от населението все още обитава селата.

Освен функционален, градът е и пространствен център. Като цяло селищната мрежа може да се определи като мозаечно-дисперсно разположена в територията. Средната селищна гъстота (2.7 селища на 100 км²) е по-малка от тази за страната (около 4.7) и от област Враца (около 3.4). Равнинните условия и земеделската култура на бита са обусловили появата на множество селски населени места в общината. Средното отстояние между населените места е около 6.1, което е добра предпоставка за формиране и функциониране на единна жизнена териториална-селищна среда.

По степен на урбанизация, община Бяла Слатина е на четвърто място в областта с 51 % градско население (на първо е община Враца 81.1 %), по-ниска от тази на област Враца 57.8 % и много по-ниска от средната стойност за страната - 73.1 %. Това определя урбанистичната структура на общината като моноцентрична. Останалата демографска маса 49 % е разпределена в сравнително равномерна мрежа от села.

Икономическият облик на селата е селскостопански, с подчертан самозадоволяващ се производствен характер.

Като цяло, в селата липсват възможности за трудова заетост, обезпечаваша жизнената кариера на младите хора. Промислените и обслужващите функции са съсредоточени изключително в града. По степен на благоустроеност, селата имат сходни характеристики – всички са електрифицирани и водоснабдени, но в тях отсъства канализация.

В сравнителен план сред населените места по степента на развитост на селищните си функции се откроява общинския център гр. Бяла Слатина. Интегриращите му възможности са основно по линия на административните и някои от социално обслужващите му функции – здравеопазване и социални дейности. По отношение на икономическите и на другите обслужващи функции и влиянието им върху останалите селища в общината гр. Бяла Слатина изпитва силното конкурентно влияние на гр. Враца.

Като физическа структура, селищната мрежа е добре развита, балансирана е върху цялата територия на общината. Дисбалансът (поляритетът) се проявява при демографските, икономическите и функционалните характеристики на населените места. По тази причина общината има нужда от целево създаване на един или два опорни центрове на град Бяла Слатина, които да гарантират балансираното развитие на района в бъдеще.

За да се постигне балансирано териториално развитие на община Бяла Слатина, в селата – опорни центрове трябва да се инвестира за подобряване на инфраструктурата и развитие на обслужващите функции и услуги, разнообразяване на икономическите дейности, съживяване, създаване на работни места и задържане на младите хора. Те трябва да съдействат и за развитието на останалите села, които са включени към тях.

Отчитайки географското разположение спрямо общинския център, броя на жителите на селата, осигуреността им с обществени и обслужващи функции и други фактори, като естествен вторичен пункт за развитие на този етап като опорен център може да бъде определено село Габаре. Село Габаре балансира отдалечеността на общинския център, за което може да има заявка за нови функции, дейности и съответно обекти, компенсиращи отдалечеността на центъра в южната част на общината.

Общата пътна мрежа на територията на общината е 152,703 км. Републиканската пътна мрежа е общо 89,823 км, а общинската включва 62,880 км четвъртокласни пътища.

По оценка на НСИ, Бяла Слатина е средноурбанизирана община¹. Към края на 2019 г. населението на гр. Бяла Слатина по постоянен адрес наброява 13 020 души, а на общината - 25 532 души. (Вж. Таблица № 5)

Таблица 5. Население на община Бяла Слатина по постоянен и настоящ адрес за периода 2011 – 2019 г.

Населени места	Години								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
гр. Бяла Слатина - постоянен адрес	14 153	14 039	13 951	13 762	13 636	13 467	13 315	13 127	13 020
Гр. Бяла Слатина – настоящ адрес	12 889	12 755	12 668	12 533	12 305	12 183	12 023	11 920	11 756
с. Алтимир – постоянен адрес	1 261	1 244	1 213	1 195	1 188	1 163	1 140	1 120	1 099
с. Алтимир – настоящ адрес	1 208	1 198	1 196	1 180	1 166	1 150	1 119	1 102	1 087
с. Буковец - постоянен адрес	195	185	178	172	164	159	157	147	134
с. Буковец - настоящ адрес	253	240	256	264	318	297	270	243	227
с. Бърдарски геран – постоянен адрес	824	801	784	748	734	704	687	670	657

¹ Средно урбанизирани (междинни) общини са тези с население от 5 до 50 хил. жители в общинския център, или над 50% от населението да е в населени места с от 5 до 50 хил. жители.

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

с. Бърдарски геран – настоящ адрес	808	768	755	722	717	679	666	650	635
с. Бъркачево – постоянен адрес	803	795	785	788	800	789	796	770	762
с. Бъркачево – настоящ адрес	802	811	802	805	843	826	835	808	799
Враняк – постоянен адрес	402	394	396	393	388	372	374	365	349
с. Враняк – настоящ адрес	511	502	496	490	492	470	464	448	443
с. Габаре – постоянен адрес	1 146	1 137	1 130	1 108	1 096	1 098	1 072	1 061	1 057
с. Габаре – настоящ адрес	1 156	1 149	1141	1 122	1 126	1 114	1 087	1 065	1 057
с. Галиче – постоянен адрес	2 016	1 977	1 928	1 881	1 830	1 795	1 752	1 722	1 700
с. Галиче – настоящ адрес	1 965	1 908	1 827	1 766	1 712	1 688	1 722	1 698	1 681
с. с. Драшан – постоянен адрес	161	150	145	139	139	133	126	118	111
с. Драшан – настоящ адрес	198	195	204	188	191	186	178	155	144
с. Комарево – постоянен адрес	258	251	250	244	243	241	233	232	225
с. Комарево – настоящ адрес	258	257	255	259	277	287	284	273	278
с. Попица – постоянен адрес	1 915	1 885	1 863	1 847	1 848	1 830	1 777	1 768	1 739
с. Попица – настоящ адрес	1 896	1 876	1 848	1 839	1 881	1 845	1 826	1 801	1 785
с. Соколаре – постоянен адрес	553	561	554	550	549	538	531	523	511
с. Соколаре – настоящ адрес	622	626	612	619	668	655	643	627	621
с. Тлачене – постоянен адрес	426	430	411	407	400	374	358	348	336
с. Тлачене – настоящ адрес	438	437	423	422	428	408	392	377	363
с. Търнава – постоянен адрес	2 600	2 582	2 555	2 516	2 477	2 458	2 424	2 378	2 375
с. Търнава – настоящ адрес	2 543	2 507	2 487	2 442	2 411	2 379	2 363	2 321	2 308
с. Търнак – постоянен адрес	1 541	1 519	1 516	1 509	1 517	1 507	1 491	1 469	1 457
с. Търнак – настоящ адрес	1 583	1 568	1 548	1 540	1 562	1 538	1 526	1 503	1 531
Общо за общината – постоянен адрес	28 254	27 950	27 659	27 259	27 009	26 618	26 233	25 818	25 532
Общо за общината – настоящ адрес	27 130	26 797	26 518	26 191	26 097	25 705	25 398	24 991	24 715

Източник: <http://www.grao.bg>

Сравнителните данни в горната таблица показват силно неблагоприятна тенденция към намаляване броя на жителите на общината, което е обща тенденция за областта, региона и страната като цяло. (Вж. фиг. № 1.)

Съотношението между градско и селско население в общината към 31 декември 2019 г. е 51 % : 49 %; докато за страната това съотношение е 73,73% : 26,27%.

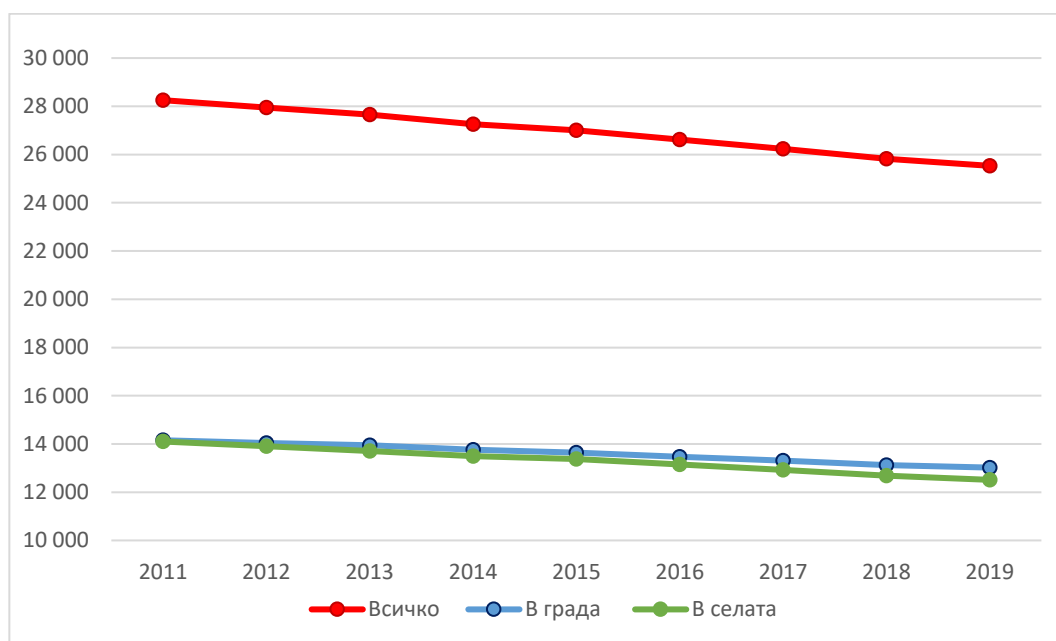
Съотношението мъже – жени в общината към 31 декември 2019 г. е 49,3% : 50,7 %; докато за страната това съотношение е 48,5% : 51,5%.

Наблюдава се подчертана тенденция към депопулация, като е налице спад на населението на общината през 2019 г спрямо 2011 г. (Таблица 5)

По данни на ГД ГРАО, населението на общината по постоянен и настоящ адрес намалява, както за града, така и за селата. Към 31.12.2019 г. жителите на общината по постоянен адрес са 25 532, което е с 2 722 човека по-малко в сравнение с 2011 г, или намалението е с 9,64 %.

Населението по настоящ адрес в края на 2019 г. е 24 715 човека, което е с 2 415 човека по-малко в сравнение с 2011 г, или намалението е с 8,9 %.

Фиг. № 1. Тенденции в динамиката на населението на Община Бяла Слатина

1.5. Етнически състав и вероизповедания

Община Бяла Слатина се характеризира със специфична етническа структура. Основните етнически групи в общината са българи, турци и роми. Преобладава населението от българската етническа група. Данните на НСИ за числеността и относителния дял на етническите групи, както и за вероизповеданията на територията на общината са според последното преброяване на населението през 2011 г. ² (Вж. Таблица № 6)

Таблица № 6. Население на Община Бяла Слатина по етнически признак³

	Численост	Дял (%)
Общо	24 606	100,00
Българи	17 743	72,11

² Следващото преброяване на населението в Р България предстои през 2021 г, поради което посочените в таблицата данни трябва да се приемат като ориентировъчни.

³ По признака "етническа група" са разпределени отговорилите на доброволния въпрос лица.

Турци	323	1,31
Роми	2 544	10,34
Други	36	0,15
Не се самоопределят	191	0,78
Не отговорили	3769	15,32

Източник: Национален статистически институт

Диференцирано по селища в общината, числеността и дялът на различните етнически групи според преброяването на населението през 2011 г. е показан в Таблица № 7:

Таблица № 7. Численост и дял на етническите групи по населени места в общината

Населено място	Отговори- ли доброволно	Етнически групи				Не се само- определят
		Българ- ска	Турска	Ромска	Други	
гр. Бяла Слатина	9 655	8 070	218	1 244	17	106
с. Алтимир	1 106	936	.. ⁴	162	6	..
с. Буковец	187	187	-	-	-	-
с. Бърдарски геран	655	649	..	..	..	..
с. Бъркачево	637	435	..	200	..	..
с. Враняк	280	257	-	23	-	-
с. Габаре	1 098	1 035	..	57	..	5
с. Галиче	1 627	1 463	17	130	..	..
с. Драшан	184	179	-	-	..	..
с. Комарево	227	214	-	11	..	..
с. Попица	1 425	1 195	76	134	..	..
с. Соколаре	537	495	-	40	..	..
с. Тлачене	121	99	..	18	..	3
с. Търнава	2 165	1 780	..	354	..	27
с. Търнак	933	749	7	169	3	5

Според данните от последното преброяване на населението в Р България през 2011 г, които към настоящия момент трябва да се приемат само като ориентировъчни, 72,11% от населението на община Бяла Слатина е било съставено от българската етническа група, 1.31% от турската, 10,34% от ромската етническа група.

Във всички села е преобладавала българската етническа общност - с. Буковец – 100%, с. Бърдарски геран – 99,1%, с. Драшан – 97,3%, с. Габаре – 94,3%, с. Комарево – 94,3%, с. Соколаре – 92,2%, с. Враняк – 91,8%, с. Галиче – 89,9%, с. Попица – 83,9, с. Търнава – 82,2%, с. Тлачене – 81,8%, с. Търнак – 80,3%, с. Бъркач – 68,3%.

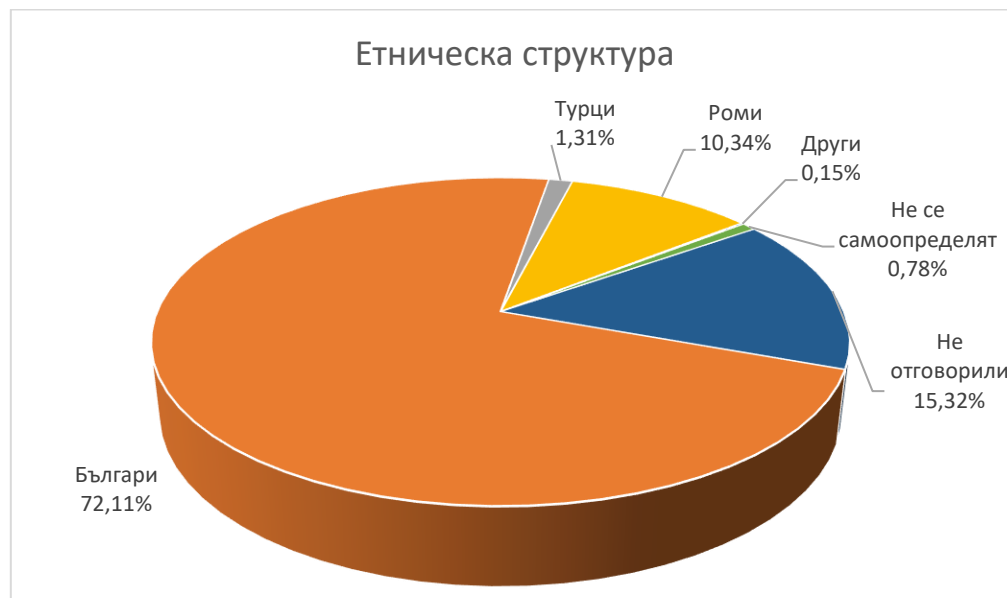
В общинския център – гр. Бяла Слатина с българската етническа общност са се идентифицирали 83,6% от доброволно отговорилите лица. Дялът на турската етническа общност в общината е незначителен, като за гр. Бяла Слатина е 2,2%, за с. Попица е 1.1%, и по-нисък в останалите селища на общината.

С по- висок относителен дял на самоопределилите се към ромската етническа група са село Бъркачево (31.4%), с. Търнак (18,1%) с. Търнава (16,4 %), с. Тлачене (14,9 %) и с. Алтимир (14. %). В общинския център дялът на лицата, самоопределили се към ромската етническа група е 12,9%.

⁴ Данните са анонимизирани в съответствие с чл. 25 от Закона за статистиката.

Процентът на другите етноси в общината е 0,15, на тези, които не се самоопределят – 0,78 и на неотговорилите на този въпрос – 15,32%. Фигура № 2.

Трябва да се отбележи, че етническата структура на населението е динамична и през последните години е претърпяла известна промяна, но по предварителни наблюдения на населението в общинския център и в почти всички села на общината, основните пропорции между етническите групи са запазени.

Фиг.№ 2. Съотношение между етническите групи в Община Бяла Слатина

От това става ясно, че икономическото, социалното и културното развитие на Община Две могили през периода 2021 – 2027 г. ще се осъществява в мултикултурна етническа среда, в която българите ще са преобладаващата част от населението, като делът на представителите на турската, ромската и други етноси население ще е в границите на около 1/3 от общия брой на населението (Вж. Фиг. № 2.).

Следва да се отбележи, че през последните години е налице намаляване на населението от всички представени етнически групи в община Бяла Слатина, което се дължи на неблагоприятните демографски процеси и трудовата миграция на това население извън територията на общината, областта и страната.

Според данните от последното преброяване на населението през 2011 г., православието е най-разпространеното вероизповедание в общината. Други вероизповедания са ислям, протестанство и католицизъм, като е значителен делът на жителите на общината, които не са показали вероизповеданието си, не се самоопределят или са посочили, че нямат такова.

В общината не съществуват междуетнически противоречия и напрежение, хората от различен етнос и вероизповедание съжителстват мирно и с взаимно уважение към вярата, религиозните и културни различия на другите етноси.

1.6. Историческа обвързаност на общината с други територии

Анализът на културното и социално-икономическото развитие на община Бяла Слатина през различните исторически периоди показва, че е налице историческа свързаност на територията на общината с други територии, както в област Враца, така и в страната като цяло.

Освен традиционната «вътрешна» свързаност на град Бяла Слатина с близките селища, днес част от общината, в исторически план безспорно най-силно са се наложили връзките със селищата в област Враца и особено – с областния град, като крупен търговски, стопански и културен център в Северозападна България, със селищата от общините Оряхово, Мизия, Хайредин, Борован, Мездра, Роман, Червен бряг и Кнежа, както и с други територии на страната.

За задълбочаването на обвързаността на общината с други територии благоприятства обстоятелството, че през общината преминава главната пътна артерия, която свързва северното Черноморие със западните части на страната и няколко пътни артерии с регионално значение. Това са: Варна – Видин; Оряхово – Враца; Враца – Плевен; Монтана – Плевен. При съвременните условия регионалните връзки на общината придобиват нов характер, който се обуславя от принципите на самоуправление на общините и новите пазарно-икономически отношения.

Традиционните връзки и исторически традиции дават основание да се търсят нови възможности за интегрирано развитие на общината с други общини в рамките на област Враца, в рамките на Северозападен район за планиране, както и с други територии в страната и в чужбина.

В последния аспект може да се прогнозира и планира и по-широко «отваряне» на общината чрез областния център към дунавските общини в съседна Румъния и в други европейски страни, за което във все по-голяма степен ще благоприятстват общата политика на ЕС за развитие на регионите и на транспортните коридори в Югоизточна Европа. Нови възможности за интегрирано развитие следва да се търсят и по отношение на онези градове и общини в чужбина, с които общината е установила и поддържа традиционни приятелски и културни връзки.

Историческата обвързаност на общината с други територии и възможностите за ползване на Европейските фондове позволява разработването и изпълнението на съвместни интегрирани проекти, насочени както към ускоряване на социално-икономическото развитие на селищата от общината, така и към създаването на нови партньорства, засилващи обвързаността на общината с други територии в регионален, национален и международен аспект.

2. Състояние на местната икономика

2.1. Обща характеристика

Икономическото развитие на община Бяла Слатина през последните години е под силното влияние на редица общи за страната, за региона и за областта негативни тенденции и процеси:

- незадоволителен ръст на производството;
- недостатъчна инвестиционна активност;
- демографска криза;
- относително високо равнище на безработица;
- ограничаване на потреблението;
- влошено финансово състояние на част от икономическите структури;
- сравнително слаба предприемаческа активност;
- последиците от пандемията „COVID -19“, и др.

Характерно за Община Бяла Слатина е тенденция към по-слаби темпове на икономическо развитие в сравнение с тези за страната. Това е резултат от факта, че почти няма отрасли, които успешно да са се адаптирали към новите изисквания на икономическата среда.

Основните проблеми в икономическото развитие на община Бяла Слатина са:

- свиване на производствената програма на действащите промишлени предприятия;
- увеличаване равнището на безработица и влошаване на социално-икономическото положение на голяма част от населението на общината;
- ниска продуктивност и ниски изкупни цени на селскостопанската продукция;
- липса на млади кадри с висока квалификация;
- намаляване дела на трудоспособното население;
- слабо развит сектор на малкия и среден бизнес в общината;
- липса на инвестиции, и др.

Икономиката на общината е с промишлено-аграрна ориентация. Водеща е ролята на промишлеността, като производствените ѝ мощности са съсредоточени в общинския център. Земеделието е застъпено във всички селища на общината и има важна роля за цялостното ѝ развитие.

Произведената продукция в общината бележи лека тенденция към нарастване, което най-вече проличава през последните години на плановия период 2014 – 2020 г..

Според статистическата справка на НСИ за основните икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия според заетите в тях лица, в общината преобладават микро- и малките предприятия (съобразно Класификатора по Закона за малките и средни предприятия), което не е достатъчно добра основа за стабилна и устойчива икономика. В Таблица № 8 са показани групите предприятия според броя на заетите тях лица в община Бяла Слатина през периода 2016 – 2019 г.

Таблица 8. Групи предприятия според заетите тях в община Бяла Слатина през периода 2016 – 2019 г.

Групи предприятия, според заетите в тях лица	Брой предприятия	Относителен дял на групите предприятия(%)
2016 г.		
Общо	601	
Микро- до 9 заети	557	92,7
Малки от 10 до 49	37	6,1
Средни от 50 до 249	7	1,2
Големи над 250	-	
2017 г.		
Общо	617	
Микро- до 9 заети	571	92,5
Малки от 10 до 49	39	6,3
Средни от 50 до 249	7	1,1
Големи над 250	-	
2018 г.		
Общо	631	
Микро- до 9 заети	586	92,9
Малки от 10 до 49	38	6,0
Средни от 50 до 249	7	1,1
Големи над 250	-	
2019 г.		
Общо	654	
Микро- до 9 заети	609	93,1
Малки от 10 до 49	39	6,0
Средни от 50 до 249	6	0,9
Големи над 250	-	

Източник: НСИ – ТСБ Северозапад, Отдел „Статистически изследвания- Враца“

От посочените данни в Таблица 8 се вижда, че през този период броят на предприятията в общината се е увеличил с 8,8%, но основно за сметка на микро-предприятията. В общината липсват големи предприятия, а броят и относителният дял на средните по големина предприятия е намалял. Броят и относителният дял на малките предприятия е почти непроменен, докато е налице тенденция на нарастване на микропредприятията, както като абсолютен брой, така и като относителен дял. От общия брой фирми, кооперации и земеделски производители, регистрирани и опериращи на територията на община Бяла Слатина към края на плановия период 2014 – 2020 г., около 93,1% са с персонал до 9 души, 6,0% са с персонал от 10 до 49 души, а 0,9 % са с персонал от 50 до 249 души. Делът на различните групи предприятия в общинската икономика към края на плановия период 2014 – 2019 г. може да се види от фиг. 3:

Фиг. 3. Големината на фирмите според броя на заетите в тях в община Бяла Слатина

Броят на предприятията в община Бяла Слатина по основни икономически дейности за периода 2016-2019 г. е показан в Таблица № 9:

Таблица 9. Брой предприятия в община Бяла Слатина по основни икономически дейности 2016-2019 г.

Номенклатура на икономическите дейности	2016	2017	2018	2019
Общо	601	617	631	654
СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	100	107	113	108
ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ	.. ⁵	..	..	..
ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	40	45	48	46
ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА	7	7	7	7
ДОСТАВЯНЕ НА ВОДИ; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ,	..	..	-	-

⁵ „..“ Конфиденциални данни

УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ				
СТРОИТЕЛСТВО	16	15	13	19
ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	254	250	255	263
ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	58	39	41	39
ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	37	43	42	51
СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	..	3	..	..
ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	16	15	14	12
ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	17	16	19	23
АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	12	12	10	11
ОБРАЗОВАНИЕ	-	-	-	-
ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	41	43	42	42
КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	..	..	..	5
ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	15	16	18	17

Източник: НСИ – ТСБ Северозапад, Отдел „Статистически изследвания- Враца“

Според статистическата справка на НСИ за основните икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия според заетите в тях лица, през периода 2016 – 2019 г. най-голям относителен дял са имали фирмите, работещи в сектор търговия и услуги (Таблица № 9). Към края на плановия период техният дял е 40,2 % от всички предприятия в общината. Около 16,5% от предприятията работят в сектор „Селско стопанство”, а около 8% са фирмите в сферата на индустрията. В сферата на строителството работят 2,9% от фирмите, а в областта на хотелиерството и ресторантьорството – 7,8% от всички фирми. Структурата на икономическите дейности в общината за този период е почти непроменена, като определено увеличение се наблюдава по отношение на търговията, хотелиерството и ресторантьорството.

Основните показатели по групи предприятия за община Бяла Слатина /нефинансов сектор/ за периода 2016-2019 г. са показани в Таблица № 10:

Таблица 10. Основни показатели по групи предприятия за община Бяла Слатина /нефинансов сектор/ за периода 2016-2019 г.

Групи предпр. според бр.на заетите	Произведена продукция ⁶	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейността	Печалба	Загуба	ДМА	Добавена стойност	Оборот
Хиляди лв									
2016 г.									
Общо:	105 955	161 973	131 370	142 076	20 069	2 517	74 870	51 779	131 976
До 9	43 204	72 856	56 503	62 767	10 304	1 386	33 220	18 853	56 682
10-49	44 084	69 576	56 296	60 873	8 383	..	33 156	21 221	56 557
50-249	18 667	19 541	18 571	18 436	1 382	..	8 494	11 705	17 737
Над 250	-	-	-	-	-	-	-	-	-

⁶ Показателят е изчислен по методология на Структурна бизнес статистика

2017 г.									
Общо:	115 364	181 917	138 789	159 864	21 604	2 071	79 590	55 783	139 647
До 9	48 213	87 877	63 759	75 534	12 315	1 436	32 924	20 645	63 854
10-49	46 873	73 059	55 801	64 589	7 997	..	38 270	22 856	56 253
50-249	20 728	20 981	19 229	19 741	1 292	..	8 396	12 282	19 540
Над 250	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2018 г.									
Общо:	113 787	176 299	148 494	157 193	20 148	3 415	90 459	52 034	150 386
До 9	51 285	84 786	68 131	73 525	11 357	1 452	37 470	21 612	69 527
10-49	43 758	71 454	61 537	63 656	7 754	885.	44 751	19 241	61 992
50-249	18 744	20 059	18 826	20 012	1 037	1 078	8 238	11 181	18 867
Над 250	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2019 г.									
Общо:	121 448	191 873	164 786	170 608	21 488	2 657	87 543	53 648	166 063
До 9	57 047	92 756	77 047	79 346	13 179	1 220	39 103	22 805	78 018
10-49	..	79 921	69 794	72 412	..	933	43 648	19 078	70 040
50-249	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Над 250	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Източник: НСИ – ТСБ Северозапад, Отдел „Статистически изследвания- Врџа“

От горната таблица е видна тенденция на увеличаване на произведената продукция (14,6%), на приходите от дейността (18,5%), на нетните приходи от продажби (25,4%), на печалбата (7,1%), на ДМА (16,9%), на добавената стойност (3,6%), и на оборота (25,8). В същия период размерът на загубата (с изключение на 2018 г.), остава почти непроменен – около 5%.

През периода 2016 – 2019 г. се отчита известно намаляване на заетите лица, но същевременно са се увеличили разходите за възнаграждения. Таблица № 11:

Таблица 11. Заетост и разходи за работна заплата в община Бяла Слатина през периода 2016 – 2019 г.

Групи предприятия според броя на заетите	Заети лица ⁷ (брой)	Наети лица ⁸ (брой)	Разходи за възнаграждения (хил.лв)
2016 г.			
Общо:	2 777	2 278	17 626
До 9	1 108	632	3 584
10-49	691	674	6 038
50-249	978	972	8 004
Над 250	-	-	-
2017 г.			
Общо:	2 763	2 242	17 872
До 9	1 144	646	4 259
10-49	711	692	5 489
50-249	908	904	8 134
Над 250	-	-	-
2018 г.			
Общо:	2 707	2 174	17 603
До 9	1 156	652	4 396
10-49	707	684	5 346
50-249	844	838	7 861

⁷ Данните са изчислени в еквивалент на пълна заетост

⁸ Данните са изчислени в еквивалент на пълна заетост

Над 250	-	-	-
2019 г.			
Общо:	2 662	2 092	19 255
До 9	1 167	..	..
10-49	..	723	6 193
50-249	487	494	5 593
Над 250	-	-	-

Източник: НСИ – ТСБ Северозапад, Отдел „Статистически изследвания- Враца“

Към края на 2017 г. чуждестранните преки инвестиции в община Бяла Слатина възлизат на 13,6 хил. евро.⁹

Структуроопределящи сектори за местната икономика са промишлеността, селското стопанство, търговията и услугите.

2.2. Промисленост

Преработваща промишленост

Промисленото производство в община Бяла Слатина е представено от машиностроителни предприятия, предприятия от хранително-вкусовата, шивашката и текстилната промишленост. Основният акцент в развитието на промишлеността пада върху шивашката и текстилната промишленост. През последните години с добри темпове се развива и хранително-вкусовата промишленост.

Секторът на индустрията (промишлеността) е представен от предприятия, работещи в сферата на преработващата промишленост. Промислеността е съсредоточена в обособената в изградената в периода 1965-1985 г. Индустриална зона на град Бяла Слатина.

По-големи, утвърдени на пазара и осигуряващи заетост на голяма част от населението на общината са следните фирми и дружества:

Машиностроене:

„Гарант” АД, гр. Бяла Слатина, Индустриална зона

Гарант” АД – е създаден през 1964 г., като завод за производство на спирачни цилиндри. Преминал през различни форми и обединения, в момента е акционерно дружество с предмет на дейност – разработка и производство на машиностроителни изделия и търговия с тях в страната и чужбина, маркетинг, лизинг и инженеринг.

Произвеждат се следните групи изделия:

- Главни и колесни спирачни цилиндри за електро и мотокари, леки и товарни автомобили – ВАЗ, Москвич, Шкода, Ниса, ГАЗ-53А и др.;

- Маслени помпи и клапани за ДВГ „Перкинс”, зъбна помпа с вътрешно зацепване ПЗ-23 за ХДП на Мотокари, Подхранващи помпи по лиценз на „РЕКСРОТ”;

- Маслени и нафтови – гориво-подкачващи, бутални и зъбни помпи за строителни машини;

Хидравлични елементи – предпазно-преливни клапани, регулатори на дебит, редукиционни клапи и бързосменни съединители;

- Хидравлични станции, които са самостоятелен източник на работна течност с определен дебит и налягане;

- Въжета за ръчна спирачка за електро и мотокари, леки и товарни автомобили;

⁹ По данни на НСИ – ТСБ Северозапад, Отдел „Статистически изследвания- Враца“

- Складова транспортна техника, транспалетни колички, високоповдигачи – ръчни, хидравлични, електрохидравлични и др.

Предприятието реализира продукцията си освен на вътрешния пазар и в страни като: Германия, Канада, Италия, Русия, Унгария, Турция, Полша, Латвия, Литва, Румъния и др.

“Балканкар – Мизия” АД, гр. Бяла Слатина, Шосето за град Враца. Функциониращ до преди години, вече е преустановил своята дейност. Завода е произвеждал сменни приспособления за електрокари и мотокари.

Хранително-вкусова промишленост:

“ВЕГА СТАР” ЕООД е дружество, основано през 1996 г. според изискванията на Търговския закон на Република България със 100% частен уставен капитал, като правопреемник на известната консервена фабрика “Подем”.

Предприятието е с дългогодишни традиции в производството на зеленчукови и плодови консерви. Според обема на производствената си дейност, предприятието може да бъде категоризирано, като средно предприятие от хранително-вкусовия подотрасъл. Фирмата започва дейността си с производството на около 20 вида зеленчукови консерви, а в момента произвежда над 120 вида много търсени от потребителите в страната и чужбина зеленчукови и плодови консерви в множество разнообразни разфасовки.

Производствената структура е гъвкаво изградена и в зависимост от изискванията на пазарите, предприятието изпълнява рецепти и поръчки, съобразени с характерните вкусови изисквания на клиентите. По - голямата част от готовата продукция на предприятието се изнася предимно за Европейския съюз, като най-голям относителен дял заема експорта за Германия. Фирмата продължава да разширява международните си пазари на територията на САЩ, Канада, Англия, Хърватска, Словения, Босна и Херцеговина.

През последните години промяната в пазарната конюнктура и липсата на производство на суровини на местно ниво води до ситуация, в която компанията губи конкурентоспособността си и съответно - пазарните си позиции. Към момента, дружеството изпитва затруднения и съществено е ограничило както производството, така и персонала си.

“Папас Мел” ЕАД – клон гр. Бяла Слатина, Индустриална зона- Мелницата, към “Пап ас Мел” Ямбол.

Функционира в района от 2004 г. Основната дейност на предприятието е изкупуване и съхранение на зърно, създаване на складови запаси, производство на брашно и хлебни изделия.

Шивашка и текстилна промишленост

Най-голям дял в промишления сектор на общината заемат фирмите от текстилната и шивашка промишленост. Основният двигател на предприемачеството в този тип дейност са традициите в района от една страна, както и сравнително ниската цена на труда, от друга. През последните няколко години се наблюдава относителна консолидация в бранша, като е налице и спиране на дейност на няколко предприятия. Част от основни представители на бранша са:

„Селебра“ ЕООД, гр. Бяла Слатина, Индустриална зона. Основна дейност на предприятието е производство на дамска и мъжка конфекция. Фирмата работи предимно на ишлеме. Продукцията се изнася във Франция, Испания, САЩ, Канада и други.

„ТКТекс“ АД, гр. Бяла Слатина, ул. Индустриална 2.

Предприятието е едно от работещите дружества с персонал над 200 човека. Основната дейност на предприятието е подготовка на памук за прядене и производство на памучни и тип памучни прежди.

“Кардинал 07” ЕООД, гр. Бяла Слатина, ул. “Търнавска” №42, Индустриална зона . Осъществява дейност в сферата на шивашката промишленост по зададени от клиента мостри.

“Пионер“ АД, гр. Бяла Слатина, ул. “Търнавска” 41, Индустриална зона.

Предприятието беше едно от предприятията-гиганти за Северозападна България преди демократичните промени през 1989 г. Тава предприятие от шивашката промишленост е със стари традиции на територията на общината. През 1996 г. предприятието е приватизирано като работническо мениджърско дружество. Впоследствие става изцяло 100 % акционерно дружество. Основната дейност на предприятието се запазва, като предприятието произвежда детски, дамски, мъжки горни и връхни облекла от вълна, лен, памук и полиестер.

Асортиментът включва: палта, кабани, костюми, блейзери, шуби, сака, панталони, джогинги, спортни комплекти и др. В най-добрите си години, заетата работна ръка в предприятието, надхвърля 550 работници. От началото на 2015 г. предприятието е обявено в ликвидация и се продава от синдик.

Нуждите на шивашката и текстилната промишленост са подsigурени от ПГО “Елисавета Багряна”, средно професионално училище, което ежегодно дипломира специалисти по облекло.

2.3. Селско стопанство

Селското стопанство е важен източник на доходи и заетост и ще играе важна роля за развитието на района и в бъдеще. През плановия период 2014 -2020 г. селското стопанство беше основният източник на доходи на голяма част от жителите на общината. Предпоставките за неговото развитие са благоприятното географско положение на общината, природните дадености, с които тя разполага, почвено-климатичните условия, транспортната инфраструктура, човешките ресурси, традициите.

Земеделието е застъпено във всички населени места на общината, и е основен отрасъл в селата, независимо от високия риск и ниската рентабилност. През плановия период 2014 – 2020 г. площите на обработваемата земеделска земя се запазват почти непроменени. Таблица № 12:

Таблица 12. Обработваема земеделска земя в община Бяла Слатина 2015-2020 г.

Година	Обработваема земеделска земя (дка)
2015/2016	359805.990
2016/2017	358754.246
2017/2018	359291.657
2018/2019	358982.032
2019/2020	358217.641

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ – гр. Враца

В общината понастоящем има три земеделски кооперации. Броят на земеделските стопани в района се променя динамично, като през 2013 г. е бил 354, през периода 2014 – 2016 г. този брой нараства до 437, след което започва плавно да намалява, и през 2019 г. достига почти първоначалните си равнища – 358 броя. Таблица № 13:

Таблица 13. Земеделски производители и кооперации в община Бяла Слатина 2013-2019 г.

Показател	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Брой земеделски стопани	354	363	418	439	415	379	358
Брой земеделски кооперации	5	4	3	3	3	3	3

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ – гр. Враца

Структурата на земеделските стопанства в Община Бяла Слатина е много разнообразна. По Наредба 3/29.01.1999 г., за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани, регистрираните земеделски стопани в общината през 2019 г. са 381, като от тях:

- със земя и животни са 83;
- с животни са 194;
- само със земя са 104 бр.

С пчелини са регистрирани 39 земеделски стопани, с общ брой 3 710 пчелни семейства.

От присъединяването си към Европейския съюз, България прилага принципите и законодателството на общата селскостопанска политика в областта на земеделието и предоставя директни плащания по Схемата за единно плащане на площ от бюджета на Европейския фонд за гарантиране на земеделието. От това се възползваха голяма част от местните земеделци, които преобработиха техническите си паркове, като закупиха нова, високопроизводителна и нискоенергоемка техника.

Броят на кандидатствалите земеделски стопани По Схемата за единно плащане на площ, включително и за животновъдство, за периода 2016 – 2019 г. е следният: Таблица № 14.

Таблица 14. Брой кандидатствали земеделски стопани по Схемата за единно плащане на площ за периода 2016 – 2019 г. в община Бяла Слатина

Година	Брой заявления
2016	379
2017	354
2018	329
2019	315

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ – гр. Враца

На територията на общината работят земеделски производители, които са водещи производители в региона. В Таблица № 15 са посочени най-големите от тях, със стопанисваната им земя през 2015 г. и 2019 г.:

Таблица 15. Водещи земеделски производители в общината и стопанисваната от тях земя през 2015 г. и 2019 г.

Водещи земеделски производители	2015 г. дка	2019 г. дка
ЗКПУ „ТРУД“	14 900	14 923
ЕТ „ЛЮБЧО ЧОМАКОВСКИ“	12 890	13 025
ЗППОК „ЕДИНСТВО“	13 840	12 079
„ДАМОН“ ООД	10 407	9 991
„АЛТИМИР-БС“ ООД	25 370	22 183
„АГРИПРОДУКТ“ ЕООД	8 573	6 700
„ВИКТОРИЯ 93“ ООД	13 107	13 863
ЕТ „МИЛЧО БОСИЛКОВ“	13 492	13 060
ЕТ „НЕШО МИРАНОВ“	8 964	8 690
„ВИЯЛИШКИ – 90“ ООД	21 000	19 200
ЕТ „ПЕТРОВ – ЦЕНКО ПЕТРОВ“	8 133	6 790

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ – гр. Враца

Растениевъдство Растениевъдството в община Бяла Слатина има приоритетно направление, като се отглеждат основно зърнено-житни и технически култури: пшеница, ечемик, царевица, слънчоглед и рапица. В Таблица № 16 е показана структурата на засетите култури и средният добив от декар от тези култури през периода 2016 – 2019 г.

Таблица 16. Растениевъдство в община Бяла Слатина през периода 2016 – 2019 г.

Култури	2016 г.		2017 г.		2018 г.		2019 г.	
	Засети площи (дка)	Среден добив кг/дка	Засети площи (дка)	Среден добив кг/дка	Засети площи (дка)	Среден добив кг/дка	Засети площи (дка)	Среден добив кг/дка
I. Зърнено-житни култури								
Пшеница	132 400	491	113 478	609,5	154 725	502	139 833	650
Ечемик	7 950	410	5 120	530	6 250	442	5 035	560
Овес	1 031	269	-	-	-	-	-	-
Царевица	85 560	483	68 650	676	50 800	896	67 708	750
II. Технически култури								
Слънчоглед	86 460	260	114 030	279,9	88 450	264,7	100 074	260
Рапица	16 990	280	19 860	317	13 843	245	10 113	250
Соя	638,4		827,5		450		-	-
IV. Фуражни култури								
Люцерна	5 324,8		4 897,5		6 988,8		5 833,2	
V. Пресни зеленчуци								
Домати	-	-	-	-	-	-	60	2 200
Пипер	-	-	-	-	-	-	6	2 000
Грах	4 470	296	8 345	415	9 330	201	6 160	320
Дини	-	-	-	-	279	2 000	353	2 206
Пъпеш	-	-	-	-	-	-	279	2 000
Картофи	40,8		145,4		86,1		-	-
VI. Овощни насаждения								
Ябълки	4,1		2,6		0,7		0,9	
Кайсии	3,2		3,2					
Праскови	3,4							
Череш	37	135	37	567	37	540	37	351,3
Орех	17,9		0		0		1 008	
Лешници	11		-	-	-	-	-	-
Сини сливи	6,7	597	6,7	358	12,7	630	12,7	2 000
VII. Лозя								
Десертни(стопанисвани)	126,2		52,9		50,4		36,5	
Винени(стопанисвани)	402,5		178,6		357,4		325,4	

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ – гр. Враца

В структурата на обработваемата земеделска земя най-голям е дялът на зърнените култури, които през последните стопански години са заемали средно около 59 %.

През 2019 г. са засадени нови площи орехи – 1 008 дка, домати – 60 дка и пъпеши – 279 дка.

Площите, засети с пшеница през 2019 година възлизат на 139 833 дка, което представлява 39,03 % от общата обработваема площ. Площите, засадени с пшеница през 2019 г. бележат лек спад в сравнение с 2018 г., но са повече в сравнение с останалите години от периода 2016 – 2019 г. Забелязва се тенденция на непрекъснато нарастване на средните добиви от декар от тази култура, като през 2019 г. те са най-високи и достигат 650 кг/дка.

Традиционно в община Бяла Слатина делът на ечемика е малък в сравнение с останалите зърнени култури и той заема около 1,4 %. За ечемика през 2019 г. се наблюдава спад в засадените площи в сравнение с предходните години, но нарастване на средните добиви от декар, които достигат 560 кг/дка.

През последните 5 години засети площи с овес са регистрирани само през 2016 г.

Производството на царевица за зърно през последните години намалява, като през 2019 година е 67 708 декара, което е 18,9 % обработваемата земя, но е налице увеличение на средния добив на декар от тази култура.

Техническите култури заемат относително голям дял от общото земеделско производство в общината. Те са представени главно от маслодаен слънчоглед и маслодайна рапица. С технически култури през 2019 г. са засети 110 187,0 дка от видовете:

- слънчоглед - 100 074 дка, със среден добив 260 кг/дка;
- рапица – 10 113 дка, със среден добив 250 кг/дка.

През 2019 г. няма засети площи с фасул и соя.

Интересът в общината към маслодайните култури и царевицата през последните години се засилва главно поради факта, че те станаха суровина за производството на биогорива.

Овощарството също е много добре развито, защото почвено-климатичните условия са подходящи за развитието му. На територията на общината са засадени кайсии, праскови, ябълки, череши, сини сливи, орехи и лешници.

Значителното нарастване на площите с овощни насаждения в общината през 2019 г. е за сметка на орехите, докато площите, засадени с други овощки, намаляват, с изключение на тези, засадени с череши, които остават непроменени и сини сливи, чиито площи през 2019 г. почти са се удвоили. (Таблица № 16).

Природно-климатичните условия в региона са благоприятни за развитието на лозарството. През последните години обаче се наблюдава трайна тенденция на намаляване на площите както на десертните, така и на винените сортове.

Основни пречки за развитието на модерен и ефективен аграрен сектор са разпокъсаността на земята, ограничените икономически ресурси на земеделските стопани за модерно земеделие, полупазарния тип на стопанствата, възрастовата структура на заетите лица, загубата на пазарни позиции. Решение на проблема трябва да се търси в развитието на нови, перспективни приоритетни направления в селското стопанство и участие в национални и европейски програми и проекти за подпомагане и модернизация на земеделието в страната, в региона и в общината.

През последните години обаче се забелязва положителна тенденция на увеличаване на механизацията в сектор земеделие – закупуване на зърнокомбайни от най-висок клас и високопроизводителни трактори с прикачен инвентар за кооперациите в общината. Земеделските производители в кооперациите вече разполагат с нова модерна механизирана прибираща техника. Преките субсидии от Европейския съюз на единица площ дадоха допълнителни възможности за закупуване на съвременна техника от селскостопанските производители. При кооперациите и големите арендатори машинотракторният парк се подменя с нова техника, като броят на машините съответства на площите, които се

обработват. Това спомага да се спазват агротехническите срокове и съответно да се повишат добивите и качеството на продукцията.

Голямата разлика в изкупните цени на произведената земеделска продукция от една страна и цените фуражите, услугите и техниката, от друга, намаляват обаче привлекателността на отрасъла. Пазарната реализация на селскостопанската продукция е все още силно затруднена поради липса на добре работеща местна селскостопанска борса. Понякога предлаганите цени са близко или под себестойността на продукцията.

Образователно-квалификационното равнище на заетите в селското стопанство е незадоволително, което влияе негативно върху ефективността на производството в отрасъла, спазването на технологичните процеси, въвеждането на модерни технологии. Забелязва се тенденция на оттегляне на висококвалифицирани кадри със специалности, свързани със селското стопанство – агрономи, инженери по механизация на селскостопанска техника и аграрикономисти от пряка заетост в земеделското производство и пренасочването им към други дейности, както и реализация на същите извън пределите на общината. Основни причини за това бяха липсващите благоприятни условия за труд и атрактивно заплащане. През последните няколко години обаче, навлизането на компютъризираната техника в селското стопанство доведе до наемане на нов квалифициран персонал. Заплатите в сектора значително нараснаха.

За възстановяване, стабилизиране и развитие на земеделското производство е необходимо да се създаде по-благоприятна икономическа обстановка, да се подпомогне изграждането и утвърждаването на браншови съюзи на производителите, които, с участието на органите на държавното управление и на местното самоуправление, да защитават интересите на производителите.

Животновъдство

Животновъдството е важен подотрасъл в селското стопанство на община Бяла Слатина, но заема сравнително нисък дял от общото селскостопанското производство.

Структурните изменения в животновъдството и свиването на този сектор са свързани основно с трудности при осигуряване на храна за животните. Въпреки че в стопанствата се отглеждат фуражни култури, средните добиви са ниски, липсва напояване и високопроизводителна техника.

Ветеринарното обслужване в общината се осъществява от 5 регистрирани ветеринарни лекари.

Животновъдството в Бяла Слатина е представено предимно от говедовъдство, биволовство, овцевъдство, козевъдство и птицевъдство. Броят на отглежданите животни в община Бяла по видове за периода 2015-2019 г. е представен в Таблица № 17.

Таблица 17. Брой отглеждани животни в община Бяла Слатина по видове 2015-2019 г.

Вид животни	2015	2016	2017	2018	2019
Говеда, в т.ч.	4 306	5 056	5 294	5 003	4 991
- Крави	3 031	3 382	3 585	3 329	3 234
- Телета	783	1 049	949	682	545
Овце	4 243	4 777	5 365	5 668	5 778
Кози	2 134	2 429	2 371	2 043	2 332
Свине	96	70	0	0	174
Коне	19	18	21	18	17
Биволи	472	624	760	991	1212
Зайци	71	86	53	43	0

Пчелини /пчелни семейства	4 493	5 391	4 634	3 322	3 710
Калифорнийски червен (л)	2 667	2 900	4 140	4 230	2 590

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ – гр. Враца

От Таблица 17 е видно, че през периода 2015 – 2019 г. е налице забележимо увеличение на броя на отглежданите овце, говеда и кози. Почти 3 пъти е нараснал броят на отглежданите биволи в общината.

През последните години се забелязва засилен интерес на животновъдите към биволовството, като перспективен отрасъл за развитието на животновъдството в общината. Говедовъдството се осъществява в частни ферми, които не са достигнали водещите европейски стандарти. В тях все още липсват високо образовани специалисти, които да поставят говедовъдството на научни основи.

Свиневъдството като подотрасъл в общината през 2017 и 2018 г. бележи упадък във връзка с влошената епизоотична обстановка в страната, породена от разпространението на заболяването Африканска чума по свинете. С оглед необходимостта от ранна превенция и/или ликвидиране на последствията от болестта, през този период голяма част от собствениците на домашни прасета на територията на общината бяха принудени да ги умъртвят. Собствениците са представили писмени декларации, че в срок от 1 година няма да отглеждат свине. През 2019 г. обаче е налице нарастване почти 2 пъти на отглежданите свине, основно за лични нужди.

По-голяма част от птицевъдството се осъществява в личните стопанства, поради което няма точни статистически данни за броя на отглежданите птици в общината.

Производството на мед е благоприятствано от богатото видово разнообразие на растителност, релефа и климатичните условия. Голяма част от пчеларите са ориентирани към производството на биологично чисти продукти. Друга положителна тенденция е, че все повече млади хора се ориентират към практикуване на пчеларството. През 2019 г. броя на регистрираните пчелини на територията възлиза на 3 710, което е повече в сравнение с 2018 г., но по-малко в сравнение с предходните години.

Основните проблеми пред животновъдството на територията на общината са:

- Значителна част от животновъдното производство се реализира от дребни производители в семейни стопанства. Семейните ферми не са пазарно ориентирани и на пазара се появяват предимно излишъците на домакинствата (качеството е ниско, поради липса на познания у фермерите за модерни селскостопански технологии);

- Липсват финансови ресурси за технологично обновяване с модерна техника и съвременен сграден фонд;

- Липса на подходящи терени извън жилищните територии, които да разполагат с необходимата инфраструктура (пътища, водоснабдяване, ел. доставка, канализация и др.) за изграждане на ферми.

- Отпадъчните продукти, получавани в животновъдството са екологична заплаха по отношение на качеството на почвите и водите. Слабото търсене на оборски тор, ниските му цени, слабият контрол при оползотворяването му са други причини за увеличаване риска от замърсяване на околната среда.

- От ограниченото развитие на малките стопанства и тяхната раздробеност произтича ниската им ефективност и ниско технологично равнище. В преобладаващата част от случаите животните се отглеждат при примитивни условия, липсва самоконтрол на качеството на произвежданата продукция. Недостатъчната активност на тази група дребни производители да кандидатстват чрез проекти по различни схеми за финансова помощ ги затруднява в прехода към интензивно земеделие и животновъдство. Животновъдството в тези стопанства

е изключително на екстензивен принцип. Отглеждат се най-често 1 до 3 животни, предимно за задоволяване на лични нужди или за допълняемост на доходите. Фермите с 10 до 40 животни са на смесен принцип – съчетават екстензивното с интензивно производство. В малките ферми рядко се използват съвременни технически средства и иновации, с които да се гарантира качество и безвредност на продукцията – процесите са по-скоро ръчни.

С направените промени в Закона за ветеринарномедицинската дейност и поднормативните му актове се разграничи броя на животните в личните стопанства на физическите лица, които се отглеждат за лични нужди, от животновъдните обекти със стопанска цел. Във връзка с това, усилията са насочени към увеличаване броя на фермите, които се намират извън жилищните територии на населените места. През следващия планов период се налага реструктуриране на малките ферми в посока на окрупняване, подобряване на условията за отглеждане на животните и породния състав, предвид изискванията на ЕС пред подотрасъла.

На територията на община Бяла Слатина има 31 рибарника и 16 язовира (Таблица № 18).

Табл.18. Рибарници и язовири на територията на община Бяла Слатина към 31.12.2019 г.

Населено място	Вид	Ползване	Собственик
ЯЗОВИРИ			
с. Буковец	“Градините”		Държава
с. Буковец	“Домуславец”		Държава
с. Буковец	"Лъга"		Държава
с. Враняк	“Враняк”		Държава
с. Драшан	“Драшан”2		Държава
с. Драшан	“Драшан”1		Държава
с. Комарево	“Марин дол”		Държава
с. Соколаре	“Под селото”		Държава
с. Соколаре	“Кокошарника”		Държава
с. Търнак	“Търнак”		Държава
с. Търнава	“Руменя”		Държава
с. Попица	"Попица"		Държава
с. Габаре	„Габаре“	концесия	Община
с. Соколаре	„Соколаре“ 1	концесия	Община
с. Тлачене	„Градините“ 1	концесия	Община
с. Търнава	„Лековит кладенец“	концесия	Община
РИБАРНИЦИ			
гр. Б. Слатина	000162	свободен	Община
гр. Б. Слатина	000163	свободен	Община
гр. Б. Слатина	000652	свободен	Община
гр. Б. Слатина	000655	свободен	Община
гр. Б. Слатина	000656	свободен	Община
гр. Б. Слатина	000657	свободен	Община
гр. Б. Слатина	000658	свободен	Община
гр. Б. Слатина	000672	свободен	Община
гр. Б. Слатина	000674	свободен	Община
гр. Б. Слатина	000683	свободен	Община
гр. Б. Слатина	000687	свободен	Община
гр. Б. Слатина	000688	свободен	Община
гр. Б. Слатина	000664	свободен	Община
с. Алтимир	024006	свободен	Община
с. Алтимир	090004	свободен	Община
с. Буковец	000075	свободен	Община
с. Габаре	000279	свободен	Община

с. Габаре	000092	свободен	Община
с. Габаре	000331	свободен	Община
с. Галиче	000363	договор до 12.12.23	Община
с. Комарево	000065	свободен	Община
с. Соколаре	000094	свободен	Община
с. Търнак	000449	свободен	Община
с. Търнак	000450	свободен	Община
с. Търнак	000451	свободен	Община
с. Търнак	000452	свободен	Община
с. Търнава	000615	свободен	Община
с. Търнава	000614	свободен	Община
с. Търнава	000616	свободен	Община
с. Търнава	000620	свободен	Община
с. Търнава	000612	свободен	Община

Източник: Общинска администрация

2.4. Горско стопанство

Горският фонд е 8.2% от общата територия на общината и заема предимно южните ѝ участъци. В миналото горските екосистеми са заемали много по-големи площи. Те са покривали почти изцяло сивите горски и част от черноземните почви. Днес те са разпространени предимно върху терени, неподходящи за селскостопанска обработка.

Землищата на населените места в общината попадат в района на дейност на Регионална дирекция по горите (РДГ) – гр. Враца. Същите землища попадат в района на дейност на “Северозападно държавно предприятие” ДП (“СЗДП” ДП) – гр. Враца.

Общата площ на горите и горските територии в общината е 4630,5 ха, от които 4318,2 ха (93 %) са залесени площи, незалесени площи 312,3 ха (7 %), няма непроизводителна площ .Таблица № 19.

Таблица 19. Горски фонд на Общината Бяла Слатина

Гори	Процент
Гори в земеделски земи	7
Залесена територия, в т.ч.:	93
Широколистни гори	10
Иглолистни гори	6
Нискостъблени	35
Издънкове гори за превръщане	49

Източник: ТП „Държавно горско стопанство“ - Враца

От посочените данни се вижда, че най-голям дял в горския фонд заемат издънковите гори за превръщане и нискостъблените гори, следвани от широколистните гори, а делът на иглолистните гори е незначителен.

По населени места горският фонд на общината е разпределен както следва (Таблица № 20.)

Таблица 20. Гори и горски територии в община Бяла Слатина по землища и вид на площите към 31.12. 2019 г.

Землище на населено място	Обща площ на	В това число:		
		Залесена площ		

	горите и ГТ	Общо залесена площ	В т.ч. гори в земеделски територии	Незалесена площ за залесяване	Непроизво- дителна площ
х е к т а р и					
гр. Бяла Слатина	250,1	173,9	5,5	76,2	-
с. Алтимир	163,8	149,2	27,9	14,6	-
с. Буковец	489,3	470,2	26,4	19,1	-
с. Бърдарски геран	27,10	27,1	27,1	-	-
с. Бъркачево	209,3	202,7	46,4	6,6	-
с. Враняк	384,9	371,7	57,6	13,2	-
с. Габаре	929,0	899,9	43,9	29,1	-
с. Галиче	229,6	225,0	72,4	4,6	-
с. Драшан	560,7	545,3	20,7	15,4	-
с. Комарево	93,5	91,5	12,7	2,0	-
с. Попица	232,6	200,8	57,1	31,8	-
с. Соколаре	116,2	112,8	9,8	3,4	-
с. Тлачене	651,1	621,7	39,5	29,4	-
с. Търнава	167,8	138,5	1,8	29,3	-
с. Търнак	125,5	87,9	10,0	37,6	-
Всичко	4630,5	4318,2	458,8	312,3	-

Източник: ТП «Държавно горско стопанство Враца»

С въвеждане на плановете на земеразделяне се обособиха три вида собственост на горите – държавна, общинска и частна собственост. Видът на горите, по вида на собственост в община Бяла Слатина е показан в Таблица №21. От таблицата е видно, че по-голямата част от горите са частна собственост, следват горите – държавна собственост и най-малко са площите на горите – общинска собственост.

Таблица 21. Видов състав на горите в община Бяла Слатина според собствеността към 31.12.2019 г.

Вид на горите	Обща площ на горите	По видове собственост		
		Държавна собственост	Общинска собственост	Частна собственост
		х е к т а р и		
Иглолистни гори	284,0	109,0	23,0	152,0
Широколистни високостъблени	458,0	180,0	37,0	241,0
Издънкови гори за превръщането им в семенни	2277,3	815,0	177,3	1285,0
Нискостъблени	1611,2	632,0	124,0	855,2
Всичко:	4630,5	1736,0	361,3	2533,2

Източник: ТП «Държавно горско стопанство Враца»

Разпределението на горските територии по населени места в община Бяла Слатина по вид на собствеността е следното: Таблица №22.

Таблица 22. Разпределение на горските територии по населени места и вида на собствеността към 31.12. 2019 г.

Землище на населено място	Обща площ на горите в ГТ	По видове собственост		
		Държавна собственост	Общинска собственост	Частна собственост
		х е к т а р и		
гр. Бяла Слатина	250,1	232,2	2,0	15,9
с. Алтимир	163,8	57,1	9,8	96,9
с. Буковец	489,3	166,2	16,8	306,3
с. Бърдарски геран	27,10	-	26,0	1,1
с. Бъркачево	209,3	81,8	2,4	125,1
с. Враняк	384,9	79,3	63,2	242,4
с. Габаре	929,0	233,1	35,4	660,5
с. Галиче	229,6	131,5	63,9	34,2
с. Драшан	560,7	282,4	8,4	269,9
с. Комарево	93,5	45,6	0,1	47,8
с. Попица	232,6	123,3	20,8	88,5
с. Соколаре	116,2	34,0	-	82,2
с. Тлачене	651,1	110,2	39,7	501,2
с. Търнава	167,8	40,3	72,5	55,0
с. Търнак	125,5	119,0	0,3	6,2
Всичко	4630,5	1736,0	361,3	2533,2

Източник: ТП «Държавно горско стопанство Враца»

В териториалния обхват на община Бяла Слатина към момента има общо 6 билкозаготвителни пунктове и складове за билки, регистрирани по реда на Глава трета от Закона за лечебните растения.

Лесоустройственият проект на РДГ Враца осигурява добри предпоставки за стопанисване и ползване на горския фонд, като основните насоки на организация на работа на горското стопанство са съобразени с поставените в него цели по групи гори и земи съобразно функциите им.

През последните години незаконната сеч се превръща в бедствие за горските терени, което налага в бъдеще провеждането на залесителни мероприятия с иглолистни и широколистни видове. Ежегодното залесяване с акация, дъб, тополя, липа и други горски видове ще компенсира в бъдеще тежките загуби на дървесна растителност.

2.5. Търговия и услуги

Важен показател за икономическо развитие на общината е състоянието на сектора на търговията и услугите, и по-конкретно - обема на продажбите. През плановия период 2014 – 2020 г. се усети определено оживление в сектор «Търговия» на територията на общината, както по отношение разширяване и разнообразяване на търговската мрежа, така и по отношение на реализирания оборот от търговските обекти.

Търговското обслужване на населението в община Бяла Слатина се осъществява в по-голямата си част от малки фирми, предимно на еднолични търговци, но има и магазини на големи вериги и по-големи търговски фирми, като:

1. Т-МАРКЕТ / собственик „МАКСИМА БЪЛГАРИЯ“ ЕООД/

Т-маркет Бяла Слатина предлага изключително богат асортимент от стоки, чийто общ брой варира от 4 500 до 7 000 вида. Приоритет на фирмата са стоките родно производство,

но магазинът предлага и много вносни стоки, които минават през строг качествен контрол. Главните категории стоки в магазина са:

- Хранителни стоки;
- Учебни пособия;
- Сапуни и хигиенни препарати;
- Домашни потреби;
- Цветя и друга декорация за дома.

2. ОФИС БАЛЕВ, БЯЛА СЛАТИНА

"Officebalev" предлага богато разнообразие от офис продукти. В магазина на дружеството се предлагат офис консумативи, канцеларски материали, тонери, копирна хартия, принтерна хартия, офис оборудване, компютри, принтери, телефони, факс апарати и офис мебели - столове, бюра, шкафове, каси и сейфове. Предлага се и голямо разнообразие от почистващи препарати, консумативи за почистване и пълна гама от продукти необходими за офиса.

3. „СТЕФАНИ-СТЕФКА БОЖИНОВА“ ЕООД, БЯЛА СЛАТИНА

Търговия на дребно с домашни потреби, дребна домакинска техника, канцеларски материали, бижутерия, козметика, почистващи препарати, кожени изделия и модни аксесоари, стоки за бита.

4. „ЕВАРОС“ ЕООД, БЯЛА СЛАТИНА – аптеки и дрогерии

Търговия на дребно с лекарствени продукти и медицински изделия.

5. СУПЕРМАРКЕТ ТЕКОН, БЯЛА СЛАТИНА

Търговия на дребно с хранителни продукти, домашни потреби, стоки за бита, канцеларски материали, мебели, почистващи материали и други.

В останалите населени места от общината са разпространени по-малки търговски обекти. Във всяко село от общината има както магазини за хранителни стоки, така и за някои нехранителни стоки.

През плановия период 2014 – 2020 г. едни от основните работодатели на територията на община Бяла Слатина са предприятия в сферата търговията и услугите, където обаче заплащането е най-ниско. Търговската дейност на територията на общината е насочена предимно към продажба на стоки от първа необходимост. Преобладава броят на хранителните магазини. Търговската мрежа е добре развита, тъй като общината е с добра инфраструктура, позволяваща снабдяване със стоки от различни доставчици.

Статистическите данни към края на 2019 г. сочат, че между 70 и 80 % от фирмите в общината осъществяват търговска дейност на дребно.

Заведенията за хранене и развлечения на територията на община Бяла Слатина са посочени в Таблица № 23.

Таблица 23. Заведения за хранене и развлечения на територията на Община Бяла Слатина към 31.12.2020 г.

№	Наименование и вид на обекта	Местонахождение	Категория	Бр. категоризирани места в обекта
1.	Кафе-аперитив	Търнава	1 звезда	20
2.	Кафе-сладкарница	Бяла Слатина	1 звезда	20
3.	Кафе-аперитив	Враняк	1 звезда	20
4.	Кафе-аперитив	Бяла Слатина	1 звезда	18
5.	Бистро "Бендида"	Бяла Слатина	1 звезда	50
6.	Кафе-аперитив	Бяла Слатина	1 звезда	20

7.	Кафе-аперитив "Селект"	Търнава	1 звезда	20
8.	Кафе-аперитив	Бърдарски Геран	1 звезда	20
9.	Кафе - аперитив	Алтимир	1 звезда	20
10.	Заведение за бързо хранене	Бяла Слатина	1 звезда	20
11.	Кафе-аперитив	Търнава	1 звезда	20
12.	Кафе-аперитив	Бяла Слатина	1 звезда	20
13.	Бистро "Бед Бойс"	Бяла Слатина	1 звезда	50
14.	Закусвалня	Бяла Слатина	1 звезда	20
15.	Кафе-аперитив	Бяла Слатина	1 звезда	20
16.	Ресторант "Лъки"	Бяла Слатина	1 звезда	50
17.	Кафе-аперитив	Драшан	1 звезда	20
18.	Ресторант "Сарая Макади"	Бяла Слатина	2 звезди	20
19.	Бърза закуска	Бяла Слатина	1 звезда	12
20.	Закусвалня "Бобси Бургер"	Бяла Слатина	2 звезди	50
21.	Кафе-Сладкарница "Иза"	Бяла Слатина	1 звезда	30
22.	Кафе-аперитив	Търнава	1 звезда	50
23.	Закусвалня	Бяла Слатина	1 звезда	20
24.	Кафе-аперитив "Обувки"	Бяла Слатина	1 звезда	50
25.	Закусвалня "Фантазия"	Бяла Слатина	1 звезда	20
26.	Кафе-аперитив	Комарево	1 звезда	20
27.	Кафе-аперитив	Бъркачево	1 звезда	50
28.	Бърза закуска "Галишка мръвка"	Галиче	1 звезда	20
29.	Кафе-клуб "Палатин"	Бяла Слатина	1 звезда	50
30.	Кафе-аперитив	Бърдарски геран	1 звезда	20
31.	Бърза Закуска	Бяла Слатина	1 звезда	50
				Общо:890

Източник: Общинска администрация

2.6. Туризъм

В сравнение с други региони на страната, туризмът в община Бяла Слатина е относително слабо развит. Общината досега не е традиционна туристическа дестинация, но разполага с природни ресурси, които обуславят развитието на този отрасъл.

Община Бяла Слатина има неизползван потенциал за осъществяване на различни форми на туризъм, базиран на общността на територията, както и върху историята, етнографията, религиозните и културни особености и взаимоотношения. Проучванията на природните и антропогенни ресурси на територията на общината предопределят добри възможности и перспективи за развитие на специализирани форми на алтернативния туризъм, като културен, селски и екотуризъм, пешеходен, спортен, приключенски, ловен, тематичен – свързан с културно-историческото наследство, туризъм свързан с езотеричното, религията, виното, традиционната кухня, етнографията, традиционната музика и занаяти, и др.

Макар че местната общност разполага с добър потенциал за развитие на алтернативен туризъм, все още липсват умения и опит за предоставяне на туристически продукти и услуги. Специфичните туристически продукти и услуги в общината трябва да се базират на

търсенето на автентичен контакт с посещаващия регион, с неговото население, култура, история, стопанство, като се предоставя възможност и за изява на самите туристи.

Алтернативният туризъм, като комплекс от туристически дейности, различни от тези на масовия туризъм, свързани с използването на разнообразни природни и антропогенни туристически ресурси и привличане на специфичен пазарен сегмент чрез задоволяване на специфичен потребителски интерес, може да се превърне в нова бизнес възможност за местните предприемачи. Затова е необходимо да се помогне за развитието на малкия и средния бизнес, за да се разгърне предприемаческия потенциал. За тази цел е необходимо Община Бяла Слатина да припознае туризма като важно перо в местната икономика и да се заеме с редица задачи като:

- развитие на маркетинга и рекламата на туризма;
- подобряване на инфраструктурата, свързана с туризма;
- човешки ресурси и проблеми на заетите в обслужването и управлението в туризма.

Подходящи **туристически обекти** за развитие на алтернативен туризъм в общината са:
За културно-познавателен и спелеоложки туризъм :

Край с. Драшан има пещера, която още не е проучена. Общата ѝ дължина е 693 м., а денивелацията - 14 м. Пещерата се намира на края на селото и е лесно достъпна за посещение. Към нея проявяват интерес множество групи от цялата страна, занимаващи се с пещерно дело. От самата пещера извира река. Пещерата е със съхранена девствена природа и има реални предпоставки да се превърне в интересен обект за развитие на културния и спелеоложки туризъм на територията на общината.

За целта Общият устройствен план на община Бяла Слатина предвижда прокарване на велоалея до с. Драшан по следния маршрут: гр. Бяла Слатина-с. Попица- с. Бъркачево-с. Враняк – с. Габаре-с. Драшан – с. Каменно поле, общ. (Роман). През намиращото се в Предбалкана с. Каменно поле минава красивата река Ръчене, която по пътя си образува много проломи и живописни скални образувания, обявени за природни забележителности.

За културно-познавателен туризъм:

На територията на общината се намира с. Бърдарски геран, което се населява от банатски българи – българи преселници от историческата област Банат, изповядващи нетрадиционна за страната католическа религия, съхранили специфични обичаи, традиции, език, бит и култура. В селото има музей на банатската къща, който е създаден по повод 100 годишнината на селото през 1987 г. Банатските българи представляват българска етно-религиозна общност със свои отличителни особености и фолклор. Съществува интерес сред жителите на селото да се занимават с културен туризъм. В селото има свободен сграден фонд в добро състояние, а именно: фамилни къщи със специфична архитектура и обзавеждане.

Населението има богати и интересни обичаи, традиции и култура, различаваща се от характерната за страната и региона. Банатските българи са уникални с красивите си носии, езика на който общуват и с вкусните ястия, които те умеят да приготвят.

За развитието на туризма в с. Бърдарски геран е необходимо да се изгради базова туристическа инфраструктура и да се организират съответни рекламни кампании, за популяризиране на селото като привлекателна културно-историческа дестинация. Общият устройствен план предвижда прокарване на велоалея до с. Бърдарски геран по следния маршрут: гр. Бяла Слатина – с. Бърдарски геран.

Едно от най-автентичните и атрактивни населени места от Белослатинската община е село Алтимир, през чиято територията преминава пътят на Ботевите четници.

Общият устройствен план отрежда също територии за изграждане на 2 парка в района на с. Алтимир и с. Галиче по поречието на р. Скъта.

Съседната община Враца притежава едни от най-красивите природни забележителности на Врачанския Балкан - уникалната с ледените си образувания пещера „Леденика“, живописния пролом „Вратцата“ и др. Богати природни и антропогенни ресурси

имат и другите съседни на Бяла Слатина общини, което е много добра предпоставка за разработване на интегрирани проекти за развитието на туризма в целия регион.

Потенциал за развитие на туристическия сектор за общината може да се открие и в сегментите на поклоническия /църковен/ туризъм, етнотуризма, и др. по-нетрадиционни форми на този отрасъл.

Туристическа инфраструктура

На фона на богатото наследство и традиции, които дават възможности да се практикуват различни видове алтернативен туризъм на територията на общината, готовността за посрещане на туристи не е достатъчна.

В общината съществуват слаби познания за обслужване на туристите по линия на екологичния и селския туризъм. На територията на общината не се предлагат конкретни туристически пакети на туристическия пазар.

На територията на общината са изградени няколко хотели, които предлагат места за настаняване и възможности за хранене. Таблица №24.

Таблица 24. Места за настаняване и леглова база на територията на Община Бяла Слатина през 2019 г.

№	Наименование и вид на обекта	Категория	Леглова база	Местонахождение
1.	Мотел „ Фау“	1 звезда	13 легла	Гр. Бяла Слатина, ул. „Захари Стоянов“ №12
2.	Семеен хотел „Сарая Макади“	2 звезди	20 легла	Гр. Бяла Слатина, ул. „Захари Стоянов“ № 3Г
3.	Семеен хотел „Лъки“	1 звезда	4 стаи 6 легла	Гр. Бяла Слатина ул. Хан Крум № 56
4.	Семеен хотел „Мишо стрийт“	1 звезда	8 стаи	Гр. Бяла Слатина ул. Хан Крум № 75

Източник: Общинска администрация

От изложените данни в таблицата е видно, че на територията на общината не съществуват достатъчно места за настаняване и изхранване на потенциални туристи и гости, желаещи да посетят туристическите обекти.

Природните дадености, богатото културно и историческо наследство, живописните места на територията на общината, са предпоставка за по-нататъшното развитие на туризма като важен отрасъл на общинската икономика. От една страна, това ще доведе до нови възможности за развитие на малкия и средния бизнес в общината, създаване на нови работни места, промотиране и използване на местните природни ресурси. От друга страна обаче са необходими значителни инвестиции, за да се подобри прилежащата инфраструктура. Необходимо е също да се планира и осъществява широка рекламна кампания с цел привличането на туристи както от България, така и от чужбина, както и да се търсят финансови средства за реставрация, експониране, обновяване, популяризиране и подобряване на достъпа до туристическите обекти в общината.

Мерките в ПИРО, насочени към разгръщане на потенциала за развитието на туризма в общината през периода 2021 – 2027 г., се очаква да доведат до следните резултати:

- Увеличаване на приходите от туризъм в общината;
- Увеличаване на броя на туристите в общината;
- Увеличаване на заетите в туризма;
- Увеличаване на броя на семейните предприемачи в общината, предлагащи различни туристически услуги;

- Подобрена информираност на туристите относно комплексния туристически продукт на Община Бяла;
- Намаляване на безработицата и разкриване на нови трайни работни места;
- Повишаване на квалификацията на кадрите в туризма.

2.7. Инвестиции

Трябва да се отбележи фактът, че най-много инвестиции в публичния сектор на местната икономика през плановия период 2014 – 2020 г. са постъпили чрез оперативните програми („Оперативна програма за развитие на селските райони“ 2014-2020 г., Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г., Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда /ПУДООС/, Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България 2014-2020, различни фондове (Фонд „Социална закрила“, Фонд „Солидарност“) и проекти (Проект „Красива България“, Проект „Социално включване“), от Агенцията за социално подпомагане, от Агенцията по заетостта, от Изпълнителната агенция за иновации и мрежи към ЕК, субсидии от републиканския бюджет, МРРБ, МОСВ, МТСП, Българска банка за развитие, и др. В общината има и частни инвеститори, но от Информационната система за управление и наблюдения на структурните инструменти на ЕС в България е видно, че частният сектор през посочения период не е проявил нужната активност и не се е възползвал в достатъчна степен от възможностите, които те предоставят.

За периода 2014-2019 г. общата сума на одобрените и изпълнени проекти от общината по различните оперативни програми, проекти, фондове, и др. външни източници на финансиране е над 90 млн.лв.

В Приложение № 4 към настоящия План за интегрирано развитие на общината е представена подробна информация за реализираните проекти в община Бяла Слатина през периода 2014-2020 г, финансирани със средства от Европейския съюз, програми, фондове, национални проекти, републикански бюджет и др. външни източници на финансиране (**Вж. Приложение № 4**)

В приложение № 4А към настоящия План за интегрирано развитие на общината е представена подробна информация за Проекти в процес на реализация, финансирани със средства от Европейския съюз, програми и фондове към 31.12.2019 г. на Община Бяла Слатина (**Вж. Приложение № 4А**)

В **Приложение № 1А** е представен Индикативен списък на важни за общината проекти, включени в Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г. (**Вж. Приложение № 1А**)

3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

3.1. Демографска характеристика

Както беше показано в Таблица №5 - Население на община Бяла Слатина по постоянен и настоящ адрес за периода 2011 – 2019 г, в т. 1.4.1. на ПИРО, община Бяла Слатина се характеризира с неравномерно териториално разпределение на населението. Налице са много големи разлики както в броя на населението в града и в останалите селища на общината, така и между самите села. (Фигура 4)

Фиг. 4. Териториално разпределение на населението в община Бяла Слатина към 31.12.2019 г.

Източник: ГД „ГРАО“

- В гр. Бяла Слатина е съсредоточено 51% от населението на общината, което е единственото населено място в общината с население над 9000 души. По брой на населението непосредствено след гр. Бяла Слатина се нарежда с. Търнава (2 375 жители), в което е концентрирано 9,3% от населението на общината. На територията на общината се намират още пет населени места с население над 1 000 жители - с. Попица (1 739 жители по постоянен адрес), с. Галиче (1 700 жители по постоянен адрес), с. Търнак (1 457 жители по постоянен адрес), с. Алтимир (1 099 жители по постоянен адрес), и с. Габаре (1 057 жители по постоянен адрес).

- По-голямата част от населението на общината продължава да е концентрирано в града – 13 020 жители по постоянен адрес към 31.12.2019 г. докато жителите на селата в общината по постоянен адрес към същата дата са 12 512. Относителният дял на градското население за общината е по-нисък спрямо този за област Враца (58,9%) и за страната (73,7%).

Развитието на демографските процеси в общината през последните години навлезе в неблагоприятна фаза, характеризираща се с влошаване на режима на демографско възпроизводство и постепенно намаляване броя на населението. Както е видно от Таблица №5. Население на община Бяла Слатина по постоянен и настоящ адрес за периода 2011 – 2019 г., от 2011 година досега процесът на намаляване на населението продължава да се задълбочава с всяка изминала година, както за града, така и за селата.

Анализът на естественото движение на населението в община Бяла Слатина за периода 2011 – 2019 г. показва отрицателен естествен прираст, който е една от най-важните причини за намаляване броя на жителите на общината. (Вж. Таблица № 25) Тенденцията за изминалите години е трайна, като тази тенденция за общината е особено неблагоприятна за 2017 г., когато разликата между живородени и починали е – 295 човека. Намаляването на живородените за периода 2011 – 2019 г. със 66 човека или с 25,4%, т.е. с малко повече от една четвърт, е показател за влошена демографска характеристика към началото на новия програмен период 2021-2027 г. Естественият прираст, изчислен и в промили за общината, също е отрицателна величина за целия период.

Таблица 25. Естествено движение на населението на община Бяла Слатина за периода 2011 – 2019 г.

Години	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	всичко	момчета	момичета	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2011	260	132	128	513	281	232	-253	-149	-104
2012	225	113	112	517	271	246	-292	-158	-134
2013	250	125	125	460	249	211	-210	-124	-86
2014	236	125	111	454	241	213	-218	-116	-102
2015	235	116	119	463	234	229	-228	-118	-110
2016	211	102	109	448	237	211	-237	-135	-102
2017	200	111	89	495	238	257	-295	-127	-168
2018	194	95	99	461	228	233	-267	-133	-134
2019	194	93	101	382	200	182	-188	-107	-81

Източник: Национален статистически институт

Механичният прираст на населението през периода 2011 – 2019 г. показва тенденция на превишаване броя на изселените спрямо броя на заселените жители на общината, т.е. той също е отрицателен (Вж. Таблица № 26)

Таблица 26. Механичен прираст на населението на община Бяла Слатина за периода 2011 – 2019 г.¹⁰

Години	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2011	461	216	245	482	318	264	-21	-2	-19
2012	312	136	176	375	178	197	-63	-42	-21
2013	340	158	182	549	258	291	-209	-100	-109
2014	365	181	184	535	234	301	-170	-53	-117
2015	718	344	374	729	336	393	-11	8	-19
2016	372	163	209	626	278	348	-254	-115	-139
2017	676	318	358	849	391	458	-173	-73	-100
2018	426	163	263	680	302	378	-254	-139	-115
2019	530	241	289	805	372	433	-275	-131	-144

Източник: Национален статистически институт

От горната таблица е видно, през целия период от 2011 до 2019 г. механичният прираст е отрицателен, като най-неблагоприятни са стойностите на механичния прираст през последните години (2016, 2018 и 2019 г.). През последната 2019 г. тези стойности достигат -275, т.е. 13 пъти повече, в сравнение с 2011 г., когато механичният прираст за общината е бил -21 човека.

Тенденцията на намаляване на населението се засилва чувствително през последните няколко години и се дължи на отрицателния естествен и механичен прираст. Във всички населени места на общината населението с постоянен адрес намалява.

Демографските проблеми, характерни за цялата страна, са налице и в община Бяла Слатина, а именно: сериозно застаряване на трудоспособното население, отрицателен естествен прираст, вътрешна миграция и емиграция. На фона на бързото намаляване на общия брой на населението в общината, протичащите демографски процеси могат да доведат

¹⁰ От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

до значително намаляване на населението, особено в селата. Това е сериозен проблем и е необходимо да се предприемат мерки както на общинско, така и на национално ниво за възвръщане на българското село и за подобряване на условията за живот в него.

По отношение на половата структура в общината през целия този период преобладаващото население е от женски пол, което е характерно както за града, така и за селата.

Възрастовата структура е показател, който определя как естественият и механичният прираст влияят върху общия брой на населението. Тя изразява разпределението на населението по възрастови групи. Възрастовата структура е твърде променлива и при това - в отрицателен план. За община Бяла Слатина за 2019 г. тя е следната: (Вж. Таблица № 27)

Таблица 27. Население в община Бяла Слатина по възрастови групи към 31.12.2019 г. (в %)

В общината	Общо	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 - 79	80+
Общо	100,00	10,11	11,37	9,58	10,70	13,37	13,46	13,86	11,98	5,57
Мъже	100,00	10,40	11,88	10,43	11,18	14,35	14,43	13,57	9,96	3,80
Жени	100,00	9,81	10,87	8,75	10,23	12,42	12,52	14,15	13,95	7,30
В града:										
Общо	100,00	9,91	10,91	8,87	11,23	14,36	14,51	14,25	10,94	5,02
Мъже	100,00	10,55	11,89	9,13	11,67	15,40	15,25	13,70	8,94	3,47
Жени	100,00	9,30	9,98	8,63	10,94	13,38	13,80	14,74	12,78	6,45
В селата										
Общо	100,00	10,28	11,75	10,18	10,24	12,54	12,57	13,54	12,86	6,04
Мъже	100,00	10,29	11,87	11,49	10,77	13,50	13,76	13,46	10,79	4,07
Жени	100,00	10,26	11,63	8,85	9,71	11,56	11,37	13,62	14,96	8,04

Източник: Национален статистически институт

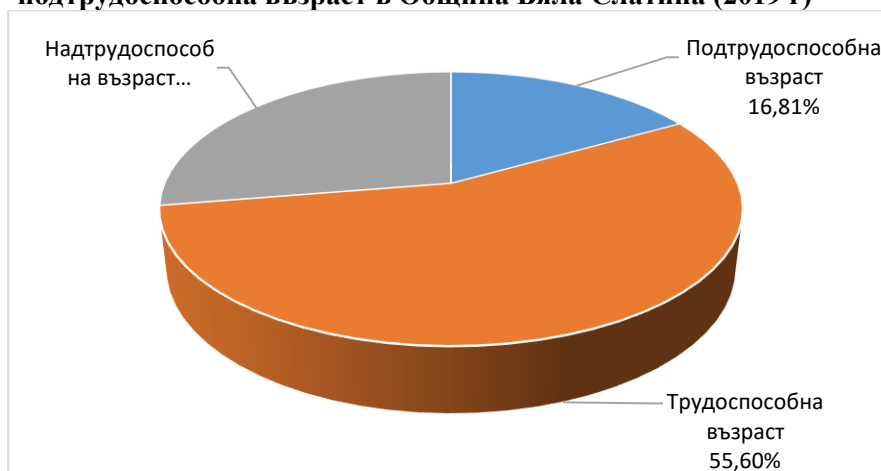
Населението на Община Бяла Слатина в трудоспособна, надтрудоспособна и подтрудоспособна възраст към 31.12.2019 г. е както следва:

- В подтрудоспособна възраст - 16,81% от населението на община Бяла Слатина;
- В трудоспособна възраст – 55,60 % от населението на община Бяла Слатина¹¹;
- В надтрудоспособна възраст - 27,59 % от населението на община Бяла Слатина.(Вж. Фиг. 5.)

Съотношението на населението в подтрудоспособна възраст към населението в трудоспособна възраст и към това в надтрудоспособна възраст за община Бяла Слатина, е сходно с това съотношение за областта (14,74% : 57,32% : 27,94%) и за страната като цяло (15,34% : 59,79% : 24,87%)

¹¹ За 2019 г. тези граници са от 16 до навършването на 61 години и 4 месеца за жените и 64 години и 2 месеца за мъжете.

Фиг. № 5. Съотношение между населението в трудоспособна, надтрудоспособна и подтрудоспособна възраст в Община Бяла Слатина (2019 г)

Половата структура на населението в трудоспособна възраст в община Бяла Слатина е 54,49% мъже и 45,51% жени. Фигура 6.

Фиг. 6. Полова структура на населението в общината в трудоспособна възраст 2019 г.

Източник: Национален статистически институт

Към 31.12.2019 г. населението на общината в **активна** трудоспособна възраст (между 30 и 59 години) е 37,43 % от общото население на общината, а населението на 60 и повече навършени години е 35,81% от общото население. Броят на децата и младежите до 19 навършени години е 21,48% от населението на общината, а този на младите хора на възраст между 20 и 29 години е 9,58% от населението на община Бяла Слатина.

От направените сравнения се вижда, че тенденциите през последните години са неблагоприятни. В годините след 2011 и особено – след 2016, както за цялата страна и за областта, така и за община Бяла Слатина се забелязва, че населението в подтрудоспособна възраст намалява за сметка на това в надтрудоспособна. Особено силно е изразено това в селските селища в общината. Това е ясен индикатор, че демографската ситуация е сериозно влошена. В перспектива се очаква да започне намаляване на населението и в трудоспособна възраст. Значителният дял на населението в надтрудоспособна възраст на населението в общината – 27,59%, и сравнително ниският дял на населението в подтрудоспособна възраст

– 16,81%, ще продължат да влошават възрастовата структура на населението и трудовия потенциал на човешките ресурси в плановия период 2021 – 2027 година.

Влошаването на възрастовата структура на населението рефлектира и върху размера и качеството на трудовите ресурси. Застаряването на работната сила в условия на динамичен пазар на труда с постоянно променящи се изисквания към квалификацията и професионалните умения на заетите, поражда необходимостта от непрекъснато повишаване на общия потенциал и учене през целия живот на работната сила.

3.2. Пазар на труда, заетост и безработица

По данни на НСИ, през 2019 г. коефициентът на заетост 15-64 г. в община Бяла Слатина е бил по-нисък от този за област Враца (59,8%) и за страната (70,1%). Средносписъчният брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение в община Бяла Слатина за периода 2016 – 2019 г. е представен в Таблица № 28.

Таблица № 28. Средносписъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение в община Бяла Слатина

Години	Общо (бр.)	Обществен сектор (бр.)	Частен сектор (бр.)
2016	3 231	1 213	2 018
2017	3 237	1 199	2 038
2018	3 256	1 280	1 976
2019	3 184	1 285	1 899

Източник: Териториално статистическо бюро – Северозапад, Отдел „Статистически изследвания – Враца“

Икономически активното население в района на Община Бяла Слатина възлиза на 7815 души. В процентно съотношение икономически активното население към края на 2019 г. е 37,2%.

Равнището на безработица, изчислено като дял на регистрираните безработни лица в бюрата по труда, към икономически активното население 15-64 год, за община Бяла Слатина към 31.12.2019 г. възлиза на 23,48%, което е доста по-високо от коефициента на безработица за областта – 7,9%, и от средното за страната - 4,3%.

В следващата таблица са показани равнищата на безработица в община Бяла Слатина и в област Враца за периода 2013 – 2019 г:

Таблица 29. Равнище на безработица в община Бяла Слатина и в област Враца през периода 2013 – 2019 г.¹²

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Община Бяла Слатина	38,13%	43,43%	40,36%	34,75%	28,43%	24,09%	22,92%
Област Враца	21.40%	20.90%	19.73%	15.76%	14.01%	12.10%	11.41%

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Бяла Слатина

Средногодишният брой регистрирани безработни лица на територията на общината през последните 7 години е следният: Таблица № 30.

¹²В таблицата наличните данни за община Бяла Слатина са на средногодишна база, докато за областта данните са към 31.12. на съответната година

Таблица 30. Средногодишен брой безработни лица в община Бяла Слатина през периода 2013 – 2019 г.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Брой безработни	2980	3394	3154	2716	2222	1883	1791
Жени	1375	1512	1482	1307	1054	919	895
Мъже	1605	1882	1672	1409	1168	964	896

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Бяла Слатина

Броят на продължително безработните лица на територията на общината през периода 2017 – 2019 г. е следният: Таблица № 31.

Таблица 31. Брой продължително безработни лица в община Бяла Слатина за периода 2017 – 2019 г.

	Общо	По професионална квалификация			По образование			
		С раб. професия	Специалисти	Без специалност и професия	Висше	Средно	Основно	Начално и по-ниско
2017	1334	254	104	976	27	403	145	759
2018	992	175	84	733	22	299	100	571
2019	885	160	80	645	23	273	86	503

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Бяла Слатина

Средногодишното равнище и прирастът на безработица през последните години в община Бяла са се променяли така: Таблица № 32.

Таблица 32. Равнище и прираст на безработица през периода 2016 – 2019 г. в община Бяла Слатина

Период	Равнище на безработица (%)		Прираст (%)	Равнище на безработица (%)		Прираст (%)	Равнище на безработица (%)		Прираст (%)
	2017 г	2016 г		2018 г.	2017 г		2019 г	2018 г.	
За страната	7,2	8,7	-1,5	6,2	7,2	-1,0	5,6	6,2	-0,6
За област Враца	14,0	12,1	1,9	12,1	14,0	-1,9	11,4	12,1	-0,7
За общината	27,9	31,3	-3,4	23,7	27,9	-4,2	23,5	23,7	-0,2

Източник: Агенция по заетостта / Дирекция „Бюро по труда“ – Бяла Слатина

От Таблица 32 е видно, че равнището на безработица в общината плавно е намалявало от 2016 до 2019 г., но е било чувствително по-високо и от средното за страната, и от това за област Враца. С най-висок темп е намалявала безработицата в общината през 2018 г. Фигура № 7.

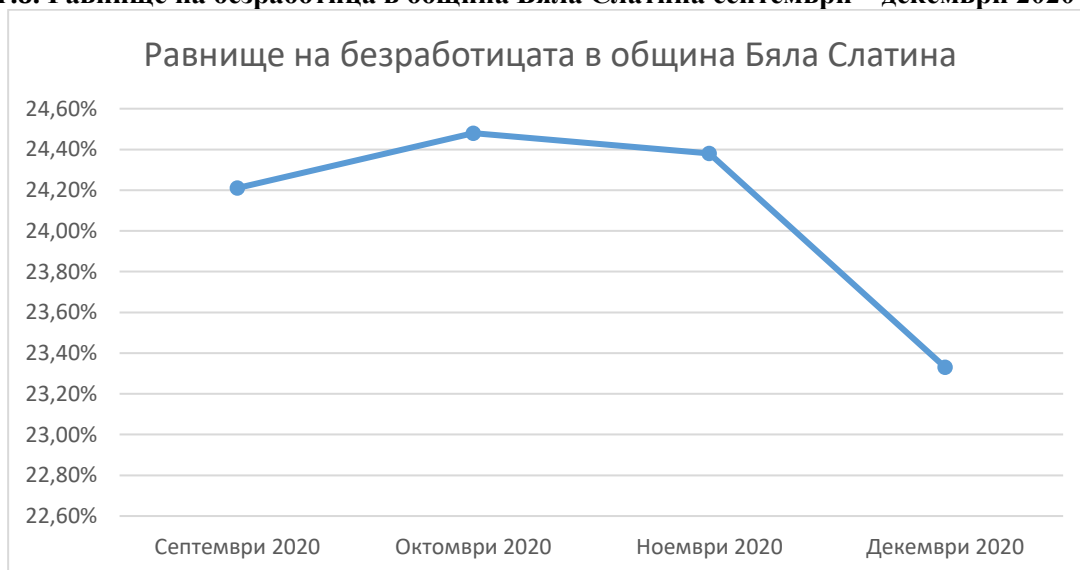
Фигура 7. Равнище на безработица в страната, областта и общината

По данни на ДБТ – гр. Бяла Слатина, безработицата през последните месеци на 2020 г. за общината се е изменяла така:

- м. септември 2020 г. – 24,21%;
- м. октомври 2020 г. – 24,48%;
- м. ноември 2020 г. – 24,38.%;
- м. декември 2020 г. – 23,33%. Фиг.8.

Фиг.8. Равнище на безработица в община Бяла Слатина септември – декември 2020 г.

От Фигура 8 проличава тенденция на намаляване на безработицата през последните два месеца на 2020 г., което е положителна тенденция за общината към началото на новия планов

период 2021 – 2027 г. Необходимо е обаче да се предприемат допълнителни мерки за запазване тенденцията на трайно намаляване на безработицата на годишна база, която е била характерна за целия предишен период.

Структурата на регистрираните безработни към 31.12.2019 г. е следната:

1. По пол:

- Жени – 903;
- Мъже – 920.

За разлика от тенденциите в национален и в регионален план, относителният дял на жените в общата съвкупност на регистрираната безработица (49.5%) е по-нисък в сравнение с този на мъжете (50,5%) Фигура 9.

Фиг. 9. Структура на регистрираните безработни лица от община Бяла Слатина по пол през 2019 г.

2. По професионален признак:

- с работническа професия – 362 лица;
- специалисти – 205 лица;
- без квалификация – 1256 лица. Фигура 10.

Фиг.10. Структура на регистрираните безработни в община Бяла Слатина по професионален признак

Професионалната структура на безработните се характеризира с висок устойчив дял на регистрираните лица без квалификация – 69,05%.

Регистрираните безработни с работническа професия са 19,76%, а специалистите са едва 11,19%.

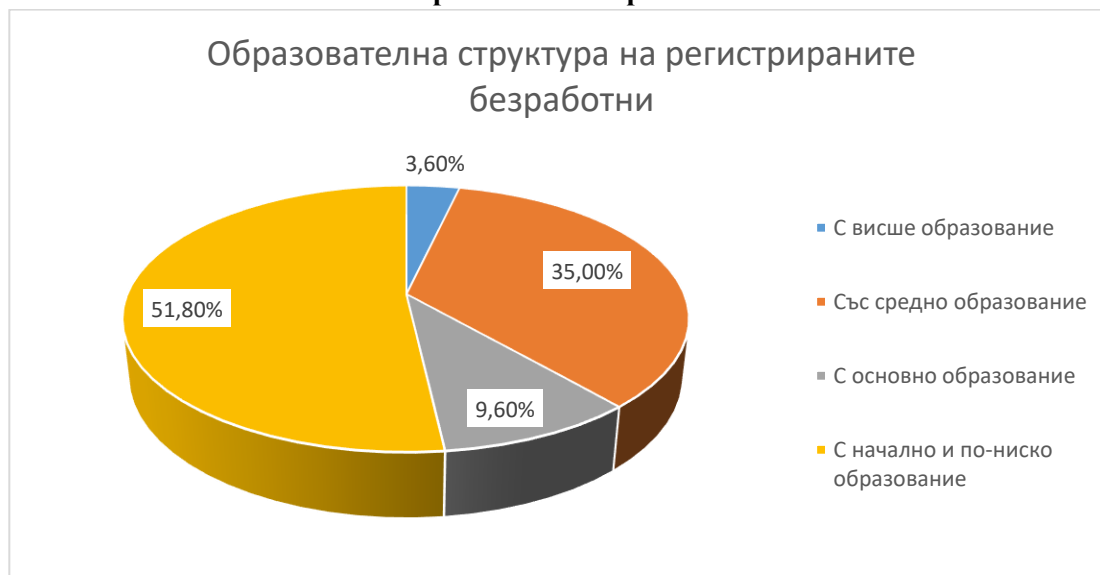
Това показва, че за лицата без квалификация ще е много по-трудно да намерят работа през новия планов период 2021 – 2027 г., когато очакваните технологични промени и иновациите във всички сфери на икономиката ще изискват висококвалифицирана работна сила. Неблагоприятната професионална структура и влошените шансове за намиране на подходяща работа и трайна заетост, особено на лицата без квалификация, сериозно ще се отразяват на доходите на голяма част от населението и ще забавят социално-икономическото развитие на общината. Това налага в стратегическите документи на общината за регионално развитие да се сложи специален акцент на мерките за повишаване равнището на професионалната подготовка на човешките ресурси, като се прилагат всички форми на системата за учене през целия живот, целящи повишаване равнището на квалификация и преквалификация на човешкия фактор.

3. По образование:

В общината структурата на безработните по образователен признак е следната:

- с висше образование - 65 лица
- със средно образование – 638 лица
- с основно образование – 175 лица
- с начално и по-ниско образование – 945 лица Фигура № 11.

Фиг.11. Структура на регистрираните безработни лица в община Бяла Слатина по образователен признак

Структурата на безработните по образование потвърждава тенденцията, която е характерна не само за общината, но и за цялата икономика, че хората с начално и по-ниско образование най-често попадат в редиците на безработните и че са една от най-уязвимите групи на пазара на труда. В общината обаче те са повечето от безработните, което налага да се полагат перманентни грижи за привличане и задържане на всички деца и младежи в

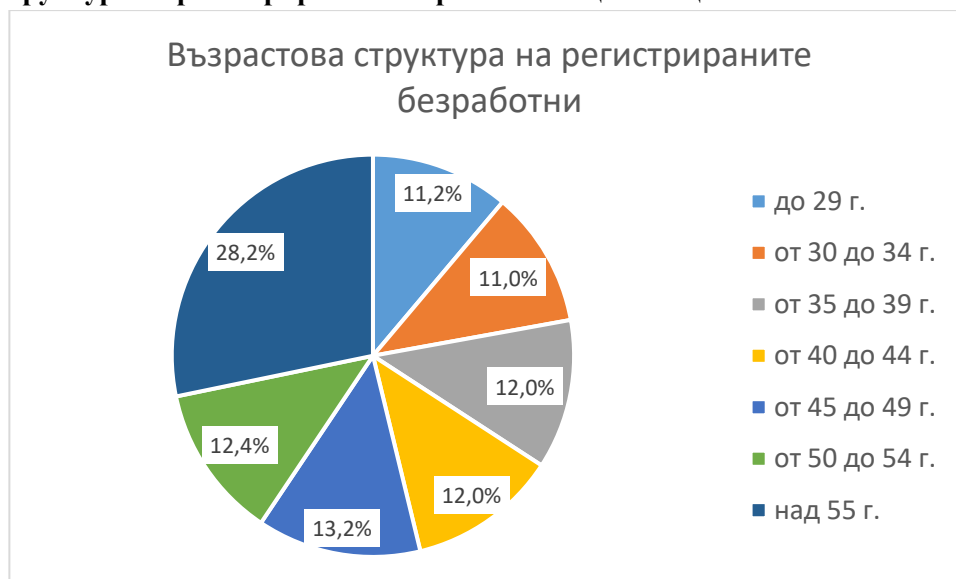
училище, а за безработните лица, които са в извънучилищна възраст, да се предприемат специални мерки за придобиване на определена професионална квалификация. Необходимо е в стратегическите документи на общината за регионално развитие да се сложи специален акцент на мерките за повишаване равнището на образование и за мотивиране на високообразованите човешки ресурси да останат на работа в общината.

4. По възраст:

По този признак структурата на безработните в общината е следната:

До 29 г. - 203 човека, или 11,2 %; От 30 до 34 г.- 200 човека, или 11,0 %; От 35 до 39 г. - 219 човека, или 12,0 %; От 40 до 44 г.- 219 човека, или 12,08 %; От 45 до 49 г.- 240 човека, или 13,2 %; От 50 до 54 г.- 225 човека, или 12,4 %; Над 55 г. - 514 човека, или 28,2 % Фигура 12.

Фиг. 12. Структура на регистрираните безработни лица в община Бяла Слатина по възраст

Безработицата може да се приеме като основен рисков фактор, свързан с доходите и стандарта на живот на хората в трудоспособна възраст. От групата на безработните най-засегнати са хората от 50 г. и над 55 годишна възраст, което показва, че лицата от горните възрастови групи са най-неконкурентни и най-трудно намират трудова реализация. Голяма част от безработните в тези групи са без квалификация или с работническа професия, с ниско ниво на образование.

Безработицата на трудоспособните хора се отразява негативно на качеството на живот на всички членове на семейството, особено на децата.

Практиката показва, че:

- образованието и развитите умения са сред най-значимите фактори за подобряването на пазара на труда;
- общините с висок дял на хората с основно и по-ниско образование постигат най-бавен ръст на заетостта, или дори - забавяния;
- застаряването и демографските проблеми ще стават все по-голяма пречка пред регионалното развитие на общините;
- за високата безработица в община Бяла Слатина допринасят най-вече липсата на възможности за заетост, свитото търсене на работна сила и освобождаването на персонал от отрасли, които ограничават своята дейност на територията на общината;

- основна причина за големия брой трайно безработни в общината е тяхното ниско образование и квалификация, както и високата средна възраст на безработните, които трудно могат да се конкурират при заемането на свободни работни места с тези, които притежават по-висока квалификация.

В община Бяла Слатина **заетостта** на населението е сравнително по-ниска, отколкото за областта (44,1%) и за страната (54,2%). Броят на разкритите работни места в общината през периода 2017 – 2019 г. е показан в Таблица №33.

Табл. 33. Разкрити работни места в община Бяла Слатина през периода 2017 – 2019 г.

	Всичко	С работни- ческа про- фесия	Специ- алисти	Без квалификация		
				Общо	със сред- но образо- вание	с основ- но и по- ниско
Разкрити работни места 2017 г.	886	18	71	797	178	619
За трудоустроени	1	-	-	1	-	1
Разкрити работни места 2018 г.	769	8	58	703	234	469
За трудоустроени	68	67	-	1		1
Разкрити работни места 2019 г.	636	14	68	554	177	377
За трудоустроени	2	-	-	2	-	2

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Бяла Слатина

Може да се очаква, че през плановия период 2021 – 2027 г. ще се разкрият определени нови перспективи за повишаване на заетостта и в публичния, и в частния сектор, но трябва да се отчита, че общината-областен център (Враца) ще продължи да функционира като силно социално-икономическо ядро с центробежен характер по отношение на новоразкритите работни места и по-атрактивното заплащане на труда. Това се отнася и за други съседни общински центрове, както и за столицата, които могат да предложат по-добри възможности за професионална реализация.

С планираните мерки за развитие на промишлеността като структуроопределящ отрасъл за общинската икономика се цели именно създаването на нови работни места, повишаване на заетостта и доходите на населението, както и утвърждаване на общината като привлекателно място за живот и работа на хората, задържане на работната сила и най-вече – на младите и висококвалифицирани кадри.

При анализа на перспективите за заетост във втория структуроопределящ за местната икономика на община Бяла Слатина сектор – аграрният, трябва да се отчита, че механизмирането на земеделското производство и окрупняването на стопанствата ще водят до съкращаване на броя на заетите в него, но същевременно ще се повишават изискванията към тяхното образование и квалификация.

Най-голяма концентрация на работна сила се наблюдава в третичния сектор „услуги“, което е тенденция и в национален мащаб.

Липсата на възможности за заетост е основният фактор за ниската активност на работната сила, високата безработица и ниските доходи в община Бяла Слатина. Налице е и слабо разпространение на гъвкавите форми на заетост, които са „буфер“ при непостоянно търсене на труд. Ограниченото им използване е и поради факта, че част от работодателите все още предпочитат „гъвкавостта“ на сивата икономика.

Според данните от последното преброяване, налице са и значителни различия по отношение на участието на пазара на труда на лицата от различните етнически групи. Най-висока е била заетостта във възрастовата група между 15 и 64 навършени години при българската етническа група. Коефициентът на безработица е бил най-висок сред лицата от ромската етническа група, което е и една от причините за трудова миграция (основно сезонна) на това население извън пределите на България. Сред ромската етническа група в община Бяла Слатина е регистриран и най-високият относителният дял на икономически неактивното население.

За да се справят с високата безработица в община Бяла Слатина, както и с проблема с продължително безработните, местните власти реализираха различни мерки за повишаване на заетостта, както и програми за заетост, включително в рамките на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020. Таблица № 34.

Таблица 34. Брой лица включени в мерки и програми за заетост в община Бяла Слатина през периода 2014 – 2019 г.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Мерки за заетост	16	18	42	51	20	13
Програми за заетост	519	127	172	107	106	122
ОП "Развитие на човешките ресурси"	197	341	254	105	312	111
Общо:	732	486	468	263	438	246

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Бяла Слатина

В общината през последните години бяха предприети редица мерки за обучение, повишаване на квалификацията и осигуряване на заетост на безработни лица от различните групи, посредством финансиране по различни проекти и програми.

Броят на включените лица в обучение за професионална квалификация в общината през периода 2017 – 2019 е както следва: Таблица №35.

Таблица 35. Включени лица в обучение за професионална квалификация в община Бяла Слатина през периода 2017 – 2019 г.

	Общо	Безработни лица над 50 г.	Продължително безработни	Без професионална квалификация	Роми
2017 г.	2	1	-	-	-
2018 г.	15	3	-	-	-
2019 г.	240	63	23	52	26

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Бяла Слатина

През периода 2017 – 2019 г. от рисковите групи на пазара на труда в община Бяла Слатина броят на устроените на работа е следният: Таблица № 36.

Таблица 32. Устроени на работа лица от рисковите групи в община Бяла Слатина

	Рискови групи				
	Общо	Над 55 г.	Продължително безработни	Роми	С намалена работоспособност
2017 г.	263	41	73	86	18

2018 г.	438	74	181	153	22
2019 г.	246	50	61	75	53

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Бяла Слатина

Реализираните мерки, посочени по-горе, макар и многобройни и със широк спектър, в същото време са със сравнително кратка продължителност и временен характер. Поради това, само с такива мерки в общината не може радикално да се реши въпросът с високата безработица и ниското равнище на заетост. Неопровержим е фактът, че чрез субсидирана заетост и държавни програми за преквалификация не могат да бъдат постигнати стабилни резултати в дългосрочен период. Много по-голям потенциал ще имат мерките в ПИРО 2021 – 2027 г., насочени към създаването на такава среда, в която пазарът сам по себе си ще осигурява заетост – именно този тип заетост ще има дългосрочен характер.

Нивата на доходите в Община Бяла Слатина не се различават съществено от останалите общини в областта (с изключение на община Враца). По данни на Териториално статистическо бюро Северозапад – отдел "Статистически изследвания – Враца", средната годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в община Бяла Слатина в общественния сектор през 2016 г. е 8 713 лв, а в частния сектор – 7 389 лв. През 2017 г. средната годишна работна заплата в общественния сектор е 10 046 лв, а в частния сектор – 7 437 лв. През 2018 г. тези суми са съответно 10 581 лв и 7 621 лв., а през 2019 година – 12 355 лв. и 8 430 лв.

Макар да се наблюдава ръст на средната месечна работна заплата в публичния сектор в номинално изражение, средномесечният доход на заетите остава на равнища около средните за областта, и около средните за страната. Може да се предположи, че сходна картина илюстрира нивата на заплащане на труд и в частния сектор – възходящият тренд на размера на заплатата в числово изражение се запазва, но в съпоставителен план с нивата на доходите на областно и национално ниво възнагражденията за труд в частния сектор в община Бяла Слатина са по-ниски или около средните.

Регистрираното увеличение на възнагражденията в периода 2014 – 2020 г. се дължи основно на регулярните увеличения на минималната работна заплата в страната. Растежът на доходите, конкретно в частния сектор, се дължи и на съкращаването на персонал с ниска квалификация.

Могат да се направят следните обобщаващи *изводи* по отношение на заетостта, безработицата и доходите на населението в община Бяла Слатина:

- Ниското равнище на доходи в общината може да се превърне в своеобразна преграда за нейното социално-икономическо развитие, защото не стимулира качествено възпроизводство на работната сила и задържането ѝ на местния пазар на труда;

- Намаляващата заетост и високата безработица са показател за неблагоприятно състояние на пазара на труда в община Бяла Слатина, който не предоставя адекватни възможности за реализация на икономически активното население, което все по-често търси заетост извън административните граници на общината;

- Сравнително ниският дял на лицата с висше и средно образование и високият такъв на лицата с основно и начално, са показател за преобладаването на неквалифицирана работна ръка, което в бъдеще може да прави територията непривлекателна за инвестиции в сектори с висока добавена стойност.

3.3. Образование

От гледна точка на важността, както и на бюджетния ангажимент социалната инфраструктура е приоритетна в общинските планове и стратегии. Социалната

инфраструктура обхваща: образование, здравеопазване, социални дейности, култура и изкуство, физкултура и спорт, държавно управление. Анализът на сектора образование включва два аспекта: анализ на образователната структура на населението и анализ на образователната инфраструктура в общината.

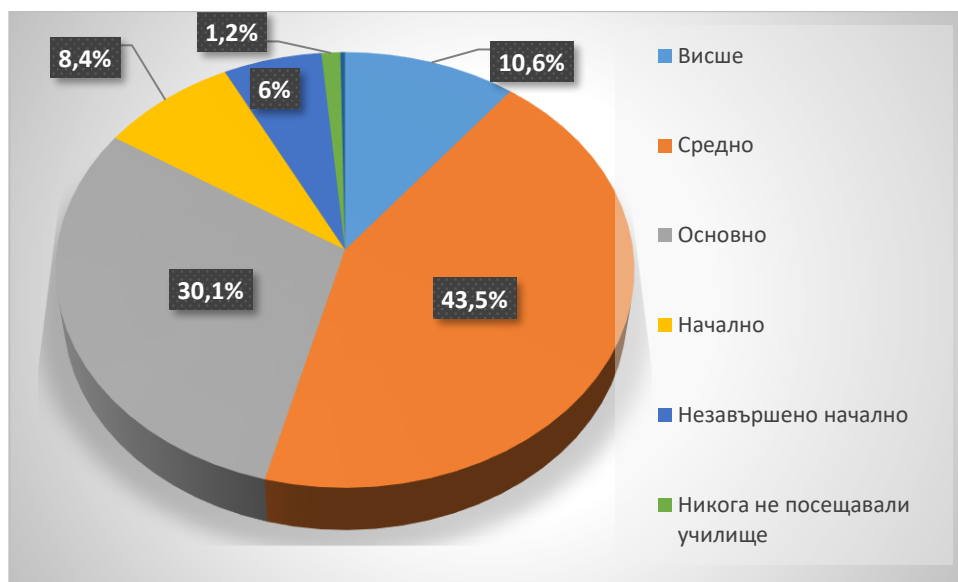
Образователната структура на населението в община Бяла Слатина е анализирана основно на базата на данни от последното преброяване в страната през 2011 г.¹³

Официалните статистически данни за образователната структура на населението в община Бяла Слатина според последното преброяване показват неблагоприятно съотношение на лицата, завършили различните образователни степени:

Към 2011 г. относителният дял на населението на общината с високо образователно ниво (с висше образование) е 10.6 % от общото население. Налице е било изоставане в сравнение със средното равнище за страната - 19.6 % и на област Враца - 14.9 %. Лицата с висше образование са били основно в общинския център гр. Бяла Слатина - 15.4 %. Лицата със средно образование са били 43.5 %, което е сходно със средното за страната (43.4 %). С основно образование са били 30.1 % от лицата, с начално – 8.4 % и с незавършено начално 6.0 %. Последната група е била представена изключително от ромското население на общината. В дъното на образователната стълбца са стояли лицата, “никога не посещавали училище”. Броят им в община Бяла Слатина е бил 264, или 1.2 % от населението на 7 и повече навършени години, при 1.2 % средно за страната. Така към 2011 г. се е формирал дял от 45.7 % с ниска грамотност на населението в общината, което се оказва твърде неблагоприятна характеристика с отрицателни последици през следващите години върху всички сфери на социално-икономическия живот.

Графично образователната структура на населението на Община Бяла Слатина към 01.02.2011г. е изглеждала по следния начин: Фигура № 13.

Фигура 13. Образователна структура на населението на община Бяла Слатина към 01.02.2011г.

Преобладават гражданите, завършили средно образование – 43.5% от общия брой на населението, следвани от лицата, завършили основно образование – 30.1%. На трето място по образователно равнище са гражданите, завършили висше образование - 10.6% и т.н.

¹³ Следващото преброяване ще бъде през 2021 г.

Значителни са били различията в образователната структура по местоживееене и по етнически признак – значително по-висок е бил дялът на лицата с висше и средно образование в гр. Бяла Слатина спрямо този в селата на общината, и много по-голям е бил дялът на лицата, с незавършено начално образование или които никога не са посещавали училище, сред ромската група от населението.

Емпирични проучвания към края на плановия период 2014 – 2020 г показват, че образователната структура на населението на 7 и повече навършени години в община Бяла Слатина се подобрява в сравнение с предходните години, като следва ясно изразената тенденция за областта на увеличаване на броя и дела на населението с висше и средно образование, при същевременно намаляване на броя на лицата с основно и по-ниско образование. Спрямо данните от *Преброяване 2001* дялът на населението с висше образование се е увеличил с около 6.3 процентни пункта, дялът на населението със средно образование се е увеличил с около 14.8 процентни пункта, а относителният дял на лицата с основно и по-ниско образование е намалял с около 15.4 процентни пункта.

Независимо че образователната структура на населението на община Бяла Слатина се подобрява, тя продължава да бъде по-неблагоприятна спрямо общата за страната. Това налага прилагането на мерки, които да бъдат насочени основно към образователната интеграция на етническите малцинства и към мотивиране на всички деца, младежи и техните родители в общината към по-високо образование. Проблемът за подобряване на образователната структура на населението ще придобива първостепенна важност за новия планов период 2021 – 2027 г. тъй като за социално-икономическото развитие на общината от ключово значение е качеството на човешките ресурси от гледна точка на професионално-образователна и квалификационна осигуреност. Високият дял неквалифицирана работна ръка прави територията непривлекателна за инвестиции в сектори с висока добавена стойност. За неквалифицираната част от населението все по-трудно ще се намират възможности за заетост, което ще рефлектира във висок дял на продължително безработните лица без квалификация. В същото време образователната инфраструктура на общината включва добре изградена мрежа от учебни заведения, които обхващат всички възрастови групи, подлежащи на задължително обучение.

Подобряването на образователната структура на населението ще мултиплицира ефекта във всички сфери на социално-икономическия живот на общината, в което е смисълът на прилагането на интегрирания подход на развитие при стратегическото планиране в регионален и пространствен аспект.

Подсистемата на образованието е изцяло на бюджетна издръжка и е приоритет в общинската политика на Община Бяла Слатина. В същото време тя е изправена пред редица екстремни ситуации, като демографски срив, закриване на училища, сливане на паралелки.

Демографското състояние на Община Бяла Слатина следва демографските тенденции на страната – застаряване и намаляване броя на населението. Възрастовата структура на населението в общината е влошена. Броят на децата и учениците на територията на община Бяла Слатина намалява в резултат на ниската раждаемост, отрицателния естествен прираст и тенденцията към миграция на родителите - преди всичко млади хора в активна трудоспособна възраст - към големите градове в страната. Таблица № 37 показва общия брой на учениците, учителите и паралелките в общообразователните училища в община Бяла Слатина през последните учебни години:

Таблица 37. Брой на учащите, учителите и паралелките в общообразователните училища в община Бяла Слатина за периода 2014 -2020 г.

Учебни години	Учащи в общообразователни училища по групи класове						Паралелки
	Общо	I–IV клас	V-VII клас	V-VIII клас	VIII-XII клас	IX-XIII клас	

					клас		Учи- тели ¹⁴	
2014/15	2 287	998	х	946	х	343	147	108
2015/16	2 276	997	х	924	х	355	149	108
2016/17	2 246	1 020	х	867	х	359	156	115
2017/18	2 053	975	691	х	387	х	160	101
2018/19	1 926	937	713	х	276	х	163	95
2019/20	1854	885	734	х	235	х	163	95

Източник: Национален статистически институт

От горната таблица е видно, че само през последните четири учебни години броят на учащите в общообразователните училища в общината е намалял с над 400 ученици, което неминуемо ще влияе негативно върху количеството и структурата на работната сила в общината през следващите години.

Съотношението ученик/преподавател в тези училища от 16:1 през учебната 2014/2015 г. намалява до 11:1 през учебната 2019/2020 г. За сравнение, през учебната 2019/2020 г. съотношението ученик/преподавател за страната е 14:1.

В среда с благоприятна демографска структура, посоченото цифрово съотношение се използва като показател за качество на образователния процес, но тук добрите стойности са по-скоро последица от намаляващата раждаемост и обезлюдяването на територията.

Броят на паралелките и на завършилите ученици в професионалните училища в общината е показан в Таблица № 38.

Таблица 38. Брой паралелки и брой завършили ученици в професионалните училища в община Бяла Слатина за периода 2015 – 2020 г.

Учебна година	Брой паралелки	Брой завършили ученици
2014/15	28	74
2015/16	25	55
2016/17	21	98
2017/18	31	92
2018/19	34	75
2019/20	34	-

Източник: Национален статистически институт

Броят на новоприетите ученици за придобиване на професионална квалификация през учебната 2018/19 г. е 191 човека, а за учебната 2019/20 г. е 156 човека.

Община Бяла Слатина се стреми да създава условия и възможности за усъвършенстване на образователната система. На територията на общината функционира образователна инфраструктура, която включва институции на предучилищното образование и училищно образование, осигуряващи: предучилищна подготовка; общообразователна; разширена профилирана и професионална подготовка. Училищната структура и училищната мрежа в община Бяла Слатина са съобразени с действащите законови и подзаконови документи и нормативи в страната, и с местните, държавни и европейски стратегии за развитие на образованието.

Предучилищното образование е представено от детските градини в общината. През плановия период 2014 – 2020 г. на територията на общината функционират шест детски градини, включително 4 целодневни детски градини (ЦДГ) и 2 обединени детски заведения (ОДЗ), с общо осем филиала, както следва:

- ЦДГ „Радост“ гр. Бяла Слатина с филиал в с. Бърдарски геран

¹⁴ Без директори и зам. директори с преподавателска заетост

- ОДЗ „Вълка Ташевска“ с. Търнава с филиали в с. Галиче и с. Алтимир
- ЦДГ „Детелина“ гр. Бяла Слатина с филиал в с. Търнак
- ЦДГ „Незабравка“ гр. Бяла Слатина с филиал в с. Соколаре и с. Тлачене
- ЦДГ „Червена шапчица“ с. Габаре с филиал в с. Бъркачево
- ОДЗ „Слънчице“ гр. Бяла Слатина с филиал в с. Попица

Броят на детските градини, децата, местата, педагогическия персонал и на групите в детските градини в община Бяла Слатина през учебната 2019/20 година е показан в Таблица № 39.

Таблица 39. Детски градини, деца, места, педагогически персонал и групи в детските градини в община Бяла Слатина през учебната 2019/20 година

Детски градини	Деца		Места		Педагогически персонал ¹⁵		Детски групи
	Общо	В т.ч. момичета	Общо	На 100 деца	Общо	В т.ч. детски учители	
5	724	351	755	104,3	66	61	31

Източник: Национален статистически институт

Като цяло може да се обобщи, че в областта на предучилищното образование се наблюдават положителни промени. Всички деца в детските градини получават качествено подготовка за училище в позитивна образователна среда. Пълняемостта на групите е в рамките на нормативните изисквания.

Община Бяла Слатина има добре изградена и функционираща мрежа от образователни институции, подsigурени със съответната база и условия за обучение на учениците, достатъчна да задоволи образователните потребности на населението.

Образователната системата в Общината обхваща 11 общински училища, от които 3 начални, 4 основни, 3 средни, 1 професионална гимназия и 1 държавно училище:

- Начално училище „Христо Ботев“ гр. Бяла Слатина;
- Начално училище „Цани Гинчев“ гр. Бяла Слатина;
- Начално училище „Христо Смирненски“ гр. Бяла Слатина;
- Основно училище „Св. Климент Охридски“ гр. Бяла Слатина;
- Средно училище „Васил Левски“ гр. Бяла Слатина;
- Професионална агротехническа гимназия „Никола Й. Вапцаров“ гр. Бяла Слатина;
- Основно училище „Христо Ботев“ с. Търнава;
- Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Попица;
- Основно училище „Георги Стойков Раковски“ с. Търнак;
- Средно училище „Христо Ботев“ с. Габаре;
- Средно училище „Христо Ботев“ с. Галиче.
- ПГО „Елисавета Багряна“ гр. Бяла Слатина – държавно училище

След осъществени реформи в образователна система, в общината са закрити училища, поради което има населени места без училища, от които учениците, подлежащи на задължително обучение, биват извозвани с училищни автобуси. Общината към момента разполага с 8 училищни автобуса. За пътуващите ученици държавата осигурява финансирането на целодневна организация на учебния процес, столово хранене и транспорт. В тях децата получават по-качествено образование. Това е съпътстваща мярка в процеса на оптимизацията на училищната мрежа в общината. Допълнително от селата Попица, Търнак и Търнава учениците използват транспортната схема на общината.

Средищни училища на територията на общината са:

¹⁵ Включит. директори без групи, музикални ръководители, методисти и възпитатели

- НУ “Христо Ботев”, гр. Бяла Слатина;
- НУ “Цани Гинчев”, гр. Бяла Слатина;
- ОУ ”Св.св. Климент Охридски”, гр. Бяла Слатина;
- ОУ ”Св.св. Климент Охридски”, с. Попица;
- ОУ “Христо Ботев”, с. Търнава;
- СОУ “Васил Левски”, гр. Бяла Слатина;
- СОУ “Христо Ботев”, с. Габаре.

Един от основните проблеми на образователната система в общината е запълняемостта на паралелките в училищата в селата. Съществуват маломерни паралелки за учебната 2019/2020 г. в шест училища, за които е допуснато функциониране. Съществен проблем е и немалкия брой на преждевременно напусналите училище ученици, включително тези, напуснали основната задължителна степен. Факт е, че много ромски деца отпадат от училище преди да са завършили седми клас и да придобият основно образование. Този проблем е сериозен в цялата община, като особено остро се проявява в селата със закрити училища, от които не всички деца посещават редовно средищно училище. Част от ромските деца не посещават детска градина. В учебното съдържание на училищата не са включени знания за традициите и културата на ромите: в повечето от училищата в община Бяла Слатина понастоящем не се изучава СИП ”Фолклор на етносите” (изучаван в над двеста училища от цялата страна), голямата част от учителите не са преминавали обучения за работа в мултикултурна среда. Това създава предпоставки за формиране на предразсъдъци спрямо ромските деца и възпрепятства тяхната образователна интеграция.

Професионалното образование в общината е представено от Професионална агротехническа гимназия „Н. Й. Вапцаров“, гр. Бяла Слатина и Професионалната гимназия по облекло “Елисавета Багряна”

ПАГ „Н. Й. Вапцаров“, гр. Бяла Слатина разполага с модерна база за теоретично и практическо обучение – 4 компютърни зали, мултимедийни кабинети по общообразователна подготовка, кабинети по трактори и автомобили и селскостопански машини, учебни работилници и лаборатории, нова техника за специалност „Механизация на селското стопанство“, учебна техника за обучение на водачи категория В, Твк, Твк-З, Ткт. За обучението на възпитаниците на училището се грижат 31 висококвалифицирани учители.

ПАГ „Н. Й. Вапцаров“ обучава ученици по специалностите: „Механизация на селското стопанство“, „Икономика и мениджмънт“, „Машини и системи с цифрово програмно управление (ЦПУ)“, „Икономист – земеделско стопанство“, „Компютърна техника и технологии“, „Икономическа информатика“, „Спедиция, транспортна и складова логистика“.

В ПАГ „Н. Й. Вапцаров“ учениците придобиват диплома за средно образование и свидетелство за професионална квалификация.

От 2017 г. училището е санирано и е извършен цялостен ремонт, обновена е материално-техническата база в корпус „Теория“ и в корпус „Практика“.

Училището работи по няколко проекта:

- Проект „Ученически практики“, който дава възможност на учениците да работят в реална работна среда и да получат допълнителни професионални умения;
- Проект по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ – „подкрепа за успех“, по който работят 9 клуба.
- Проект по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ – „Образование за утрешния ден“, по който работи 1 клуб.

Професионалната гимназия по облекло “Елисавета Багряна” извършва прием и обучение на ученици от 9-12 клас в специалностите: Конструирание, моделиране и технология на облекло от текстил, Производство на кулинарни изделия и напитки, Производство на облекло от текстил, Работник в обслужване на заведения за хранене и развлечения.

В Таблица № 40 са показани броят на училищата, паралелките, учителите, учащите, новоприетите и завършилите в програми за придобиване на II-ра и III-та степен професионална квалификация в община Бяла Слатина през учебната 2019/20 година

Таблица 40. Училища, паралелки, учители, учащи, новоприети и завършили в програми за придобиване на II-ра и III-та степен професионална квалификация в община Бяла Слатина през учебната 2019/20 година

Образ. степен	Училища	Паралелки	Учители ¹⁶		Учащи		Новоприети		Завършили средно образование	
			Общо	В т.ч. жени	Общо	В т.ч. жени	Общо	В т.ч. жени	Общо	От випуск 2019
II	1	10	25	22	186	88	34	19	11	10
III	1	22	28	17	484	210	112	54	64	64

Източник: Национален статистически институт

Понастоящем в учебните заведения на общината са спазени държавните образователни изисквания. Процесите на оптимизация на училищната мрежа поставят изисквания към създаването на защитни механизми по отношение на реструктурираните звена. Предвид демографския потенциал на територията и особеностите на възрастовата структура на населението, изградените обекти за предучилищна и училищна подготовка се определят като достатъчни за нуждите на местните жители и в периода до 2035-2040 г. не се налага определяне на нови терени за нуждите на образованието.

За подобряване на образованието в общината през последните години се изпълняват следните мерки:

- ✓ Увеличаване обхвата на подлежащите на задължително обучение;
- ✓ Повишаване квалификацията на учителите;
- ✓ Засилване на възпитателната и извънкласна работа в училищата;
- ✓ Подобряване на материално-техническата база на училищата, като плановия период 2014 – 2020 г. са осъществени ремонти на всички учебни заведения в общината;
- ✓ Транспортът на учениците, подлежащи на задължително обучение на територията на община Бяла Слатина от населените места, в които няма училище до средищните и приемащите училища се осъществява с училищни автобуси безплатно за всички подлежащи на задължително обучение;

✓ Продължава да функционира създадената през годините организация по обезпечаване на училищното столово хранене;

➤ Чрез бюджета на община Бяла Слатина училищата получават допълнителни финансираия от различни национални програми: „На училище без отсъствия“, „Интернет и комуникационна свързаност в училище“, „Оптимизация на училищната мрежа“, „С грижа за всеки ученик“, „Училището – територия на учениците“, „Модернизация на материалната база в училище“, „Ученически състезания и олимпиади“, „Осигуряване на съвременна образователна среда“, „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час)“ „Подобряване и модернизиране на образователната инфраструктура на територията на Община Бяла Слатина“; за закупуване на безплатни учебници и учебни помагала, и др.

През плановия период 2014 – 2020 г. в общината са реализирани следните по-значими проекти в сферата на образованието:

¹⁶ Без директорите и заместник-директорите с преподавателска заетост.

1. Проект "От ранно детско развитие към образователна интеграция", по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, на стойност 197 313.00 лв. Срок за изпълнение: 01.08.2016 – 01.10.2018 г.;

2. Проект "Обучение за успех", по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, на стойност 376 540.00 лв. Срок за изпълнение: 23.01.2017 – 23.09.2018 г.;

3. Проект „Създаване на модернизирана учебна среда за професионално образование в Община Бяла Слатина“, по ОПРР, на стойност 1 300 000,00 лв. Срок за изпълнение: 02.12.2016 – 02.04.2018 г.;

В процес на изпълнение са следните проекти:

1. Проект „Обновяване на материалната база на Детска градина „Радост“, по ПРСР, на стойност 962 658,09 лв. Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС. Срок за изпълнение: 14.05.2019 – 14.05.2022 г.;

2. Проект „Целева програма за подпомагане образователния процес на децата и младежите, настанени в социални услуги, делегирани от държавата дейност, от резидентен тип и домове за деца, лишени от родителска грижа от I до XII клас“, финансиран от Фонд „Социална закрила“, на стойност 10 380,00 лв. Срок за изпълнение: 01.09.2020 – 15.11.2020 г.

През новия планов период 2021 – 2027 г. е необходимо да се предприемат следните мерки за подобряване на образованието в община Бяла Слатина:

1. Поради влошената демографска картина и наличието на групи/паралелки с минимален и под минималния брой деца/ученици се налага извършване на оптимизация в системата на предучилищното и училищното образование в община Бяла Слатина. Необходимо е да се повишава средният брой ученици в паралелка на ниво община чрез ежегодно оптимизиране на паралелките;

2. Трябва да продължи осъществяването на целодневна организация на учебния процес като инструмент за превенция на отпадането от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката на учениците, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси;

3. С цел да се отговори на изискванията за създаване на приобщаващо и подкрепящо образование за личностно развитие на децата и учениците, е необходимо да се осигурят подходящите условия, както и екипи от висококвалифицирани специалисти: педагози, психолози, ресурсни учители, логопеди, които да направят оценка и да осъществяват допълнителна подкрепа на деца и ученици, имащи необходимост от приобщаване и социализация. Необходимо е също да се създаде подходяща подкрепяща среда за деца със СОП - достъпна архитектурна среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;

4. В системата на училищното образование в общината е необходимо да продължи прилагането на различните форми на обучение, заложи в Закона за предучилищното и училищното образование (дистанционна, комбинирана, дуална система на обучение и др.), с цел да се отговори на потребностите и да се даде достъп до образование, както и да се предотврати преждевременно отпадане и ранно напускане на училище;

5. Повишаване на квалификацията и професионалната компетентност на педагогическите специалисти;

6. Създаване на партньорска мрежа между професионалните гимназии и бизнеса за прилагане на метода „Учене чрез работа“;

7. Разработване на програми за избираеми и факултативни форми за придобиване на компетентности в съответствие с потребностите и интересите на учениците;

8. Необходимо е да се разработи и прилага програма за кариерно ориентиране на учениците на ниво училище и подпомагане на трудовата и професионалната реализация на завършващите средно образование, както и да се разработят инструменти за ранно кариерно ориентиране на застрашените от отпадане ученици;

9. Обновяване и модернизиране на образователната инфраструктура;

10. Обогащаване на книжното богатство на библиотеките, за да станат любимо място за отход и творчество на децата и учениците от общината, и др.

3.4. Здравно обслужване

Здравното обслужване на населението на община Бяла Слатина е другата основна социална дейност, към развитието и нормалното функциониране на която имат ангажменти както държавата, така и местната общинска власт, с подкрепата на големите стопански субекти в общината. Здравеопазването в община Бяла Слатина е осигурено от добре развита мрежа от заведения за болнична и извънболнична помощ.

Болнична помощ:

"МБАЛ - Бяла Слатина" ЕООД притежава разрешение за осъществяване на лечебни дейности №МБ-18 / 10.0Е.2001г. с № МБ -18 / 17.05.2006 г., разрешително МБ-18 / 04.01.2011 г., разрешително за дейност с № МБ -18 / 13.03 2012 година и последно разрешително за дейност МБ-18 от 04.06.2018г.

"МБАЛ - Бяла Слатина" ЕООД е със 100% общинска собственост на капитала.

С последното си разрешително за осъществяване на лечебни дейности "МБАЛ - Бяла Слатина" ЕООД -№МБ-18/04.06.2018год. се разрешава на лечебното заведение да осъществява следните дейности:

1. Диагностика и лечение на заболявания, когато лечебната дейност не може да бъде извършена в извънболнична помощ.

2. Родилна помощ.

3. Диагностика и консултации, поискани от лекар или лекар по дентална медицина от други лечебни заведения.

По следните медицински специалности:

- Анестезиология и интензивно лечение - първо ниво на компетентност;
- Вътрешни болести- второ ниво на компетентност;
- Хирургия- второ ниво на компетентност;
- Педиатрия- първо ниво на компетентност;
- Нервни болести- първо ниво на компетентност;
- Акушерство и гинекология - първо ниво на компетентност;
- Клинична лаборатория- второ ниво на компетентност;
- Образна диагностика- първо ниво на компетентност;
- Микробиология-второ ниво на компетентност;
- Инфекциозни болести- второ ниво на компетентност;
- Отделение по хемодиализа - първо ниво на компетентност;
- Отделение по физикална и рехабилитационна медицина – второ ниво на компетентност.

Основната дейност на дружеството е:

1. Диагностика и лечение на заболяванията, когато лечебната цел не може да се постигне в условията на извънболничната помощ.

2. Родилна помощ

3. Диагностика и консултации поискани от лекар или лекар по дентална медицина от други лечебни заведения.

Болницата се състои от четири функционално обособени структурни блока:

1. КОНСУЛТАТИВНО-ДИАГНОСТИЧЕН, включващ:

А) Приемно-консултативни кабинети:

- спешен ОАИЛ / Кабинет по преданестезиологична консултация/;
- хирургичен кабинет;
- гинекологичен кабинет;
- неврологичен кабинет;
- детски кабинет;
- терапевтичен кабинет;
- кабинет по инфекциозни болести.

Б) Клинико-диагностични структури

- Клинична лаборатория;
- Микробиологична лаборатория.

В) Отделения без легла:

- Образна диагностика - конвенционална рентгенова диагностика, ехография и ендоскопска диагностика;
- Отделение по хемодиализа - 4 диализни поста.

2. СТАЦИОНАР, включващ:

2.1. Вътрешно отделение - 16 легла

- Гастро-ентерологични;
- Нефрологични;
- Ендокринологични;
- Кардиологични с интензивна стая;
- Пневмологични и фтизиатри;
- Учебен център на пациенти- родители на деца със захарен диабет;
- Кабинет по ехокардиография;
- Функционален кабинет / ФИТ и ХОЛТЕР/

2.2. Детско отделение - 20 легла, от тях:

- Кърмачески;
- За деца над 1 година.

2.3. Акушеро-гинекологично отделение с две операционни зали и една родилна зала - 15 легла, от тях:

- Родилни;
- Патологична бременност;
- Гинекологични;
- Неонатологични.

2.4. Хирургично отделение с две операционни зали и оперативен блок - 13 легла.

2.5. Неврологично отделение - 20 легла

- Кабинет ЕЕГ и ЕМГ;
- Кабинет доплерова сонография.

2.6. Отделение „Анестезия и интензивно лечение“ - 6 легла, от тях:

- Оперативни

2.7. Инфекциозно отделение - 10 легла

- чревни инфекции;
- бокс-капкови инфекции;
- хепатити

ОБЩ БРОЙ БОЛНИЧНИ ЛЕГЛА - 100 легла.

В лечебното заведение работят общо 150 медицински специалисти и помощен персонал. От тях 36 лекари - 31 със специалност, от които 4 - с две специалности и 64

специалисти по здравни грижи. Лечебното заведение работи по договор със Здравната каса по 77 клинични пътеки.

Болницата изпълнява надобщински функции - ползватели на медицинските услуги са както жители на община Бяла Слатина, така и хора от съседните общини, в които няма лечебни заведения – Борован и Хайредин.

МБАЛ „Бяла Слатина“ ЕООД се утвърди като едно от водещите лечебни заведения в област Враца, в стабилно финансово състояние и с модерна клинична база. МБАЛ „Бяла Слатина“ ЕООД реализира печалба за 2019 г. и няма просрочени задължения.

Извънболнична помощ:

Извънболничната медицинска помощ в общината през 2020 г. е представена от 4 медицински центъра:

- Медицински център “Свети Пантелеймон” ООД, гр. Бяла Слатина с 3- ма лекари;
- Медицински център “Милосърдие – Бяла Слатина” ЕООД, гр. Бяла Слатина - 4 лекари;
- Медицински център “Здравец – 2011 А и М” ООД, гр. Бяла Слатина – 13 лекари;
- Медицински център 1 - Бяла Слатина” ЕООД, гр. Бяла Слатина – 7 лекари.
- 14 лечебни заведения за първична медицинска помощ;
- 9 лечебни заведения за първична помощ по дентална медицина.

По данни на РЗИ към 01.03 2021 г. броят на практиките за извънболнична медицинска помощ, включително и груповите практики е 14, практиките за извънболнична специализирана медицинска помощ са 20, практиките по дентална медицина са 9.

Общината е предоставила помещения на личните лекари във всички населени места. Налице е подчертана активност от страна на общината по отношение на ежегодно организирани инициативи за профилактични прегледи, с оглед превенция и ранно диагностициране на различни заболявания.

Спешната медицинска помощ се осъществява от Център за спешна медицинска помощ – филиал гр. Бяла Слатина, към ЦСМП – Враца.

Здравното обслужване на децата и учениците се осъществява от здравни кабинети към детските градини и училищата. В делегираните бюджети на учебните заведения се предвиждат ежегодно средства за закупуване на необходимите лекарства и медикаменти. В момента има 14 бр. медицински специалисти /респективно здравни кабинети/ към образователната система /училищата и детските градини/ в общината.

Недостигът на училищни лекари все още остава проблем, чието решение следва да се търси на национално ниво.

В общината функционират 12 аптеки и дрогерии общо - 9 в гр. Бяла Слатина(6 аптеки и 3 дрогерии) и селата, както следва: с. Търнава- 1 аптека, с. Галиче- 1 дрогерия и с. Попица- 1 дрогерия.

Детски ясли Към системата на здравеопазването са и детските ясли. На територията на община Бяла Слатина по данни НСИ през 2020 г. функционират 1 детска ясла с капацитет 64 места. Капацитетът ѝ не е запълнен, като са обхванати 54 деца - 25 момчета и 29 момичета.

Сериозен проблем остава навременното осигуряване на здравна помощ в отдалечените села от мястото на предлагане на медицинска помощ (първична, специализирана, болнична, спешна). Освен това, достъпът до здравни услуги е проблем за лицата, които нямат редовни здравни осигуровки, особено голяма част от ромското население. Общината не разполага с нормативни документи и финансови ресурси за решаване на този проблем, и се налага да търси свои решения.

Обобщената оценка е, че системата на здравно обслужване в община Бяла Слатина е добре организирана, материално и кадрово обезпечена и изпълнява надобщински функции, но с потребности от обновяване на материалната база и повишаване на качеството на здравните услуги, както и за гарантиране на равни възможности за достъп до здравни услуги, включително и на живеещите в малки населени места, отдалечени от общинския център.

През плановия период 2014-2020 г. са изпълнени или са в процес на реализация следните по-значими проекти за подобряване на здравеопазването в общината:

1. Проект „Ремонт на съществуваща самостоятелна сграда – част от МБАЛ гр. Бяла Слатина“ по Проект „Красива България“/МРРБ, на стойност 189 448,00 лв. Срок за изпълнение: 17.03.2014 - 28.11.2014 г.;

2. Проект „Ремонт на съществуваща самостоятелна триетажна сграда – част от МБАЛ на улица „Захари Стоянов“ № 1, Бяла Слатина“ по Проект „Красива България“/МРРБ, на стойност 221 987,00 лв. Срок за изпълнение: 11.03.2015 - 27.11.2015 г.;

3. Проект „Вътрешно преустройство на съществуваща, самостоятелна сграда - част от МБАЛ в УПИ I, кв. 4, гр. Бяла Слатина“ по Проект „Красива България“/МРРБ, на стойност 189 448,00 лв. Срок за изпълнение: 10.03.2016 - 18.11.2016 г.;

4. Проект „Вътрешно преустройство на втория етаж от МБАЛ гр. Бяла Слатина“ по Проект „Красива България“/МРРБ, на стойност 189 379,00 лв. Срок за изпълнение: 28.02.2018 - 30.11.2018 г.;

5. Проект „Вътрешно преустройство на трети етаж от МБАЛ гр. Бяла Слатина“ по Проект „Красива България“/МРРБ, на стойност 212 588,00 лв. Срок за изпълнение: март 2019 – ноември 2019 г.;

6. Проект „Ремонт на съществуваща самостоятелна сграда – част от МБАЛ в УПИ I, кв.4, Бяла Слатина“ по Проект „Красива България“/МРРБ, на стойност 220 555,00 лв. Срок за изпълнение: март 2020 – 20.11.2020 г., и др.

3.5. Социална инфраструктура и социални услуги

Политиката в социалната сфера е съпричастна към проблемите и нуждите на хората в общината. Социалната инфраструктура и социалните услуги в община Бяла Слатина са насочени преди всичко към хората със специфични потребности - деца и възрастни с увреждания и самотни стари хора. Както в повечето малки общини, така и в община Бяла Слатина са развити предимно услуги в общността за възрастни – традиционно действащите Домашен социален патронаж, Общинско предприятие „Пазари и социални дейности“ и интегрираните социални услуги: домашен помощник, социален асистент, личен асистент. Основната цел на предоставянето на услугите „Личен асистент“, „Домашен помощник“ и „Социален асистент“ е преодоляване на социалното изключване и бедността, чрез подобряване качеството на живот и достъпа до социални и здравни услуги. Видовете социални услуги включват услуги за лична помощ (личен асистент), услуги за комунално - битовите дейности (домашен помощник), услуги за социално включване (социален асистент). Дейностите, които се извършват от назначените лица целят утвърждаване на модела за предоставяне на почасови услуги в общността в домашна среда на общинско ниво, намаляване на безработицата и създаване на нови работни места в сектора на социалната икономика чрез повишаване на професионалните умения и мотивация на обучени безработни лица.

Община Бяла Слатина има приета Стратегия за развитие на социалните услуги (2016-2020), която е в съответствие със заложените цели и приоритети на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца (2016-2020). Цел на Стратегията е да определи приоритетите в областта на социалните услуги в общността на местно ниво, съобразени със специфичните потребности на населението в община Бяла Слатина, да гарантира синхронизиране на действията на държавата, местната власт и гражданския сектор за подобряване благосъстоянието на децата и възрастните в община Бяла Слатина. В община Бяла Слатина са разработени и вътрешни правила за осъществяване на мониторинг, контрол и оценка на планираните политики на общината в социалната сфера, които дефинират ролята

и ангажиментите на всички заинтересовани страни в процеса на реализация на конкретната политика.

На територията на общината функционират два вида специализирани социални институции – за деца с увреждания и за възрастни хора.

Следвайки тенденцията за деинституционализация на грижите за децата, поетапно беше закрит Домът за деца с увреждания в село Търнава, като на негово място през 2015 г. бяха открити два **Центъра за настаняване от семеен тип** за деца и младежи с увреждания, които са ситуирани в гр. Бяла Слатина. Новата социална услуга е по проект " Като в свой дом", Договор № BG051PO001-5.2.12-0060-C0001, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Да не изоставяме нито едно дете”, Компонент 2 „Разкриване на социални услуги в общността” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007 – 2013 г.

ЦНСТ осигуряват възможност за живот в среда близка до семейната на 24 деца и младежи с увреждания от специализираните институции и на 4 деца от общността при спешна нужда.

Услугите са насочени към повишаване качеството на живот на децата, като се гарантира пълноценното физическо, емоционално и познавателно развитие и социално включване на всяко дете чрез осигуряване на индивидуална грижа и подкрепа.

Организирането на живота в двата Центъра е насочено към създаването на условия и нагласи на децата и младежите за равнопоставено участие в живота на местната общност. При предоставяне на услугите се спазват Националните стойности и показатели за прилагане на стандартите в делегираните от държавата дейности, както и Методическото ръководство за минимални изисквания за функциониране и качество на услугата, утвърдено от Изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане и Председателя на Държавна агенция за закрила на детето.

Домът за стари хора в с. Попица е специализирана институция за предоставяне на социални услуги - делегирана държавна дейност с капацитет 60 места. Домът има собствен статут, даден му от Министерството на труда и социалната политика (МТСП), и съвместно с общината определя по установени показатели хората, които се нуждаят от тези социални грижи.

Социалното предприятие „Пазари и социални дейности” осъществява дейност за предоставяне на социални услуги в домашна среда. Предлагат се комплекс от социални услуги, предоставяни по домовете, свързани с доставката на храна, поддържане на личната хигиена и хигиената на жилищните помещения обитавани от ползвателя, съдействие за снабдяване с необходимите технически помощни средства при ползватели с увреждания, битови услуги и др. То е с капацитет 750 места и функционира чрез една кухня в гр. Бяла Слатина. Основната дейност включва приготвяне и разнасяне на храна и извършване на услуги по домовете. Целевите групи на социалните услуги са: лица в надтрудоспособна възраст; лица с трайно намалена работоспособност над 71%, определена с ТЕЛК / НЕЛК; деца до 16-годишна възраст с намалена възможност за социална адаптация, определена от РЕЛКК.

На територията на Община Бяла Слатина функционират и следните социални **организации**:

- **Клуб на инвалида** - в гр. Бяла Слатина, наброяващ около 250 лица с различна степен на увреждания;

- **Клуб на пенсионера** – членовете му в гр. Бяла Слатина наброяват около 158 лица, а на територията на общината наброяват 720 души;

- **Първична организация на слепите**, която е към Съюза на слепите в България и обхваща три общини: Борован, Кнежа и Бяла Слатина. Членуват 108 човека, които са с I-ва

и II-ра група инвалидност. Тази организация е към Регионалната организация /РО/ на слепите – град Плевен.

Освен тях в общината са създадени и следните **неправителствени организации със социална насоченост**:

- **Сдружение „Етника“** – Интегриране в обществото на хора от всякакъв етнос (роми, турци, власи, българи и др.), както и подобряване на жизнения им стандарт;

- **Сдружение „Първи юни“** - Подпомагане на деца в неравностойно социално положение в усилията им да бъдат с равни шансове и възможности за интеграция в обществото и защита правата на децата;

- **Сдружение „Подкрепа за младежка заетост и ценности“** - Обединяване на усилията на младежите и обществеността с тези на държавните и общински органи и други организации съпричастни към развитието на заетостта на младите хора;

- **Сдружение „Алтернатива – БС“** – Духовно развитие и подобряване жизнения стандарт на ромите от община Бяла Слатина;

- **Център за развитие на общността**, основан от Център за междуетнически диалог и толерантност Амалипе - с области на дейност: работа в общността по повишаване на нейната самоорганизация; провеждане на общностни събития; изграждане на механизми за помощ на лица в риск; превенция на отпадането на деца от училище и реинтеграция на отпаднали в училищната система; повишаване на образователното ниво; превенция на ранните и насилствените бракове; превенция на изоставянето на деца в институции; превенция на домашното насилие, и др.

Важен аспект на социалната сфера в общината е наличието и състоянието на детските площадки и съоръжения. Броят и състоянието на детските площадки в общината са все още незадоволителни. За да се покрият нуждите на общината е необходимо е изграждане на детски площадки, отговарящи на всички изисквания както в централната част на града, така и в отдалечените квартали и селата от общината.

През плановия период 2014 – 2020 г. бяха реализирани множество проекти, финансирани чрез Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда /ПУДООС/, Програмата за малки граждански проекти на Община Бяла Слатина, финансирана в последните години от общинския бюджет и грантовете от Сдружение „Първи юни“, подкрепени финансово чрез учредения дарителски Фонд „Участвам-дарявам-променям“ и Фондация „Америка за България“. Изгради се модерна комбинирана мултифункционална детска площадка, с отговарящи на съвременните изисквания за сигурност съоръжения и атракциони, в централната градска част с кът за отдих и осветление, като инвестицията е за почти 25 000 лв., осигурени от общинския бюджет. С тези реализирани инициативи се промени коренно визията на инфраструктурата за отдих и развлечения на малки и големи.

Някои от по-значимите проекти със социална насоченост в общината, изпълнени или в процес на реализация през плановия период 2014 – 2020 г., са:

1. Проект "Подкрепа за деинституционализация на ДДМУИ Надежда с. Търнава, община Бяла Слатина, по Оперативна програма „Региони в растеж“, на стойност 1 493 613,82 лв, Срок за изпълнение: 16.02.2012 г.- 16.02.2014 г.;

2. Проект "Изграждане на дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства“, по Оперативна програма „Региони в растеж“, на стойност 425 000,00 лв, Срок за изпълнение: 11.12.2017 г.- 11.04.2019 г.;

3. Проект "Модернизирание на кухненското оборудване и обзавеждане на ОП „Пазари и социални дейности“, финансиран от Фонд „Социална закрила“, на стойност 29 889,60 лв, Срок за изпълнение: 01.07.2018 г.- 01.10.2018 г.;

4. Проект "Осигуряване на топъл обяд в община Бяла Слатина", по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, на стойност 175 039,20 лв, Срок за изпълнение: 03.06.2015 г.- 30.04.2016 г.;

5. Проект "Осигуряване на топъл обяд в община Бяла Слатина 2016", по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, на стойност 2 859 696,86 лв, Срок за изпълнение: 25.05.2016 г.- 29.02.2020 г.;

6. Проект "Център за социално включване "Аз и моето семейство" по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, на стойност 660 169,14 лв, Срок за изпълнение: 03.08.2016 г.- 31.12.2020 г.;

7. Проект "Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Бяла Слатина" по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, на стойност 232 492,00 лв, Срок за изпълнение: 01.08.2019 г.- 01.12.2020 г.;

8. Проект "Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Бяла Слатина – компонент 3" по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, на стойност 222 360,00 лв, Срок за изпълнение: 16.03.2020 г.- 31.12.2020 г.;

9. Проект "Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства в гр. Бяла Слатина" по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, на стойност 1 612 358,58 лв, Срок за изпълнение: 01.08.2019 г.- 31.12.2023 г.;

10. Проект "Обновяване на материалната база на детска градина „Радост“ по Програма за развитие на селските райони, на стойност 962 658,09 лв. Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС. Срок за изпълнение: 14.05.2019 г.- 14.05.2022 г.;

11. Проект „Целево подпомагане с топъл обяд в община Бяла Слатина“. Източник на финансиране – Агенция Социално подпомагане, на стойност 62 118,00 лв. Срок за изпълнение: 01.05.2020 г.- 31.10.2020 г.;

12. Проект „Целева програма за подпомагане образователния процес на децата и младежите, настанени в социални услуги, делегирани от държавата дейност, от резидентен тип и домове за деца, лишени от родителска грижа от I до XII клас“, финансиран от Фонд „Социална закрила“, на стойност 10 380,00 лв. Срок за изпълнение: 01.09.2020 – 15.11.2020 г.

13. Проект „Осигуряване на достъпна среда в сградата на Общинска администрация Бяла Слатина“ по Проект „Красива България“/МТСП, на стойност 119 494,00 лв. Срок за изпълнение: 13.08.2018 – 30.11.2018 г.

14. Проект "Изграждане на общинско звено за помощ и грижа в дома – Бяла Слатина" по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, на стойност 246 464,00 лв, Срок за изпълнение: 01.02.2013 г.- 30.04.2014 г.;

15. Проект "Като в свой дом" по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, на стойност 475 973,59 лв, Срок за изпълнение: 12.06.2014 г.- 12.12.2015 г.;

16. Проект "Център за независим живот в община Бяла Слатина" по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, на стойност 494 123,48 лв, Срок за изпълнение: 01.02.2016 г.- 31.12.2017 г.

3.6. Спорт

Спортната инфраструктура на общината е представена от:

-стадион "Чавдар";

- тенис база "Чавдар".

Тенис-база „Чавдар“ разполага с 5 корта. По проект на Центъра по социална превенция и със съдействието на Общинска администрация бе извършен ремонт на сградата и

хидроизолация на покрива, с което бяха осигурени подходящи битови и санитарно-хигиенни условия за спортуващите.

Развитието на физическото възпитание и спорта в Община Бяла Слатина за последните години бележи значителен напредък. Проведени са множество мерки за възстановяване и изграждане на нови спортни съоръжения. Важен аспект за развитието на спорта е насърчаване развитието на масовия спорт сред подрастващите, както и създаването на още спортни съоръжения на територията на общината. В тази връзка ежегодно се провеждат ученически спортни игри: волейбол, футбол, тенис на маса; спортни прояви: щафетно бягане, кросово бягане, и др.

В общината съществуват различни спортни клубове:

- Волейболен клуб "Чавдар – 1932" – гр. Бяла Слатина;
- "Тенис клуб – Бела Понте" - гр. Бяла Слатина;
- Спортен клуб по силов трибой, културизъм, фитнес и вдигане на тежести "Чавдар" " – гр. Бяла Слатина;
- Детско юношеска школа по футбол "Чавдар" – гр. Бяла Слатина;
- Футболен клуб "Любимец" – с. Търнава
- ФК "Ботев - Попица - 2013" с. Попица
- ФК "Любимец" Търнава
- Спортен клуб по джудо „Чавдар – 2015“
- Сумо клуб „Чавдар - Бяла Слатина"
- СК „Самурай – 2013"

Футболът е спорт с многогодишна история на територията на община Бяла Слатина. В гр. Бяла Слатина през отделни периоди са съществували различни футболни отбори. През 1957 г. няколко доброволни спортни организации на ведомствен принцип се обединяват под името ДФС „Чавдар“. В 1985 г. на негова основа се формира едноименният футболен клуб, който започва да се развива самостоятелно. През май 2013 г., в града е учредено ново дружество - Чавдар 1957, като неговият мъжки тим се включва в областна футболна група Враца - юг. След сезон 2015/16 мъжкият състав на клуба прекратява дейност поради липса на финансови средства.

Волейболният клуб "Чавдар – 1932" Бяла Слатина бележи много добри резултати и представяне през последните години, като през 2019 г. отборът на момичетата става първи в региона. Тренировъчният процес се провежда в училищен физкултурен салон, който не отговаря на изискванията на Българската федерация по волейбол. Предстои изграждане на спортна зала в гр. Бяла Слатина, която ще отговаря изцяло на нуждите на спортистите

Спортен тенис клуб „Бела Понте“ - новоучреден клуб, който си поставя за цел развитие на кретивно, масово и съзнателно обучение по тенис на корт за деца, ученици и възрастни. Тренировките се провеждат на тенис корт в гр. Бяла Слатина, като материалната база се поддържа от общината.

Спортен клуб по силов трибой, културизъм, фитнес и вдигане на тежести "Чавдар" – гр. Бяла Слатина – клуб, който е наложил традиции в този спорт. Негови представители участват успешно на национални и международни състезания, където заемат призови места. Разполага с добра материално-техническа база.

Детско юношеска школа по футбол "Чавдар" – гр. Бяла Слатина

Детско-юношеска школа участва със следните отбори: „Футбол 5“, родени 2012/2013 г., „Футбол 7“, родени 2010/2011 г., деца, родени 2006/2007 г. и юноши старша възраст, родени 2002/2004 г.

Тренировъчният процес се осъществява на стадион „Чавдар“ в гр. Бяла Слатина от двама треньори. Съоръжението се поддържа от община Бяла Слатина.

Футболен клуб "Любимец" с. Търнава

Клубът развива активна спортна дейност, като към него има и детски отбор. Тренировъчният процес се осъществява на стадион в с. Търнава. Отборите имат участия в областни турнири и се представят на много добро ниво.

ФК "Ботев - Попица - 2013" с. Попица

Клуб с традиции, който се представя успешно на общинско и областно ниво. Тренировките се провеждат на стадиона в с. Попица.

Общото материално-техническо състояние на стадионите в община Бяла Слатина е задоволително. За подобряването му, както и за ремонт на прилежащата инфраструктура е необходимо да се отпуснат допълнителни средства или да се търси европейско финансиране.

Спортен клуб по джудо „Чавдар – 2015“

За пет годишното си съществуване СК „Чавдар-2015“, гр. Бяла Слатина се нарежда сред най-престижните отбори по джудо в страната. За кратко време отборът прослави Бяла Слатина като град с традиции в спорта. Името на града се обявяваше като победител на татамитата както в страната, така и в чужбина. Клубът и има спечелени над 150 медала и 3 отборни купи – една за първо и две за трето място. Тренировките се провеждат в добре оборудвана спортна зала в гр. Бяла Слатина.

Сумо клуб „Чавдар - Бяла Слатина“

Спортната дейност на клуба е насочена към спорта сумо, като отбелязва успехи, както на национално, така и на европейско равнище. Спечелени са редица медали, сред които един сребърен и два бронзови от Европейско първенство. Тренировките се провеждат в спортна зала в гр. Бяла Слатина.

-СК „Самурай – 2013

В клуба се подготвят състезатели по джудо и самбо, които се изиявяват успешно на различни турнири. Сред успешните състезатели на клуба е и двукратен републикански шампион по джудо и самбо. Развито е успешно партньорство и с клуба по джудо и самбо ЦСКА София. Спортистите тренират в спортна зала в гр. Бяла Слатина.

Всяка година в общината се разработва и приема Календарен план на културните, религиозните и спортни празници, в който се планират спортните събития, техните организатори, мястото и времето на провеждането им, както и необходимия за целта бюджет. По традиция Общината подпомага финансово и ресурсно всички институции, отговарящи за развитието на спорта и провеждането на спортните мероприятия. Усилията в областта на спорта са насочени към създаване на условия и възможности за приобщаване на жителите на общината и най-вече – на децата и младите хора, към организирано практикуване на различни видове спорт, с оглед подобряване на тяхното здраве и физическа дееспособност. Необходимо е все по-широко да бъдат използвани възможностите на спорта като превенция срещу нетолерантността, насилието, употребата на тютюневи изделия, консумацията на алкохол и наркотици.

4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

4.1. Транспортна инфраструктура, транспортна мрежа и транспортно обслужване

Територията на община Бяла Слатина има предимството да е ключово разположена по отношение на пътните връзки между двете области – Враца и Плевен, а също така – на пътя за ферибот Оряхово и Дунав мост 2 при гр. Видин. В близост до община Бяла Слатина преминават Европейските транспортни коридори IV и VI.

Транспортен коридор VII т.нар. „речен маршрут „Рейн – Майн – Дунав“, представлява своеобразна граница на област Враца, част от която е община Бяла Слатина, със северната

ни съседка – Република Румъния. Трасето на коридора има голямо международно значение, тъй като по същество представлява вътрешноконтинентална връзка между Западна, Централна и Източна Европа, свързва Европа и Азия, като през Черно море се осъществява директна връзка с вътрешната мрежа от плавателни канали на Русия и страните от Каспийския басейн.

Общата пътната мрежа на територията на общината е общо 152,703 км.

През територията на община Бяла Слатина преминават частично Републикански пътища II-15 и II-13, свързващи трите области – Монтана, Враца и Плевен.

Републикански път II-13 минава покрай северната (индустриална) част на гр. Бяла Слатина и продължава към гр. Кнежа. Този път свързва Община Бяла Слатина с община Криводол и намиращите се там села.

Главната пътна артерия, преминаваща през територията на общината, свързва северното Черноморие със западните части на страната и няколко пътни артерии с регионално значение. Това са:

- Варна – Видин;
- Оряхово – Враца;
- Враца – Плевен;
- Монтана – Плевен.

Най-близките летища до гр. Бяла Слатина са: Летище Крайова CRA Румъния, на 130 км и летище София SOF България, на 155 км.

Републиканската пътна мрежа на територията на общината е общо 89 823 км и е съставена от пътища с категория от II-ри и III-ти клас, от които II клас – 24,973 км и

III клас – 64,850 км, както следва: Таблица № 41.

Таблица 41. Републиканска пътна мрежа на територията на общината

№ по ред	Път №	Наименование на пътя	Километрично положение	Дължина /км/
1	II-13	Борован - Бяла Слатина - Плевен	49+000 - 67+373	18,373
2	II-15	Враца - Оряхово	41+100 - 47+700	6,600
3	III-1304	Бяла Слатина - Търнак - Бреница	0+000 - 8+740	8,740
4	III-1306	Червен бряг - Габаре - Враца	30+200 - 40+100	9,900
5	III-133	Бяла Слатина - Алтимир	0+000 -12+210 12+388 -17+388 /земен път/	17,210
6	III-134	Бяла Слатина - Габаре - Мездра	0+000 - 29+000	29,000
ОБЩО:				89,823

Източник: Общинска администрация

Подобрената свързаност на населените места на общината с Републиканската пътна мрежа от по-висок клас благоприятства свободното движение на населението на територията на общината с цел по-добър достъп до административни услуги и работни места.

Пътищата от републиканската пътна мрежа, които преминават през територията на община Бяла Слатина се поддържат от Областно пътно управление.

Състоянието на II-класната пътна мрежа е много добро, на III-класната е задоволително, но за осигуряване на безопасен и безавариен превоз на пътници и товар част от тях се нуждаят от ремонт и рехабилитация.

Общинската пътна мрежа е добре структурирана, като няма населени места без осигурен транспортен достъп. Общата дължина на общинската пътна мрежа на община Бяла Слатина е 62 880 км. Съставена е само от пътища с категория IV-ти клас. Таблица № 42.

Таблица 42.Общинска пътна мрежа

№ по ред	Път №	Наименование на пътя	Километрично положение	Дължина /км/
1	IV-11602	/Оряхово - Кнежа/ - Селановци - Бърдарски геран - Бяла Слатина	12+700 -14+700 земен 14+700-22-700	10,000
2	IV-11618	Червен бряг - Горник - Сухаче - Враняк	14+700 -22+700 земен	8,000
3	IV-13018	/Борован - Бяла Слатина/ - Соколаре - Комарево - Тлачене - Вировско	0+000 -15+800	15,800
4	IV-13302	/Бяла Слатина - Алтимир/ - Търнава -Гр. Бяла Слатина - Липница - Ботево - Хайредин -Бъзовец	0+000 -10+000	10,000
5	IV-13402	/Бяла Слатина - Габаре/ - Тлачене - Нивянин - Борован - Малорад - /Фурен-Лесура/	0+000 -10+600	10,600
6	IV-15006	/Враца - Борован/ - Мраморен - Голямо Пещене - Нивянин - Соколаре	13+100 -19+580	6,480
7	IV-15019	Алтимир - Сираково - Рогозен	0+000 -2+000	2,000
ОБЩО:				62,880

Източник: Общинска администрация

Като цяло, състоянието на общинската пътна мрежа е незадоволително. Ежегодно общината получава целеви средства от държавния бюджет за ремонт и поддръжка на четвъртокласната пътна мрежа, но поради амортизирания характер на носещите настилки и маркировката, тези средства са недостатъчни за основен, качествен ремонт. В повечето случаи се извършва повърхностна рехабилитация, със запълване на местата с нарушена пътна настилка, и зимна поддръжка – снегочистване и опесъчаване.

Във връзка с необходимостта от подобряване състоянието на общинската пътна мрежа, през плановия период 2014 – 2020 г. са реализирани няколко проекта за подобряване на пътната инфраструктура в общината:

- Проект „Реконструкция и рехабилитация на съществуващи улици и тротоари, съоръжения и принадлежностите към тях на територията на гр. Бяла Слатина" финансиран от ПРСР, на стойност 1 837 760,12 лв. Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС;

- Проект „Възстановяване на пътна настилка и водопроводна мрежа в гр. Бяла Слатина, засегнати от наводнението на 01 Август 2014г.“, финансиран от Фонд "Солидарност", на стойност 1 349 473,54 лв;

В процес на изпълнение са:

- Проект „Ремонт и реконструкция на част от ул. „Любен Каравелов“ и ул. „Княз Дондуков“ в гр. Бяла Слатина, финансиран от ПРСР, на стойност 389 931,81 лв. Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС. Срокът на изпълнение на проекта е от 08.07.2020 г. до 30.06.2023 г;

- Проект „Ремонт и реконструкция на ул. „Цар Калоян“ и част от ул. „Христо Ботев“ в гр. Бяла Слатина, финансиран от ПРСР, на стойност 382 904,82 лв. Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС. Срокът на изпълнение на проекта е от 03.02.2020 г. до 03.02.2023 г.;

Чакащ одобрение по ПРСР:

- Проект „Ремонт и реконструкция на част от ул. „Александър Стамболийски“ и ул. „Димитър Благоев“ в гр. Бяла Слатина, финансиран от ПРСР, на стойност 389 942, 34 лв..Срокът на изпълнение на проекта е от 08.07.2020 г. до 30.06.2023 г.;

Транспортно обслужване на населението

Автомобилните и автобусните транспортни услуги на територията на община Бяла Слатина се извършват от специализирани транспортни фирми. В транспортната схема на община Бяла Слатина са включени междуселищни автобусни линии, с които са осигурени връзките с населените места в общината. Автобусни линии, минаващи през града, осигуряват връзката на пътуващите и с други градове и общини в страната.

4.2. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура

В общината е постигнато 100% водоснабдяване на населението с питейна вода. Питейно-битовото водоснабдяване на населението е изцяло от подземни води, акумулирани в достатъчно големи обеми. Осигурено е редовно водоподаване във всички населени места и в община Бяла Слатина целогодишно няма воден режим. В по-високите части на отделни населени места, през някои месеци от летния сезон се наблюдава нарушаване на режима на водоподаване.

По данни на В и К – Бяла Слатина контрол на питейните води във всички водоизточници се извършва ежемесечно. Изследванията се извършват в специализирани лаборатории по физикохимични и микробиологични показатели. Отклонения от БДС 2823-83 “Вода за пиене” не се наблюдават.

От своя страна РЗИ – Враца следи качеството на питейните води по физикохимични показатели, чрез вземане на проби 2 пъти годишно (първо и второ шестмесечие) във всички населени места в общината. В годишните отчети на Отдел “Комунална хигиена” при РЗИ – Враца няма данни за стойности на различни показатели над приетите норми и стандарти.

Общата цел е подобряване качеството на услугите във ВиК сектора на територията на гр. Бяла Слатина и подобряване качеството на живот на населението.

Много от домакинствата в община Бяла Слатина все още използват питейна вода за напояване на частни стопанства и в личното животновъдно стопанство, което ги превръща в голям потребител на вода. За голяма част от заетите в селското стопанство съществува възможността да добиват вода и от собствени водоизточници.

Промишлените предприятия, концентрирани предимно в гр. Бяла Слатина са следващият по-голям потребител на вода в общината. В момента повечето предприятия работят със занижен капацитет, което дава възможност в голяма степен да покриват нуждите си от вода от собствени водоизточници, а за питейни нужди се осигурява вода от мрежите на “ВиК” ООД – гр. Враца, район Бяла Слатина.

Водопроводната мрежа на общината се захранва от 33 водоизточника, от тях 11 в гр. Бяла Слатина, 5 в с. Алтимир, 2 в с. Търнава, 5 в с. Галиче, 6 в с. Бъркачево, 1 в с. Тлачене, 2 в с. Габаре и 1 в с. Търнак с общо разрешени годишни водни количества до 3 021 961 м3.

Общата дължина на водопроводната мрежа на община Бяла Слатина е 469 км.

Дължината на вътрешната за населените места мрежа съставлява около 65% от изградената водопроводна мрежа в общината.

През последните години в част от населените места частично беше подменена вътрешната водопроводна мрежа с полиетиленови тръби. Към началото на плановия период

2014 -2020 г. с осигурено финансиране от Програмата за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. беше подменена амортизираната водопроводна мрежа в четири населени места на общината – с. Габаре, с. Галиче, с. Попица и с. Търнак. Общата дължина на подменената ВиК мрежа е приблизително 61 км.

Останалата част от мрежата, която не е била подменяна през последните години е изградена предимно от етернитови и стоманени тръби, които са амортизирани и водят до чести аварии и загуби на питейна вода.

Общата дължина на съществуващата улична водопроводна мрежа в гр. Бяла Слатина е приблизително 50 км.

Съществена промяна в състоянието на ВиК мрежата в общинския център е налице след изпълнения през 2015 г. мащабен проект: „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Бяла Слатина“. Посредством неговото изпълнение е реконструирана и подменена водопроводната мрежа на гр. Бяла Слатина с обща дължина 10 км, възстановена е пътната настилка на 21 улици в града. Изградена е Пречиствателна станция за отпадни води, включително отвеждащия колектор и довеждащата инфраструктура до ПСОВ (довеждащ път, довеждащ електропровод и довеждащ колектор).

С реализацията на проекта „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Бяла Слатина“ са постигнати следните цели, които са ключови както за подобряването на качеството на живот, така и за развитието на местната икономика:

- ✓ Осигуряване на населението на питейна вода с подходящо количество и качество чрез преустройство и ремонт на съществуващата водопроводна мрежа и съоръжения;
- ✓ Ограничаването загубите на вода по протежение на водопроводната мрежа;
- ✓ Увеличаване процента от населението, използващо водопроводната мрежа;
- ✓ Намалване на прякото изхвърляне на непречистени отпадни води в приемниците чрез построяване на ПСОВ;
- ✓ Увеличаване процента от населението, обслужвано чрез канализационните мрежи;
- ✓ Увеличаване процента от населението, чиято отпадна вода получава пълна обработка;

През 2016 г. допълнително е извършена реконструкция на малка част от водопроводната мрежа, финансирана по фонд ”Бедствия и аварии” във връзка с наводненията от прииждането на р. Скът през август 2014 г.

Общата дължина на подменената с полиетиленови тръби мрежа в града възлиза на приблизително 19 км.

Състоянието на вътрешната водопроводна мрежа на селата в община Бяла Слатина е следното: Таблица № 43.

Таблица 43. Състояние на вътрешната водопроводна мрежа на селата в община Бяла Слатина

Населено място	Дължина на съществуващата водопроводна мрежа(км)	Състояние на водопроводната мрежа
с. Алтимир	30,0	През последните години мрежата не е реконструирана
с. Буковец	7,0	През последните години мрежата не е реконструирана
с. Бърдарски геран	14,8	През последните години мрежата не е реконструирана
с.Бъркачево	14,5	През последните години мрежата не е реконструирана
с.Враняк	10,0	През последните години мрежата не е реконструирана

с. Габаре	14,5	Реконструирана през последните години мрежа – 9,2 км.
с. Галиче	32,5	Реконструирана през последните години мрежа – 7,5 км.
с. Драшан	5,0	През последните години мрежата не е реконструирана
с. Комарево	5,0	През последните години мрежата не е реконструирана
с. Търнава	32,5	Реконструирана през последните години мрежа – 7,5 км.
с. Тлачене	7,0	През последните години мрежата не е реконструирана
с. Соколаре	18,0	През последните години мрежата не е реконструирана
с. Попица	28,5	Реконструирана през последните години мрежа – 17,5 км
с. Търнак	27,0	Цялата вътрешна мрежа на селото е подменена с полиетиленови тръби

Анализът на водоснабдителните мрежи на територията на община Бяла Слатина показва, че:

- Община Бяла Слатина е осигурена с достатъчно количество вода за питейно – битови и противопожарни нужди;
- Качеството на водата в община Бяла Слатина съответства на БДС;
- Външни водопроводи, които са изпълнени от етернитови и стоманени тръби да се подменят с нови, съвременен клас тръби, с цел намаляване загубите на питейна вода;
- Въпреки че през последните години в част от населените места част от мрежите са подменени, все още нивото на загубите на вода е значително и то се дължи на големия брой аварии, които се проявяват по силно амортизираните азбесто-циментови и стоманене водопроводи;
- необходима е подмяна на амортизираните водопроводни мрежи с подходящ вид тръби и диаметри, отговарящи на нормативните изисквания.
- Водовземните съоръжения е необходимо да бъдат почиствани периодично, а каптажните шахти да се ремонтират; санитарно-охранителните зони около тях да се маркират и да се подновят предупредителните табели за съответните пояси;
- Необходимо е да се осигури мониторингова система за наблюдаване на дебита и качествата на водоизточниците.

Подновяването на съпътстващата водопроводна мрежа ще допринесе за подобряване надеждността на водоснабдяването и ще оптимизира качеството на питейна вода, като в същото време ще осигури непрекъснатост на водоснабдяването за абонатите чрез намаляване на техническите водни загуби и ремонтните работи вследствие от аварии по водопроводната мрежа.

През плановия период 2014 – 2020 г. в общината са изпълнени редица проекти за подобряване на водопроводната мрежа в общината:

1. Проект „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Бяла Слатина“ по Оперативна програма „Околна среда“, на стойност 22 848 633,00 лв, период на изпълнение 33 месеца, от 26.06.2012 г. до 25.03.2015 г.

2. Проект „Реконструкция на водопроводна мрежа в населени места от Община Бяла Слатина с под 2000 еквивалентни жители“, по ПРСР, на стойност 5 876 928,98 лв, Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС. Период на изпълнение от 12.12.2013 г. до 15.09.2015 г.;

3. Проект „Рехабилитация на водоснабдителна мрежа в селата Търнак, Габаре, Галиче, Попица, Община Бяла Слатина, Област Враца“, по ПРСР, на стойност 5 866 623,00 лв, Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС. Период на изпълнение от 27.11.2012 г. до 15.09.2015 г.;

4. Проект „Подмяна на участъци от съществуваща водопроводна мрежа по улици "Кл. Охридски", "Хан Крум", "Водотечна", "Ал. Стамболийски" и "Любен Каравелов" в гр. Бяла

Слатина“. Средствата са от МРРБ, на стойност 1 000 000,00 лв, Стойността е без ДДС. ДДС е за сметка на общинския бюджет. Период на изпълнение от 13.10.2015 г. до 15.12.2015 г.;

5. Проект „Подмяна на участъци от съществуваща водопроводна мрежа по улици "Хаджи Димитър", "Христо Ботев", "Николай Хрелков", "Любен Каравелов", "Княз Дондуков", "Димитър Благоев" и "Любомир" и изграждане на канализационни клонове по улици "Хаджи Димитър", "Княз Дондуков" и "Любомир" в гр. Бяла Слатина“. Средствата са от МРРБ, на стойност 1 011 000,00 лв, Стойността е без ДДС. ДДС е за сметка на общинския бюджет. Период на изпълнение от 30.03.2016 г. до 20.12.2016 г.;

6. Проект „Подмяна на участъци от съществуваща водопроводна мрежа в с. Търнава“. Средствата са от МРРБ, на стойност 485 000,00 лв, Стойността е без ДДС. ДДС е за сметка на общинския бюджет. Период на изпълнение от 11.10.2016 г. до 20.12.2016 г.;

7. Проект „Подмяна на участъци от съществуваща водопроводна мрежа по ул. „Райко Даскалов“, ул. „Васил Левски“ и ул. „Христо Ботев“ в с. Бъркачево, община Бяла Слатина“. Средствата са от МРРБ, на стойност 500 760,00 лв, Стойността е без ДДС. ДДС е за сметка на общинския бюджет. Период на изпълнение от 20.12.2019 г. до 30.11.2020 г.

Канализация за отпадни води е приоритетно изградена в гр. Бяла Слатина. Липсата на канализационна мрежа в селата има отрицателно въздействие върху подземните води. С изключение на гр. Бяла Слатина, цялостна канализационна мрежа няма изградена в нито едно населено място в общината.

Съществуващата канализационна мрежа в гр. Бяла Слатина, в по-голямата си част е изпълнена от бетонови и стоманобетонови тръби с диаметри от Ø300 mm до Ø1000 mm. Канализационната мрежа на гр. Бяла Слатина е комбинирана - южно от река Скът канализационната мрежа остава смесена, а територията от северната част на реката е решено да е с разделна система, като са предвидени отделни дъждовни колектори. В гр. Бяла Слатина все още има улици, по които няма изградена канализационна мрежа - около 10% от уличната мрежа.

Пречиствателната станция за отпадъчни води (ПСОВ) Бяла Слатина е изградена с финансиране от ОПОС 2007 - 2013 г. и е въведена в експлоатация през 2015 г. Оразмерена е да приема и пречиства отпадъчните води на гр. Бяла Слатина за 12 743 ЕЖ. В рамките на града речното корито на р. Скът е коригирано и удълбочено. По протежение на градската част на реката са заустени всички дъждовни канавки по крайречните улици и булеварди, което облекчава хидравличната проводимост на канализационните клонове по време на дъжд. Река Скът е основен приемник на дъждовните и разредени отпадни води след дъждопреливниците. Зоната на заустване е категоризирана като „чувствителна“ и технологичната схема за пречистване на водата включва съоръжения за механична обработка, биологично пречистване с отстраняване на биогенните елементи и UV обеззаразяване. В същото време немалка част от населението все още не се е присъединило към вече изградената мрежа и продължава да използва септични ями, които също замърсяват подземните води.

В резултат на подобряването на канализационната и водопроводна мрежа ще се подобри жизнената среда на територията на града. Екологосъобразното отвеждане, последващото пречистване и заустване на отпадъчните води ще повиши качеството на околната среда и ще подобри здравето на населението на територията на гр. Бяла Слатина.

През плановия период 2014 – 2020 г. в общината са реализирани няколко проекта за подобряване на съществуващата канализационна мрежа:

1. Проект "Довършване на канализационни клонове и съпътстващ водопровод от мрежата на гр. Бяла Слатина, с цел подобряване работата на ПСОВ", по ПУДООС на стойност 1 542 651,50 лв. Период на изпълнение: 12.06.2018 г. – 12.11.2018 г.

2. Проект „Изграждане на участъци от канализационни клонове по ул. "Акация" и ул. "Тодор Каблешков", и подмяна на съществуващи водопроводи по ул. "Тодор Каблешков" в гр. Бяла Слатина. Средствата са от МРРБ, на стойност 769 496,00 лв, Стойността е без ДДС. ДДС е за сметка на общинския бюджет. Период на изпълнение от 17.05.2019 г. до 30.11.2020 г.;

3. Проект „Изграждане на участъци от канализационни клонове по ул. "Тимок" и "Бачо Киро" в гр. Бяла Слатина“. Средствата са от МРРБ, на стойност 196 376,00 лв, Стойността е без ДДС. ДДС е за сметка на общинския бюджет. Период на изпълнение от 19.12.2018 г. до 30.11.2019 г.;

В резултат на подобряването на канализационната и водопроводна мрежа ще се подобри жизнената среда на територията на града. Екологосъобразното отвеждане, последващото пречистване и заустване на отпадъчните води ще повиши качеството на околната среда и ще подобри здравето на населението на територията на гр. Бяла Слатина.

4.3. Енергийна инфраструктура и енергийна ефективност

Територията на Община Бяла Слатина е 100% електрифицирана. Собствеността на електроразпределителните мрежи и съоръженията в района е на електроразпределителното предприятие – „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и частично в промишлената зона - на частни лица.

Електроенергийният системен оператор осъществява единното оперативно планиране, координиране и управление, осигурява експлоатацията, поддръжката и надеждното функциониране на електропреносната мрежа, поддържането на спомагателните мрежи, както и ремонтните дейности и услуги и поддържа електропроводи високо напрежение на територията на община Бяла Слатина.

Всички 15 населени места на територията на община Бяла Слатина са електрифицирани и нуждите на населението от електропотребление са задоволени. Улично осветление е изградено във всички населени места и е подменено с LED осветителни тела с мощност от 1x18W.

Електроенергийната мрежа е съставена предимно от въздушни ел. проводни 20 kV за селата и частично кабелни проводни 20 kV за гр. Бяла Слатина, възлови станции, понижаващи трафопостове и мрежи НН - предимно въздушни. Нейната конфигурация е съобразена с особеностите на региона, като са осигурени и алтернативни възможности за хранване при аварийни ситуации.

Трайната и засилваща се тенденция на обезлюдяване на областта и на общината в последните години, както и застаряващото население, води до спад на икономически активното население и на битовото потребление на ел. енергия. Постоянното развитие и навлизане на енергийно-ефективни технически решения и технологии, също водят до намаляване на електропотреблението. От друга страна, в региона липсва тежка промишленост или рудодобив, а леката промишленост отбелязва спад, като се забелязва и изнасянето ѝ към големите градове. От това може да се заключи, че електрическите товари бележат траен спад през последните години и липсват обективни фактори към момента, които да променят тази тенденция в обратна посока. В резултат на това, общината разполага с около 3/4 неоползотворена мощност, от което следва, че в близките 20 г няма да има нужда от разширяване на електроенергийната инфраструктура.

Община Бяла Слатина притежава потенциал за използване на ВЕИ, който може да осигури част от общата необходима енергия чрез развитие, разработване и използване на възобновяемите ресурси, най-вече слънчевата енергия и енергията от биомаса, като основни възобновяеми източници за задоволяване на енергийните потребности. Във връзка с това в общината е разработена Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от

възобновяеми източници и биогорива 2020-2029 г. На нейна основа е разработена и се изпълнява Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на община Бяла Слатина за периода 2019 – 2021 г.

Основната стратегия, която се следва, е съчетаване на мерки за повишаване на енергийната ефективност с производството и потреблението на енергията от възобновяеми източници. В това отношение в община Бяла Слатина през последните години се води последователна енергийна политика, както за въвеждане на ВЕИ, така и за подобряване на енергийната ефективност. Подобряването на топлоизолацията, подмяната на дограмите, модернизирането на отоплителните инсталации, използването на слънчева енергия и т.н. могат да намалят енергопотреблението в сградите до 30-40 %.

В община Бяла Слатина през плановия период 2014 – 2020 г. са осъществени множество мерки по енергийна ефективност за саниране и естетизация на фасадните характеристики на общински училища, детски градини, детски ясли, общинската болница, поликлиника и други общински сгради.

С оглед подобряване на енергийната ефективност на общината през този период са реализирани или са в процес на реализация следните проекти за повишаване на енергийната ефективност и ВЕИ:

1. Проект „Подобряване на енергийната ефективност в общински сгради на територията на Община Бяла Слатина“, по ПРСР, на стойност 463 782,94 лв. Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС. Срок за изпълнение: 13.11.2019 – 13.11.2022 г.;

2. Проект „Ремонт на съществуваща самостоятелна сграда – част от МБАЛ – гр. Бяла Слатина“, по Проект "Красива България"/ МТСП, на стойност 189 337,00 лв. Срок за изпълнение: 17.03.2014 – 28.11. 2014 г.;

3. Проект "Ремонт на съществуваща самостоятелна триетажна сграда - част от МБАЛ - гр. Бяла Слатина" (находящ се на ул. "Захари Стоянов" №1 в гр. Бяла Слатина), по Проект "Красива България"/ МТСП, на стойност 221 987,00 лв. Срок за изпълнение: 11.03.2015 – 27.11. 2015 г.;

4. Проект" Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради“, по МРРБ/ББР, на стойност 4 547 748,00 лв. Срок за изпълнение: на стойност 221 987,00 лв. Срок за изпълнение: 02.04.2015 – 30.05. 2017 г.;

Проект „Ремонт на съществуваща самостоятелна сграда – част от МБАЛ в УПИ I, кв.4, Бяла Слатина“, по Проект "Красива България"/ МТСП, на стойност 220 555,00 лв. Срок за изпълнение: март 2020 – 25.11.2020 г.

4.4. Телекомуникационна инфраструктура

Общината има добре развита телекомуникационна инфраструктура, достигаща до всяко населено място.

Всички селища са с автоматично входящо и изходящо междуселищно избиране. През плановия период 2014 – 2020 г. завърши модернизацията на съществуващите АТЦ – подмяната на аналоговите АТЦ с цифрови.

Наложилата се през последните години тенденция на намаление на фиксираната телефонна плътност и увеличение на мобилната продължава, като стойността на показателя „фиксирана телефонна плътност по домакинства“ бележи постоянно намаление, подобно на процесите в цялата страна, докато за показателя „мобилна телефонна плътност“ се наблюдава непрекъсната тенденция на увеличение. Мрежите на съществуващите мобилни оператори в страната покриват територията на общината но покритието в по-малките населени места не навсякъде е добро.

Все по-важни за регионалната конкурентоспособност и развитието на фирмите стават достъпът до Интернет и развитието на информационното общество, с което се намаляват препятствията от разстоянието и проблемите на отдалечеността, характерни за много периферни райони.

Комуникационно-информационната инфраструктура включва още и услугите, предлагани от РУ "Далекосъобщения" – Враца и ТП "Български пощи". Във всички селища на общината съществуват пощенски станции, като техният брой в общинския център е 2.

През 2020 г. със средства от Европейския съюз бе завършен проект „WIFI4EU - насърчаване на интернет свързаността в местните общности“ в община Бяла Слатина, с който беше подобрена мобилната инфраструктура и комуникациите. Стойността на проекта е 29 337,45 лв, а неговата цел е осигуряване на безплатен достъп до безжичен интернет на обществените места, включително паркове, площади, обществени сгради, в община Бяла Слатина.

5. Екологично състояние и рискове

5.1. Състояние на въздух, вода, почви и шум

Климатичните характеристики на община Бяла Слатина са типични за умерено-континенталната климатична област. Анализът на компонентите на околната среда показва едно сравнително добро екологично състояние на общината и сравнително ниски рискове от замърсяване. В общината през 2019 г. е приета Програма за опазване на околната среда 2019 – 2021 г., в която е направен анализ на състоянието на околната среда по основни компоненти и са набелязани мерки за подобряването ѝ и за намаляване на рисковете за природата и за хората в общината.

Състоянието на околната среда по компоненти е следното:

Атмосферен въздух

На територията на общината липсват крупни източници на замърсяване на атмосферния въздух и за района на общината не се изисква изготвянето на програма за намаляване нивата на замърсителите. Община Бяла Слатина не попада в "райони, в които нивата на един или няколко замърсителя са между съответните горни и долни оценъчни прагове", поради което на територията ѝ няма пунктове за постоянен мониторинг на атмосферните замърсители.

Контролът по състоянието на атмосферния въздух се извършва по график от РИОСВ Враца, утвърден от МОСВ, а емисионният мониторинг - от мобилната автоматична станция при Регионална лаборатория Плевен, обслужваща Северен/Дунавски/ район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух. Последните измервания с Мобилната автоматична станция за емисионен контрол на атмосферния въздух показват, че основните показатели, характеризиращи качеството на въздуха са в нормите, като известни превишения са регистрирани само по отношение на средноденоношните норми по показателя фини прахови частици. Отчетените минимални наднормени концентрации не се дължат на промишлени източници, а основно на използваните горива през отоплителния сезон в битовия сектор и на транспорта.

В гр. Бяла Слатина няма крупни промишлени източници на замърсяване и през последните години няма данни за превишения на пределно-допустимите концентрации и прагови стойности. Не са регистрирани наднормени концентрации на изпусканияте вредни вещества в атмосферния въздух, съгласно изискванията на Наредба №1 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии.

Метеорологичните характеристики въздействат пряко върху разпространението на замърсителите в атмосферния въздух. Неблагоприятни условия за разсейване на

замърсителите се наблюдават главно през зимните месеци, когато има максимум на влажността (условие за образуване на мъгли), относително малка сума на валежите и по-продължително безветрие. При безветрие, тези фактори обуславят по-ниска самопречисвателна способност на атмосферата и създават предпоставки за задържане на замърсителите в приземния слой. Високата степен на замърсеност на атмосферния въздух през тези месеци от годината предполага насърчаването на проекти за инвестиции в енергоспестяващи технологии, които оказват положително въздействие върху опазването на околната среда.

Важни предпоставки за нивото на замърсяване от МПС са гъстотата на пътната мрежа, наличието на пътища от висок клас (автомагистрали) и интензивността на трафика, които не са характерни за територията на общината. В общината ежегодно се актуализира и оптимизира транспортната схема, като са въведени следните мерки за ограничаване на вредното въздействие на автомобилите върху качеството на атмосферния въздух:

- ограничение на скоростта в населените места;
- разширяване пешеходната зона в централната градска част;
- ограничаване трафика на автобусния транспорт през населените места.

Води

По отношение на компонент “води” околната среда в община Бяла Слатина е в добро екологично състояние. Относно качествения състав на водоприемниците се забелязва тенденция към задържане и подобряване на състоянието им. Основен източник на замърсяване е заустването на непречистени битово- фекални отпадъчни води от по-малките населени места или малки животновъдни обекти. Няма данни за замърсяването от точкови индустриални емитери, които с отпадъчните си води емитират приоритетни и приоритетно опасни вещества, както и специфични замърсители във водни обекти. На територията на община Бяла Слатина няма точкови източници на отпадъчни води с преобладаващ битов характер.

На територията на община Бяла Слатина няма данни за хидроморфологичен натиск (изменение на физичните характеристики на водните тела). В общината има четири пункта за контролен и оперативен мониторинг на повърхностните водни тела и пет пункта за хидробиологичен мониторинг.

Населението на общината е обхванато почти изцяло с улични водопроводни мрежи. Водоснабдяването на селищата е от съществуващи подземни водоизточници (каптажи и шахтови кладенци), които са разпределени неравномерно на територията. Стопанисването и поддръжката на водоснабдителна система в община Бяла Слатина се осъществява от „ВиК“ ООД – гр. Враца. Община Бяла Слатина е осигурена с достатъчно количество вода за питейно битови и противопожарни нужди. Качеството на водата в общината съответства на БДС. Въпреки че през последните години в някои от населените места част от мрежите са подменени, все още нивото на загубите на вода е значително. То се дължи на големия брой аварии, които се проявяват по силно амортизираните азбестоциментови и стоманени водопроводи. Изградена канализационна мрежа има само в гр. Бяла Слатина, но не работи ефективно по отношение пречистване на азот. През 2015 г. е въведена в експлоатация ГПСОВ – Бяла Слатина. Пречистването на отпадъчните води да се основава на общоприетите методи на използването на активна, биологична утайка в биобасейн с дънна аерация и последващо вторично утаяване.

Почви

Почвите в района са в добро екологично състояние, както по отношение на запасеност с биогенни елементи, така и по отношение замърсяване с тежки метали и металоиди. По данни на РИОСВ Враца, през последните години все повече се налага тенденцията за намаляване на замърсяването на почвите. Съдържанието на тежки метали в почвата е под максимално допустимите концентрации (МДК), определени с Наредба № 3 /01.08.2008 г. за

допустимо съдържание на вредни вещества в почвата. За разлика от други общини в Северозападна България, в общината липсват мащабни увреждания на земите и почвите от добивната промишленост. Няма хвостохранилища и шламохранилища.

Един от потенциалните източници за локални почвени замърсявания са складовете за съхранение на негодни и залежали пестициди. Замърсяванията с нефтопродукти са изключително ограничени и са вследствие локални аварийни разливи и инциденти. Завършена е техническата рекултивация на бившето общинско сметище. Липсват сериозни проблеми по отношение на почвената ерозия, данни за вкисляване на почвите и площи, замърсени с вредни вещества или отпадъци. Получават се малки локални замърсявания главно с органични остатъци, при преработката на земеделска продукция; строителни отпадъци, изхвърляни нерегламентирано, и битови – около населените места и крайпътните пространства.

Замърсяването на почвата с битови, строителни, растителни отпадъци и оборски тор е с локален и силно ограничен характер.

Шум

На територията на община Бяла Слатина няма предприятия и съоръжения, създаващи голямо излъчване на шум. Основен източник на шум в общината е движението на транспортни средства (леки и товарни автомобили и др). В общинския център транзитното движение е изнесено частично по обходен път, което решава отчасти проблема с автомобилния трафик.

Шумът от производствените дейности в обособената промишлена зона не създава екологични и здравни проблеми на жителите. В останалата част на града има малки ремонтни работилници, които могат да бъдат квалифицирани като локални източници на шум.

Гъстотата на пътната мрежа в общината е под средната за страната, като част от пътната мрежа преминава през населените места, което увеличава шумовото замърсяване. Във всички села главните улици са част от междуселищната пътна мрежа. Интензивността на движението в общината не е особено голяма. Стойностите на еквивалентните нива на шума върху уличната мрежа на гр. Бяла Слатина варират от 40 до 50 дБ (А), което е далеч под допустимите граници. Броят на леките автомобили значително доминира над броя на товарните коли и автобуси. Нивото на шума по главните артерии и в прилежащите жилищни сгради не превишава нормативните изисквания.

5.2. Дейности по управление на отпадъците

Отпадъците от производствената дейност на фирмите на територията на община Бяла Слатина, които имат основно характер на производствени неопасни отпадъци, се съхраняват на отредени площадки на територията на производствените предприятия и съгласно писмени договори се предават на лица, които имат право да извършват последващи дейности по третиране на отпадъци. За извършване на дейности по третиране на отпадъци, РИОСВ - Враца издава разрешителни и регистрационни документи и контролира изпълнението на посочените в тях условия.

Част от отпадъците от производствената дейност представляват рециклируеми материали. Разделно събраните отпадъци от хартия, метал, стъкло, пластмаса, дървесни и др. се предават за рециклиране или оползотворяване. За депониране се предават отпадъци, които в момента не могат да бъдат рециклирани или оползотворени.

За строителни отпадъци Община Бяла Слатина ползва определен терен със Заповед на кмета на общината, който се намира в североизточната част на гр. Бяла Слатина по протежението на ул. „Страхил Войвода“, от пресечната ул. „Баба Тонка“ до източната регулационната граница на града, граничещ южно с коритото на р. Скът и включващ старото корито на реката, с обща площ от 18 дка, за временно съхраняване на земни маси с цел

възстановяване релефа на терена.

Услугата по организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци се предоставя на 100 % в населените места на община.

Община Бяла Слатина, както и много други общини, за които селското стопанство е основен отрасъл, изпитва сериозни затруднения със селскостопанските отпадъци. Проблемът е свързан с липсата на конкретно законодателство по този въпрос и отглеждането на селскостопански животни в населените места. В тази връзка общината е определила поземлени имоти, върху които да се разполагат площадките за биоразградими отпадъци по населени места, на територията на община Бяла Слатина. Такива имоти са определени за всичките 15 населени места в общината. Към момента на определените площадки се разполагат събраните биоразградими отпадъци по населени места. Поддръжката на площадките се осъществява чрез раззирване с булдозер.

Важен проблем, свързан с опазване на околната среда в общината е този за разделното събиране на отпадъците от опаковки. Общината изпълнява договор с „Екопак България“ АД, като в съответствие с договорните ангажименти е изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общинския център – гр. Бяла Слатина. Реално обаче населението все още няма изградена култура за разделно събиране, каквато е тенденцията и на национално ниво.

През периода 06.02.2015 г. – 06.08.2018 г. беше изпълнен Проект “Закриване и рекултивация на общинското сметище за битови отпадъци, разположено в землището на гр. Бяла Слатина, в местността „Любомир“, по ПУДООС, на стойност 1 865 714,00 лв.

На територията на общината няма изградена инсталация за предварително третиране на отпадъците, поради което всички генерирани битови и производствени неопасни отпадъци се събират и транспортират за депониране в Регионално депо за неопасни отпадъци намиращо се в местността „Марков баир“ - гр. Оряхово.

От 2017 г. Община Бяла Слатина е един от партньорите на Община Оряхово по проект „Изграждане на инсталация за предварително третиране и инсталации за компостиране, в рамките на регионална система за управление на отпадъците в Регион Оряхово“, финансиран по ОП „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз по процедура чрез директно предоставяне „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“.

5.3. Рискове за околната среда и за населението в община Бяла Слатина

На територията на общината действа Общински план за защита при бедствия, приет с Решение на Общинския съвет № 248/26.09.2019 г. В него са анализирани рисковете, характерни за общината и областите на вредните последствия за природната среда и хората, а също и мерките за превенция за намаляване на риска от бедствия. Със заповед на Кмета е създаден Общински щаб за изпълнение на Общинския план за защита при бедствия.

В Общинския план за защита при бедствия е посочен списък с рисковете за околната среда и населението и е оценена степента на риск по отношение на следните от тях:

1. Речни наводнения;
2. Скъсване на язовирна стена;
3. Земетресения;
4. Свлачища;
5. Срутища;
6. Ерозия;
7. Силни бури;

8. Градушки;
9. Снегонавявания;
10. Поледици;
11. Високи температури;
12. Продължителни суши;
13. Разлив на опасни вещества;
14. Големи транспортни произшествия;
15. Горски пожари и пожари в земеделски територии;
16. Човешки и животински пандемии;
17. Радиоактивно замърсяване при:
 - аварийна ситуация в АЕЦ “Козлодуй”, съпроводена с неконтролируемо изпускане на радиоактивни вещества в околната среда;
 - трансграничен пренос на радиоактивни вещества при аварийна ситуация в друга страна;
 - инциденти с транспортни средства, превозващи радиоактивни материали.

Оценката на риска е извършена по отношение на четири области на вредните последствия:

- Социални последствия;
- Последствия за инфраструктурата;
- Икономически загуби;
- Последствия за околната среда.

В Плана са развити различни сценарии (песимистичен и най-вероятен) за последиците от бедствията и са набелязани конкретни мерки за свеждане до минимум на възможните поражения. Характерът на последствията от вероятните бедствия изисква готовност за използване на всички сили и средства за защита на околната среда и на населението, и провеждане на предварителни мероприятия за намаляване на вредното въздействие от тях.

6. Анализ на административния капацитет на общинската администрация за реализация на Плана за интегрирано развитие на общината

Община Бяла Слатина разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на Плана за интегрирано развитие 2021-2027 г.

Щатната численост на персонала в Община Бяла Слатина от 01.10.2019 година до 01.10.2020 година е 156,5 броя, от които: дейност „Общинска администрация” – 105.5 щатни бр. (93.5 щатни бр. на трудово правоотношение и 12 щатни бр. по служебно правоотношение);

Общинска администрация Бяла Слатина е структурирана в осем дирекции, от които 4 дирекции - обща администрация и 4 дирекции - специализирана администрация.

Обща администрация включва следните дирекции:

- „Административно и информационно обслужване” – 10 щатни бр.;
- „Правна” – 7 щатни бр.;
- „Бюджет и счетоводство” – 10 щатни бр.;
- „Управление на общинската собственост” – 8 щатни бр.

Специализирана администрация включва следните дирекции:

- „Устройство на територията и екология” – 10 щатни бр.;

„Хуманитарни дейности и интеграция” – 7 щатни бр.;

„Проекти и програми” – 7 щатни бр.;

„Местни данъци и такси” – 7 щатни бр.

Извън тях в структурата влизат:

„Звено за вътрешен одит” – 2 щатни бр.;

„Финансов контролор” – 1 щатна бр.;

„Главен архитект” – 0,5 щатна бр.;

„Звено за подпомагане работата на Общинския съвет и на неговите комисии“ – 2 щатни бр.

„Администрация в кметствата” – 28 щатни бр. (кмет на кметство - 9 щатни бр., кметски наместник – 5 щатни бр., специалист в кметство – 4 щатни бр. и главен специалист в кметство – 10 щатни бр.)

Ръководният състав на Общината включва:

кмет на Община, заместник-кмет „Проекти и финанси”,

заместник-кмет „Устройство на територията”,

заместник-кмет „Хуманитарни дейности и интеграция”,

заместник-кмет „Общинска собственост и правни дейности” и секретар на община.

Дейност „Други дейности по отбраната” – оперативен дежурен – 5 щатни бр.;

Дейност „Други дейности по здравеопазването” – 15 щатни бр.; които включват: здравен медиатор – 1 щатна бр., и „Здравни кабинети в детски градини и училища” – 14 щатни бр.;

Дейност „Други дейности по образование” – шофьор на училищен автобус – 10 щатни бр.;

Дейност „Изпълнители по поддръжка и охрана на пунктове за управление при бедствия и аварии” – 2 щатни бр.;

Звено „Общинска охрана” – 15 щатни бр.;

Персонал, назначен по реда на ПМС No 66/96г. – 3 щатни бр.

Дейност „Хигиенист” – 1 щатна бр.

Към Община Бяла Слатина функционират 2 общински предприятия, както следва:

ОП „Чистота и строителство“ - гр. Бяла Слатина с числен състав 94 щатни бройки, от които 22 броя, назначени съгласно Решение No 893/27.06.2019 г. на Общински съвет - Бяла Слатина, които са „сезонни работници” със сключени трудови договори за срок от 01.04.2020 година до 30.09.2020 година, и ОП „Пазари и социални дейности“ с числен състав 23 щатни бройки.

Наличните човешки ресурси и структурата на общинската администрация са предпоставка за качественото изпълнение на мерките, проектите и дейностите в ПИРО 2021-2027 г. Професионално добре подготвените общински кадри имат необходимия опит в работата по европейски проекти и програми.

В същото време, през плановия период 2021 – 2027 г. са необходими и надграждащи мерки за оптимизиране структурата на администрацията и подобряване управлението на човешките ресурси. Хоризонтална дейност, която независимо от добрите резултати, ще е необходима и в бъдеще, е осигуряване на нужните ресурси за перманентно поддържане и повишаване равнището на квалификация на човешките ресурси в администрацията.

Ефектът от направените до сега инвестиции в общинската администрация е свързан както с изградения капацитет - умение за прогнозиране и анализ на нуждите, ясно целеполагане, стратегическо планиране, мониторинг и оценка на въздействието, така също и с изградените и внедрени в общината системи за електронно управление и електронно обслужване. Включването на нови мерки в ПИРО за повишаване на административния капацитет на общинската администрация в рамките на новия

програмен период би гарантирало успешното изпълнение на Плана за интегрирано развитие на общината, би допринесло за постигане на още по-висока устойчивост на постигнатите резултати и по-висока ефективност на направените за целта инвестиции.

Дейността на общинската администрация се контролира и утвърждава от Общинския съвет, който има 21 члена, представители на различни политически партии и на различни териториални и социални общности. Към Общинския съвет функционират шест постоянни комисии:

1. Комисия по бюджет и финанси и инвестиционна политика;
2. Комисия по устройство на територията и екология;
3. Комисия по здравна и социална политика;
4. Комисия по нормативна уредба и конфликт на интереси;
5. Комисия по образование и култура;
6. Комисия по младежта и спорта.

7. Анализ на културно-историческото наследство

Община Бяла Слатина има богато културно-историческо наследство. Най старото селище в центъра на сегашния град Бяла Слатина е от времето на новокаменната епоха (около VII хилядолетие пр. Хр.). От намерените находки, датиращи от неолита, се изравят глинени съдове с едри пропорции и оригинални форми.

През бронзовата и желязната епоха районът на Бяла Слатина е представлявал голям поселищен център на тракийското племе трибали. Находки от селище, обитавано през бронзовата епоха, са открити в местността Сухия геран. Намерена е брадва, излята цялата от мед и боен чук. През бронзовата епоха е имало селище около сградата на старото читалище. Изровени са глинени погребални урни с пепел от клада и обгорени човешки кости, а заедно с тях и един много рядък връх на бронзова кама.

На изток от града, до извора Сладница има богати следи от антично тракийско селище, обитавано през желязната епоха (XI-X в. пр. Хр.). В местността Любомир, покрай Петте могили, личат останките на тракийско селище от същата епоха. В една от могилите е намерено погребение на тракийски воин, кремиран заедно със своя кон. Разкрито е оръжието на воина, желязна юзда и бронзова украса от оглавника на коня. На запад от града, при изкопите за строеж на противопожарна кула, също са изровени останки от тракийско селище. По форма и украса съдовете от това селище датират от старата желязна епоха. В района на Бяла Слатина е намерена и една юзда за ездитен кон, която принадлежи на келтите. Това е една от трите юзди от "келтски тип", намерени в България. Тези находки потвърждават келтско нашествие в земите на трибалите.

Землището на общината е осеяно с повече от тридесет тракийски надгробни могили, които се издигат на групи. Освен Петте могили, на юг са Геновска и Заробена, на запад са Търнавските, а на север са Сребренска, Гроздювите и Манавските могили. Те свидетелстват, че през различни епохи около тях са живели знатни тракийски родове. Артефакти от други тракийски селища са намерени при завоя на железопътната теснолинейна линия в местността Казаларското на Кнежкия път, в Кръчовото, в Местанския геран и др. Ценни археологически находки са намерени и на други места в околностите на селата, намиращи се на територията на община Бяла Слатина.

На два километра източно от днешния град, до втората половина на XX век са запазени следите на Аспаруховия окоп и вал. Това е било едно грандиозно за времето си землено отбранително съоръжение на младата българска държава срещу аварите. Като военен гарнизон на Аспаруховия вал, е основана и Бяла Слатина в края на VII век. Останките на това селище са изровени около парка (лесопарка), където е бил и изворът Слатина. Намерени са и

погребения от тази епоха. Предполага се, че обитателите му по времето на основаването на Първата българска държава от Аспарух, са били славяни.

Бяла Слатина е завладяна от османските поробители в края на XIV век. Селището Бяла Слатина се среща в османски документи от XV до XIX век. През годините на османското владичество тук са се заселили и много турци. По-голямата част от плодородните земи са били притежание на богати турци. Българските селяни почти не са имали земя и са били принудени да работят ангария и на исполица земите на турските паши и бейове. Освен това, османската власт е събираща и многобройни тежки данъци. Ширят се турски произволи и беззакония над поробеното българско население. Всичко това става повод през 1766 година в Бяла Слатина и околните села да избухне въстание срещу османската власт. Въстаниците водят смела борба, но поради оскъдното си въоръжение, не могли да се справят с редовната войска, която опустошава селищата на разбунтувалата се рая. Особено силно е обезлюдена Бяла Слатина - центърът на въстанието.

Към края на XVIII век по тези места е настанено българомохамеданско население от Ловешко и Тетевенско, а по-късно започват да прииждат и десетки семейства от Предбалкана, търсещи земя за препитание. В един списък от 1876 година помаците в Бяла Слатина са близо сто къщи и плащат само данък верги, с който е било облагано цялото население на султанската държава. В същата 1876 г. българското население в Бяла Слатина е 181 къщи.

Смята се, че първото училище в Бяла Слатина датира от 1812 година. През 1869 г. е изградено килийно училище с параклис, а по-късно и църква. През 1872 г. килийното обучение е заменено със светско. Исторически факти сочат, че през декември 1874 г. в Бяла Слатина е създаден таен революционен комитет. Турските власти успяват да разкрият комитета. Някои от членовете му са задържани и изпратени на заточение, а други успяват да избягат в Румъния, където се записват в българското опълчение и през 1877 г. се завръщат заедно с руските войски. В края на октомври (стар стил) а по нов стил на около 9 ноември 1877 г. с хляб и сол в Бяла Слатина са посрещнати части от ескадроните на полковник Майендорф, които донасят така дълго очакваното национално Освобождение.

Първият кмет след Освобождението е Петко Тодоров-Цигаровски. Оттогава е и първият общински метален печат с надпис "Печат на Бяла Слатина" околоръст, а в средата Оряховска округа. Първият съветник и депутат от тук е Иванчо Съинов. Първият белослатинчанин със средно образование е кмет през 1897 г., а с висше - през 1911 година. Първият министър-председател, който минава през Бяла Слатина и приветства населението е Петко Каравелов (6 юли 1880 г.). Първият министър председател, който говори в селото е Драган Цанков (14 март 1884 г.).

В годините след Освобождението селото се развива с бързи темпове и през 1880 г. става околийски център (такъв остава до 1959 година. На 24 юни 1884 с водосвет е открита телеграфо-пощенската станция. Първият ѝ началник е Минчо Султанов. Първият фелдшер в града е Стоян Лазаров, открил свой кабинет през 1884, а първият лекар Лудвиг Сор. След като завършва медицина в Прага, той идва да работи в Бяла Слатина (1889 г.). През същата 1889 година е построена и болница. Първото читалище е основано от двадесетина ентусиасти през 1892 г. Първото класно училище е открито през 1908 г. През 1910 година, тогавашният кмет Стоян Божинов и група общински съветници, настояват за преминаване на общината от селска в градска. По това време населението наброява 4217 жители. Бяла Слатина е обявена за град с указ на цар Фердинанд от 27 юни 1914 година. Първият градски кмет е Илия Калканов. През 1918 година на гара Бяла Слатина се чува свирката на първия влак на теснолинейката Червен Бряг - Оряхово, (тя работи без прекъсване до 2002 година, когато е закрыта поради нерентабилност от Министерството на транспорта). През 1925 година председателят на тогавашното читалище Наньо Петров доставя първата киномашина и започват редовни прожекции. В града започва да се развива и промишленост. Младият Цанко

Яблански открива шапкарска работилница в центъра на града, а Нешо Минков и Стойко Стоев през 1932 година полагат основите на текстилна фабрика.

В сайта на община Бяла Слатина е дадена по-подробна информация за културно-историческото наследство на селата в общината, както и на собствените им сайтове, а също – и в т. 1.4.2.Общи характеристики на малките населени места в общината, на настоящия ПИРО.

8. Анализ на състоянието на селищната мрежа и жилищния сектор

Селищната мрежа представлява произволна или административно организирана пространствено разположена съвкупност от взаимосвързани селища, населени места и територии, чрез различни икономически, социални, инфраструктурни или информационни връзки. Тя представлява пространствена форма на организация на обществения живот и има за елементи различните населени места в съответния район, взаимно свързани помежду си посредством товаро, пътничко- и информационни потоци, а също и посредством общността на природоползването.

Селищната мрежа в общината обхваща 15 населени места с общо население по постоянен адрес към 31.12.2019 г. 25 532 човека. В гр. Бяла Слатина живеят 13 020 човека.

По големина град Бяла Слатина е в групата на малките градове в страната - до 20 000 жители. Големината на селата в общината по брой жители има следната структура: с до 500 жители са 5 села (27%), с над 500, но до 2 000 жители са 8 села (53%) и с над 2 000 жители е само едно от селата в общината – Търнава. Процентът на градското население определя и степента на урбанизация в общината. В града живее 50,09% от населението на общината, т.е. почти от половината от населението все още обитава селата. Степента на урбанизация (процентът на градското население) е по-ниска от тази за страната - 73,73%, а за областта – 58,89%.

Проблематиката на развитието на селищната мрежа в община Бяла Слатина е сложна и многообразна. Наред с общите проблеми, съществуват и определени различия по отношение на селската и градска селищна мрежа.

Един от най-важните проблеми на селищната мрежа в общината е промяната в обхвата и структурата на селската селищна мрежа. Бурният процес на урбанизация в България през втората половина на миналия век доведе до съкращаване на селската селищна мрежа, поради големите преселвания към градовете. Градовете в областта и извън нея и понастоящем се оказват силен притегателен център, предлагайки по-добри условия за заетост, образование, здравеопазване, културен живот. Намалването на селското население с 5,11 % през последните 10 години обаче се дължи не просто на механичното движение на населението, но и на още редица демографски и социални фактори, като ниска раждаемост, застаряване на населението, висока безработица, ниски доходи, незадоволително състояние на пътната, транспортната, образователната, здравната инфраструктура, инфраструктурата на културата и др. Проблемите, изложени в т. 1.4. Селищна система и урбанизация, налагат спешни мерки за подобряване на състоянието на селската селищна система, задържане и преодоляване на опасната тенденция към още по-силно намаляване на числеността на селското население в община Бяла Слатина, което би могло да нанесе тежки щети на нейната икономика. Целевото създаване на опорни центрове на град Бяла Слатина, като естествени вторични пунктове за развитие, могат да повишат привлекателността на общината като място за живот, работа и почивка, да намалят силата на миграционните процеси и да гарантират балансираното развитие на района в бъдеще.

Стилът и начин на живот на единствения град в общината – град Бяла Слатина, са характерни за малките градове на България. През последните години обаче все повече се

засилват неговите собствени и районообразуващи функции. Ускореното урбанистично развитие на града поражда и проблеми от чисто териториално-устройствен характер, голяма част от които са решени с новия Общ устройствен план на общината от 2018 г.

Жилищният фонд в община Бяла Слатина към 31.12.2015 г. наброява 13 571 жилища, разположени в 12 841 сгради.

Жилищният фонд в общината е сравнително “стар”, като след 2001 г. до 2016 г. са построени само 98 жилища от жилищата в общината към тази дата, или 0.7% от жилищния фонд. Емпиричните данни за периода 2016 – 2019 г. показват, че тази тенденция при построяването на нови жилищни сгради в общината почти е запазена.

В периода до 1945 г. са построени 19.2 % (2 609 жилища) от жилищата в населените места на общината. Най-голям е дялът на фонда, построен в периода 1946-1960 г. (с възраст около 60 години), който има дял от 37.2 % (5 052 жилища). Висок е дялът на построените жилища в периода 1961-1970 г. – 18.7% (2 539 жилища) и 1971-1980 г. - 13.8% (1 873 жилища). Възпроизводството на жилищата след началото на прехода е било значително по-малко в сравнение с предходния период.

Малко над 99.5 % (13 505) са частните жилища, при само 0.5% обществени (на общината и на държавата). Това са само 66 жилища.

Проследена по селища, възрастовата структура на фонда разкрива факта, че след 2001 г. по-голямо строителство има само в отделни селища: гр. Бяла Слатина 67 жилища, с. Попица 10 жилища и с. Търнава 6 жилища. В останалите селища, жилищно строителство или не е извършвано, или е било незначително. Таблица № 44.

Таблица 44. Жилища към 31.12.2015г. по период на построяване (брой)

Населени места	Жилища общо	Периоди на построяване							
		до 1918 г.	1919 - 1945 г.	1946 - 1960 г.	1961 - 1970 г.	1971 - 1980 г.	1981 - 1990 г.	1991 - 2000 г.	2001 - 2015 г.
с. Алтимир	730	1	172	366	118	45	17	9	2
с. Буковец	298	3	88	147	54	6	0	0	0
с. Бърдарски геран	573	6	101	242	168	43	8	2	3
с. Бъркачево	421	1	150	215	38	12	2	2	1
гр.Бяла Слатина	5613	43	421	1328	1314	1408	813	219	67
с. Враняк	364	10	107	215	17	10	5	0	0
с. Габаре	610	5	306	216	37	22	18	2	4
с. Галиче	1116	8	95	581	317	83	21	10	1
с. Драшан	219	1	110	96	3	7	0	1	1
с. Комарево	232	20	143	39	23	5	1	0	1
с. Попица	960	2	122	467	199	113	36	11	10
с. Соколаре	383	0	131	224	23	2	3	0	0
с. Тлачене	346	3	211	131	0	0	1	0	0
с. Търнава	1020	19	189	499	160	86	57	4	6
с. Търнак	686	8	263	286	68	31	18	10	2

Източник: Общ устройствен план на община Бяла Слатина 2017 – 2035 г.

По отношение на „възрастта“ на жилищния фонд в общината могат да се направят следните изводи:

■ Гр. Бяла Слатина, с. Попица и с. Търнава имат сравнително по-млад фонд – със средна възраст около 40 г., съответно (44.7 %), (17.7 %) и (15.0 %);

■ Отделни села в общината са с относително стар, респективно, амортизиран фонд със средна възраст над 70 години – с. Комарево 70.3 %, с. Тлачене 61.8 %, с. Габаре 51.0 % и с. Драшан 50.7 % .

Трайните негативни тенденции в демографското развитие на общината, формират и тенденция към увеличаване на дела на необитаваните жилища. В общината той варира от около 21.8 % (за с. Търнава) до над 61.7 % (с.Буковец), 60.9 % (с. Комарево) и 49.3 % (с. Враняк). Повечето от тези жилища се обитават само през летните месеци, т.е. използват се като вилни имоти.

По вида на *конструкцията*, жилищният фонд в общината е представен в четири обобщени категории – панели, стоманобетон, масивни (носещи тухлени стени и стоманобетонни плочи или гредоред), други (паянтови). Панелните жилища са само 3.6 % (484 бр.), разположени почти изцяло в гр. Бяла Слатина, като в 17 сгради има 478 жилища, в другите селища наличните 6 панелни жилища са едно- и двуетажни сгради. Стоманобетонните жилища са с незначителен дял – 2.1 % (286 жилища) и са разположени основно в гр. Бяла Слатина .Категорията «масивни» има дял от близо 91.3 % (12 396 жилища) и са разположени повсеместно във всички селища, като от тях 23.7 % са тухлени с бетонна плоча и 67.6 % са тухлени с гредоред. Делът на другите (паянтовите) жилища е 3.0 %, като в с. Комарево те достигат 38.8 % и 16.9 % в с. Бърдарски геран. Отчитайки и възрастта на фонда, може да се направи обобщена оценка, че жилищният фонд в много от селата е амортизиран, като една част е за снос (около 3 %), а друга - около 50-60 % - за обновяване (включително енергийно саниране).

По *етажност* преобладаващите сгради са до 3 етажа (малоетажни), като в тях са разположени общо 91.8 % (12 472 жилища) от жилищата в общината; от тях - в едноетажни сгради 70.3 % (9 545 жилища), в двуетажни сгради 19.0 % (2 582 жилища) и в триетажни сгради само 2.5 % (345 жилища). Средната и високата етажност са част от фонда само на гр. Бяла Слатина, където в средноетажни сгради (4-5 етажа) са разположени 4.9 % (651 жилища), а във високоетажни сгради (6-9 етажа) са разположени 3.3% (448 жилища) от жилищата в града.

По данни от последното преброяване¹⁷ по отношение на благоустроеността на жилищата се установява, че с обществена канализация са свързани 35.1 % от жилищата в общината, като само в гр. Бяла Слатина има жилища с обществена канализация 78.5 (4 404 жилища). Свързани със септична или попивна яма са повечето от жилищата в селата - от 29.6 % за с. Враняк до 84.4 % за с. Поповица; без канализация са 15.2 % от жилищата. Водопровод вътре в жилището имат 71.4 % от жилищата, водопровод извън жилището имат 19.0 % от жилищата, без водопровод са 9.6 % от жилищата в общината.

Жилищната осигуреност или осигуреността на населението с жилища (към 31.12.2015 г.) е 591 жилища/1000 д. Този макро-показател - “брой жилища/1000 обитатели” отразява количеството жилища, без да дава информация за качествените характеристики на жилищата, начина на тяхното ползване и реалното потребление. От гледна точка на общия наличен фонд, по показателя - “брой жилища/1000 обитатели” община Бяла Слатина има значително по-високи показатели (591/1000) от средно-европейските (420/1000). Но този показател има адекватна диагностична стойност в условията на балансирани икономики и развити жилищни пазари. В община Бяла Слатина, той се деформира сериозно от голямото количество необитавани жилища (4 538 жилища), или 33.4 % от жилищния фонд. Затова и стойности на макропоказателя близки или по-високи от 420/1000 се отчитат не като означаващи висок стандарт на жилищна задоволеност, а като индикатор за необитаван фонд. Ако се вземат предвид само обитаваните стандартни жилища, показателят “брой

¹⁷ Следващото преброяване на населението и жилищния фонд ще е през 2021 г.

жилища/1000 обитатели” влиза в реалистичните си стойности – 393/1000 – по-малко от средно-европейските.

Към 31.12.2015 г. в едно жилище живеят средно 1.7 лица, на едно жилище се падат средно по 73.0 м², а на обитател – 43.1 м² полезна площ, при обща полезна площ за общината 990 684 м². Основният показател за жилищна осигуреност на населението *жилищната площ/човек* е 33.4 м². От тези данни е видно, че общината има добри параметри на жилищна задоволеност, което се дължи на високия процент необитавани жилища.

Остарелият и амортизиран жилищен фонд е предпоставка за слаба енергийна ефективност и лоши технически характеристики на значителна част от сградите. На съвременните изисквания за енергийна ефективност отговарят преди всичко обектите, строени и реновирани през последните години, които са сравнително малък процент от всички сгради на територията на общината. По-голямата част от старите частни сгради и жилища в община Бяла Слатина се нуждаят от сериозни инвестиции за внедряване на мерки за енергийна ефективност. Този сграден фонд вероятно ще съществува още дълго и е необходимо да се вземат мерки за обновяването му, ако за всеки конкретен случай това е икономически оправдано.

Санирането на еднофамилни и многофамилни жилищни сгради е сред приоритетите на общинската енергийна политика и трябва да продължи и през следващия планов период 2021 – 2027 г. Подобряването на топлоизолацията, подмяната на дограмите, модернизирането на отоплителните инсталации, използването на слънчева енергия и т.н. могат да намалят енергопотреблението в стария сграден фонд с около 40-50 %.

В близките години община Бяла Слатина ще разчита основно на съществуващия фонд, но ще се изграждат и нови жилища, предимно като вилни имоти (втори жилища). Ресурсът, привличан в жилищния сектор за изграждане на социални жилища, е недостатъчен; общината трябва да провежда и адекватна общинска жилищна политика. При перманентно променящите се обществени, икономически и законови условия, свързани със стопанисването на недвижимото имущество, в общината все по-голямо значение придобива въпросът за поддържането на сградите в добро състояние и в изисквания се вид.

9. Анализ на елементите на градското културно наследство

Запазването на културата и културното наследство поддържа и съхранява гражданството на гр. Бяла Слатина. Визията за развитие на културните процеси в общината се основава на разбирането за елементите на културно наследство в общинския център като важен фактор за развитието на общността.

Културният живот в гр. Бяла Слатина се представя от читалище, библиотека, музейна сбирка, художествена галерия, културните и исторически паметници на територията на града и самодейните колективи с техните културни изяви.

Читалище „Развитие - 1892” - гр. Бяла Слатина

Читалище „Развитие – 1892“ е основано от двадесетина ентусиасти през 1892 г.

Към читалището през 2019 г. функционират кръжоци, клубове и школи по изкуствата:

- Школа по акордеон;
- Школа по пиано;
- Школа по немски език;
- Клуб "Млад краевед";
- Обединена школа по изкуствата и спорта.

Любителското творчество в читалището е представено от:

- Фолклорна формация за народни танци, с 3 възрастови групи;
- Любителски театрален състав;
- Мажоретен танцов състав;

- Балет „Грация“;
- Групи по характерни и модерни танци;
- Смесен камерен хор;
- Вокална група „Бони-Бон” .

Читалищна библиотека

Библиотеката разполага с богат библиотечен фонд, който през 2019 г. възлиза на 78 121 тома. Библиотеката развива многостранна културна дейност – провеждане на литературни вечери, организиране на изложби, творчески срещи с писатели, честване на бележити годишнини, конференции, и др.

През 2019 г. библиотеката проведе обучения по програмиране за деца и обучение на възрастни хора за начална компютърна грамотност.

Други културни изяви на библиотеката бяха:

- организиране на детски работилници за изработка на мартеници и картички за Осми март и пролетта, за Великден и Коледа, както и на изложби «Мартенички бели и червени»; «Празник на пролетта»; «Великденска магия»;
- Литературна вечер «Любовта, без която не можем»;
- Ателие за творческо писане и дебютно четене от млади творци;
- Маратон на четенето;
- Представяне на нови книги;
- Занимания за деца «Лято в библиотеката», и др.

Художествена галерия при НЧ „Развитие-1892” Художествената галерия е създадена през 1984 г. и е единствена по рода си на територията на общината. Фондът на галерията съдържа над 300 произведения на изобразителното изкуство. Галерията е едно от значимите средища на културен живот в общината. Тук се организират множество прояви, свързани с разпространение и популяризиране на произведенията на изобразителното изкуство, изложби и творчески срещи.

Самодейните състави от Обединена школа по изкуствата и спорта вземат участие във всички прояви от културния календар на общинския център. През 2019 г. по-значимите от тях бяха:

- 14.02. – Общински празник по случай празника на виното „Трифон Зарезан“
- 1.03. - Концерт по повод Ден на самодееца;
- 3.03. - Концерт по случай Националния празник на България 3 март;
- 21.03. - Откриване на инициативата „Да засадим дърво“;
- 19.04. - Концерт „България пее“;
- 20.04.- Празник по случай „Лазаровден“ и „Цветница“
- 27.04. -Участие в Пролетен празник „Време е за българско“ – Лесопарк Бяла Слатина;
- 8.05. - Участие във възпоменателно събитие по случай 9 май, при паметника „Перката“;
- 9.05. – Участие в концерт по случай Деня на Европа;
- 15.05. - Концерт под надслов „Предай нататък“;
- 18.05. - Общински фестивал за народна и забавна песен „Златното петле“;
- 24.05. - Концерт по случай Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост;
- 13.06. - Участие в тържествата по повод 110 години на ПГО „Ел. Багряна“;
- 14.06. - Благотворителен концерт „Всички заедно за Сачко“;
- 27.06. - Концертно участие във фестивала „105 г. Бяла Слатина град“
- 12.09. - Откриване на панаирни дни Бяла Слатина;
- 13.09. - Конкурс „Бяла Слатина търси талант“;
- 16.10. - Концерт по повод откриване на Център за деца с увреждания и техните семейства;
- 19.10. - Участие в XII Общински фестивал на шлагерната песен „Цепелина“;

30.10.- Концерт по случай 1 ноември, Ден на народните будители;

03.12. - Концерт по повод запалване светлините на коледната елха;

04.12. - Музикален поздрав на Вечер на дарителите;

05.12. - Коледен концерт на Читалището.

През 2019 г. самодейните състави взеха участие и в редица други фестивали в страната и в чужбина.

Културни и исторически паметници

- Къща-музей на поета Николай Хрелков в град Бяла Слатина, в стар архитектурен стил;

- Музей на банатската къща в с. Бърдарски геран, създаден по повод 100 годишнината на селото през 1987 г.

- Читалищен музей в с. Търнава, с археологическа, етнографска и историческа сбирка, отнасяща се до миналото и настоящето на село Търнава;

- Постоянна прицърковна музейна сбирка в храм „Св. Параскева” гр. Бяла Слатина.

На територията на общината има 16 храма - един параклис, 2 католически и 13 православни църкви.

Бяла Слатина също е допринесла за воинската слава на България по бойните полета. В Сръбско-българската война (1885 г.) са взели участие 65 мъже, от които двама са загинали. В Балканската война участват 766 белослатинци от които са убити 17. В Първата световна война вземат участие 1057 души и от тях 86 загиват.

През 2014 година е построен паметник на белослатинци, загинали във войните Балканска, Междусъюзническа, Първа световна война и Втора световна война. Паметникът се намира на площада пред сградата на общинска администрация. Представлява облицована с мрамор стена със символа георгиевски кръст за храброст и надпис "Българийо, за тебе те умряха!". Върху плочи от черен гранит са изписани имената на всички загинали.

В селата на общината също са издигнати много паметници в знак на признателност към загиналите за свободата на България.

В с. Бърдарски геран, в центъра на селото е издигнат Паметник на загиналите във войните (1912 – 1913 г. и 1915 – 1918 г.) Увековечава величието и героизма на загиналите в Балканската, Междусъюзническата и Първата световна война. Изписани са 51 имена на загиналите. В парка се намира и паметната плоча на загиналите във Втората световна война.

В с. Соколаре се намира Паметник на загиналите във войните (1912 – 1913 г. и 1915 – 1918 г.)

В с. Търнава се намира паметник, на който са изсечени имената на участниците в Руско-турската освободителна война 1877-1878.

10. Анализ на връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници, с потенциал да влияят върху развитието на населените места и териториите в рамките на общината

Целта на анализа на връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници, които имат потенциал да влияят върху развитието на населените места и териториите в рамките на общината е да се разгледат евентуалните въздействия (както положителни, така и отрицателни) на съседните територии върху община Бяла Слатина, да се идентифицират общи предизвикателства и евентуални възможности за коопериране с други общини за изпълнение на съвместни проекти.

Както беше посочено в т. 1.6. Историческа обвързаност на общината с други територии, на част I на ПИРО, налице е историческа свързаност на територията на общината с други

територии, както в област Враца, така и в страната като цяло. През последните години е налице и процес на сближаване с някои общини и територии извън пределите на страната.

Тези връзки и зависимости в плановата дейност досега са се разглеждали и отчитали главно в културно-исторически, и доста по-малко – в социално-икономически аспект. Прилагането на интегриран подход в стратегическата планова дейност на общинско равнище през новия планов период 2021 – 2027 г. обаче налага задължителното откриване, интензифициране и укрепване на връзките на общината със съседните територии извън административните ѝ граници, които имат потенциал да влияят върху развитието на населените места и териториите в рамките на общината и за повишаване на мултипликационния ефект от разработването и изпълнението на съвместни проекти. .

Съседните територии на община Бяла Слатина през плановия период 2021 – 2027 г. могат да оказват преди всичко положителни въздействия върху нейното социално-икономическо развитие. Както е видно от Таблица № 1, град Бяла Слатина е почти равно отдалечен от областните центрове Враца, Плевен и Монтана и от общинските центрове Мездра, Роман и Оряхово, като разстоянията до тях изключително благоприятстват транспортните и икономически връзки с тези общини. Разстоянията между общинския център гр. Бяла Слатина и центрoвете на общини Мизия и Хайредин са съответно 32 и 40 км, а разстоянието между гр. Бяла Слатина и с. Борован, център на едноименната община е само 16 км. Тези разстояния, при наличната пътна инфраструктура и очертаващите се перспективи за нейното подобряване през плановия период, не са пречка, а по-скоро са предпоставка за задълбочаване на интеграционните връзки между съседните общини за подкрепа на техните потенциали за развитие.

Благоприятното влияние на съседните общини върху развитието на населените места и териториите в рамките на община Бяла Слатина може да се разглежда в следните основни насоки:

1. Възможност за съвместно кандидатстване с големи проекти по Оперативните програми, изискващи значително съфинансиране от страна на бенефициентите, което е трудно осъществимо само от една община;
2. Изграждане на значими съвместни инфраструктурни обекти, които могат да създават заетост на човешките ресурси в общината;
3. Реализация на съвместни проекти и инициативи на територията на съседни общини за опазване на околната среда, за ограничаване изменението на климата, за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия;
4. Сътрудничество на бизнеса между различните общини и създаване на съвместни предприятия;
5. Създаване на вертикални, хоризонтални и секторни клъстери в икономиката на съседните общини;
6. Разработване на общи туристически продукти и маршрути, които ще съдействат за подобряване на икономическото състояние на общината;
7. Развитие на културните връзки и културния обмен между съседните общини;
8. Разнообразяване на културния живот в общината чрез задълбочаване на сътрудничеството с културните институции на съседните общини;
9. Изграждане на общи политики за най-ефективно използване на потенциалите на съседните общини, и др.

На този етап не се отчитат отрицателни въздействия на съседните територии върху община Бяла Слатина. В съседните на общината територии няма промишлени обекти, които могат да причинят сериозно замърсяване на околната среда. Конкуренцията между съседните общини от икономическа гледна точка е по-скоро положителен фактор за тяхното развитие.

Изтичането най-вече на квалифицирана работна ръка от община Бяла Слатина към съседни общини и най-вече – към гр. Враца, не би следвало да се отчита като неблагоприятно

въздействие на тази община, а по-скоро като последица от незадоволителното икономическо развитие на община Бяла Слатина, а и от равнището на живот на нейните жители.

11. SWOT-анализ

SWOT- анализът е обективно следствие от социално–икономическия анализ и представя изводите от проучването на състоянието и потенциала на общината, като акцентира на силните, слабите страни, възможностите и заплахите за развитие.

SWOT-анализът включва оценка на вътрешните фактори, чрез която се идентифицират силните и слабите страни на община Бяла Слатина, оценка на външните фактори на обкръжаващата среда, които очертават благоприятните възможности и потенциални заплахи. За целите на стратегическата част на ПИРО, SWOT-анализът е разработен по основни сектори на социо-икономическата система на общината – стопански сектор, човешки ресурси, инфраструктурно развитие и опазване на околната среда.

Наличието на едни и същи силни страни в SWOT – анализа на различните стопански сектори ще е индикатор за това, че общината през новия планов период трябва да се стреми да се възползва максимално от тези силни страни, за постигане на т.нар. мултипликационен ефект, който е в основата на интегрирания подход в регионалното и пространствено планиране. Това означава още, че общината приоритетно трябва да насочва ограничените си ресурси именно в посока засилване на силните страни, както и към преодоляване на слабите страни, разкрити чрез секторните SWOT – анализи, особено ако е открита повторяемост на тези слаби страни в тях. Известно е правилото на SWOT- матрицата, че силни страни, съчетани с благоприятни възможности, са предпоставка за постигането на по-голям ефект от планираните дейности; силни страни, в съчетание със заплахи от околната среда, са в състояние в голяма степен да намалят, да компенсират неблагоприятните последици. И обратното: Слаби страни, съчетани с благоприятни възможности в средата, значително ще намалят очаквания ефект от предприеманите мерки. Най-лошата ситуация обаче би била, ако се съчетаят слаби страни със заплахи от средата. Тогава се получават и най-големите загуби, т.нар. мултипликационни „дефекти“.

SWOT – анализ на стопански сектор

Силни страни	Оценка(5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор)
1. Изградена промишлена база за развитие на машиностроенето, хранително-вкусовата, шивашката и текстилна промишленост	4.8
2. Развита транспортна инфраструктура	4.5
3. Благоприятно географско положение	4.0
4. Добри природо-климатични условия за развитие на земеделие	4.6
5 Екологично чиста природа.	4.7
6. Наличие на производствен опит и традиции в селското стопанство.	4.5
7. Голям относителен дял на обработваемата земя, нисък дял на ерозираните земи.	4.3

8. Наличие на природни забележителности, исторически и архитектурни паметници, които правят общината атрактивна за различни форми на алтернативен туризъм	4.6
9. Добри условия за инвестиции - наличие на свободни и евтини терени за строителство, трудови ресурси, изградена инфраструктура и комуникации).	4.4

Слаби страни	Оценка(5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор)
1. Ниска конкурентоспособност и ниска добавена стойност на структуроопределящите отрасли	4,9
2. Липса на активна политика за привличане на инвеститори в местната икономика	4.2
3. Липса на крупни инвеститори	4.7
3. Незадоволителна образователно-квалификационна структура на заетите лица	4.5
4. Монокултурно растениевъдство	4.1
5. Влошени демографски показатели	4.8
6. Липса на иновации в земеделието	4.0
7. Дребен размер на животновъдните ферми	4.2
8. Ниска производителност на труда	4.4
9. Дефицит на предприемаческа култура, знания и умения	4.2
10. Ниски доходи на голяма част от населението	4.6
11. Обезлюдяване на малките населени места	4.7
12. Слаба икономическа активност на населението	4.2

Възможности	Оценка(5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор)
1. Подобряване на условията за кредитиране на бизнеса	4.0
2. Привличане на външни инвестиции на базата на доброто местоположение на общината положение и близките пазари	4.4
3. Диверсификация на селското стопанство	4.5
4. Възстановяване на традициите в лозарството, овощарството и зеленчукопроизводството	4.3
5. Развитие на алтернативно/биологично земеделие	3.6
6. Развитие на алтернативен културно-исторически, познавателен, приключенски и еко туризъм	4.5
7. Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с модернизация на производството и повишаване конкурентоспособността на местната икономика	4.6

8. Провеждане на насърчителна държавна политика по отношение на МСП и земеделието	4.4
9. Привличане на съфинансиране от външни източници за решаване на проблеми на територията чрез развитие на формите на публично-частно партньорство	3.9
Заплахи	Оценка(5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор)
1. Икономически упадък, увеличаване на безработицата, нисък жизнен стандарт	4.9
2. Задълбочаване на демографските проблеми, миграция и застаряване на населението	4.7
3. Липса на достатъчно инвестиции от страна на производителите	4.4
4. Силна външна конкуренция и фалиране на дребните селскостопански производители	4.0
5. Затруднен достъп до финансов ресурс и неадекватна държавна политика в областта на земеделието	3.9
6. Риск от природни бедствия и лоши климатични условия	3.6
7. Слабата и недостатъчно активна намеса на държавата за подпомагане на селското стопанство	4.3
8. По-висока субсидирана подкрепа за земеделие в съседни страни	4.2
9. Засилване на конкуренцията от страна на европейски стоки и услуги	4.1
10. Непокриване на ветеринарно-санитарните изисквания за производство на животновъдна продукция	4.0
11. Увеличаваща се зависимост на общинския бюджет от централната власт поради липса на собствени приходи	4.6
12. Влошаване на епизоотичната обстановка в страната и в общината	4,1
13. Глобални пандемии	4.3

От SWOT- анализа на стопанския сектор е видно, че община Бяла Слатина не разполага с голям набор от уникални, безспорни и силно въздействащи предимства (силни страни), на които безусловно да разчита. Това е така, защото такива силни страни са характерни и за част от съседните общини. Това предполага координирани и непрестанни усилия на местно ниво, с които тези характеристики да се подсилват и мултиплицират, както и интензифициране на връзките на общината със съседните ѝ територии, извън нейните административни граници, с потенциал да влияят върху развитието на населените места и териториите в рамките на общината.

На практика, водещите силни страни са тези, свързани с развитието на земеделието, промишлеността, туризма, търговията и услугите . Това ще са и лостовете, които трябва максимално да се използват в плановия период 2021-2027 г.

Най-съществените слаби страни, за отстраняването на които трябва да се работи много методично, са : «Ниска конкурентоспособност и ниска добавена стойност на структуроопределящите отрасли», „Влошени демографски показатели“, «Незадоволителна образователно-квалификационна структура на заетите лица», «Липса на крупни инвеститори/работодатели», «Обезлюдяване на малките населени места» , „Ниски доходи на населението“, и др.

Идентифицираните възможности са вече добре познати и общината и местните заинтересовани страни са демонстрирали, че при определени условия биха могли да се възползват на наличието им, например «Диверсификация на селското стопанство», «Развитие на културно-исторически, познавателен и еко туризъм», «Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с модернизация на производството и повишаване конкурентоспособността на местната икономика» и др.

Заплахите визират преди всичко сериозни макроикономически негативни събития, от които общината може да се предпази само в партньорство на регионално или национално ниво. Особено сериозна е заплахата от: „Икономически упадък, увеличаване на безработицата, нисък жизнен стандарт», «Задълбочаване на демографските проблеми, миграция и застаряване на населението», «Увеличаваща се зависимост на общинския бюджет от централната власт поради липса на собствени приходи», „Липса на достатъчно инвестиции от страна на производителите“, „Слабата и недостатъчно активна намеса на държавата за подпомагане на селското стопанство“, продължаваща «по-висока субсидирана подкрепа за земеделие в съседни страни», и др.

SWOT- анализ на сектор човешки ресурси

Силни страни	Оценка(5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор)
1. Добре функционираща образователна система	4.5
2. Наличие на свободна и евтина работна ръка	4.5
3. Развита социална инфраструктура и социални дейности	4.3
4. Развита инфраструктура и традиции в областта на културата, младежките дейности и спорта	4.2
5. Наличие на междуетнически диалог	4.0

Слаби страни	Оценка(5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор)
1. Намаляване на броя на заетите лица	4.4
Тенденция за формиране на устойчива структурна безработица в общината	4.5
2. Увеличаване на дела на безработните и зависимите от социална подкрепа	4.4
3. Трайно негативни демографски тенденции	4.7
4. Ниско образователно равнище на населението и отсъствие на квалифицирани човешки ресурси (нисък дял на придобилите висше и средно образование спрямо средните стойности за страната и по-висок дял на лицата с основно и начално образование)	4.6
5. Неефективни политики за задържане на младите хора в общината	4.6
6. Ниско развита община по показател индекс на човешко развитие	4.1
7. Недостатъчно въвличане на обществеността при решаването на въпроси от общинско значение	3.8

Възможности	Оценка(5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор)
1. Достъп до европейско финансиране на проекти и програми за развитие на човешките ресурси	4.6
2. Оптимизиране на образователната система спрямо потребностите на пазара на труда	4.6
3. Бурно развитие на информационно-комуникационните технологии	4.4
4. Подобряване на образователното равнище на малцинствата и социално-слабите	4.1
5. Интензивно развитие на местния административен капацитет и потенциал	4.1
6. Участие в програми за обучение на работното място, програми за професионално обучение	4.0

Заплахи	Оценка(5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор)
1.Задълбочаване на демографските проблеми	4.9
2.Увеличаване на безработицата, нисък жизнен стандарт	4.8
3. Миграция и застаряване на населението	4.6
4. Нарастващо отчуждаване между публичните институции и гражданите, политическа апатия и неразвито гражданско съзнание	3.8
5. Маргинализация и социално изключване на малцинствените групи	4.5
6. Обезлюдяване, икономически, социален и културен упадък на селата в общината	4.7

От направения SWOT анализ на човешките ресурси могат да се направят следните изводи:

- Силните страни, осигуряващи известна стабилност и устойчивост в тази сфера, са преди всичко „Добре функционираща образователна система“, „Наличие на свободна и евтина работна ръка“, „Добре изградена здравна инфраструктура“, „Развита социална инфраструктура и социални дейности“ и др.;

Слабите страни са преобладаващи и изключително сериозни. Сред тях с най-голяма тежест се очертават: „Трайно негативни демографски тенденции“, „Ниско образователно равнище на населението и отсъствие на квалифицирани човешки ресурси“, „Тенденция за формиране на устойчива структурна безработица в общината“, „Неефективни политики за задържане на младите хора в общината“, и „Увеличаване на дела на безработните и зависимите от социална подкрепа“.

- Възможностите са сериозен потенциал за растеж ако бъдат използвани: „Достъп до европейско финансиране на проекти и програми за развитие на човешките ресурси“, „Оптимизиране на образователната система спрямо потребностите на пазара на труда“ и, „Бурно развитие на ИКТ“.

- Идентифицираните заплахи са много сериозни и минимизирането на последствията от тях трябва да бъдат резултат на мащабна и резултатно ориентирана политика в редица сфери на общественото развитие.

**SWOT- анализ на сектор
развитие на инфраструктурата и опазване на околната среда**

Силни страни	Оценка(5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор)
1. Балансирана (компактна) селищна мрежа	4.1
2. Добра транспортна свързаност между общинския център и съставните села	4.3
3. Изградена техническа и социална инфраструктура	4.7
4. Сравнително добро състояние на пътищата от републиканската пътна мрежа, преминаващи през територията на община Бяла	4.3
5. Добре организирана система на сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци	3.9
6. Осигуреност с питейна вода на населението.	4.6
7. Изградена канализационна мрежа в гр. Бяла Слатина и пречиствателна станция за отпадни води	4.2
8. Добро състояние на атмосферния въздух, почвите и повърхностните води	4.7
9. Съхранена разнообразна природа, наличие на защитени зони и биоразнообразие	4.5

Слаби страни	Оценка(5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор)
1. Незадоволително състояние на инфраструктурата на здравеопазването в селата	4.6
2. Липса на канализация в селата на общината	4.1
3. Незадоволително състояние на третокласната и четвъртокласната пътна мрежа	4.4
4. Амортизирани хидромелиоративни съоръжения	3.7
5. Занемарено благоустройство в селата на общината	4.0
6. Недостатъчни грижи за зелената система и озеленяването в селищата на общината	4.0

Възможности	Оценка(5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор)

1. Използване на финансовите инструменти на ЕС за развитие на производства с нисък риск от замърсяване на околната среда	4.6
2. Въвеждане на съвременни технологии, позволяващи реализацията на мерки за енергийна ефективност	4.2
3. Повишаване на инвестиционната активност за използване на алтернативни енергоизточници	4.1
4. Държавната и европейска политика за „зелена икономика“	4.1
5. Повишен интерес към биопродуктите, биопроизводството и екологичното земеделие	4.2
6. Интегриране със съседни общини за изпълнение на съвместни проекти, свързани с опазване на околната среда	4.4

Заплахи	Оценка(5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор)
1. Промяна в националната политика за финансиране на инфраструктурата, която да лиши общината до достъп до финансов ресурс	4.6
2. Намаляване на субсидиите и целевите трансфери от централния бюджет за общината	4.5
Риск от замърсяване на речните ресурси от промишлени и други източници	4.0
3. Нарушаване структурата на ландшафта и развитие на производства и дейности с висок риск за околната среда	4.1
4. Пренебрегване на грижите към природното и културно-историческо наследство, благоустройството и инфраструктурните мрежи поради липса на достатъчно ресурси за поддържането им	4.5
5. Риск от засушаване и възникване на ерозионни процеси	4.0
6. Ниска култура по отношение на природоползването и природоопазването	4.2

От направения SWOT анализ в областта на инфраструктурата и околната среда се оформят следните изводи:

Качеството на отделните елементи на инфраструктурата е задоволително, но все още далеч от най-добрите съвременни показатели. Високо са оценени като силни страни изградената техническа и социална инфраструктура, осигуреността на населението с питейна вода, както и доброто състояние на важни екологични компоненти на жизнената среда: състояние на атмосферния въздух, почвите и повърхностните води.

В същото време състоянието на третокласната и четвъртокласна пътна мрежа е лошо и значителни участъци от нея се нуждаят от рехабилитация. Канализационна система в селата не е изградена. Незадоволително е състоянието на инфраструктурата на здравеопазването в селата. Занемарено е благоустрояването и озеленяването в селата на общината.

По отношение на заплахите се очертава известен скептицизъм, като това преди всичко се дължи на сериозния финансов и времеви ресурс, който е необходим за съществена промяна в състоянието на жизнената среда. Във връзка с това с най-висока тежест са заплахите от промяна в националната политика за финансиране на инфраструктурата, която да лиши общината до достъп до финансов ресурс, намаляване на субсидиите и целевите трансфери от централния бюджет за общината, както и пренебрегване на грижите към природното и културно-историческо наследство, благоустройството и инфраструктурните

мрежи поради липса на достатъчно ресурси за поддържането им. Общинското ръководство трябва да проявява системни грижи за екологичното възпитание и образование на населението, особено на подрастващите и младежите, с оглед повишаване на екологичната култура по отношение на екологосъобразното природоползване и природоопазване.

12. Взаимовръзки на анализа с резултатите от проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво от Националния център за териториално развитие

Хоризонталният социално-икономически анализ на районите на национално ниво от Националния център за териториално развитие е изготвен за нуждите на:

- а) Оперативна програма за регионално развитие и други програми, финансирани със средства от ЕСИФ;
- б) Националната стратегия за регионално развитие на Република България;
- в) Регионалните планове за развитие на районите от ниво 2;
- г) Националната концепция за пространствено развитие;
- д) Регионалните схеми за пространствено развитие на район от ниво 2 за периода след 2020 г.

Основната цел на анализа е насочена към подобряване на интеграцията между секторните политики в полза на регионалното развитие и икономическия растеж и обвързването им с националното пространство. Социално-икономическият анализ на районите поставя основите на секторните анализи по отношение на общите параметри на развитие, но не може да ги замени.

Извършеният анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Бяла Слатина във връзка с подготовката на Плана за интегрирано развитие на общината през плановия период 2021 – 2027 г., показва силни взаимовръзки с проведения през 2019 г. хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво от Националния център за териториално развитие.

Тези взаимовръзки могат да се открият по отношение на:

1. Тематичния обхват на хоризонталния социално-икономически анализ на районите на национално ниво и тематичния обхват на анализа на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Бяла Слатина.

Тематичният обхват на хоризонталния социално-икономически анализ покрива основни тематични направления на ПИРО: икономическо развитие; демографски анализ; инфраструктурно развитие; развитие на социалната сфера и човешките ресурси (образование, здравеопазване, социални услуги, заетост и безработица, пазар на труда); инвестиции; култура и културно наследство; екологично състояние и рискове, административен капацитет;

2. Методологията и методиката на извършване на социално-икономически анализ на районите на национално ниво и анализа на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Бяла Слатина;

3. Основните източници на достоверна информация и данни за разработване на двата анализа;

4. Времевия обхват на анализите;

5. Резултатите и изводите от извършения социално-икономически анализ на районите на национално ниво и анализа на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Бяла Слатина.

Налице е единство или сходство в основните изводи от двата анализа:

1. Демографската ситуация не предполага оптимистични прогнози. Демографската ситуация в страната и в общината се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението, намаляваща раждаемост и задържащо се високо равнище на общата смъртност, отрицателен естествен и механичен прираст. Влошен е общият коефициент на възрастова зависимост. Неблагоприятни са тенденциите в структурата на населението, като това в трудоспособна възраст (между 15 и 64-годишна възраст) намалява значително, а абсолютният и относителен дял на населението на възраст над 65 години нараства. Поради намаляване на раждаемостта в абсолютни стойности намалява населението до 14 годишна възраст, което води до намаляване на броя на учениците и налага закриването на отделни учебни заведения. Наложителна е реорганизация на системата за предучилищно и училищно образование, като се осигури равен достъп до образование за всички и се предотврати отпадането на децата от училище. Основен фактор за дела на отпадналите ученици както в страната, така и в общината е наличието на големи ромски общности в съответната територия;

2. Неравномерното разпределение на населението по области в страната и по населени места в община Бяла Слатина ще продължи. Ако не се вземат спешни мерки за осигуряване на заетост и подобряване на условията на живот, ще се ускорят процесите на обезлюдяване на малките населени места;

3. Пазарът на труда в страната и в общината показва известно подобрене. Налице е нарастване на коефициента на икономическа активност и на коефициента на заетост както за страната като цяло, така и за община Бяла Слатина. Коефициентът на безработица намалява. Влошаването на възрастовата структура на населението обаче рефлектира върху размера и качеството на трудовите ресурси. Застаряването на работната сила в условия на динамичен пазар на труда с постоянно променящи се изисквания към квалификацията и професионалните умения на заетите, поражда необходимостта от насърчаване на ученето през целия живот. Сравнително ниски са стойностите на показателя население на възраст 25-64 години с висше образование, като за община Бяла Слатина те са по-ниски както спрямо този показател за страната, така и за Северозападен район за планиране като цяло;

4. Степента на регионално развитие зависи изключително от развитието на градовете. В конкретния случай определящо за развитието на община Бяла Слатина е развитието на общинския център. Община Бяла Слатина обаче попада в категорията на слабоурбанизираните общини, за които е характерно, че населените места в тях се обезлюдяват със сравнително по-бързи темпове, задълбочават се негативните демографски тенденции, затруднява се функционирането на пазара на труда, на системите на здравеопазването, образованието и социалните услуги. Населението в тези райони с неговите демографски характеристики е по-уязвимо и по-застрашено от бедност и от по-голям риск от социално изключване;

5. Здравеопазването трудно преодолява системните си слабости. Сериозен проблем в здравеопазването е отдалечеността на отделните малки населени места от мястото на предлагане на медицинска помощ (първична, специализирана, болнична, спешна и неотложна). Повишаването на здравната култура, особено сред малцинствените групи, които се характеризират с ограничен достъп до здравни услуги, е сериозно предизвикателство;

6. Социалната система покрива широк спектър от услуги, предоставени в общността и в специализирани институции за нуждаещите се групи от населението и ориентирани към пълноценно удовлетворяване на потребностите им в среда, по-близка до домашната;

7. Инвестициите в спортна инфраструктура са инвестиции в здравето на нацията;

8. Културните прояви и културните институции са с богати традиции, а ролята на културата като фактор за подобряване качеството на живота и за постигане на устойчиво развитие непрекъснато нараства. Читалищата, като призната обществена културна

институция, имат специфична мисия за съхранение и развитие на традиционните културни ценности;

9. Културното наследство е основен извор на национална идентичност. Характерно за културата в районите на България и в община Бяла Слатина е нейното многообразие, проявяващо се в недвижимите и движимите културни ценности, в „нематериалното културно наследство”. Сравнително малко са реализираните проекти за реставрация, адаптация и социализация на археологическите и природни забележителности;

10. Техническата инфраструктура е структуроопределяща за териториалното развитие. Въпреки съществените усилия за подобряване на енергийните характеристики на сградите - частни и публични, все още разхищението на енергия в сградния фонд в страната и в общината е много голямо. В програмите за енергийна ефективност е необходимо да се залагат мерки не само за подобряване на енергийните характеристики на сградите, но и за подобряване на ефективността на сградните инсталации. Сериозен проблем за страната и за общината е високото ниво на загуби на вода, което показва неефективно използване и разхищение на ресурсите от питейна вода, дължащо се преди всичко на амортизацията на водопреносната мрежа. Процесът на отвеждане и пречистване на отпадъчните води изостава;

11. Ширококоловият достъп до интернет е един от основните инструменти за подобряване на икономическото и социално благосъстояние на населението и за преодоляване на териториалните дисбаланси в страната и в общината. Разпространението на ширококоловия достъп позволява и прави лесно достъпни икономическите и социалните ползи от информационните и комуникационните технологии (ИКТ), свързани и с преодоляване на пречките в разстоянието и развитието, особено на по-отдалечените населени места;

12. Компонентите на околната среда са в относително добро състояние;

13. Територията на страната и на общината се отличават с голямо биоразнообразие, защитени зони и защитени територии;

14. Климатичните промени и природните бедствия заплашват да се превърнат в реална пречка пред икономическото и социално развитие на регионите и на общината;

15. Предимства и неусвоен потенциал съществуват в почти всички сектори на социално-икономическия живот на страната и на община Бяла Слатина, и др.

Наличието на тези взаимовръзки показва общия характер и важността на разкритите проблеми както на регионално, така и на общинско равнище. Това потвърждава необходимостта от единен подход и съгласуване на стратегическите планови документи на всички равнища – национално, регионално и местно, за тяхното най-ефективно разрешаване през плановия период 2021 – 2027 г.

Част II. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА ЗА ПЕРИОДА 2021 - 2027 Г.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. обвързва сравнителните предимства и потенциал на местно ниво с ясно дефинирана визия, стратегически цели и приоритети за постигане на стратегически цели. На всеки от формулираните приоритети съответства пакет от мерки/проекти и конкретни дейности, свързани с реализацията на мерките/проектите.

Според Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от м. март 2020 г., стратегическата част на ПИРО се структурира в низходящ ред така: Визия – Стратегически цели – Приоритети – Мерки/проекти – Дейности.

Визията отразява желанието за достигане на определено ниво на развитие на община Бяла Слатина. Тя е консолидирана, обобщена представа/желание на една общност за стандарта на живот и качествата на средата, която изгражда, поддържа и обитава. На тази основа е формулирана и визията за развитие на общината.

Визия:

„Бяла Слатина – съвременна европейска община с развита икономика, техническа и социална инфраструктура, нарастващ стандарт на живот и привлекателна среда за пълноценна реализация на човешкия фактор”

Стратегическа цел I: Стимулиране икономическото развитие на общината

Стратегическа цел II: Балансирано териториално развитие, чрез комплексно подобряване състоянието на техническата и социална инфраструктура, на жизнената среда, съхраняване и опазване на природното богатство и културно-историческо наследство.

Стратегическа цел III: Развитие на човешките ресурси, подобряване качеството и стандарта на живот и насърчаване на социалното включване.

На посочените стратегически цели съответстват следните **основни приоритети** на ПИРО, насочени към потенциала за развитие на община Бяла Слатина:

Приоритет 1: Подобряване на бизнес средата, насърчаване на предприемачеството, инвестициите и иновациите в секторите на общинската икономика

Приоритет 2: Развитие на инфраструктурата, опазване на околната среда и природното богатство.

Приоритет 3: Преодоляване на демографската криза, подобряване качеството на живот и жизнената среда, повишаване на заетостта, доходите и задържане на младите хора в общината.

Приоритет 4: Подобряване на качеството и достъпа до административни, образователни, здравни, социални и културни услуги.

В съответствие с използването на интегрирания подход за планиране на регионалното и пространственото развитие, стратегическите цели и приоритетите в ПИРО са съгласувани и предвиждат взаимодействието с факторите, условията и потенциала за специфичното развитие на общината, залегнали в Общия устройствен план за развитие на територията.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина е разработен като част от общата система от стратегически документи, установена със законодателните разпоредби и в рамките на националната политика за регионално развитие и е в унисон с предвижданията на Националната концепция за пространствено развитие и другите секторни политики в страната.

Целите и приоритетите на ПИРО са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на по-високите нива, като са обвързани с постигането на конкретни резултати за територията на община Бяла Слатина. Те отразяват местните потенциали за развитие и са съсредоточени върху решаването на конкретните проблеми на общината. Приоритетите, дефинирани в ПИРО, логически произтичат от аналитичната част на документа, като са фокусирани върху конкурентните предимства на общината. Всеки от приоритетите е свързан със съответна

стратегическа цел и представлява по-краткосрочна и конкретна цел, която води до постигането на по-общата стратегическата цел.

Основните приоритети на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021– 2027 г. се декомпозират на конкретни мерки и дейности за тяхното постигане.¹⁸

Първи основен приоритет: Подобряване на бизнес средата, насърчаване на предприемачеството, инвестициите и иновациите в секторите на общинската икономика

Конкретните мерки/дейности по първи основен приоритет са следните:

Мярка	Дейност
1.1. Създаване на нови и разрастване на съществуващите предприятия в промишлеността, търговията, услугите и туризма	1.1.1. Създаване на нови предприятия сферата на в промишлеността, търговията, услугите и туризма 1.1.2. Разрастване и модернизация на съществуващите предприятия сферата на в промишлеността, търговията, услугите и туризма
1.2. Провеждане на информационни кампании за възможностите за финансиране на МСП	
1.3. Разработване на стратегия за привличане на инвестиции за развитие на местната икономика	
1.4. Изготвяне и разпространение на информационни материали, ориентирани към потенциални инвеститори, промотиращи общината и възможностите за инвестиции	
1.5. Насърчаване на предприемачите за развитие на иновативни и творчески индустрии	
1.6. Провеждане на регулярни срещи на ръководството на общината с представители на бизнеса при изготвяне на инвестиционните програми	
1.7. Провеждане на срещи с потенциални инвеститори в местната икономика и потенциални партньори за ПЧП	
1.8. Ежегодно актуализиране на инвестиционния профил на общината и представянето му на сайта на общината	
1.9. Насърчаване стартирането на неселскостопански дейности в селските райони на общината	
1.10. Подкрепа на фермерите за диверсификация на селскостопанското производство	

¹⁸ Съгласно Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от м. март 2020 г., мярката и дейността съвпадат, когато мярката включва само 1 дейност. Различни дейности се посочват само в случай на комплексни мерки, които се осъществяват чрез повече от 1 дейност

1.11. Предоставяне на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд за насърчаване създаването на животновъдни ферми	
1.12. Подкрепа на фермерите за развитие на пчеларството по Закона за пчеларството	
1.13. Изграждане и модернизиране на хидромелиоративна инфраструктура и увеличаване на площите за поливно земеделие	
1.14. Съдействие на фермерите за създаване на нови животновъдни обекти, модернизация и разширяване на съществуващите обекти	
1.15. Подобряване на научно-техническото, информационното и пазарното обслужване на местните селскостопански производители	1.15.1.Организиране, съвместно с Областна дирекция по безопасност на храните - Враца на информационни кампании за въвеждане и сертифициране по НАССР на животновъдните ферми в общината 1.15.2.Организиране, съвместно с ОДБХ - Враца на информационни кампании за внедряване на стандарти за качество и изисквания за хуманно отглеждане на животните 1.15.3. Осигуряване на оптимални условия за реализация на земеделската продукция (пазари, тържища)
1.16. Развитие на рибовъдство и риболовен туризъм на язовирите в общината	
1.17. Институционална подкрепа на ТП «Държавно горско стопанство Враца» и на ловно-рибарското дружество при осъществяване на дейностите по създаване на ловни бази, събиране на билки и други съпътстващи дейности	
1.18. Обособяване на информационна точка за популяризиране на туристическите и културно-исторически забележителности на общината	
1.19.Разработване на програма за развитие на туризма	
1.20. Подобряване на качеството и капацитета на материалната база на туризма в общината	
1.21. Разработване на съвместни проекти с други общини по Оперативни програми на ЕС с туристическа насоченост	

1.22. Развитие на международното сътрудничество с побратимени градове	
1.23. Развитие на междуобщинско сътрудничество за осъществяване на съвместни проекти	
1.24. Изграждане на съпътстваща туристическа инфраструктура - екопътеки и велоалеи	
1.25. Участие в съвместни проекти с организациите, подкрепящи бизнеса в региона	

Втори основен приоритет: Развитие на инфраструктурата, опазване на околната среда и природното богатство

Конкретните мерки/дейности по втори основен приоритет са следните:

Мярка	Дейност
2.1. Съдействие от страна на Общината при ремонта и поддръжката на пътищата от републиканска пътна мрежа на територията на община Бяла Слатина	
2.2. Продължаване реконструкцията на основни улични артерии и участъци в град Бяла Слатина	Конкретните дейности, т.е. списъкът на обектите, ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период, съобразно инвестиционната програма, в зависимост от наличните ресурси – собствени и привлечени средства, и приоритетните нужди.
2.3. Обновяване и поддържане на пътната маркировка, пътните знаци и сигнализация	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период.
2.4. Рехабилитация на улици в селата на общината	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период
2.5. Ремонт и поддръжка на общинската четвъртокласна пътна мрежа	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период
2.6. Ремонт и обновяване на площи в населените места в общината	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период
2.7. Ремонт и обновяване на сгради на кметства в общината	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период
2.8. Продължаване на реконструкцията на водопроводната и канализационна мрежа в гр. Бяла Слатина	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период
2.9. Подмяна и реконструкция на част от водопроводната и канализационна мрежа в селата на общината	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период
2.10. Съдействие на общината за осигуряване на ширококолов пътен достъп до всички населени места в	

общината, с цел - подобряване качеството и обхвата на мобилните комуникационни услуги	
2.11. Повишаване енергийната ефективност на обществени сгради	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период
2.12. Периодична подмяна на уличното осветление с енергоспестяващи осветителни тела	
2.13. Въвеждане на ВЕИ в обекти на общинската инфраструктура	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период
2.14. Извършване на основни и текущи ремонти на училищата и детските градини	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период
2.15. Ремонт и оборудване на читалища в селата на общината	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период
2.16. Реновиране на уличното осветление в населените места на общината	
2.17. Надграждане на системата за видеонаблюдение на територията на общината и осигуряване свързаността ѝ с РУ на МВР – гр. Бяла Слатина	
2.18. Обновяване и модернизация на централния градски площад и прилежащата централна градска част в гр. Бяла Слатина	
2.19. Обновяване и модернизация на градски парк „Лесопарка”	
2.20. Модернизиране и реновиране на входно-изходните артерии на града	
2.21. Внедряване на система за постоянен мониторинг и контрол на речните нива с оглед превенция от наводнения	
2.22. Актуализиране на Програмата за енергийна ефективност и Програмата за възобновяеми ефективни източници в съответствие с изискванията на Закона за енергийната ефективност	
2.23. Довършване, съвместно с Регионално депо за неопасни отпадъци – гр. Оряхово, и въвеждане в експлоатация на компостираща инсталация за разделно събрани биоразградими и растителни отпадъци и сепарираща инсталация за твърди битови отпадъци	

Трети основен приоритет: Преодоляване на демографската криза, подобряване качеството на живот и жизнената среда, повишаване на заетостта, доходите и задържане на младите хора в общината.

Конкретните мерки/дейности по трети основен приоритет са следните:

Мярка	Дейност
-------	---------

3.1.Участие на общината в програми, насочени към осигуряване на заетост на продължително безработни лица и лица с увреждания	
3.2. Съдействие на Бюрото по труда за организиране на обучителни курсове за квалификация и преквалификация на безработни лица и лица в неравностойно положение	
3.3. Организиране, съвместно с Бюрото по труда, на обучения на безработни лица за разработване и управление на собствен бизнес	
3.4.Разработване на мерки за мотивиране на млади специалисти и семейства да работят и живеят в общината	
3.5. Съдействие от страна на общината за интеграция между бизнеса и образователните институции за развитие на професионалните умения на човешките ресурси и обвързването им с потребностите на пазара	
3.6. Разработване и провеждане на активни политики за интеграция на етническите общности	
3.7.Разработване и провеждане на активни политики за обхващане на всички деца в детските градини на общината	
3.8. Съдействие на общината за запазване качеството на столовото хранене в средишните и градски училища	
3.9. Подпомагане на социално слаби граждани	
3.10. Изграждане на детски площадки в населените места	
3.11. Адаптиране на съществуващите детски площадки и спортни съоръжения в детските градини и училищата към изискванията за безопасност и функционалност	
3.12. Изграждане на нови спортни площадки за масов спорт и фитнес на открито	
3.13. Обезопасяване на зоните в близост до училищата и детските градини	
3.14. Разработване на общинска програма за развитието на спорта	
3.15. Поддържане и модернизация на спортните обекти на територията на общината	
3.16. Кандидатстване по национални и европейски програми за развитие на спорта в общината	
3.17. Разширяване дейността на спортните клубове с деца и юноши	
3.18.Създаване на условия за участие на изявени ученици и таланти в олимпиади, фестивали, турнири и състезания с областно, национално и международно значение	
3.19.Финансиране на дейности от ежегодния Спортен календар	
3.20.Подобряване състоянието на спортната база в училищата, общинските спортни обекти и съоръжения	
3.21. Разработване на програми за развитие на основните културни институции в общината	

3.22.Разработване на политики за превенция на социалното изключване на хората в неравностойно положение и за активизиране на гражданското общество за толерантност и съпричастност към тях	
3.23. Разработване на политики за преодоляване на изолацията на маргинализираните групи и интегрирането им в обществото	
3.24.Модернизиране работата на Общинско предприятие „Чистота и строителство”.	3.24.1. Дооборудване със сметосъбираща и сметоизвозваща техника 3.24.2. Дооборудване със съдове за разделно събиране на отпадъците
3.25.Залесяване на терени на територията на Община Бяла Слатина	
3.26.Участие в национални кампании и инициативи за почистване на населените места	
3.27. Рехабилитация на обществени зелени площи-паркове, градини и детски площадки в населените места в община Бяла Слатина	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период
3.28. Подобряване на съществуващите практики и условия за събиране, транспортиране, депониране обезвреждане и рециклиране на битови и промишлени отпадъци	
3.29. Рекултивация на замърсени територии	
3.30.Ликвидиране на нерегламентирани сметища в общината	
3.31. Поддържане в добър вид на гробищните паркове	
3.32. Ежегодно разработване и организиране на изпълнението на Годишен план за защита на горските територии на общината от пожари	
3.33. Разработване съвместно с ветеринарните власти на Общинска програма за контрол върху кучешката популация на територията на общината	
3.34.Осъществяване на контрол при изпълнението на дезинсекции, дератизации и деакаризации в общината	
3.35. Изготвяне на планове за управление на Защитените местности в общината	
3.36. Поощряване на граждански инициативи за опазване на природата	
2.37.Провеждане на информационни кампании във всички населени места за подобряване екологичната култура на населението	
3.38.Приемане на годишни програми за ограничаване на рисковете от бедствия и аварии	
3.39. Инициране на спортни прояви по различни видове спорт – състезания, турнири и шампионати	

3.40.Обособяване на Зона за интегриран подход“ Многофункционален спортен комплекс с прилежаща инфраструктура в гр. Бяла Слатина“	
--	--

Четвърти основен приоритет: Подобряване на качеството и достъпа до административни, образователни, здравни, социални и културни услуги

Конкретните мерки/дейности по четвърти основен приоритет са следните:

Мярка	Дейност
4.1. Повишаване капацитета на общинската администрация за управление, изпълнение, наблюдение и оценка на планови стратегически документи	
4.2. Повишаване капацитета на общинската администрация за използване на европейски фондове	
4.3.Подобряване на визията и функционалността на официалната електронна страница на Община Бяла Слатина	
4.4. Повишаване информираността на гражданите за дейността и резултатите от работата на администрацията чрез по-широко използване на местните, регионални и централни медии	
4.5. Разширяване обхвата на предоставяните услуги на „едно гише“ и електронните административни услуги	
4.6. Продължаване на процеса на дигитализация и цифровизация на по-голямата част от архива на общинска администрация и въвеждане на електронен документооборот	
4.7. Подобряване на финансовия мениджмънт на общината	4.7.1. Актуализиране на системите за финансово управление и контрол (СФУК) 4.7.2. Повишаване събираемостта на местните данъци и такси 4.7.3. Прилагане на гъвкави форми за повишаване приходната част на бюджета 4.7.4. Въвеждане на услугата виртуален ПОС-терминал за плащане на задълженията за местни данъци и такси към Община Бяла Слатина.
4.8. Разработване, съвместно с училищата в общината на програма за превенция на ранното отпадане на децата от училище	

4.9. Инициране на картотекиране на отпаднали ученици и включването им в професионални паралелки след 7 клас за завършване на основно образование и професионална подготовка	
4.10. Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от придобиване на образователен ценз с оглед бъдеща реализация на младежите в рамките на общината	
4.11. Актуализиране на общинските програмни документи за повишаване нивото на образование, интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и децата със СОП на територията на Община Бяла Слатина	
4.12. Създаване на система за целогодишно ангажиране на децата в извънкласни и извънучилищни дейности	
4.13. Насърчаване активното участие на младите хора в превантивни програми и кампании за намаляване на престъпността, насилието и зависимостите	
4.14. Разширяване участието на млади хора в дейности, заложи в Общинския културен календар, Общинския спортен календар, клубна и читалищна дейност	
4.15. Съдействие на МБАЛ за привличане, реализиране и стимулиране на нови висококвалифицирани медицински кадри и разкриване на нови клинични пътеки	
4.16. Осигуряване на облекчен достъп до медицински услуги на всички жители на общината	4.16.1. Създаване на условия за профилактични прегледи по населени места с изнесени центрове 4.16.2. Изготвяне на график за осъществяване на профилактични прегледи с превантивна цел по селата от общината, съгласувано с МБАЛ – гр. Бяла Слатина 4.16.3. Осигуряване на медицински специалисти в здравните кабинети и в детските градини и училища 4.16.4. Осигуряване на целодневно медицинско обслужване на деца и ученици в детските градини и училищата

4.17.Провеждане на информационни и разяснителни кампании за повишаване на здравната култура на населението и превенция на хронични и епидемиологични заболявания	
4.18. Включване на подрастващите в здравно-профилактични и образователни програми за подобряване на здравната, половата и общата култура	
4.19. Разработване на общинска образователна и здравна политика, ориентирана към етническите малцинства	
4.20. Партньорство със структурите на Български червен кръст	
4.21.Участие на общината в програми и проекти със социална насоченост	
4.22. Изготвяне на карта на потребностите от социални услуги	
4.23. Изграждане на общодостъпна среда до общинските сгради за хората с увреждания	
4.24. Организиране на местни културни празници и инициативи, свързани с местните обичаи и традиции	
4.25.Насърчаване дейността на самодейните художествени състави	
4.26. Културен обмен с различни културни институции от страната и чужбина	
4.27.Участие на общината в съвместни културни мероприятия с партньорски организации в страната и в чужбина	
4.28.Възстановяване и опазване на религиозните храмове на регистрираните местни поделения на вероизповедания на територията на общината	
4.29. Обновяване на сградния фонд и доставка на съвременно медицинско оборудване за нуждите на „МБАЛ Бяла Слатина” ЕООД	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период
4.30.Реновиране и ремонт на сградния фонд на здравните служби по селата	Списъкът на обектите ще се уточнява текущо, в рамките на плановия период

Част III. ОПИСАНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ, НА ПАРТНЬОРИТЕ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ФОРМИТЕ НА УЧАСТИЕ В ПОДГОТОВКАТА И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО ПРИ СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Комуникационната стратегия като управленска категория включва всички инструменти и процеси, които помагат да се достави правилното послание към точните хора по максимално ефективен начин. Съставни части на всяка комуникационна стратегия са: целева

аудитория; цел на комуникационната стратегия; принципи на стратегията; комуникационно послание; форми и канали на комуникация.

Целева аудитория на Комуникационната стратегия е населението на община Бяла Слатина. Комуникационната стратегия трябва да повиши информираността на целевата аудитория за визията, целите, приоритетите и мерките на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г.

Основната цел на Комуникационната стратегия е да стимулира съпричастността и участието на населението на община Бяла Слатина и на структурите на гражданското общество, развиващи дейност на нейната територия, при разработването, приемането и изпълнението на ПИРО за периода 2021 – 2027 г. Едновременно с това е насочена и към подкрепа за изграждане на облик на община Бяла Слатина като активна страна в провеждането на политики за усъвършенстване на териториалното и пространствено развитие и формирането на позитивни нагласи към дългосрочното стратегическо планиране. Комуникационната стратегия се разработва в помощ на развитието и поддържането на ефективни взаимоотношения с гражданите и техните сдружения; неправителствените организации; външните инвеститори; бизнеса, който развива своята дейност на територията на общината; на осигуряването на информация, необходима за идентифициране на възникващи проблеми, повишаване нивото на разбиране, генериране на подкрепа за инициативите на местната власт за успешната реализация на ПИРО.

Комуникационното послание е, че ПИРО се разработва в интерес на всички групи от населението, за да се превърне община Бяла Слатина в съвременна европейска община с развита икономика, техническа и социална инфраструктура, нарастващ стандарт на живот и привлекателна среда за пълноценна реализация на човешкия фактор, и че само с широката обществена подкрепа и участие тази цел може да бъде постигната.

Основните принципи на комуникационната стратегия са: публичност и създаване на условия за провеждане на дебат; предоставяне на балансирана и обективна информация на целевата аудитория; осигуряване на възможност гражданите да изразяват своите очаквания и предложения; защита на обществения интерес; изграждане на съпричастност в населението и структурите на гражданското общество към проблемите на общината и мотивирането им за участие в нейното управление; прозрачност и информираност; ефективност на дейностите по стратегията.

Форми на комуникация при осъществяване на комуникационната стратегия са публични дискусии, презентации, фокус-групи, печатни материали, а основни комуникационни канали са интернет -страницата на общината и регионалните медии.

Съгласно Закона за регионалното развитие, основни принципи, на които се основава провеждането на държавната политика за регионално развитие, са принципите на партньорство, публичност и прозрачност на всички нива, при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката за изпълнение на плановите документи. В съответствие със закона, основен принцип при разработването на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. е принципът на партньорство, а чрез осигурената информация и публичност се гарантира неговия успех и широка обществена подкрепа.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. се разработва, обсъжда и съгласува със заинтересуваните органи и организации, с икономическите и социалните партньори, както и с физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината. Главната цел на действията за прилагане на принципа на партньорството е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на изработването и изпълнението на ПИРО за очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на неговата реализация.

Реалното участие на икономическите и социални партньори на Общината във всички етапи на разработване, изпълнение, наблюдение, оценка и актуализация на Плана за интегрирано развитие на Община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г. се препоръчва като задължително условие за успешната му реализация, защото:

1. Партньорите могат да имат важни знания в определена икономическа и социална сфера на развитие, която може да бъде слабо позната на общинските служители, които не са се сблъскали често с конкретните проблеми;
2. Партньорите контролират капитала и човешките ресурси;
3. Партньорите са заинтересовани от развитието на своята община, защото икономическият растеж в общината означава и увеличение на техните доходи;
4. Участието на партньорите при подготовката, съгласуването, обсъждането и контрола на изпълнението гарантира прозрачност, компетентност, ефективност и реалистичност на ПИРО;
5. Чрез участието на партньорите, ПИРО се обогатява както с друга гледна точка, освен тази на местната власт, така и с инструментите на гражданското общество, които се основават на прякото участие на гражданите и техните организации в управлението на общината.

Поддържането на изградените вече ефективни партньорства ще даде възможност в процеса на изпълнение да се постигне по-голяма икономическа целесъобразност и да се укрепят потенциала за разкриване на нови пътища към привличането на средства.

Участието на обществеността в процесите по разработване, наблюдение, оценка и актуализация на ПИРО може да създаде благоприятни очаквания за бързото икономическо и социално развитие на община Бяла Слатина. Положителните икономически очаквания могат да увеличат преките инвестиции и да увеличат въздействието на обществената политика.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г. се разработи чрез прилагане на принципа на партньорство. Това включи информиране на всички заинтересовани страни. Даде се възможност за изразяване на мнения и представяне на предложения както чрез формални и неформални работни срещи с по-тесен кръг участници, така и чрез работа във фокус-групи и организиране на публични дискусии със социалните и икономически партньори и гражданското общество.

Обменът на мнения и информация се състоя и чрез провеждане на анкети, вземане на интервюта, допитвания и отзиви, с кметовете и кметските наместници в населените места в общината, с общинските съветници, с представители на общинската администрация, на бизнеса, на образователните и социални институции, на неформални структури на гражданското общество, с граждани.

Спазването на принципите на партньорство и осигуряване на информация и публичност се осъществяват чрез следните конкретни действия:

1. Представяне в подходяща форма на информация за предвижданията на Плана за интегрирано развитие за периода до 2027 г., за ролята на гражданите и на бизнеса по отношение определянето на приоритетите за развитие на общината и реализацията им и очакваните резултати в икономическата, социалната сфера, в областта човешките ресурси, на инфраструктурата и околната среда;
2. Фокусиране вниманието върху възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и реализацията на проекти на тази основа в публичния сектор, насочени към подобряване на услугите, предоставяни на гражданите и бизнеса;
3. Разясняване на конкретните задачи, които стоят пред Кмета, Общинския съвет, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации и гражданското общество, за осигуряване на висока ефективност при изпълнението на ПИРО;

4. Разясняване на необходимостта и значението на стратегическото планиране на развитието на общината, за повишаване ефикасността на публичните разходи и осигуряването на по-голяма добавена стойност за общината;

5. Привличане вниманието на заинтересованите страни и гражданското общество за формиране на позитивно обществено мнение и активна гражданска позиция по отношение участието и подкрепата на ръководството на общината за реализация на ПИРО.

Основната цел на прилагането на принципите на информираност и публичност във връзка с ПИРО е да се повиши обществената осведоменост, както и прозрачността относно прилагането на мерките за местно развитие. Осигуряването на нужната информация и публичност е основна предпоставка за успешното разработване и изпълнение на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г.

В началния етап на разработване на Плана обществеността беше приканена да споделя предложения за разработването на ПИРО в писмен вид, както и да присъства на организираният открити обсъждания на Плана от работната група по неговото изработване. За целта на сайта на Общината бяха публикувани съответни съобщения, информиращи обществеността за стартирането на процеса на планиране, анкетна карта за предварително проучване на актуалните икономически, социални, инфраструктурни проблеми и проблемите на човешките ресурси в общината и за нагласите на жителите на общината за визията, основните цели и приоритети на ПИРО, а също така бяха използвани и другите местни медии.

Такъв подход трябва да се следва и при актуализирането и усъвършенстването на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. Възможностите на модерните телекомуникационни средства могат успешно да се използват в процеса на приобщаване на партньорите и широката общественост към приоритетите и целите на ПИРО. Откритите обсъждания на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. във всеки етап от неговото изпълнение могат да бъдат обявявани в пресата, самият ПИРО и неговите изменения да бъдат публикувани в Интернет-страницата на общината и в други местни публични институции.

Основна отговорност за осигуряване на информация и публичност на процеса на разработване, съгласуване, актуализиране и изпълнение на ПИРО, имат Кмета на общината и Общинският съвет, в съответствие с техните компетенции. Но във всички етапи ще участват, и ще се разпределят отговорности между всички групи партньори: териториални и местни административни структури на изпълнителната власт, икономически и социални партньори, НПО, граждански сдружения, широка общественост, като в зависимост от етапа, нивото на съучастие ще бъде в различна степен. Ще се прилагат и трите форми на взаимодействие между посочените групи: информиране, консултиране и съгласуваност, ангажираност и активно участие.

В процеса на изпълнение на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. основните инструменти за осигуряване на информация и публичност са годишните доклади и междинната оценка, както и последващата оценка след края на периода на действие на ПИРО. Те ще бъдат изготвени и обсъдени при спазване и изпълнение на основните форми на взаимодействие за осъществяване на партньорства и осигуряване на публичност: информиране, консултиране и съгласуваност, и с активно участие на всички заинтересовани страни. Ще се публикуват на Интернет-страницата на общината.

Важен фактор са действията на партньорите в процеса на реализация на Плана за избягване на потенциалните екологични рискове. В етапите на наблюдение и оценка на ПИРО е желателно активно участие на местните и регионалните екологични власти за своевременно координиране и комуникиране при разрешаване на потенциални „конфликти“ между икономическото развитие на общината и околната среда.

Част IV. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗОНИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕГРИРАН ПОДХОД ЗА УДОВЛЕТВОРЯВАНЕ НА ИДЕНТИФИЦИРАНИТЕ НУЖДИ И ЗА ПОДКРЕПА НА ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ И НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ ОБЩИНИ - ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

ПИРО като стратегически документ интегрира регионалното и пространственото развитие и служи за определяне на актуалните потенциали за развитие на общината и населените места, които се отчитат при разработването на инвестиционни програми и финансови инструменти, включително съфинансирани от фондовете на Европейския съюз.

В тази връзка определянето на приоритетни зони за развитие и прилагането на интегриран подход и сътрудничество с държавата и с други общини при реализиране на потенциалите за развитие на общината ще доведе до повишаване благосъстоянието на общността и икономическото развитие на региона.

За реализирането на тази цел община Бяла Слатина първоначално ще насочи своите усилия за обособяването на една такава приоритетна зона, а именно: **Зона за интегриран подход “Многофункционален спортен комплекс с прилежаща инфраструктура в гр. Бяла Слатина”**.

A. ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА

Проектът “Многофункционален спортен комплекс с прилежаща инфраструктура в гр. Бяла Слатина”, предвиден за изпълнение през новия програмен период 2021 – 2027 г. е проект с общинско и надобщинско значение, който ще окаже благоприятно влияние върху развитието на общината по отношение на спортната инфраструктура, човешките ресурси и архитектурния облик на общинския център. Подробното описание на предвидените КРР и СМР е представено в Инвестиционния проект, а конкретните дейности, очакваните резултати, изпълнителите, работните графици и финансовите ресурси за всяка дейност, както и механизмите за контрол и координация в хода на неговото реализиране са предмет на съответен бизнес-план за предстоящото реализиране на проекта.

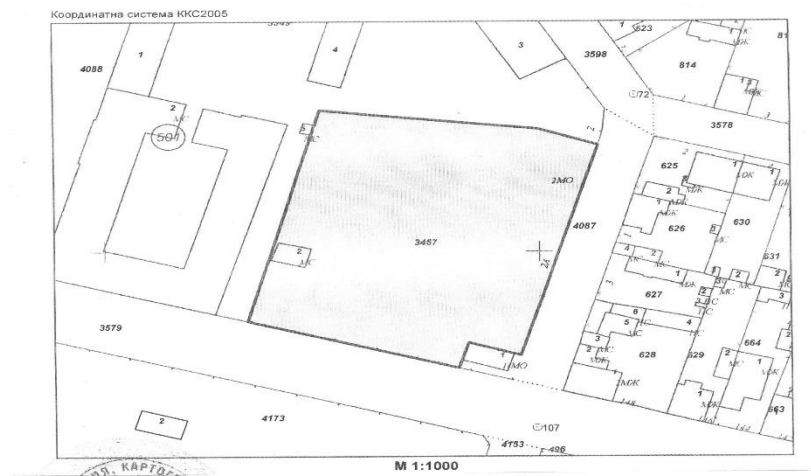
Основната цел на изпълнението на Проекта и изграждането на Зоната за прилагане на интегриран подход е постигането на балансирано териториално развитие, чрез комплексно подобряване състоянието на спортната инфраструктура на територията на Община Бяла Слатина, устойчиво и хармонично развитие на човешкия фактор, подобряване на градската среда и привлекателността на общината като предпочитано място за живот, работа и отдих, особено за младите хора.

Реализирането на този Проект ще създаде необходимите условия както за прилагането на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие на община Бяла Слатина, така и за разширяване на възможностите за сътрудничество с държавата при изграждането на комплекса из разширяване на връзките с други общини при неговата експлоатация.

Проектът за изграждането на Зоната за интегриран подход предвижда на първо място промяна в издадено разрешение за строеж по реда на чл. 154 от ЗУТ на обект: Изграждане на физкултурен салон – УПИ II 3467, кв. 14, гр. Бяла Слатина в обект „Промяна на предназначението на физкултурен салон в спортна зала“ – УПИ II 3467, кв. 14, гр. Бяла Слатина. Промяната е по искане на Община Бяла Слатина от 01.02. 2021 г.

Теренът, на който ще се изгражда спортната зала, представлява частна общинска собственост. Пълната документация, свързана с първоначалните инвестиционни намерения на Възложителя за изграждане на физкултурен салон и с първоначално издаденото

разрешение за строеж е налична в Община Бяла Слатина. Местоположението на обекта е показано във фигура № 14:

Фиг. 14. Местоположение на обекта

Във връзка с исканата промяна на предназначението на физкултурния салон в спортна зала е извършена оценка за съответствие на проектната документация със съществените изисквания към строежите на инвестиционни проекти в Комплексен доклад на Строителния надзор. Комплексният доклад относно отразяване на промените в издаденото разрешение за строеж е предаден и е на разположение на Възложителя – Община Бяла Слатина. Този доклад определя обхвата на преработката, а именно:

- Промяна на конструкцията на сградата;
- Замяна на ограждащите панели на сградата;
- Смяна на категорията на обекта, на основание чл. 14 от Наредба № 1 от 30.07.2003 за номенклатура на видовете строежи, и съобразена с критерия „брой на посетителите“, определен в инвестиционния проект. На тази база, след преработката на проектната документация, обектът попада в V-та категория.

Проектната документация е представена чрез работни проекти и заключения в три части:

1. Архитектура;
2. Конструкции;
3. Пожарна безопасност.

Преработката се налага поради промяна в инвестиционните намерения на Възложителя и необходимостта от комплексен подход към решаването на проблемите в общината, който да доведе до мултипликационен ефект на предприеманите действия. За обекта е издадено Разрешение за строеж № 12/06.04.2020 г. от главния архитект на Общината. Обектът се разполага в застроен имот, граничещ с ул. „Димитър Благоев“ от юг, ул. „Панайот Волов“ от изток и от север УПИ I-624. Предвидената застроена площ е 915,00 кв. м, като застроената площ на високото тяло е 640 кв. м. Сградата се класифицира към IV категория на огнеустойчивост.

Промяната на предназначението на физкултурен салон в спортна зала засяга конструкцията, покривните, фасадните ограждащи и вътрешните преградни стени. Основният подход, където е предвидено пешеходно площадно пространство, устроено за

посетителите е от юг, от ул. „Димитър Благоев“. Предвидени са и места за спиране на автомобили на лица в неравностойно положение.

Оценката за съответствие на проектната документация със съществените изисквания към строежите на инвестиционни проекти е установила, че:

1. По отношение на предвижданията на подробния устройствен план: Спазени са устройствените показатели, съгласно Заповед № 392 от 14.07.2020 г за одобряване на ПУП(ПРЗ), изд. от Кмета на община Бяла Слатина;

2. По отношение на съответствието на проекта с правилата и нормативите за устройство на територията: Изготвените проекти са разработени при спазване на действащите нормативи и изисквания на ЗУТ, Наредба № 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти и Наредба № 7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони;

3. По отношение на изискванията по чл. 169, ал. 1 от ЗУТ: Спазени са всички нормативни изисквания за:

3.1. Носимоспособност – механично съпротивление, устойчивост и дълготрайност на строителните конструкции и на земната основа при експлоатационни и сеизмични натоварвания;

3.2. Безопасност при пожар;

3.3. Хигиена на труда, опазване на здравето и живота на хората, като към всички части на работните проекти са предвидени мероприятия по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана по време на строителството;

3.4. Безопасна експлоатация на обекта;

3.5. Защита от шум и опазване на околната среда по време на строителството и ползването на строежа;

3.6. Достъпна среда.

4. По отношение на взаимната съгласуваност между частите на проекта, пълнота и структурно съответствие на инженерните изчисления: Отделните части на проекта са изработени в обем и обхват съобразно нормативната база за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, като с работните проекти са изяснени конкретните проектни решения в степен, осигуряваща възможност за цялостно изпълнение на всички видове СМР и за доставка и монтаж на технологичното оборудване и обзавеждането на обекта;

5. По отношение на изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на СМР и дейностите по разрушаване, с цел последващото им оползотворяване, вкл. Рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране.

Комплексният доклад за оценка на съответствието със съществените изисквания към строежите на инвестиционни проекти е предаден на Общината, с предложение Главният архитект да одобри работния проект за строеж: „Промяна на предназначението на физкултурен салон в спортна зала и да отрази промените в издаденото разрешение за строеж по смисъла на чл. 154, ал. 5 от ЗУТ.

Инвестиционният проект на фаза Работен проект уточнява детайлно всички строителни параметри на обемно-пространствената композиция, която се състои от високо и ниско тяло. Високият обем е с размери 34,20 м/19,70 м и светла височина 8.00 м. В него са разположени

игрище за волейбол, с размери 23,80/11 м и тенис на корт с размери 18,00 м/9,00 м, като са предвидени 48 седалки за зрители плюс 2 места за хора в неравностойно положение. Предвидено е допълнително отстояние до стените и седящите граждани.

Входовете /изходите са два основни от юг и един допълнителен аварийен изход от западната фасада. Основният вход е за зрителите, които влизат в залата през фойе, като непосредствено до него е разположен портиер-охрана и санитарен възел, оборудван за хора в неравностойно положение. Другият вход е за спортистите и посетителите на фитнес-залата. За спортистите и посетителите на фитнес-залата са предвидени съблекални и отделни санитарни помещения. Във фитнеса е обособено място за бар и стая за почивка. Осигурено е складово помещение за съхранение на спортно оборудване и инвентар. Всички помещения са напълно функционално оборудвани.

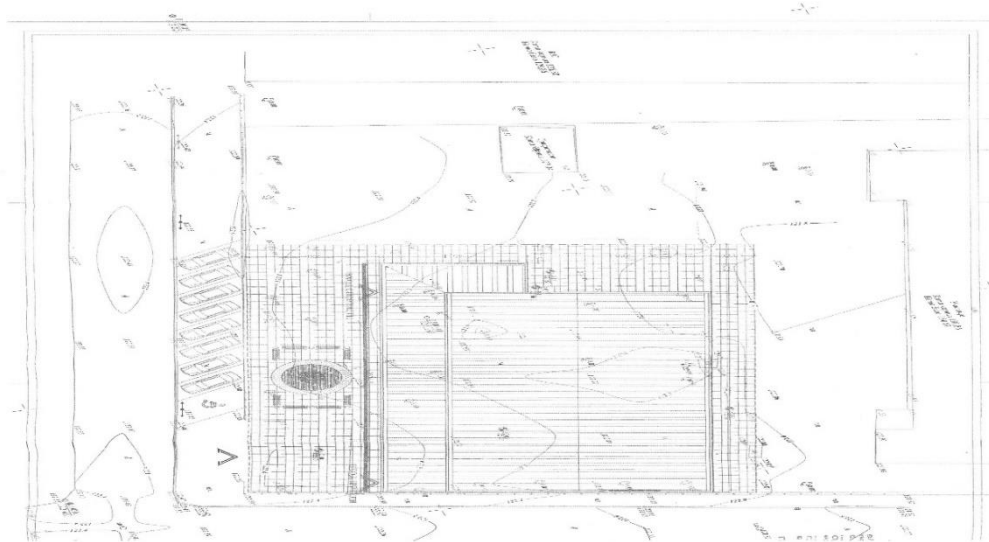
Всички стени, покривната конструкция, окаченият таван на ниското тяло, подовите на фойетата, стоите за почивка и охрана, съблекалните и санитарните възли, подовите на игрището и на фитнеса и дограмата се предвижда да са изпълнени с най-подходящите и висококачествени материали, а прозорците са оразмерени според изискванията за естествена осветеност на един модерен мултифункционален комплекс.

Спазени са всички нормативи за пожарна безопасност и проектираните изходи от сградата осигуряват успешната евакуация на пребиваващите за време, по-малко от допустимото.

Според Наредба 2 за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии, необходимите места за паркиране са, както следва:

- 1 паркомясто на всеки 10-15 зрители.

Общата бройка на паркоместата е 8, като е заделено и едно паркомясто за хора в неравностойно положение. (Фигура № 15).

Фиг. 15. Схема на многофункционалната спортна зала

Б. ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

Необходими средства:

За осъществяване на необходимите дейности по изграждането на “Многофункционален спортен комплекс с прилежаща инфраструктура в гр. Бяла Слатина“, ще са необходими около 1 400 000 лв.

Източници на средства за изграждане на „Многофункционален спортен комплекс с прилежаща инфраструктура в гр. Бяла Слатина“ :

1. Проекти по Национални програми и Оперативни програми на ЕС;
2. Републикански и общински бюджет;
3. Дарения от бизнеса.

При създаването на „Многофункционален спортен комплекс с прилежаща инфраструктура в гр. Бяла Слатина“ могат да се включат и доброволци, както и спортни и други граждански организации и сдружения

В. МОТИВИ И ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗГРАЖДАНЕ НА „МНОГОФУНКЦИОНАЛЕН СПОРТЕН КОМПЛЕКС С ПРИЛЕЖАЩА ИНФРАСТРУКТУРА В ГР. БЯЛА СЛАТИНА“

Необходимостта от този Проект и свързаното с неговата реализация обособяване на Зона за прилагане на интегриран подход, са продиктувани от редица предпоставки:

1. Развитието на физическото възпитание и спорта в Община Бяла Слатина за последните години бележи значителен напредък. Проведени са множество мерки за възстановяване и изграждане на нови спортни съоръжения. Независимо от тези усилия на общината, спортната инфраструктура на община Бяла Слатина през новия програмен период се нуждае от разширяване и модернизирание;

2. Както беше посочено в т. 3.6. на раздел I – Младежки дейности и спорт, в общината съществуват различни спортни клубове, развитието на които ще бъде насърчено и подпомогнато с изграждането на „Многофункционален спортен комплекс с прилежаща инфраструктура в гр. Бяла Слатина“, и особено - на :

- Волейболен клуб "Чавдар – 1932" – гр. Бяла Слатина;
- "Тенис клуб – Бела Понте" - гр. Бяла Слатина;
- Спортен клуб по силов трибой, културизъм, фитнес и вдигане на тежести "Чавдар" " – гр. Бяла Слатина;
- Спортен тенис клуб „Бела Понте“.

3. Община Бяла Слатина определя потенциала на Проект „Многофункционален спортен комплекс с прилежаща инфраструктура в гр. Бяла Слатина“ като много висок, като основните мотиви за това и очакваните ефекти са следните:

- със своята уникалност, многофункционалният спортен комплекс ще има възможност бързо да се позиционира като важен обект на спортната инфраструктура в града, който да привлича не само местни, но и голям брой спортисти от останалите селища на общината, както и от други населени места, за провеждане на тренировки и различни спортни състезания;

- спортният комплекс ще бъде отворен за ползване и от граждани, в т.ч – от граждани в неравностойно положение

- от ползването на спортната база и спортните съоръжения биха могли да бъдат генерирани и определени приходи, срещу минимално заплащане от различните групи ползватели при определени правила;

4. До настоящия момент Община Бяла Слатина е предприемала множество различни инициативи за набиране на средства, които в повечето случаи са стигали за поредния ремонт, но не и за цялостно решение на проблема с липсата на проектирания многофункционален спортен комплекс в гр. Бяла Слатина, което прави проекта изключително навременен и актуален;

5. Важен аспект за развитието на спорта е насърчаване развитието на масовия спорт сред подрастващите. Създаването на още спортни съоръжения на територията на общината, където перманентно да се провеждат ученически спортни игри, индивидуални и групови тренировки, ще допринесе за утвърждаването на физическата култура и здравословния

начин на живот като основни ценности на младото поколение, в противовес на нетолерантността, насилието, употребата на тютюневи изделия, консумацията на алкохол и наркотици, антисоциалните прояви и социална изолация на част от младежите;

6. Подобряване качеството на жизнената среда на населението от общината;

7. Новият програмен период предоставя по-добри възможности за използване на финансовите средства от европейски фондове и национални програми за развитието на човешките ресурси и социалната сфера, в т.ч - за разработването и реализацията на успешни и атрактивни проекти за развитието и на спортната инфраструктура на общините. С проекта се популяризира приноса на ЕС за развитието на социално-икономическите процеси в региона, промотиране на възможностите за финансиране на местни инициативи, както и усъвършенстване на местния капацитет за усвояване на средства от Европейския фонд за регионално развитие;

8. Вложенията в спортна инфраструктура са вложения в човешкия фактор с мултипликационен ефект. Очаква се чрез тях да се получат ефекти и в другите сфери на обществено-икономическия живот на общината – икономика, социална сфера, инфраструктура, като общината се превърне в предпочитано място за живот, работа и отдых на нейните жители и се мотивират младите и перспективни кадри да останат и да се реализират в община Бяла Слатина, съдействайки за нейното развитие и благоденствие; .

9. Наред с всички други ефекти, реализацията на Проекта и на Зоната за прилагане на интегриран подход ще създаде заетост за част от населението в общината, и др.

Част V. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО И ОПИСАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИЯ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ

Както е известно, интегрираният подход е един от новите моменти в регионалното и пространствено планиране през плановия период 2021 – 2027 г. Интегрираният подход в стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие изисква да се търси и да се отчита не само локалният ефект от отделните мерки в Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. , но и да се държи сметка за възможния и съзнателно търсен мултипликационен ефект от тези мерки. Мултипликационният ефект е:

1. Интегрален;

2. Синергетичен, т.е. по-голям от сумата на ефектите от отделните мерки, ако последните биха се провеждали поединично, без връзка и взаимодействие с другите мерки;

3. Метричен и неметричен, като качествените ефекти в крайна сметка могат да доведат до подобряване и на метричните резултати от функционирането на социо-икономическата система;

4. Постоянно нарастващ, умножаващ се ефект. Реализиран в една сфера, винаги води след себе си, пряко или косвено, до съответни ефекти и в други, по-близки или по-далечни, по-пряко или по-непряко свързани с конкретната сфера подсистеми.

Макар да са относително самостоятелни, икономическата, социалната и инфраструктурната системи на територията на общината, процесите на реализиране на мерките в тези системи функционално се преплитат помежду си, зависят едни от други, предопределят се едни други. Така подобряване качеството на човешките ресурси и на инфраструктурата ще доведе до ускоряване развитието на икономиката; развитието на икономиката, от своя страна, ще позволи подобряване на инфраструктурата, повишаване качеството на човешките ресурси и мотивация на хората да останат и да работят в общината, повишавайки нейната привлекателност като предпочитано място за живот, труд и отдых. С подобен мултипликационен ефект ще бъдат и мерките, насочени към опазване и подобряване на околната среда.

Независимо от това, че всяка от посочените сфери има своите собствени цели, приоритети и бюджети, при интегрирания подход за развитие трябва да се държи сметка как тези институционално отделни елементи си въздействат взаимно. Принципът на интегрирания подход следва да бъде водещ при разработването на стратегическия раздел на ПИРО и съответно да бъде прилаган по отношение на всяка част от неговата структура.

Всичко това налага, както при формулирането, така и при изпълнението на мерките и дейностите в стратегическата част на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г., представени в Програмата за реализация на ПИРО, съзнателно да се търсят, да се разкриват и да се развиват интеграционните връзки на всички равнища, както вътре в общината, така и в нейната обвързаност с други територии, извън нейния обхват.

Програмата за реализация на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. е представена в **ПРИЛОЖЕНИЕ № 1**.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. представлява стратегически документ относно политиката за постигане на устойчиво интегрирано развитие на общината, докато Програмата за неговата реализация има оперативен характер и конкретизира начина, практическите мерки, инвестиционните дейности и проектите/проектните идеи, за постигане целите на развитието. Програмата за реализация на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. има за задача на основата на целите и приоритетите за развитие на общината, залегнали в ПИРО, да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализацията му, като оптимизира възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнение на ПИРО.

Основните структурни елементи на Програмата са мерките и проектите/проектните идеи по съответните приоритети на ПИРО. Програмата за реализация на ПИРО има многогодишен характер (7-годишен период на действие) и може да бъде актуализирана периодично, в зависимост от условията и прогнозите за реализацията на ПИРО, с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението му и постигане целите и приоритетите за развитие.

Програмата за реализация на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. съдържа Индикативен списък на важни за общината проекти, които ще се разработват и изпълняват в рамките на Програмата (**ПРИЛОЖЕНИЕ №1А**).

Индикативният списък е изготвен по образец, регламентиран в Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. от м. март 2020 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

Индикативният списък с проекти, които са от по-голяма важност за развитието на общината и за постигане целите на ПИРО е неразделна част от Програмата за реализация, тъй като проектите по своята същност могат да представляват мерки, съвкупност от мерки или част от мерки за реализация на отделните приоритети. В този смисъл, включените в Приложение №1А проекти по съответните мерки могат да фигурират и в Приложение №1.

Условието за включване на конкретни проекти или проектни идеи в Приложение №1А е, че общината, съвместно с партньорите са преценили, че : а) съответният проект е от особена важност за развитието на общината и следва да бъде реализиран приоритетно и б) съответният проект има известна степен на проектна готовност.

В тази връзка е възможно на етапа на изготвяне на ПИРО общината да няма готовност със списък съгласно приложение №1А, но той може да бъде добавен по-късно, при актуализация на Програмата за реализация на ПИРО. Индикативният списък с проекти може да бъде актуализиран, като нови проекти се включват при спазване на принципа на партньорство, чрез съответните мерки от комуникационната стратегия.

Съгласно Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. от м. март 2020 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Програмата за реализация на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. съдържа и Индикативна финансова таблица (**ПРИЛОЖЕНИЕ № 2**).

Индикативната финансова таблица представлява обща оценка на необходимите ресурси за реализация на приоритетите на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. и описва финансовата рамка на поетите ангажименти по изпълнението на ПИРО. Ресурсите за реализацията на ПИРО включват всички планирани средства за реализацията на идентифицираните за развитието на общината мерки и проекти/проектни идеи. В този смисъл Индикативната финансова таблица включва в прогнозен план пълния обем на финансовите ресурси (собствени и привлечени) за инвестиции, текущи разходи, средства, получени като безвъзмездни помощи, субсидии (трансфери) или друг вид публични и частни средства и разходи, които ще бъдат реализирани на територията на общината и ще допринасят за развитието ѝ през периода до 2027 г., в съответствие с приоритетите и целите на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

Следва да се има предвид, че общата сума на посочените финансови ресурси, включително по отделните приоритети, е индикативна и може да претърпи корекции в зависимост от възприетите подходи и степента на изпълнение на приоритетите, промените в пазарните условия, необходимостта от гъвкаво управление и оптимизиране на предвидените средства, чрез преразпределение между отделните приоритети на базата на аргументирани промени в предвидените мерки и проекти.

Програмата за реализация на ПИРО и приложенията към нея подлежат на периодична актуализация с цел включване на нови мерки, дейности, проекти или източници на финансиране.

Част VI. МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И МЕРКИ ЗА АДАПТИРАНЕ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ И ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ

Измененията в климатичните фактори – глобалното затопляне, природните бедствия, рисковите територии и зони, дават отражение и върху разработваните концепции и стратегии за пространствено планиране, върху управлението на водите, земята и природните ценности.

Стратегическите документи в областта на околната среда на национално ниво поставят общи цели и редица изисквания, свързани с изменението на климата и адаптация към климатичните промени, които следва да бъдат съобразени с характерните особености и проблеми на всеки регион, област и община. През 2019 г. Правителството на Р България одобри Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие, като на национално ниво разработването на стратегията е залегнало в Закона за ограничаване изменението на климата. Документът очертава стратегическата рамка и приоритетите по отношение на адаптацията към изменението на климата до 2030 г. Целта е да се намали уязвимостта на страната спрямо последиците от изменението на климата и да се подобри капацитета за адаптация на екологичните, социалните и икономическите системи към въздействията на изменението на климата. Националната стратегия за адаптация към изменението на климата обхваща девет сектора - „Селско стопанство“, „Гори“, „Биологично разнообразие и екосистеми“, „Води“, „Енергетика“, „Транспорт“, „Градска среда“, „Човешко здраве“ и „Туризм“. Част от документа е и разработеният План за действие, в който са определени целите и приоритетите за подобряване на капацитета за адаптация. В плана детайлно са разписани дейности за всеки от секторите, в това число необходим финансов ресурс, очаквани резултати, отговорни институции за тяхното прилагане. За първи

път в България е изготвен и макроикономически анализ, в който са оценени социално-икономическите последици от въздействията от изменение на климата. Изчисленията показват, че ако не се предприемат действия, изменението на климата ще окаже негативно влияние във финансово отношение, като е възможно да ликвидира икономическия растеж на страната до 2050 г.

Адаптирането на подходите в планирането към измененията на климата в община Бяла Слатина, ще осигури запазването на екологичния комфорт в урбанизираните територии и намаляването на рисковете от природни бедствия - хидроложки, метеорологични, геофизични и биологични природни явления и бедствия.

В община Бяла Слатина през 2018 г. е направена екологична оценка на Общия устройствен план, която определя доколко и по какъв начин процесите на регионалното и пространствено развитие влияят върху състоянието на околната среда и качеството на живот на територията на общината, какви са основните проблеми, свързани с изменението на климата и какви са мерките, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяване на ОУП.

Доколкото Общият устройствен план е документ с дългосрочна визия за развитие за 15-20 години напред, а Планът за интегрирано развитие на общината е с хоризонт 7 години, може да се приеме, че анализите, оценките, прогнозите и мерките в Доклада за екологична оценка на ОУПО относно ограничаване изменението на климата, адаптиране към климатичните промени и намаляване на риска от бедствия, са актуални и по отношение на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за плановия период 2021 – 2027 г. Макар да не се предвижда разработване на предварителен доклад за екологична оценка на ПИРО, следва да се отбележи, че в съответствие с действащата нормативна уредба, при изпълнението на всяка от мерките в Плана за интегрирано развитие на общината, свързана с реализация на инвестиционни проекти, за които е задължителна ОВОС, такава ще бъде извършвана преди икономическата оценка, финансиране и стартиране на съответните обекти.

В Доклада за екологична оценка на ОУПО анализът на текущото състояние на околната среда е направен по основни компоненти на средата: въздух; води; почви; ландшафт; биологично разнообразие – растителност, животински свят, защитени зони и защитени територии; отпадъци; вредни физични фактори. В този доклад са предвидени редица адекватни мерки за ограничаване изменението на климата, както и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия. Предвидените мерки са съобразени основно с:

1. Директивите на ЕС в областта на околната среда;
2. Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и Плана за действие;
3. Плана за управление на риска от наводнения в Дунавски район 2016 – 2021 г, както и със забраните, ограниченията и регламентите на чл. 143, 146, 149, ал. 2 и ал. 3 от Закона за водите;
4. Целите и приоритетите на програмите на Националния доверителен екофонд и Третия национален план за действие по изменение на климата, предвиждащи намаляване на емисиите парникови газове във всички сектори;
5. Плана за управление на речните басейни в Дунавски район 2016 – 2021 г.;
6. Закона за защита при бедствия;
7. Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.
8. Областния план за защита при бедствия на Област Враца.;
9. Общинския план за защита при бедствия в община Бяла Слатина 2019 г.;

10. Общинска програма за опазване на околната среда на община Бяла Слатина 2019 - 2021 г.

11. Общинската Програма за управление на дейностите по отпадъците на община Бяла Слатина 2017 – 2020 г.

12. Програма за енергийна ефективност на община Бяла за периода 2018-2022 г.

13. Краткосрочна общинска програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива за периода 2019 – 2021г.;

14. Дългосрочна общинска програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива за периода 2010 – 2029г.

Предвидените мерки в Плана за интегрирано развитие на общината са напълно съобразени с набелязаните в Доклада за екологична оценка на ОУПО мерки за ограничаване изменението на климата, както и с мерките за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия.

В Общинския план за защита при бедствия в община Бяла Слатина се посочва, че на територията на общината е възможно възникването на различни по вид бедствия, които могат да предизвикат значителни загуби в човешки и материални ресурси. Най - характерни от тях са : земетресения; наводнения; снегонавяване и обледяване; силни бури; горски и полски пожари; радиоактивно замърсяване и други аварийни събития с възможни радиационни последици за населението и околната среда; химично замърсяване - промишлени аварии, свързани с отделяне на опасни вещества; биологично замърсяване; големи пътно-транспортни произшествия.

Възникването на бедствия на територията на община Бяла Слатина може да доведе до сериозни затруднения в нормалната работа на инфраструктурата в районите на бедствията, да се нарушат жизнено важни системи за управление и нормалното функциониране на стопанските обекти. Основната цел на Общинския план за защита при бедствия е защитата на живота и здравето на населението, опазване на околната среда и имуществото при бедствия, възникнали на територията на община Бяла Слатина. Набелязване на превантивни мерки за предотвратяването или намаляване неблагоприятните последици в резултат от бедствия и извънредни ситуации, организиране и координиране на дейностите по защитата при възникването им - оказване помощ на пострадалите, ресурсно осигуряване, подпомагане и възстановяване на засегнатите райони, ограничаване мащабите на възможните последици, ликвидиране на последициите за населението и околната среда.

Във връзка с това, в Общинския план за защита при бедствия в община Бяла Слатина са набелязани следните мерки за предотвратяване или намаляване на последиците от бедствия:

- Мерки за предотвратяване или намаляване на риска от сеизмично въздействие;
- Мерки за предотвратяване или намаляване на риска от наводнения;
- Мерки за намаляване на риска от обилни снеговалежи, снежни бури и заледяване;
- Мерки за предотвратяване или намаляване на риска при радиационна авария;
- Мерки за предотвратяване или намаляване на риска от авария с опасни химични вещества;
- Мерки за предотвратяване или намаляване на риска от биологично заразяване (пандемии по хората и заразни болести по животните)
- Мерки за предотвратяване и намаляване на риска от големи пожари за горски територии и земеделски масиви;

- Мерки за предотвратяване и намаляване на риска от големи пожари за обекти от промишлеността и критичната инфраструктура.

Важни раздели от Общинския план за защита при бедствия в община Бяла Слатина са също и конкретните политики, методи и дейности за намаляване на риска чрез превенция, разпределението на задълженията и отговорните органи и лица, както и средствата и ресурсите, предвидени за ликвидиране на последиците от бедствия.

Освен че всички мерки в Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. косвено са съобразени и хармонизирани с набелязаните в Доклада за екологична оценка на ОУПО мерки за ограничаване изменението на климата, както и с мерките за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия, в ПИРО са набелязани и конкретни мерки в тази насока, с което се слага допълнителен акцент върху важността на проблема за ограничаване изменението на климата, за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия.

Тези мерки са:

2.11. Повишаване енергийната ефективност на обществени сгради;

2.12. Периодична подмяна на уличното осветление с енергоспестяващи осветителни тела;

2.13. Въвеждане на ВЕИ в обекти на общинската инфраструктура;

2.22. Актуализиране на Програмата за енергийна ефективност и Програмата за възобновяеми ефективни източници в съответствие с изискванията на Закона за енергийната ефективност;

2.23. Довършване, съвместно с Регионално депо за неопасни отпадъци – гр. Оряхово, на компостираща инсталация за разделно събрани биоразградими и растителни отпадъци и сепарираща инсталация за твърди битови отпадъци;

3.25. Залесяване на терени на територията на Община Бяла Слатина

3.28. Подобряване на съществуващите практики и условия за събиране, транспортиране, депониране обезвреждане и рециклиране на битови и промишлени отпадъци

3.32. Ежегодно разработване и организиране на изпълнението на Годишен план за защита на горските територии на общината от пожари;

3.35. Изготвяне на планове за управление на Защитените местности в общината;

3.36. Поощряване на граждански инициативи за опазване на природата;

3.37. Провеждане на информационни кампании във всички населени места за подобряване екологичната култура на населението;

3.38. Приемане на годишни програми за ограничаване на рисковете от бедствия и аварии, и др.

Част VII. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПИРО

Ефективната реализация на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина през 7-те години на неговото действие изисква способност за адаптация към променящите се характеристики на общината и на околната нормативно-правна, икономическа и социална среда. За да бъде ПИРО основа за разработване на стратегическите документи и през последващия планов период, е необходимо той да е актуален и в края на 2027 г. Това определя нуждата от разработване на система за наблюдение и оценка на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г.

Целта на системата е да се определи степента на изпълнение на планираните цели, да се проследи съответствието на ПИРО с променящите се условия и да се аргументира нуждата от неговата актуализация.

Системата за наблюдение и оценка на ПИРО включва следните основни компоненти:

- Системата от индикатори за наблюдение;
- Системата на докладване, форми и начини за осигуряване на информация;
- Актуализация.

Основните задачи на системата за наблюдение и оценка на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г. , са:

1. Осигуряване на необходимата информация за извършване на наблюдението, оценката и актуализацията на ПИРО, в т.ч. – определяне на източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на необходимата информация;
2. Приложение на системата от индикатори на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г. ;
3. Определяне на съответните звена, които трябва да осъществяват необходимите действия по наблюдението, оценката и актуализацията на ПИРО;
4. Регламентиране на функциите на тези звена и последователността на извършваните дейности във времето;
5. Осигуряване на пълноценна координация и взаимодействие на участващите структури в този процес;
6. Успешно публично представяне на резултатите от наблюдението, оценката и актуализацията на ПИРО.

Източниците на информация за наблюдение и оценка на регионалното развитие се определят в Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие. Наблюдението, оценката и актуализацията на Плана за интегрирано развитие на Община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. се осъществява на основата на данни на НСИ, ИСУН, ЕВРОСТАТ, Агенция по заетостта към МТСП, АПИ, Дирекция регионална служба по заетостта - Враца, Дирекция Бюро по труда - гр. Бяла Слатина, информационния портал за европейските фондове в България, данни от отделни фирми и лични стопанства в общината, както и на основата на данни от други надеждни национални, регионални и местни източници на информация. При извършването на специфични тематични наблюдения и оценки ще се включат и резултати от анкетни проучвания за мнението и настроеността на населението, живеещо в общината.

Основни участници в процесите на наблюдение, оценка и актуализация на Плана са Общинският съвет на Община Бяла Слатина, Кмета на общината, специализираните дирекции в местната администрация, различните институции, осигуряващи необходимата информация и заинтересованите страни – представители на областната администрация, неправителствения сектор, частния сектор, образователните и културни институции, професионалните общности, заедно с отделните жители на общината. Кметовете и кметските наместници в селата също са част от системата за наблюдение, оценка и актуализация на ПИРО. Те наблюдават осъществяването на общите дела на общинското развитие в рамките на селищата и осигуряват информация за състоянието и тенденциите в развитието на техните земища.

Обвързването на изброените звена в единна система за взаимодействие позволява всеобхватно наблюдение на ПИРО и точна оценка на неговия прогрес и на ограничаващите го фактори.

Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението и оценката на ПИРО се осигурява от бюджета на Община Бяла Слатина.

В съответствие с чл. 23 на Закона за регионалното развитие, Кметът на общината:

1. организира изработването на Плана за интегрирано развитие на общината и го внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
2. ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на Плана за интегрирано развитие на общината;
3. представя Годишен доклад за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на общината за одобряване от Общинския съвет;
4. осигурява публичност и прозрачност на Плана за интегрирано развитие на общината, както и на действията по реализацията му.

Съществена функция на Кмета е планиране на вътрешна организационна структура, където детайлно са разпределени задълженията на специализираните дирекции в общината, поддържащи процеса по наблюдение на ПИРО.

В съответствие с чл. 23 на Закона за регионалното развитие Общинският съвет:

1. обсъжда и приема Плана за интегрирано развитие на общината по предложение на Кмета на общината;
2. контролира осигуряването на съответствие на Общия устройствен план с Плана за интегрирано развитие на общината;
3. одобрява Годишните доклади за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на общината по предложение на Кмета на общината.

За реализацията на Плана за интегрирано развитие на Община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. се извършва междинна оценка в средата на периода на неговото действие. Междинната оценка е ключов инструмент за оценка на изпълнението на ПИРО и представлява логическо продължение на предходните годишни доклади. Изводите на междинната оценка водят до евентуална актуализация на ПИРО.

Междинната оценка включва:

1. оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
2. оценка на степента на постигане на съответните цели;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки за изпълнението на ПИРО.

През периода на действие на ПИРО могат да се извършват допълнителни тематични оценки и оценки за специфични случаи, по преценка на общинските органи за управление.

За изпълнението на ПИРО се извършва последваща оценка на въздействието, не по-късно от една година след изтичането на периода на неговото действие.

Последващата оценка включва:

1. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
2. оценка на общото въздействие;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. е отворена система и може да се актуализира. Веднъж приет, той би трябвало да остане относително “твърд” в стратегическата си насоченост и цели, но отворен и гъвкав – по отношение на мерките, дейностите и проектите, които ще се изпълняват.

Системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на Община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. има за крайна цел да повиши ефективността и ефикасността на използваните материални, финансови и човешки ресурси за постигане на желаните резултати и въздействие.

Избраните индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. отговарят на изискванията на “Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие

на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от м. март 2020 г., а също така отразяват и спецификата на района.

Индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО за периода 2021-2027 г. са посочени в Матрица на индикаторите (**ПРИЛОЖЕНИЕ № 3**).

Избраните индикатори са:

✓ **Конкретни** – ясни са за разбиране и лесни за събиране и обобщаване на информацията;

✓ **Измерими** – за тях съществуват методи и инструменти за измерване на стойностите им, налични са и в случай на нужда може да бъде агрегирана достатъчно информация и количествени данни;

✓ **Достъпни** – има информационно осигуряване от надеждни източници с необходимата периодичност и качество и са достъпни на приемлива цена;

✓ **Адекватни** – обосновани и подходящи по отношение на целите и приоритетите за развитие;

✓ **Обвързани са с времето** – на базата на периодична информация, позволяват сравнения между базови, междинни и целеви стойности в процеса на наблюдение на напредъка и постигането на целите.

При разработването и прилагането на системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО са взети предвид общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2021-2027 г., както и Списъка на общите индикатори, съгласно проектите на Регламенти на ЕС за периода 2021-2027 г.

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на ПИРО, въз основа на събраната обективна информация и данни, отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики. Индикаторите за наблюдение обхващат физическите характеристики (параметри) по отношение реализацията на поставените цели и приоритети за развитие, като стойностите им могат да бъдат абсолютни или относителни.

За целите на ПИРО са използвани два вида индикатори: за продукт и за резултат.

Индикаторите за продукт се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и мерки за развитие на общината. Дефинираните индикатори са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на мерките и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Индикаторите за резултат отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за съответния период. Степента на въздействие се отчита с количествено и/или качествено измерими индикатори, а в някои случаи – с качествени оценки относно достигнатата степен в социалното, икономическото и инфраструктурното развитие на общината и приноса на това развитие за общото развитие на региона.

Най-общо индикаторите за продукт измерват напредъка по отношение на приоритетите и мерките, а индикаторите за резултат – по отношение на целите. Индикаторите за резултат се формулират само по отношение на целите. Индикаторите за продукт не е задължително да се формулират за всяка отделна мярка, дейност или проект – включването на индикатори по отношение на мерките зависи от конкретната ситуация.

Част VIII. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА, СЪГЛАСНО УСЛОВИЯТА НА ЧЛ. 32 ОТ ЗРР

Съгласно Чл. 32, ал.1 на Закона за регионалното развитие, едновременно с разработването на ПИРО се извършва екологична оценка или се преценява необходимостта от извършване на екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда. Такава оценка на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г. не се налага, по съображения, представени в част VI. Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия. Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г. е рамков документ и не съдържа инвестиционни предложения, попадащи в обхвата по приложение No 1 към чл.92, т.1 и приложение No 2 към чл.93, ал.1 т. 1 и 2 от ЗООС и/или други инвестиционни предложения с предполагаемо значително въздействие върху околната среда.

Съгласно Чл. 32, ал. 2, на Закона за регионалното развитие, по преценка на кметовете на общини, като компетентни органи за разработването на ПИРО, може да се извършва предварителна оценка за социално-икономическото им въздействие.

Предварителната оценка за социално-икономическо въздействие е изготвена успоредно с подготовката на проекта на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г. Тя съдържа:

1. Оценка на структурата и съдържанието на плановия документ;
2. Оценка на вътрешната и външна съгласуваност на ПИРО, в 4 поднаправления:
 - а) Съответствие между анализа на социално-икономическото развитие и SWOT анализа;
 - б) Съответствие между идентифицираните проблеми в аналитичната част и предвидените цели, приоритети и мерки в стратегическата част на ПИРО;
 - в) Външна съгласуваност с принципите и целите на европейската и националната регионални политики и с документите от по-високо ниво;
3. Оценка на въздействието на ПИРО върху процесите на социално-икономическо развитие на община Бяла Слатина;
4. Оценка на финансовите въздействия на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г.;
5. Оценка за реалистичност, приложимост и изпълнимост на документа;
 - а) Оценка на реалистичността на целите и индикаторите за измерване на резултатите;
 - б) Оценка на реда и начина за наблюдение, оценка, прилагане принципа на партньорство и публичност.

I. Общ преглед на структурата и съдържанието на плановия документ

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина е разработен като средносрочен документ за периода 2021-2027 г., с помощта на който се определят визията, стратегическите цели и приоритетите за развитието на общината, както и мерките/дейностите и ресурсите за неговата реализация. Основната цел е ПИРО да бъде практическо средство и методическо ръководство за управление на общината с участието на всички заинтересовани страни в рамките на местното развитие - общинска администрация, неправителствени организации и частен бизнес.

В структурно отношение Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. съдържа две основни части: Аналитична и Стратегическа.

Аналитичната част обхваща обща характеристика на общината, задълбочен анализ на икономическото състояние на общината, на развитието на социалната сфера и на човешките ресурси, на инфраструктурното развитие, на екологичното състояние, на

административния капацитет на общинската администрация, на културно-историческото наследство, на състоянието на селищната мрежа и жилищния сектор, на връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници. В тази част е разработен секторен SWOT-анализ и са изяснени взаимовръзките на резултатите от аналитичната част с резултатите от проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво от Националния център за териториално развитие.

Стратегическата част на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. включва разделите: Цели и приоритети за развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 - 2027 г.; Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО, при спазване на принципите на партньорство и осигуряване на информация и публичност; Определяне на зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини - приоритетни зони за въздействие; Индикативен списък на важни за общината проектни идеи с проектобюджети и оптимален график на изпълнение; Обща оценка на необходимите ресурси за реализация на ПИРО; Програма за реализация на ПИРО и описание на интегрирания подход за развитие; Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия; Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО.

Основни компоненти на стратегическата част на ПИРО са визията, стратегическите цели, основните приоритети, и конкретните мерки и дейности за постигане на целите и приоритетите на ПИРО. Целите и приоритетите на ПИРО са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на по-високите нива, като са обвързани с постигането на конкретни резултати за територията на община Бяла Слатина. Те отразяват местните потенциали за развитие и са съсредоточени върху решаването на конкретните проблеми на общината. Приоритетите, дефинирани в ПИРО, логически произтичат от аналитичната част на документа, като са фокусирани върху конкурентните предимства на общината. Всеки от приоритетите е свързан със съответна стратегическа цел и представлява по-краткосрочна и по-конкретна цел, която води до постигането на по-общата стратегическа цел.

Между визията, стратегическите цели, приоритетите на ПИРО и конкретните мерки и дейности има добре изразена връзка, така че изпълнението на мерките и дейностите естествено ще доведат до реализация на стратегическия документ през периода 2021-2027 г.

В Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г са включени **3 стратегически цели и 4 основни приоритета**, както следва:

Стратегически цели:

Стратегическа цел I: Стимулиране икономическото развитие на общината

Стратегическа цел II: Балансирано териториално развитие, чрез комплексно подобряване състоянието на техническата и социална инфраструктура, на жизнената среда, съхраняване и опазване на природното богатство и културно-историческо наследство.

Стратегическа цел III: Развитие на човешките ресурси, подобряване качеството и стандарта на живот и насърчаване на социалното включване.

На посочените стратегически цели съответстват следните **основни приоритети** на ПИРО, насочени към потенциала за развитие на община Бяла Слатина:

Приоритет 1: Подобряване на бизнес средата, насърчаване на предприемачеството, инвестициите и иновациите в секторите на общинската икономика

Приоритет 2: Развитие на инфраструктурата, опазване на околната среда и природното богатство.

Приоритет 3: Преодоляване на демографската криза, подобряване качеството на живот и жизнената среда, повишаване на заетостта, доходите и задържане на младите хора в общината.

Приоритет 4: Подобряване на качеството и достъпа до административни, образователни, здравни, социални и културни услуги.

Към Приоритет 1 са включени 25 мерки; към Приоритет 2 – 23 мерки; към Приоритет 3 – 40 мерки; към Приоритет 4 – 30 мерки.

Формулираните мерки и дейности към отделните приоритети са логически обвързани с идентифицираните в аналитичната част на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. проблеми и нужди на целевата територия. По този начин с реализацията на ПИРО ще се постигне желаното положително въздействие в социално-икономическото развитие на общината и ще се подобри текущото ѝ състояние.

В общото структуриране на стратегическата част на разработения План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. не се наблюдават повторения или застъпване на части от целите, приоритетите и мерките.

В плановия документ е включена Програма за реализация на ПИРО (Приложение № 1), включваща индикативен бюджет и източници на финансиране.

Предвидените действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО отговарят на изискванията, заложи в Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от м. март 2020 г.,

Прилагането на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност между Общинската администрация, бизнеса, неправителствените организации и други заинтересовани лица е реализирано при разработването на плановия документ, чрез проведени анкети, допитвания, интервюта, работа във фокус групи и обществени обсъждания.

Изводът, който се налага е, че Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. е добре структуриран, съдържателен и отговаря на всички нормативни изисквания за разработването на този вид планови и стратегически документи.

II. Вътрешна и външна съгласуваност

1. Съответствие между анализа на социално-икономическото развитие и SWOT анализа

Анализът на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите е достатъчно подробен и задълбочен и е разработен по основни сектори на социо-икономическата система на общината – стопански сектор, човешки ресурси, инфраструктурно развитие и опазване на околната среда. Такава детайлизация на SWOT-анализа позволява реалистично формулиране на визията и приоритетите на ПИРО, както и по-голяма конкретизация на отделните мерки и дейности в него.

Наличието на едни и същи силни страни в SWOT – анализа на различните сектори е индикатор за това, че общината през новия планов период трябва да се стреми да се възползва максимално от тези силни страни, за постигане на т.нар. мултипликационен ефект, който е в основата на интегрирания подход в регионалното и пространствено планиране. Това означава още, че общината приоритетно трябва да насочва ограничените си ресурси именно в посока засилване на силните страни, както и към преодоляване на слабите страни, разкрити чрез секторните SWOT – анализи, особено ако е открита повтораемост на тези слаби страни в тях.

SWOT- анализът е изпълнен в съответствие със стандартната методология, според която силните и слабите страни са резултат от влиянието на вътрешни фактори, а възможностите и заплахите - на външни фактори. В ПИРО успешно са изведени силните и

слабите страни, възможностите и заплахите въз основа на резултатите от анализа на социално-икономическата среда, който е пълен и задълбочен.

Изведените водещи силни страни в SWOT- анализа на *стопанския сектор* са свързани с развитието на промишлеността, селското стопанство, туризма, търговията и услугите и свързаните с тях подотрасли и дейности в общинската икономика. Това ще са и лостовете, които трябва максимално да се използват в плановия период 2021-2027 г.

Водещите проблеми на общината, посочени в квадранта „Слаби страни“ на SWOT-анализа, за отстраняването на които трябва да се работи много методично, са: «Ниска конкурентоспособност и ниска добавена стойност на структуроопределящите отрасли», «Незадоволителна образователно-квалификационна структура на заетите лица», „Влошени демографски показатели“, „Липса на крупни инвеститори“, „Ниски доходи на голяма част от населението“, „Обезлюдяване на малките населени места“ и др.

Основните възможности за развитие на община Бяла Слатина, обобщени в SWOT-анализа на стопанския сектор, са: «Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с модернизация на производството и повишаване конкурентоспособността на местната икономика», „Диверсификация на селското стопанство“, «Развитие на алтернативен културно-исторически, познавателен, приключенски и еко туризъм» и др.

Изведени са и следните потенциални заплахи за бъдещето на общината, както следва:

1. Задълбочаване на демографските проблеми, миграция и застаряване на населението;
2. Икономически упадък, увеличаване на безработицата, нисък жизнен стандарт;
3. Липса на достатъчно инвестиции от страна на производителите;
4. Увеличаваща се зависимост на общинския бюджет от централната власт поради липса на собствени приходи;
5. Слабата и недостатъчно активна намеса на държавата за подпомагане на селското стопанство;
6. Силна външна конкуренция и фалиране на дребните селскостопански производители;
7. По-висока субсидирана подкрепа за земеделие в съседни страни;
8. Риск от природни бедствия и лоши климатични условия;
9. Засилване на конкуренцията от страна на европейски стоки и услуги;
10. Непокриване на ветеринарно-санитарните изисквания за производство на животновъдна продукция.

Изведените водещи силни страни в SWOT- анализа на *сектор „Човешки ресурси“*, са:

1. Добре функционираща образователна система;
2. Наличие на свободна и евтина работна ръка;
3. Развита социална инфраструктура и социални дейности;
4. Развита инфраструктура и традиции в областта на културата, младежките дейности и спорта;
5. Наличие на междуетнически диалог;

Водещите проблеми на общината, посочени в квадранта „Слаби страни“ на SWOT-анализа, са: „Трайно негативни демографски тенденции“, „Ниско образователно равнище на населението и отсъствие на квалифицирани човешки ресурси (нисък дял на придобилите висше и средно образование спрямо средните стойности за страната и по-висок дял на лицата с основно и начално образование)“, „Неефективни политики за задържане на младите хора в общината“, Увеличаване на дела на безработните и зависимите от социална подкрепа“, „Ниско развита община по показател индекс на човешко развитие“, „Тенденция за формиране на устойчива структурна безработица в общината“, „Намаляване броя на заетите лица“.

Основните възможности за развитие на община Бяла Слатина, обобщени в SWOT-анализ на човешките ресурси са сериозен потенциал за растеж, ако бъдат използвани. Сред тях водещо място имат: „Достъп до европейско финансиране на проекти и програми за развитие на човешките ресурси“, „Бурно развитие на информационно-комуникационните технологии“, „Оптимизиране на образователната система спрямо потребностите на пазара на труда“ и „Участие в програми за обучение на работното място, програми за професионално обучение“.

В резултат на секторния SWOT- анализ, са изведени следните потенциални заплахи за бъдещето на общината, свързани с развитието на човешкия фактор:

1. Задълбочаване на демографските проблеми;
2. Увеличаване на безработицата, нисък жизнен стандарт;
3. Обезлюдяване, икономически, социален и културен упадък на селата в общината;
4. Маргинализация и социално изключване на малцинствените групи;
5. Обезлюдяване, икономически, социален и културен упадък на селата в общината.

Изведените водещи силни страни в SWOT- анализа на *сектор „Развитие на инфраструктурата и опазване на околната среда“*, са: „Добро състояние на атмосферния въздух, почвите и повърхностните води“, „Изградена техническа и социална инфраструктура“, „Добра транспортна свързаност между общинския център и съставните села“, „Осигуреност с питейна вода на населението“. „Съхранена разнообразна природа, наличие на защитени зони и биоразнообразие“

Водещите проблеми на общината, посочени в квадранта „Слаби страни“ на SWOT-анализа, са: „Незадоволително състояние на инфраструктурата на здравеопазването в селата“, „Незадоволително състояние на третокласната и четвъртокласната пътна мрежа“, „Занемарено благоустройство в селата на общината“, „Липса на канализация в селата на общината“, „Недостатъчни грижи за зелената система и озеленяването в селищата на общината“.

Основните възможности за развитие на община Бяла, обобщени в SWOT- анализа на сектор *„Развитие на инфраструктурата и опазване на околната среда“*, са: „Използване на финансовите инструменти на ЕС за развитие на производства с нисък риск от замърсяване на околната среда“, „Интегриране със съседни общини за изпълнение на съвместни проекти, свързани с опазване на околната среда“, „Въвеждане на съвременни технологии, позволяващи реализацията на мерки за енергийна ефективност“, „Повишаване на инвестиционната активност за използване на алтернативни енергоизточници“, „Повишен интерес към биопродуктите, биопроизводството и екологичното земеделие“.

В резултат на секторния SWOT- анализ, са изведени следните потенциални заплахи за бъдещето на общината, свързани с развитието на инфраструктурата и опазването на околната среда:

1. Промяна в националната политика за финансиране на инфраструктурата, която да лиши общината до достъп до финансов ресурс;
2. Пренебрегване на грижите към природното и културно-историческо наследство, благоустройството и инфраструктурните мрежи поради липса на достатъчно ресурси за поддържането им;
3. Намаляване на субсидиите и целевите трансфери от централния бюджет за общината;
4. Риск от замърсяване на речните ресурси от промишлени и други източници;
5. Нарушаване структурата на ландшафта и развитие на производства и дейности с висок риск за околната среда;
6. Ниска култура по отношение на природоползването и природоопазването.

Дефинираните цели в стратегическата част на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. са насочени към намаляване на слабите страни и

преодоляване на заплахите. Те имат за цел развитие и оползотворяване на наличния потенциал и възможностите, които предоставя средата.

Целите са определени в съответствие с “Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от м. март 2020 г., като е приложена комбинацията от метода на еквивалентността и метода на конверсията.

Целите и приоритетите са съгласувани от гледна точка на спецификата на района, възможностите за интегрирано развитие и връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници, с потенциал да влияят върху развитието на населените места и териториите в рамките на общината. Планирани са действия за развитие на потенциала и уникалните конкурентни предимства на общината за преодоляване на наличните дефицити, в съответствие с извършения анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите.

2.2. Съответствие между идентифицираните проблеми в аналитичната част и предвидените цели, приоритети и мерки в стратегическата част на ПИРО

Ситуационният анализ на общината е структуриран тематично в тринадесет параграфа, включени в Част I. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Бяла Слатина.

В параграф **Обща характеристика на общината** е направен анализ на местоположението и географските особености на община Бяла Слатина, на природно-ресурсния потенциал - релеф, почви, климат, води и полезни изкопаеми, защитени зони, защитени територии и биоразнообразие. Местоположението на общината е анализирано от гледна точка на предимствата и ограниченията за развитие. Структурата на природния комплекс е разгледана достатъчно подробно, като са описани релефа, климата, почвите и водните ресурси.

В анализа е намерила място оценката на компонентите на природната среда, защитените зони и техните най-важни характеристики. Сравнителните природо-географски предимства на общината и тяхното ефективно използване и усвояване са от важно значение за устойчивото и балансирано развитие на територията.

В параграф **Селищна система и урбанизация** е направена характеристика на селищната система и на урбанистичната структура на общината.

В общата характеристика на общината е включен анализ на етническия състав и вероизповедания на населението и на историческата обвързаност на общината с други територии.

В параграф **Състояние на местната икономика**, е направен анализ на състоянието на водещите отрасли - промишленост, селско стопанство, търговия и услуги, транспорт, туризъм.

Направена е оценка на състоянието инвестициите и инвестиционната политика на общината през предходния планов период 2014 – 2020 г.

В параграф **Развитие на социалната сфера и човешките ресурси** е направена демографска характеристика на общината, на пазара на труда, заетостта и безработицата.

Динамиката и структурата на човешките ресурси са представени чрез анализа на основни демографски фактори като брой население, разпределение по населени места, възрастова структура, образователно равнище, естествен прираст, механичен прираст, безработица и трудова заетост, благосъстояние и жилищна политика. Направените изводи отразяват правилно демографската ситуация в общината и са свързани с продължаващите процеси на депопулация на общинската територия, влошена възрастова, образователна и професионална структура на населението и наличието на все още над средното за страната

равнище на безработица. Тези изводи са от особена важност за демографската рамка на реализация на ПИРО.

Отчетени са факторите, повлияващи икономиката на общината, произтичащи от членството на България в ЕС. Икономиката на общината е показана в нейното развитие и структура. Направена е обща характеристика на общинската икономика и са изведени основните тенденции в развитието.

Подробният икономически анализ по отделни сектори описва последователно структурата и тенденциите в развитието на промишлеността, селското и горското стопанство, търговията и услугите, туризма. Анализът на всеки отделен сектор изяснява мястото на сектора в развитието на общината, посочени са характерните тенденции и проблеми на съответния отрасъл.

Извършен е секторен анализ на образованието - образователна структура и образователна инфраструктура; на здравното обслужване, на социалната инфраструктура и социални услуги и на спорта в общината.

В третата част на ситуационния анализ на ПИРО е анализирано инфраструктурното развитие, свързаност и достъпност на територията, в следните направления: транспортна инфраструктура - пътна мрежа, транспортна мрежа и транспортно обслужване; водоснабдяване; енергийна инфраструктура и енергийна ефективност; телекомуникационна инфраструктура. Оценено е екологичното състояние и рисковете за околната среда и населението на общината от антропогенната дейност на хората и обективните природни фактори. Приведени са подробни данни, подкрепящи направените изводи. Изводите, изведени на база анализа, подчертават отсъствието на вредни за околната среда процеси, липсата на сериозни промишлени източници на замърсяване на околната среда. Това, заедно с благоприятните климатични условия, е фактор за развитие на земеделие и животновъдство, както и на интегриран културно-исторически, селски, еко туризъм, ловен туризъм и др.

Отделено е внимание на административния капацитет на общинската администрация за реализация на Плана за интегрирано развитие на общината за периода 2021 – 2027 г.

В аналитичната част на ПИРО е направен анализ на културно-историческото наследство в общината, и е акцентувано на анализа на елементите на градското културно наследство.

В аналитичната част на ПИРО е анализирана още връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници, с потенциал да влияят върху развитието на населените места и териториите в рамките на общината.

За целите на стратегическата част на ПИРО, е извършен SWOT-анализ, който е разработен по основни сектори на социо-икономическата система на общината – стопански сектор, човешки ресурси, инфраструктурно развитие и опазване на околната среда. В края на аналитичната част на ПИРО са изследвани взаимовръзките на анализа с резултатите от проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво от Националния център за териториално развитие.

В така представения ситуационен анализ са обхванати основните статистически данни, моментното състояние и главните тенденции в развитието на всеки един от анализираните сектори. Направени са важни изводи, които са отправни точки за извършването на SWOT-анализа и формулирането на приоритетите за развитие. Планирани са действия за развитие на потенциала и конкурентните предимства на общината за преодоляване на посочените дефекти, въз основа на анализа на силните и слабите страни, възможностите и заплахите.

Стратегическата част на ПИРО е в съответствие с аналитичната и между двете има тясна и ясно изразена връзка и зависимост. Предвидените цели, приоритети и мерки в стратегическата част на ПИРО са насочени към решаване на проблемите и задоволяване на идентифицираните в анализа нужди на целевата територия и нейното население. В дългосрочен аспект изпълнението на ПИРО трябва да доведе до икономическо съживяване

на района, намаляване на безработицата, ръст на доходите и жизнения стандарт, преодоляване на демографската криза, подобряване на инфраструктурата и др. положителни въздействия.

2.3. Външна съгласуваност с принципите и целите на европейската и националната регионални политики и с документите от по-високо ниво

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. е разработен съгласно изискванията на Закона за регионално развитие / в сила от 31.08.2008 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.21 от 13 март 2020 г./ и Правилника за неговото приложение, съгласно които той е неразделна част от системата документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие.

Оценката на съответствието установява наличие на логическа съгласуваност на предложените цели, приоритети и мерки/дейности и висока степен на обвързаност с основните цели и приоритети на разработените стратегически документи на национално ниво, попадащи във времевия хоризонт на ПИРО, като: Националната концепция за пространствено развитие 2013 – 2025 г. (актуализация 2019 г.), Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012-2022 г., и Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион на планиране за периода 2021 – 2027 г. Освен това, Планът изцяло е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на нормативните документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда, кадастъра и имотния регистър за територията на общината.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина е разработен и в съответствие с целите на кохезионната политика на ЕС за периода 2021-2027 г. и с изискването този документ да допринесе в максимална степен за постигането на цел 5 на кохезионната политика: „Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи“.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г. е разработен също в съответствие с Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от м. март 2020 г., определящи унифицирани процедури за изработване, оценка, одобряване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. има характер на отворен документ, който може да се развива, усъвършенства и актуализира в съответствие с динамично променящите се условия.

Реализирането на разработените в Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. стратегически цели ще доведе до:

- Подобряване на бизнес средата и насърчаване на икономическия растеж – привличане на инвестиции, намаляване на безработицата, по-висока заетост, доходи и жизнен стандарт;
- Развитие на конкурентноспособна местна икономика;
- Съхраняване на демографския потенциал и осигуряване на необходимата среда за развитие на човешките ресурси в общината;
- Развитие на инфраструктурата като фактор за стабилизиране на икономическите и социалните процеси в населените места на общината;
- Подобряване на средата на обитаване – по-добра вътрешна свързаност между населените места в общината, подобрена инфраструктура, достъпни здравни, социални и образователни услуги, запазване и утвърждаване на природното богатство и културно-историческото наследство;

- Повишаване ролята на местната власт за ускоряване развитието на общината;
- Изграждане на ефективна и прозрачна администрация и финансов мениджмънт в община Бяла Слатина.

В Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. ясно са очертани възможностите за преодоляване на различията между градските и селските територии и предпоставките и условията за оптимизиране на функциите на общинския център, който ще играе все по-важна роля за повишаване на конкурентоспособността на икономиката и устойчивото развитие на общината. Изпълнението на приоритетите, мерките и дейностите, предвидени в ПИРО ще допринесат за изпълнение на целите на Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г.

В Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. е постигната съгласуваност с принципите и целите на европейската регионална политика, свързани с конвергенция, регионална конкурентоспособност и заетост и териториално сътрудничество. При формулирането на целите в стратегическата част на ПИРО са отчетени особеностите на района за планиране и основните направления на европейската регионална политика.

По този начин реализацията на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. и постигането на неговите стратегически цели директно ще допринесе за реализацията на регионалните, национални и европейски цели, дефинирани в плановите и стратегически документи от по-високо ниво.

3. Оценка на въздействието на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. върху процесите на социално-икономическо развитие на общината

Като цяло, аналитичната част на ПИРО дава относително пълна картина за текущото състояние на социално-икономическото развитие на община Бяла Слатина към края на 2019 г. Плановият документ е балансиран както по отношение на обхвата, структурата и съдържанието, така и по отношение на обема и представената статистическа информация.

Общата оценка на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. в частта анализ на социално-икономическото развитие е следната:

- изследвани са главните аспекти на местното развитие;
- открити са основните приоритети и проблеми, което е позволило обвързването и обобщаването им в анализа на силните и слабите страни, възможностите и заплахите;
- отразени са специфични области като икономическо развитие, конкурентоспособност, развитие на човешките ресурси, заетост и безработица;
- не са налични противоречия между текстове в отделните раздели, отразени са взаимовръзките между отделните сектори;
- представената статистическа информация е актуална, като са използвани данни на НСИ, Главна дирекция „Грао“, ТСБ – Враца и данни от други достоверни местни източници – общинска администрация и др. официални местни институции.

На база на извършения анализ на социално-икономическото състояние на общината и предвид заложените в Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението, може да се направят съответните изводи за въздействието на документа. Стойностите на ключовите индикатори позволяват да се сравнят и преценят очакваните социални и икономически ефекти и въздействия от реализацията на ПИРО.

Ако Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. и заложените в него мерки и конкретни проекти станат реалност, по безспорен начин може да се твърди, че както социалните, така също икономическите и екологичните показатели на

община Бяла Слатина до края на плановия период (2027 г.) ще регистрират ръст, доближаващи я до стандартите за устойчиво развиваща се територия, в която на населението е осигурен по-висок жизнен стандарт и доходи, по-добри обществени услуги, по-уютна жизнена и околна среда.

Очакваните положителни въздействия върху социално-икономическото развитие на общината са следните:

- Икономическо съживяване и растеж, чрез рационално използване на всички разполагаеми в общината ресурси за промишлено и селскостопанско производство, логистика, търговия и услуги, туризъм и съпътстващи дейности и услуги;

- Преодоляване на демографската криза - увеличаване на раждаемостта, намаляване емиграцията и привличане на нови жители на територията на общината, повишаване броя на населението, броя на учениците в училище и броя на децата в детските градини до 2027 г.;

- Намаляване на безработицата, повишаване коефициента на заетост и коефициента на икономическа активност;

- Постигнато по-високо качество на административни, образователни, здравни и социални услуги;

- Подобряване инфраструктурата на общината;

- Увеличаване дела на обработваемата земеделска земя и залесените горски площи;

- Развитие на културата, културните институции и традиции, на спорта и младежките дейности;

- Повишаване на енергийната ефективност и увеличаване дела на ВЕИ;

- Увеличаване дела на населението с подобро водоснабдяване, третиране на отпадъчните води и осигурен широколентов достъп до интернет;

- Ремонтирани пътища, улици, площи и обновен общински сграден фонд;

- Увеличаване на доходите на населението, и др. положителни въздействия.

При определяне на приоритетите за развитие на община Бяла Слатина успешно е постигната връзка с набелязаните стратегически цели, като всеки един от тях допринася за постигането им и ще окаже определено положително социално-икономическо въздействие върху целевата територия и нейното население. Идентифицираните основни проблеми, потенциал и предимства в развитието на община Бяла Слатина са позволили да се определят приоритети, които да доведат до едно балансирано и устойчиво развитие с оптимален ефект през следващите седем години.

Като цяло, формулираните стратегически цели, приоритети, мерки и дейности, както и финансовата им обвързаност чрез индикативен бюджет позволяват да се направи извода, че успешното изпълнение на ПИРО ще доведе до значителен икономически ръст и съществено подобрене на качеството на живот в община Бяла Слатина в края на плановия период. Набелязаните приоритети и мерки, с които трябва да се постигнат визията и стратегическите цели в стратегическата част на ПИРО, са уместни от гледна точка на стимулирането на икономическия и социален живот в района.

Анализът на социално-икономическото въздействие на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. показва, че той може да даде значителен тласък на икономиката на общината през периода 2021-2027 г. и да доведе до решаване на демографските и социални проблеми в община Бяла Слатина.

Очакванията са, чрез реализацията на заложените мерки и дейности в дългосрочен период да се разшири обхвата на местната икономика и усвои потенциала ѝ за създаване на работни места, генериране на доходи и повишаване на жизнения стандарт, което да доведе до повишаване на равнището и развитие на човешкия капитал.

В Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. са отразени конкретни количествени очаквания по отношение на индикаторите за мониторинг и това дава

възможност да се прецени очакваното социално-икономическо въздействие на ПИРО и да се установи точно дали то ще оправдае изразходването на планираните финансови ресурси.

4. Оценка на финансовите въздействия на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г.

Предвидените финансови средства за реализация на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. са съобразени със социално-икономическото и инфраструктурно развитие на общината, което през новия програмен период ще се осъществява под комбинираното влияние на две групи фактори - стимулиращи и задържащи развитието ѝ. От друга страна, разпределението между необходимите финансови средства по отделните приоритети е премерено чрез значимостта и капиталоемкостта на отделните дейности.

Финансовите ресурси за изпълнение на ПИРО са представени в индикативния бюджет в Приложение № 1. Изразът „Не е приложимо“, както и празните клетки в индикативния бюджет за някои мерки и дейности означават, че или за тези мерки индикативен бюджет към момента на разработване на ПИРО не може да бъде определен, или че изпълнението на тези мерки ще се включи в обхвата на служебните задължения на общинските служители в Община Бяла Слатина. При обоснована необходимост от допълнително заплащане, както и от други разходи, свързани с тези мерки, като източник на финансиране ще се използва общинският бюджет или одобрени разходи по проектите, изпълнявани от общината.

В Програмата за реализация на ПИРО на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 : описание на предвидените мерки и дейности (Приложение № 1), финансовите ресурси са детайлизирани в достатъчна степен по мерки, проекти и дейности, по години и срокове за реализация и прогнозни източници за финансиране.

В стратегическата част на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. са посочени основните източници на финансови средства, които условно могат да се обособят в следните групи – Общинско финансиране, Външно публично финансиране и Частно финансиране.

Необходимите финансови ресурси по отделни приоритети, и общо за целия ПИРО, са обобщени в Приложение № 2 – Индикативна финансова таблица, и детайлно описани в Приложение № 1. В Приложение № 2 е направено аргументираното уточнение, че поради смесения характер на финансирането по отделни мерки, определянето на относителния дял на финансовите ресурси по източници на финансиране ще се извършва текущо, в процеса на реализация на ПИРО в рамките на плановия период 2021 -2027 г.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. предвижда най-големи инвестиции за реализиране на Приоритет 2 „Развитие на инфраструктурата, опазване на околната среда и природното богатство“.

На второ място по обем на предвидените инвестиции е Приоритет 3 „Преодоляване на демографската криза, подобряване качеството на живот и жизнената среда, повишаване на заетостта, доходите и задържане на младите хора в общината”

На следващо място по обем на предвидените средства е Приоритет 4 „Подобряване на качеството и достъпа до административни, образователни, здравни, социални и културни услуги“ а на четвърто -Приоритет 1 „Подобряване на бизнес средата, насърчаване на предприемачеството, инвестициите и иновациите в секторите на общинската икономика”,

За реализация на мерките и дейностите по всички приоритети на ПИРО основната част от финансовите средства ще бъдат с източник фондове на ЕС и Републикански бюджет. От разпределението на публичните разходи в бюджета на община Бяла Слатина по функции е

видно, че тя няма финансов капацитет за самостоятелно финансиране на голямата част от мерките и дейностите в ПИРО.

В бюджета няма възможност и за заделяне на много средства за разработване, управление, изпълнение и съфинансиране на проекти и дейности от ПИРО. Трудностите пред общината в голяма степен ще са при осигуряването на собственото финансиране. Един европейски проект изисква доста голям собствен ресурс да бъде реализиран, преди средствата по него да бъдат възстановени. Собственият финансов принос на бенефициентите в повечето случаи е задължителен и ще се движи в различни граници, според финансиращата програма. Това налага общините да осигуряват самостоятелно съответния процент от средствата за съфинансиране от други източници. В тази връзка община Бяла Слатина трябва да има готовност за структуриране на едно сложно финансиране, което да обезпечи реализирането на икономически рентабилни проекти. Важно е, че в ПИРО се отделя внимание и върху реализиране на проекти чрез публично-частни партньорства (ПЧП), което е модерен и алтернативен начин за финансиране. Неговите форми, структуриране и механизми са нормативно уредени със Закона за концесиите в сила от 01.01.2018 г.

От гледна точка на ресурсите, Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. е много голяма финансова програма, годишните разходи по която в отношение към БВП са доста високи. ПИРО предвижда големи инвестиции в инфраструктурата и растеж на икономиката на общината, постигане на конкурентоспособност, намаляване на безработицата и подобряване стандарта на живот на хората, и по-малки по размер разходи за развитие на социалната сфера, на човешките ресурси и подобряване на жизнената среда, както и за изграждане на ефективна и прозрачна администрация в община Бяла Слатина.

За изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. следва да се търсят източници на средства извън общинския бюджет – Оперативни програми, финансирани от фондовете на ЕС, Програма за развитие на селските райони, ПУДООС, Програми на българските министерства и други. Като алтернативи за съфинансиране на проекти могат да се ползват краткосрочни банкови заеми, целеви субсидии и помощи от държавния бюджет.

5. Оценка за реалистичност приложимост и изпълнимост на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г.

5.1. Оценка на реалистичността на целите и индикаторите за измерване на резултатите

Реализацията на ПИРО на община Бяла Слатина през плановия период 2021 – 2027 г. е обвързано с постигането на три основни стратегически цели, на които съответстват 4 приоритета.

Заложените приоритети отразяват изчерпателно специфичните конкурентни предимства на общината за планиране на нейното развитие за периода 2021-2027 г и водят до постигане на стратегическите цели и реализиране на дългосрочната визия за развитие на общината.

Като цяло заложените цели в Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. са реалистични и изпълними, насочени към решаване проблемите на целевата територия и нейното население, съобразно наличните ресурси, потенциал и възможности за привличане на инвестиции.

За измерване на степента на изпълнение и постигане целите на ПИРО е изградена добре структурирана система от индикатори.

Системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. има за крайна цел да повиши

ефективността и ефикасността на използваните материални, финансови и човешки ресурси за постигане на желаните резултати и въздействие.

Избраните индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. отговарят на изискванията на “Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от м. март 2020 г., а също така отразяват и спецификата на района.

Избраните индикатори са:

✓ **Конкретни** – ясни са за разбиране и лесни за събиране и обобщаване на информацията;

✓ **Измерими** – за тях съществуват методи и инструменти за измерване на стойностите им, налични са и в случай на нужда може да бъде агрегирана достатъчно информация и количествени данни;

✓ **Достъпни** – има информационно осигуряване от надеждни източници с необходимата периодичност и качество и са достъпни на приемлива цена;

✓ **Адекватни** – обосновани и подходящи по отношение на целите и приоритетите за развитие;

✓ **Обвързани са с времето** – на базата на периодична информация, позволяват сравнения между базови, междинни и целеви стойности в процеса на наблюдение на напредъка и постигането на целите.

При разработването и прилагането на системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО са взети предвид общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2021-2027 г., както и Списъка на общите индикатори, съгласно проектите на Регламенти на ЕС за периода 2021-2027 г.

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на ПИРО, въз основа на събраната обективна информация и данни, отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики.

За целите на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. са използвани два вида индикатори: за продукт и за резултат.

Избраните индикатори за продукт се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и мерки за развитие на общината. Дефинираните индикатори са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на мерките и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Избраните индикатори за резултат ще отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за съответния период. Степента на въздействие ще се отчита с количествено и/или качествено измерими индикатори, а в някои случаи – с качествени оценки относно достигнатата степен в социалното, икономическото и инфраструктурното развитие на общината и приноса на това развитие за общото развитие на региона.

Наличието на добре подбрани индикатори позволява да се изгради ефективна система за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. Те са конкретни, ясно формулирани, добре подбрани, лесно измерими. Заложените целеви стойности за всеки индикатор са адекватни на ситуацията и възможностите за развитие на общината, което от своя страна е гаранция за реалистичност и приложимост на ПИРО.

5.2. Оценка на реда и начина за наблюдение, оценка, прилагане принципа на партньорство и публичност

Механизмите за оценка и наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г се позовават на действащите нормативни документи, методически указания и добри практики от предишния програмен период 2014-2020 г.

В стратегическата част на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г са уточнени основните компоненти на системата за наблюдение и оценка на ПИРО и нейните основни задачи. Системата за наблюдение включва предмета на наблюдението, участниците в този процес, източниците на информация, реда и начина за наблюдение, оценка, и прилагане принципа на партньорство и публичност.

Предмет на наблюдение на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. е изпълнението на целите и приоритетите, заложи в ПИРО.

Основни участници в процесите на наблюдение, оценка и актуализация на Плана са Общинският съвет на Община Бяла Слатина, Кмета на общината, специализираните дирекции в местната администрация, различните институции, осигуряващи необходимата информация и заинтересованите страни – представители на областната администрация, неправителствения сектор, частния сектор, образователните и културни институции, професионалните общности, заедно с отделните жители на общината. Кметовете и кметските наместници в селата също са част от системата за наблюдение, оценка и актуализация на ПИРО. Те наблюдават осъществяването на общите дела на общинското развитие в рамките на селищата и осигуряват информация за състоянието и тенденциите в развитието на техните землища.

В документа, на базата на нормативните изисквания, залегнали в Закона за регионалното развитие и Правилника за неговото прилагане, изчерпателно са описани ролята и отговорностите на Общинския съвет и на Кмета на общината по отношение управлението на ПИРО, в т.ч. по отношение на реда и начина за наблюдение, оценка, прилагане принципа на партньорство и публичност.

Източниците на информация за наблюдение и оценка на регионалното развитие са определени в Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие. Наблюдението, оценката и актуализацията на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г се осъществява на основата на данни на НСИ, ИСУН, ЕВРОСТАТ, Агенция по заетостта към МТСП, АПИ, Дирекция регионална служба по заетостта - Враца, Дирекция Бюро по труда - гр. Бяла Слатина, информационния портал за европейските фондове в България, данни от отделни фирми и лични стопанства в общината, както и на основата на данни от други надеждни национални, регионални и местни източници на информация. При извършването на специфични тематични наблюдения и оценки ще се включат и резултати от анкетни проучвания за мнението и настроеността на населението, живеещо в общината.

Обвързването на изброените звена в единна система за взаимодействие позволява всеобхватно наблюдение на ПИРО и точна оценка на неговия прогрес и на ограничаващите го фактори.

За изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. се извършват междинна и последваща оценка. Оценката предоставя информация за ефективността от провежданата общинска политика. Тя осигурява на управлението механизми за контрол чрез информация за разходите и за резултатите, подпомага съответните органи на местното самоуправление да преценят въздействието от изпълнението на ПИРО, да го подобрят, като го преосмислят от гледна точка на заложените цели и приоритети и възможностите за тяхното реализиране. Чрез оценката се изяснява и ефектът от планираните дейности, тя може да подобри също така и прозрачността в процеса на

прилагане на ПИРО и да насърчи повишаването на отговорността на местната власт пред широката общественост.

Резултатите от наблюдението на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г се обобщават в изготвени редовни Годишни доклади, които съдържат информация за: общите условия за изпълнение на ПИРО и в частност - промените в социално-икономическите условия и политиките за развитие на национално, регионално и местно ниво; постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО въз основа на индикаторите за наблюдение; действията, предприети от местната власт с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г; заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на ПИРО осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка.

Положителен момент при формулиране на механизмите за изпълнение на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г е препоръчителното създаване на специална експертна група за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО.

Механизмът за прилагане на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност може да се разгледа в следните аспекти:

➤ **В процеса на изготвянето на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г**

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г е разработен чрез прилагане на принципа на партньорство, който включва и информиране на всички заинтересовани страни. Дадена е възможност за изразяване на мнения и представяне на предложения чрез формални и неформални работни срещи с по-тесен кръг участници, осъществяване на широко консултиране чрез организиране на обществено обсъждане, в т.ч. и чрез интернет, участие във формални структури за планиране със състав, основан на принципа на партньорството – местна власт, социални и икономически партньори, гражданско общество и др. Обменът на мнения и информация е осъществен и чрез провеждане на анкети, фокус-групи, допитвания и справки с широк кръг участници.

Проведени са консултации и предварителна съгласуваност с ангажиране и активно участие на представители на заинтересованите страни.

➤ **По време на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г**

В процеса на изпълнение на ПИРО основните инструменти за осигуряване на информация и публичност са годишните доклади и междинната оценка, както и последващата оценка след края на периода на действие на ПИРО. Те ще бъдат изготвени и обсъдени при спазване и изпълнение на основните форми на взаимодействие за осъществяване на партньорства и осигуряване на публичност: информиране, консултиране и съгласуваност, и с активно участие на всички заинтересувани страни. Ще се публикуват на страницата на Община Бяла Слатина в интернет.

В рамките на всеки проект, предвиден за изпълнение до 2027 г. ще бъдат предвидени мерки и адекватни действия за информиране и публичност, в т.ч. периодични информационни кампании сред целевите групи.

Поддържането на изградените вече ефективни партньорства ще даде възможност в процеса на изпълнение да се постигне по-голяма икономическа целесъобразност и да се укрепи потенциала за разкриване на нови пътища към привличането на инвестиции и допълнителни финансови средства.

Участието на партньорите на всички нива на подготовка, съгласуване, обсъждане и контрол на изпълнението гарантира прозрачност, компетентност, ефективност и реалистичност на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

Чрез тях той се обогатява както с друга гледна точка, освен тази на местната власт, така и с инструментите на гражданското общество, които се основават на прякото участие на гражданите и техните организации в местното самоуправление.

Осигуряването на необходимата и своевременна информация и публичност на процеса на разработване, актуализиране, съгласуване и изпълнение на ПИРО се осъществява от Кмета на община Бяла Слатина и Общинския съвет в съответствие с техните компетенции. В процеса на наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на Община Бяла Слатина 2021 – 2027 г следва да се осигурява участието на граждани, физически и юридически лица като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

Предизвикателството, което е на дневен ред пред общинското ръководство и общинската администрация е да бъдат осъществени необходимите стъпки за непрекъснатото информирание и въвличане на социално-икономическите партньори и заинтересованите страни в ефективното изпълнение, наблюдението и оценката на ПИРО.

Информираността на гражданите и обществената подкрепа са от особено значение за успешното реализиране на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г и за осигуряването на интегрирано устойчиво местно развитие.

Заклучение

Общото заключение от Предварителната оценка на Плана за интегрирано развитие на Община Бяла Слатина 2021 – 2027 г е, че документът е разработен в съответствие с нормативната база и по-конкретно - Закона за регионалното развитие, Правилника за неговото прилагане и Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от м. март 2020 г.

Документът отговаря на националната политика в областта на регионалното развитие и съответства на Европейската регионална политика.

Общите цели на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г са насочени към постигане на висок и устойчив икономически растеж, висок жизнен стандарт, устойчиво и балансирано развитие при съхраняване на природната и развитие на селищната среда. Като цяло целите на ПИРО са оправдани предвид реалните условия; връзките между избраните приоритети и цели са кохерентни и добре развити.

От гледна точка на ресурсите, Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. е ресурсоемък и максимално напрегнат, но като цяло е реалистичен и изпълним. Бюджетните ресурси на община Бяла Слатина са ограничени и е необходимо ежегодно да се прави преглед на мерките и дейностите, включени в ПИРО и да се преоценява тяхната приоритетност и възможности за реализация.

Индикаторите като цяло са адекватни и измерими, като дават възможност за по-всеобхватна и задълбочена оценка на изпълнението, макар да са свързани със събирането на голям обем информация за изпълнението.

Планът за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021-2027 г. има характер на отворен документ, който може да се развива, усъвършенства и актуализира в съответствие с динамично променящите се условия.

На разработения План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г. основателно може да се даде висока оценка. Той може да бъде реално работещ инструмент, позволяващ на общинското ръководство да взема оптимални управленски решения, които да са в унисон с формулираната визия на общината: ***„Бяла Слатина – съвременна европейска община с развита икономика, техническа и социална инфраструктура, нарастващ стандарт на живот и привлекателна среда за пълноценна реализация на човешкия фактор”***

П Р И Л О Ж Е Н И Я

.

Приложение № 1

ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2027 :
ОПИСАНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ

П Р И О Р И Т Е Т	М Я Р К А	Дей- ност/ Про- ект- на идея ¹⁹	Кратко описание	Терито- рия/зона за прила- гане на интегри- ран подход (зона на въз- дей- ствие) ²⁰	Индика- тивен бюджет (лв)	Източ- ник на финан- сиране	Срок за изпъл- нение	Адми- нистра- тивна струк- тура (звено в община- та), отго- ворно за реали- зация на мярката
<u>Първи основен приоритет:</u> Подобряване на бизнес средата, насърчаване на предприемачеството, инвестициите и иновациите в секторите на общинската икономика								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	1.1.		Създаване на нови и разрастване на съществуващите предприятия в промишлеността, търговията, услугите и туризма					
I.		1.1.1.	Създаване на нови предприятия в сферата на промишлеността, търговията, услугите и туризма	Цялата територия	Не е приложимо ²¹	Бизнес	постоянен	Общ.администрация

¹⁹ Мярката и дейността съвпадат, когато мярката включва само 1 дейност. Различни дейности и проектни идеи се посочват само в случай на комплексни мерки, които се осъществяват чрез повече от 1 дейност

²⁰ Посочва се дали съответната мярка ще се осъществява само на територията на определена зона за прилагане на интегриран подход (зона за въздействие), в друга територия извън зоните или на цялата територия на общината. В случай, че мярката ще се реализира в приоритетна зона за прилагане на интегриран подход (зона за въздействие) се посочва само наименование/номер на зоната

²¹ Изразът „Не е приложимо“, както и празните клетки означават, че или за тези мерки индикативен бюджет към момента на разработване на ПИРО не може да бъде определен, или че изпълнението на тези мерки ще се включи в обхвата на служебните задължения на общинските служители в Община Бяла Слатина.

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

I.		1.1.2.	Разрастване и модернизация на съществуващите предприятия сферата на промишлеността, търговията, услугите и туризма	Цялата територия	Не е приложимо	Бизнес	постоянен	Общ.администрация
I.	1.2.		Провеждане на информационни кампании за възможностите за финансиране на МСП	Цялата територия	2 000	Общ. бюджет Проект	постоянен	Общ.администрация
I.	1.3.		Разработване на стратегия за привличане на инвестиции за развитие на местната икономика	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
I.	1.4.		Изготвяне и разпространение на информационни материали, ориентирани към потенциални инвеститори, промотиращи общината и възможностите за инвестиции	Цялата територия	1 000	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
I.	1.5.		Насърчаване на предприемачите за развитие на иновативни и творчески индустрии	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет МИГ	постоянен	Общ.администрация МИГ
I.	1.6.		Провеждане на регулярни срещи на ръководството на общината с представители на бизнеса при изготвяне на инвестиционните програми	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
I.	1.7.		Провеждане на срещи с потенциални инвеститори в местната икономика и потенциални партньори за ПЧП	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
I.	1.8.		Ежегодно актуализиране на инвестиционния профил на общината и представянето му на сайта на общината	Цялата територия	1 500	Общ. бюджет Проект	постоянен	Общ.администрация
I.	1.9.		Насърчаване стартирането на неселскостопански дейности в селските райони на общината	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
I.	1.10.		Подкрепа на фермерите за диверсификация на селскостопанското производство	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация

При обоснова на необходимост от допълнително заплащане , както и от други разходи, свързани с тези мерки, като източник на финансиране ще се използва общинският бюджет или одобрени разходи по проектите, изпълнявани от общината.

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

I.	1.11.		Предоставяне на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд за насърчаване създаването на животновъдни ферми	Цялата територия	Не е приложимо	Общ.бюджет	2021-2027	Общ.администрация
I.	1.12.		Подкрепа на фермерите за развитие на пчеларството по Закона за пчеларството	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
I.	1.13.		Изграждане и модернизиране на хидромелиоративна инфраструктура и увеличаване на площите за поливното земеделие	Цялата територия	Не е приложимо	Бизнес	2021-2027	Общ.администрация
I.	1.14.		Съдействие на фермерите за създаване на нови животновъдни обекти, модернизация и разширяване на съществуващите обекти	Цялата територия	Не е приложимо	Бизнес	2022 - 2027	Общ.администрация
I.	1.15.		Подобряване на научно-техническото, информационното и пазарното обслужване на местните селскостопански производители					
I.		1.15.1.	Организиране, съвместно с Областна дирекция по безопасност на храните - Враца на информационни кампании за въвеждане и сертифициране по НАССР на животновъдните ферми в общината	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет Проект	2022 - 2027	Общ.администрация ОДБХ - Враца
I.		1.15.2.	Организиране, съвместно с ОДБХ - Враца на информационни кампании за внедряване на стандарти за качество и изисквания за хуманно отглеждане на животните	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет Проект	2022 - 2027	Общ.администрация ОДБХ - Враца
I.		1.15.3.	Осигуряване на оптимални условия за реализация на земеделската продукция (пазари, тържища)	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет Проект	2022 - 2027	Общ.администрация
I.	1.16.		Развитие на рибовъдство и риболовен туризъм на язовирите в общината	Цялата територия	Не е приложимо	Бизнес	2021 - 2027	Общ.администрация
I.	1.17.		Институционална подкрепа на ТП «Държавно горско стопанство Враца» и на ловно-рибарското дружество при осъществяване на дейностите по създаване на ловни бази, събиране на билки и други съпътстващи дейности	Цялата територия	Не е приложимо	ТП “ДГС“	2021 - 2027	Общ.администрация

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

I.	1.18.		Обособяване на информационна точка за популяризиране на туристическите и културно-исторически забележителности на общината	Гр. Бяла Слатина	Не е приложимо	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
I.	1.19.		Разработване на програма за развитие на туризма	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
I.	1.20.		Подобряване на качеството и капацитета на материалната база на туризма в общината	Цялата територия	Не е приложимо	Бизнес	постоянен	Общ.администрация
I.	1.21.		Разработване на съвместни проекти с други общини по Оперативни програми на ЕС с туристическа насоченост	Цялата територия и други общини	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
I.	1.22.		Развитие на международното сътрудничество с побратимени градове	Цялата територия	Не е приложимо	Проекти Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
I.	1.23.		Развитие на междуобщинско сътрудничество за осъществяване на съвместни проекти	Цялата територия и извън нея	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
I.	1.24.		Изграждане на съпътстваща туристическа инфраструктура - екопътеки и велоалеи	Цялата територия	100 000	Проекти Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
I.	1.25.		Участие в съвместни проекти с организациите, подкрепящи бизнеса в региона	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
<u>Втори основен приоритет:</u> Развитие на инфраструктурата, опазване на околната среда и природното богатство								
II.	2.1.		Съдействие от страна на Общината при ремонта и поддръжката на пътищата от републиканска пътна мрежа на територията на община Бяла Слатина	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
II.	2.2.		Продължаване реконструкцията на основни улични артерии и участъци в град Бяла Слатина	Гр.Бяла Слатина	2 500 000	Привл. средства	2021 - 2027	Общ.администрация

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

						Проект Общ. бюджет		
П.	2.3.		Обновяване и поддържане на пътната маркировка, пътните знаци и сигнализация	Цялата територия	15 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
П.	2.4.		Рехабилитация на улици в селата на общината	Цялата територия	1 750 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
П.	2.5.		Ремонт и поддръжка на общинската четвъртокласна пътна мрежа	Цялата територия	1 000 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
П.	2.6.		Ремонт и обновяване на площи в населените места в общината	Цялата територия	100 000	Проект Общ. бюджет	2022-2027	Общ.администрация
П.	2.7.		Ремонт и обновяване на сгради на кметства в общината	Цялата територия	200 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
П.	2.8.		Продължаване на реконструкцията на водопроводната и канализационна мрежа в гр. Бяла Слатина	Гр.Бяла Слатина	10 000 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
П.	2.9.		Подмяна и реконструкция на част от водопроводната и канализационна мрежа в селата на общината	Цялата територия	7 500 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
П.	2.10.		Съдействие на общината за осигуряване на широколентов достъп до всички населени места в общината, с цел - подобряване качеството и обхвата на мобилните комуникационни услуги	Цялата територия	Не е приложено	Бизнес Проект Общ. бюджет	2021-2024	Общ.администрация
П.	2.11.		Повишаване енергийната ефективност на обществени сгради	Цялата територия	2 000 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
П.	2.12.		Периодична подмяна на уличното осветление с енергоспестяващи осветителни тела	Цялата територия	500 000	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
П.	2.13.		Въвеждане на ВЕИ в обекти на общинската инфраструктура	Цялата територия	50 000	Проект	2021-2027	Общ.администрация

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

						Общ. бюджет		
II.	2.14.		Извършване на основни и текущи ремонти на училищата и детските градини	Цялата територия	500 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
II.	2.15.		Ремонт и оборудване на читалища в селата на общината	Цялата територия	200 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
II.	2.16.		Реновиране на уличното осветление в населените места на общината	Цялата територия	50 000	Общ. бюджет Проект	2021-2027	Общ.администрация
II.	2.17.		Надграждане на системата за видеонаблюдение на територията на общината и осигуряване свързаността ѝ с РУ на МВР – гр. Бяла Слатина	Гр. Бяла Слатина	50 000	Общ. бюджет Проект	2022-2027	Общ.администрация
II.	2.18.		Обновяване и модернизация на централния градски площад и прилежащата централна градска част в гр. Бяла Слатина	Гр. Бяла Слатина	1 200 000	Проект Общ. бюджет	2022-2026	Общ.администрация
II.	2.19.		Обновяване и модернизация на градски парк „Лесопарк“	Гр. Бяла Слатина	200 000	Проект Общ. бюджет	2023-2026	Общ.администрация
II.	2.20.		Модернизиране и реновиране на входно-изходните артерии на града	Гр. Бяла Слатина	50 000	Проекти Общ. бюджет	2022-2027	Общ.администрация
II.	2.21.		Внедряване на система за постоянен мониторинг и контрол на речните нива с оглед превенция от наводнения	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2022	Общ.администрация
II.	2.22.		Актуализиране на Програмата за енергийна ефективност и Програмата за възобновяеми ефективни източници в съответствие с изискванията на Закона за енергийната ефективност	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2022	Общ.администрация
II.	2.23.		Довършване, съвместно с Регионално депо за неопасни отпадъци – гр. Оряхово, и въвеждане в експлоатация на компостираща инсталация за разделно събрани биоразградими и растителни отпадъци и сепарираща инсталация за твърди битови отпадъци	Цялата територия	2 000 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация

<u>Трети основен приоритет:</u> Преодоляване на демографската криза, подобряване качеството на живот и жизнената среда, повишаване на заетостта, доходите и задържане на младите хора в общината								
III.	3.1.		Участие на общината в програми, насочени към осигуряване на заетост на продължително безработни лица и лица с увреждания	Цялата територия	2 000 000	Общ. бюджет Проект	2021-2027	Общ.администрация
III.	3.2.		Съдействие на Бюрото по труда за организиране на обучителни курсове за квалификация и преквалификация на безработни лица и лица в неравностойно положение	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет Проект	2021-2027	Общ.администрация
III.	3.3.		Организиране, съвместно с Бюрото по труда, на обучения на безработни лица за разработване и управление на собствен бизнес	Цялата територия	Не е приложимо	Проект Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.4.		Разработване на мерки за мотивиране на млади специалисти и семейства да работят и живеят в общината	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.5.		Съдействие от страна на общината за интеграция между бизнеса и образователните институции за развитие на професионалните умения на човешките ресурси и обвързването им с потребностите на пазара	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет Проект	постоянен	Общ.администрация
III.	3.6.		Разработване и провеждане на активни политики за интеграция на етническите общности	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.7.		Разработване и провеждане на активни политики за обхващане на всички деца в детските градини на общината	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.8.		Съдействие на общината за запазване качеството на столовото хранене в средищните и градски училища	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет Проект	постоянен	Общ.администрация
III.	3.9.		Подпомагане на социално слаби граждани	Цялата територия		Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.10.		Изграждане на детски площадки в населените места	Цялата територия	50 000	Проект Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

III.	3.11.		Адаптиране на съществуващите детски площадки и спортни съоръжения в детските градини и училищата към изискванията за безопасност и функционалност	Цялата територия	5 000	Проект Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.12.		Изграждане на нови спортни площадки за масов спорт и фитнес на открито	Цялата територия	30 000	Проект Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.13.		Обезопасяване на зоните в близост до училищата и детските градини	Цялата територия	5 000	Проект Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.14.		Разработване на общинска програма за развитието на спорта	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация,
III.	3.15.		Поддържане и модернизация на спортните обекти на територията на общината	Цялата територия	350 000	Общ. бюджет /проект Спонсори	постоянен	Общ.администрация,
III.	3.16.		Кандидатстване по национални и европейски програми за развитие на спорта в общината	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация,
III.	3.17.		Разширяване дейността на спортните клубове с деца и юноши	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет /проект Спонсори	постоянен	Общ.администрация Заинтересовани институции
III.	3.18.		Създаване на условия за участие на изявени ученици и таланти в олимпиади, фестивали, турнири и състезания с областно, национално и международно значение	Цялата територия	5 000	Общ. бюджет /проект Спонсори	постоянен	Общ.администрация Заинтересовани институции
III.	3.19.		Финансиране на дейности от ежегодния Спортен календар	Цялата територия	50 000	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.20.		Подобряване състоянието на спортната база в училищата, общинските спортни обекти и съоръжения	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет /проект	постоянен	Общ.администрация

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

III.	3.21.		Разработване на програми за развитие на основните културни институции в общината	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.22.		Разработване на политики за превенция на социалното изключване на хората в неравностойно положение и за активизиране на гражданското общество за толерантност и съпричастност към тях	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.23.		Разработване на политики за преодоляване на изолацията на маргинализираните групи и интегрирането им в обществото	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.24.		Модернизиране работата на Общинско предприятие „Чистота и строителство”					
III.		3.24.1.	Дооборудване със сметосъбираща и сметоизвозваща техника	Цялата територия	200 000	Общ. бюджет Проект	постоянен	Общ.администрация
III.		3.24.2.	Дооборудване със съдове за разделно събиране на отпадъците	Цялата територия	100 000	Общ. бюджет Проект	постоянен	Общ.администрация
III.	3.25.		Залесяване на терени на територията на Община Бяла Слатина	Цялата територия	15 000	Проект Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация Заинтересовани институции
III.	3.26.		Участие в национални кампании и инициативи за почистване на населените места	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.27.		Рехабилитация на обществени зелени площи-паркове, градини и детски площадки в населените места в община Бяла Слатина	Цялата територия	50 000	Проект Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.28.		Подобряване на съществуващите практики и условия за събиране, транспортиране, депониране обезвреждане и рециклиране на битови и промишлени отпадъци	Цялата територия	10 000	Проект Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.29.		Рекултивация на замърсени територии	Цялата територия	50 000	Проект Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

III.	3.30.		Ликвидиране на нерегламентирани сметища в общината	Цялата територия	15 000	Проект Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.31.		Поддържане в добър вид на гробищните паркове	Цялата територия	50 000	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.32.		Ежегодно разработване и организиране на изпълнението на Годишен план за защита на горските територии на общината от пожари	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация Заинтересовани институции
III.	3.33.		Разработване съвместно с ветеринарните власти на Общинска програма за контрол върху кучешката популация на територията на общината	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация Заинтересовани институции
III.	3.34.		Осъществяване на контрол при изпълнението на дезинсекции, дератизации и дезакаризации в общината	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация Заинтересовани институции
III.	3.35.		Изготвяне на планове за управление на Защитените местности в общината	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация Заинтересовани институции
III.	3.36.		Поощряване на граждански инициативи за опазване на природата	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.37.		Провеждане на информационни кампании във всички населени места за подобряване екологичната култура на населението	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
III.	3.38.		Приемане на годишни програми за ограничаване на рисковете от бедствия и аварии	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

III.	3.39.		Инициране на спортни прояви по различни видове спорт – състезания, турнири и шампионати	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021 - 2027	Общ.администрация
III.	3.40.		Обособяване на Зона за интегриран подход“ Многофункционален спортен комплекс с прилежаща инфраструктура в гр. Бяла Слатина“	Зона за интегриран подход Цялата територия	1 400 000	Проект Общ. бюджет	2021 - 2025	Общ.администрация
<u>Четвърти основен приоритет:</u> Подобряване на качеството и достъпа до административни, образователни, здравни, социални и културни услуги								
IV.	4.1.		Повишаване капацитета на общинската администрация за управление, изпълнение, наблюдение и оценка на планови стратегически документи	гр. Бяла Слатина	Не е приложимо	Общ. бюджет	Постоянен	Общ.администрация
IV.	4.2.		Повишаване капацитета на общинската администрация за използване на европейски фондове	гр. Бяла Слатина	Не е приложимо	Общ. бюджет	Постоянен	Общ.администрация
IV.	4.3.		Подобряване на визията и функционалността на официалната електронна страница на Община Бяла Слатина	Община	Не е приложимо	Общ. бюджет проект	постоянен	Общ.администрация
IV.	4.4.		Повишаване информираността на гражданите за дейността и резултатите от работата на администрацията чрез по-широко използване на местните, регионални и централни медии	Община	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
IV.	4.5.		Разширяване обхвата на предоставяните услуги на „едно гише“ и електронните административни услуги	Община	Не е приложимо	Общ. бюджет проект	постоянен	Общ.администрация
IV.	4.6.		Продължаване на процеса на дигитализация и цифровизация на по-голямата част от архива на общинска администрация и въвеждане на електронен документооборот	Община	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
IV.	4.7.		Подобряване на финансовия мениджмънт на общината					

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

IV.		4.7.1.	Актуализиране на системите за финансово управление и контрол (СФУК)	Община	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
IV.		4.7.2.	Повишаване събираемостта на местните данъци и такси	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
IV.		4.7.3.	Прилагане на гъвкави форми за повишаване приходната част на бюджета	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
IV.		4.7.4.	Въвеждане на услугата виртуален ПОС-терминал за плащане на задълженията за местни данъци и такси към Община Бяла Слатина	Община	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
IV.	4.8.		Разработване, съвместно с училищата в общината на програма за превенция на ранното отпадане на децата от училище	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
IV.	4.9.		Инициране на картотекиране на отпаднали ученици и включването им в професионални паралелки след 7 клас за завършване на основно образование и професионална подготовка	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация
IV.	4.10.		Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от придобиване на образователен ценз с оглед бъдеща реализация на младежите в рамките на общината	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет проект	постоянен	Общ.администрация
IV.	4.11.		Актуализиране на общинските програмни документи за повишаване нивото на образование, интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и децата със СОП на територията на Община Бяла Слатина	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
IV.	4.12.		Създаване на система за целогодишно ангажиране на децата в извънкласни и извънучилищни дейности	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
IV.	4.13.		Насърчаване активното участие на младите хора в превантивни програми и кампании за намаляване на престъпността, насилието и зависимостите	Община	Не е приложимо	Общ. бюджет	постоянен	Общ.администрация

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

IV.	4.14.		Разширяване участието на млади хора в дейности, заложи в Общинския културен календар, Общинския спортен календар, клубна и читалищна дейност	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация Заинтересовани институции
IV.	4.15.		Съдействие на МБАЛ за привличане, реализиране и стимулиране на нови висококвалифицирани медицински кадри и разкриване на нови клинични пътеки	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация МБАЛ
IV.	4.16.		Осигуряване на облекчен достъп до медицински услуги на всички жители на общината					
IV.		4.16.1.	Създаване на условия за профилактични прегледи по населени места с изнесени центрове	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация МБАЛ
IV.		4.16.2.	Изготвяне на график за осъществяване на профилактични прегледи с превантивна цел по селата от общината, съгласувано с МБАЛ – гр. Бяла Слатина	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация МБАЛ
IV.		4.16.3.	Осигуряване на медицински специалисти в здравните кабинети и в детските градини и училища	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация МБАЛ
IV.		4.16.4.	Осигуряване на целодневно медицинско обслужване на деца и ученици в детските градини и училищата	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация МБАЛ
IV.	4.17.		Провеждане на информационни и разяснителни кампании за повишаване на здравната култура на населението и превенция на хронични и епидемиологични заболявания	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет проект	2021-2027	Общ.администрация Заинтересовани институции
IV.	4.18.		Включване на подрастващите в здравно-профилактични и образователни програми за подобряване на здравната, половата и общата култура	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет проект	2021-2027	Общ.администрация Заинтересовани институции

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

IV.	4.19.		Разработване на общинска образователна и здравна политика, ориентирана към етническите малцинства	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация Заинтересовани институции
IV.	4.20.		Партньорство със структурите на Български червен кръст	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
IV.	4.21.		Участие на общината в програми и проекти със социална насоченост	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
IV.	4.22.		Изготвяне на карта на потребностите от социални услуги	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
IV.	4.23.		Изграждане на общодостъпна среда до общинските сгради за хората с увреждания	Цялата територия	10 000	Проект Общ. бюджет	2022-2027	Общ.администрация
IV.	4.24.		Организиране на местни културни празници и инициативи, свързани с местните обичаи и традиции	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация
IV.	4.25.		Насърчаване дейността на самодейните художествени състави	Цялата територия	120 000	Общ. бюджет Проект	2021-2027	Общ.администрация
IV.	4.26.		Културен обмен с различни културни институции от страната и чужбина	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет Проект	2021-2027	Общ.администрация
IV.	4.27.		Участие на общината в съвместни културни мероприятия с партньорски организации в страната и в чужбина	Цялата територия	Не е приложимо	Общ. бюджет Проект	2021-2027	Общ.администрация
IV.	4.28.		Възстановяване и опазване на религиозните храмове на регистрираните местни поделения на вероизповедания на територията на общината	Цялата територия	50 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.администрация Заинтересовани

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

								институ- ции
IV.	4.29.		Обновяване на сградния фонд и доставка на съвременно медицинско оборудване за нуждите на „МБАЛ Бяла Слатина” ЕООД	Цялата територия	350 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.адми- нистрация
IV.	4.30.		Реновиране и ремонт на сградния фонд на здравните служби по селата	Цялата територия	50 000	Проект Общ. бюджет	2021-2027	Общ.адми- нистрация

Индикативен списък на важни за общината проекти, включени в Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 г.²²

Приоритет	Мярка/ Проект	Проекти	Проектна готовност	Индикативен срок на изпълнение (месеци)	Общ индикативен бюджет на проектната идея (в лв.)	Допълнителна информация
III	Проект № 7 (Приложение 4А)	Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства в гр. Бяла Слатина	В процес на изпълнение	53 (02.08.2019-31.12.2023)	1 612 358,58 лв	ОПРЧР
III	Проект № 8 (Приложение 4А)	Обновяване на материалната база на Детска градина „Радост ”	В процес на изпълнение	36 (14.05.2019-14.05.2022)	962 658,09 лв	ПРСР Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
III	Проект № 9 (Приложение 4А)	Благоустрояване и обновяване на паркове и градини в гр. Бяла Слатина	В процес на изпълнение	36 (14.05.2019-14.05.2022)	779 486,33 лв	ПРСР Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
II	Проект № 10 (Приложение 4А)	Подобряване на енергийната ефективност в общински сгради на територията на Община Бяла Слатина	В процес на изпълнение	36 (13.11.2019-13.11.2022)	463 782,94 лв	ПРСР Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
II	Проект № 11 (Приложение 4А)	Ремонт и реконструкция на част от ул. „Любен Каравелов“ и ул. „Княз Дондуков“ в гр. Бяла Слатина	В процес на изпълнение	36 (08.07.2020-30.06.2023)	389 931,81лв	ПРСР Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС

²² Поради статуса на проектите: В готовност за изпълнение, Чакащ одобрение, Идеен проект, Предстоящ проект през плановия период, на този етап не е възможно да бъдат точно определени индикативен срок на изпълнение, общ индикативен бюджет на проектната идея и общ индикативен бюджет на всички проекти

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

II	Проект № 12 (Приложение 4А)	Ремонт и реконструкция на ул. „Цар Калоян“ и част от ул. „Христо Ботев“ в гр. Бяла Слатина	В процес на изпълнение	36 (03.02.2020-03.02.2023)	382 904,82 лв	ПРСР Стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
II	Проект № 18 (Приложение 4А)	Ремонт и реконструкция на част от ул. „Александър Стамболийски“ и ул. „Димитър Благоев“ в гр. Бяла Слатина	Чакащ одобрение		389 942,34 лв	ПРСР
III	3.40.	Обособяване на Зона за интегриран подход“ Многофункционален спортен комплекс с прилежаща инфраструктура в гр. Бяла Слатина“	Идеен проект	68	1 400 000 лв.	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
I	1.24.	Изграждане на съпътстваща туристическа инфраструктура – екопътеки и велоалеи	Предстоящ проект през пл. период		100 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.2.	Продължаване реконструкцията на основни улични артерии и участъци в гр. Бяла Слатина	Предстоящ проект през пл. период		2 500 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.4.	Рехабилитация на улици в селата на общината	Предстоящ проект през пл. период		1 750 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.5.	Ремонт и поддръжка на общинската четвъртокласна пътна мрежа	Предстоящ проект през пл. период		1 000 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.6.	Ремонт и обновяване на площи в селата на общината	Предстоящ проект през пл. период		100 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.7.	Ремонт и обновяване на сгради на кметства в общината	Предстоящ проект през пл. период		200 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.8.	Продължаване на реконструкцията на водопроводната и канализационна мрежа в гр. Бяла Слатина	Предстоящ проект през пл. период		10 000 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

II	2.9.	Подмяна и реконструкция на част от водопроводната и канализационна мрежа в селата на общината	Предстоящ проект през пл. период		7 500 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.11.	Повишаване енергийната ефективност на обществени сгради	Предстоящ проект през пл. период		2 000 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.12.	Периодична подмяна на уличното осветление с енергоспестяващи осветителни тела	Предстоящ проект през пл. период		500 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.14.	Извършване на основни и текущи ремонти на училищата и детските градини	Предстоящ проект през пл. период		500 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.15.	Ремонт и оборудване на читалища в селата на общината	Предстоящ проект през пл. период		200 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.18.	Обновяване и модернизация на централния градски площад и прилежащата централна градска част в гр. Бяла Слатина	Предстоящ проект през пл. период		1 200 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.19.	Обновяване и модернизация на градски парк „Лесопарка“	Предстоящ проект през пл. период		200 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
II	2.23.	Довършване, съвместно с Регионално депо за неопасни отпадъци – гр. Оряхово, и въвеждане в експлоатация на компостираща инсталация за разделно събрани биоразградими и растителни отпадъци и сепарираща инсталация за твърди битови отпадъци	Предстоящ проект през пл. период		2 000 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
III	3.1.	Участие на общината в програми, насочени към осигуряване на заетост	Предстоящ проект през пл. период		2 000 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

		на продължително безработни лица и лица с увреждания				
III	3.15.	Поддържане и модернизация на спортните обекти на територията на общината	Предстоящ проект през пл. период		350 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
III	3.24.1.	Дооборудване със сметосъбираща и сметоизвозваща техника	Предстоящ проект през пл. период		200 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
III	3.24.2.	Дооборудване със съдове за разделно събиране на отпадъците	Предстоящ проект през пл. период		100 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
IV	4.25.	Насърчаване дейността на самодейните художествени състави	Предстоящ проект през пл. период		120 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници
IV	4.29.	Обновяване на сградния фонд и доставка на съвременно медицинско оборудване за нуждите на „МБАЛ Бяла Слатина“ ЕООД	Предстоящ проект през пл. период		350 000 лв	Финансиране от Оперативни програми и други външни източници

Общ индикативен бюджет на всички проекти: 39 251 064,91 лв.

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021-2027 г.

Период 2021 - 2027	Собствени средства – Общински бюджет	Отн. дял (%)	Републикан- ски бюджет	Отн. дял (%)	Средства от ЕС	Отн. дял (%)	Други източници	Отн. дял (%)	ОБЩО
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Приоритет I									104 500 лв.
Приоритет II									29 865 000 лв.
Приоритет III									4 385 000 лв.
Приоритет IV									580 000 лв.
ОБЩО									34 934 500 лв

Забележка:

Към момента на съставяне на ПИРО, графи 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8 и 9 остават празни, тъй като не могат да бъдат попълнени с точност, поради следното:

- В Приложение № 1 - Програма за реализация на ПИРО на община Бяла Слатина за периода 2021 – 2027 : описание на предвидените мерки и дейности, е уточнено, че: „празните клетки означават, че или за тези мерки индикативен бюджет към момента на разработване на ПИРО не може да бъде определен, или че изпълнението на тези мерки ще се включи в обхвата на служебните задължения на общинските служители в Община Бяла Слатина. При обоснована необходимост от допълнително заплащане , както и от други разходи, свързани с тези мерки, като източник на финансиране ще се използва общинският бюджет или одобрени разходи по проектите, изпълнявани от общината“. Следователно за тези мерки и дейности към момента на разработване на ПИРО не са предвидени съответни суми и последните не участват в графи 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9 и 10 на настоящото Приложение № 2;

План за интегрирано развитие на община Бяла Слатина 2021 – 2027 г.

2. Почти за всички мерки/ проекти, заложи в ПИРО, се предвижда смесено финансиране – от общинския бюджет, от републиканския бюджет, от проекти по оперативните програми и от други източници, като предварително не е определен процентът на съучастие. Следователно, и в настоящото Приложение № 2 не може да се отграничат сумите и относителния дял на собствените средства, на средствата от републиканския бюджет, на средствата от ЕС и на средствата от други източници;
3. За проектите в готовност за кандидатстване и изпълнение, с които общината ще кандидатства по различни оперативни програми и фондове през плановия период 2021-2027 г., (Приложение № 4) не е определен индикативен бюджет.

Определянето на точния размер на сумите и относителният им дял за графи 2; 3;4;5;6;7;8 и 9 ще се извършва текущо, в процеса на реализация на ПИРО в рамките на плановия период 2021 -2027 г.

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 г.

Индикатори за продукт					
Приоритет, мярка	Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Целева стойност ²³
Приоритет I.					
Мярка 1.1.	Създадени нови и разширени съществуващи предприятия в промишлеността, търговията, услугите и туризма				
Дейност 1.1.1.	Създадени нови предприятия	Бр.	Община Б. Слатина	5 г.	3
Дейност 1.1.2.	Разширени и модернизирани съществуващи предприятия	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	3
Мярка 1.2.	Проведени информационни кампании	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	3
Мярка 1.3.	Разработена стратегия	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	1
Мярка 1.4.	Изготвени и разпространени информационни материали	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	х
Мярка 1.5.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	3
Мярка 1.6.	Проведени срещи с представители на бизнеса	Бр.	Община Б. Слатина	1 г.	2
Мярка 1.7.	Проведени срещи с потенциални инвеститори	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	3
Мярка 1.8.	Актуализиран инвестиционен профил	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	1
Мярка 1.9.	Осъществени дейности	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 1.10.	Осъществени дейности	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 1.11.	Предоставени площи	Дка	ОбС „Земеделие“	4 г.	х
Мярка 1.12.	Осъществени дейности	Бр.	ОбС „Земеделие“	3 г.	х
Мярка 1.13.	Увеличени площи	Дка	ОбС „Земеделие“	4 г.	х
Мярка 1.14.	Осъществени дейности	Бр.	ОбС „Земеделие“	3 г.	х
Мярка 1.15.	Подобро научно-техническо, информационно и пазарно обслужване на местните селскостопански производители				
Дейност 1.15.1	Организиран кампания	Бр.	ОбС „Земеделие“	4 г.	2

²³ Знакът „Х“ в някои от клетките означава, че целева стойност не може да бъде определяна предварително, поради липса на информация за измеренията на потребностите от съответната мярка през плановия период

Дейност 1.15.2	Организиран кампания	Бр.	ОБС „Земеделие“	4 г.	2
Дейност 1.15.3	Осигурени площи	Дка	ОБС „Земеделие“	3 г.	х
Дейност 1.16.	Осъществени дейности	Бр.	ОБС „Земеделие“	4 г.	х
Мярка 1.17.	Осъществени дейности	Бр.	ОБС „Земеделие“	4 г.	х
Мярка 1.18.	Обособена информационна точка	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	1
Мярка 1.19.	Разработена програма	Бр.	Община Б. Слатина	1 г.	1
Мярка 1.20.	Разширена леглова база	%	Община Б. Слатина	3 г.	15
Мярка 1.21.	Разработени проекти	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 1.22.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	5 г.	4
Мярка 1.23.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	5 г.	х
Мярка 1.24.	Брой екопътеки и велоалеи	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	3
Мярка 1.25.	Брой участия	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	1
Приоритет II.					
Мярка 2.1.	Ремонтирани пътища	Км	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 2.2.	Реконструирани улици	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	х
Мярка 2.3.	Обновена пътна маркировка	Км	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 2.4.	Рехабилитирани улици в селата	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 2.5.	Извършен ремонт	Км	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 2.6.	Ремонтирани и обновени площи	Бр.	Община Б. Слатина	5 г.	х
Мярка 2.7.	Ремонтирани и обновени сгради на кметства	Бр.	Община Б. Слатина	5 г.	х
Мярка 2.8.	Реконструирана водопроводна и канализационна мрежа	Км	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 2.9.	Реконструирана водопроводна и канализационна мрежа в селата	Км	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 2.10.	Населени места с осигурен ширококоловозен достъп	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 2.11.	Сгради с подобрена енергийна ефективност	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 2.12.	Инсталирани енергоспестяващи осветителни тела	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 2.13.	Обекти с въведени ВЕИ	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 2.14.	Ремонтирани сгради	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 2.15.	Ремонтирани и оборудвани читалища	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 2.16.	Осъществени дейности	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 2.17.	Надградена система	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	1
Мярка 2.18.	Обновен градски площад	Бр.	Община Б. Слатина	6 г.	1
Мярка 2.19.	Обновен градски парк	Бр.	Община Б. Слатина	6 г.	1
Мярка 2.20.	Модернизирани входно-изходни артерии	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	2
Мярка 2.21.	Внедрена система	Бр.	Община Б. Слатина	1 г.	1
Мярка 2.22.	Актуализирана програма	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	1
Мярка 2.23.	Изградена инсталация	Бр.	Община Б. Слатина	6 г.	1

Приоритет III.

Мярка 3.1.	Брой програми	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.2.	Брой курсове	Бр.	Бюро по труда	3 г.	х
Мярка 3.3.	Организирано обучение	Бр.	Бюро по труда	4 г.	х
Мярка 3.4.	Брой семейства	Бр.	Община Б. Слатина	5 г.	х
Мярка 3.5.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 3.6.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 3.7.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 3.8.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	х
Мярка 3.9.	Подпомогнати социално слаби граждани	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.10.	Изградени детски площадки	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	х
Мярка 3.11.	Адаптирани площадки и съоръжения	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	х
Мярка 3.12.	Изградени нови спортни площадки	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 3.13.	Обезопасени зони	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.14.	Разработена програма	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	1
Мярка 3.15.	Поддържани и модернизирани спортни обекти	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.16.	Брой проекти	Бр.	Община Б. Слатина	5 г.	х
Мярка 3.17.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.18.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.19.	Финансирани дейности	Лв.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.20.	Обекти на спортната база с подобро състояние	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.21.	Разработени програми	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 3.22.	Разработени политики	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.23.	Разработени политики	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.24.	Модернизирана база				
Дейност 3.24.1.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Дейност 3.24.2.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.25.	Залесени терени	Дка	Община Б. Слатина	5 г.	х
Мярка 3.26.	Осъществени кампании	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.27.	Рехабилитирани обществени зелени площи - паркове, градини и др.	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 3.28.	Подобрени практики	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 3.29.	Рекултивирани замърсени терени	Дка	Община Б. Слатина	5 г.	х
Мярка 3.30.	Ликвидирани нерегламентирани сметища	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 3.31.	Поддържани в добър вид гробищни паркове	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 3.32.	Разработен план	Бр.	Община Б. Слатина	1 г.	1
Мярка 3.33.	Разработена програма	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	1

Мярка 3.34.	Осъществени проверки	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.35.	Изготвени планове	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.36.	Подкрепени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.37.	Проведени информационни кампании	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 3.38.	Приети програми	Бр.	Община Б. Слатина	1 г.	1
Мярка 3.39.	Инициирани спортни прояви	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 3.40.	Изградена Зона за интегриран подход	Бр.	Община Б. Слатина	7 г.	1
Приоритет IV.					
Мярка 4.1.	Осъществени дейности	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 4.2.	Осъществени дейности	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 4.3.	Подобрена електронна страница	Бр.	Община Б. Слатина	1 г.	1
Мярка 4.4.	Осъществени инициативи за подобрена информираност	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 4.5.	Увеличен брой услуги	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 4.6.	Увеличен дял на архива, подлежащ на дигитализация и цифровизация	%	Община Б. Слатина	2	15
Мярка 4.7.	Подобрен финансов мениджмънт				
Дейност 4.7.1.	Актуализирани системи	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Дейност 4.7.2.	Повишаване на събираемостта	%	Община Б. Слатина	2	5
Дейност 4.7.3.	Приложени форми	Бр.	Община Б. Слатина	5 г.	х
Дейност 4.7.4.	Въведена услуга	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	1
Мярка 4.8.	Разработена програма	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	1
Мярка 4.9.	Създадена картотека	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	1
Мярка 4.10.	Проведени разяснителни кампании	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 4.11.	Актуализирани документи	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Мярка 4.12.	Изградена система	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	1
Мярка 4.13.	Увеличен брой участници в превантивни програми	%	Община Б. Слатина	2	10
Мярка 4.14.	Увеличен брой участници в културни и спортни дейности	%	Община Б. Слатина	2	15
Дейност 4.15.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	х
Дейност 4.16.	Осигурен облекчен достъп до медицински услуги				
Дейност 4.16.1.	Осигурени изнесени центрове	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	х
Дейност 4.16.2.	Изготвен график	Бр.	Община Б. Слатина	1 г.	1
Дейност 4.16.3.	Осигурени медицински специалисти	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	х
Дейност 4.16.4.	Осигурени обекти с целодневно медицинско обслужване	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	х
Мярка 4.17.	Проведени информационни и разяснителни кампании	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 4.18.	Включени лица в образователните програми	Бр.	Община Б. Слатина	5 г.	х
Мярка 4.19.	Разработена политика	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	1
Мярка 4.20.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	5 г.	х

Мярка 4.21.	Участия на общината в програми и проекти със социална насоченост	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 4.22.	Изготвена карта	Бр.	Община Б. Слатина	3 г.	1
Мярка 4.23.	Общински сгради с осигурен достъп	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 4.24.	Организиран празник	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	х
Мярка 4.25.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	2 г.	х
Мярка 4.26.	Осъществени инициативи	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 4.27.	Осъществени участия	Бр.	Община Б. Слатина	4 г.	х
Мярка 4.28.	Възстановени религиозни храмове	Бр.	Община Б. Слатина	7 г.	х
Мярка 2.29.	Обновен сграден фонд и доставено оборудване	Бр.	Община Б. Слатина	6 г.	х
Мярка 2.30.	Реновирани сгради	Бр.	Община Б. Слатина	5 г.	х

Индикатори за резултат						
Стратегическа цел	Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност(за периода на отчитане)
Стратегическа цел 1 Стимулиране икономическото развитие на общината	1. Обем на произведената продукция	Хил. лв	НСИ, Общината	1 г.	121 448	129 510
	2. Приходи от дейността	Хил. лв	НСИ, Общината	1 г.	191 873	207 568
	3. Печалба	Хил. лв	НСИ, Общината	1 г.	21448	22 950
	4. Добавена стойност	Хил. лв	НСИ, Общината	1 г.	53 648	55 762
	5. Обем ДМА	Хил. лв	НСИ, Общината	1 г.	87 543	90 459
	6. Разходи за възнаграждения	Хил. лв	НСИ, Общината	1 г.	19 255	21 318
	7. Средна брутна месечна заплата	Лева	НСИ, Общината	1 г.	10 014	11 968
	8. Заети лица ²⁴	Брой	НСИ, Общината	1 г.	2 662	2 707
	9. Наети лица ²⁵	Брой	НСИ, Общината	1 г.	2 092	2 174
	10. Чуждестранни преки инвестиции	Евро	НСИ, Общината	3 г.	13,6	14,2
Стратегическа цел 2 Балансирано териториално развитие, чрез комплексно подобряване състоянието на техническата и социална инфраструктура и жизнената среда, съхраняване и опазване	1. Увеличаване дължината на пътящата:					
	а) в отлично състояние	%	Общината	4 г		+10
	б) в добро състояние	%	Общината	4 г.		+25
	2. Подновена водопроводна мрежа	%	Общината	4 г.		+25
	3. Изградени нови ВЕИ	%	Общината	7 г.		+50
	4. Осигурен широколентов интернет	Бр. селища	Общината	3 г.	7	14

²⁴ Показателят се изчислява по методология на Структурна бизнес статистика

²⁵ Данните се изчисляват в еквивалент на пълна заетост

на природното богатство и културно-историческо наследство	5. Съхранена природна среда ²⁶ 6. Развитие на културата, културните институции и спорта ²⁷		Общината Общината	3 г. 3 г.		
Стратегическа цел 3 Развитие на човешките ресурси, подобряване качеството и стандарта на живот и насърчаване на социалното включване ²⁸	1. Подобро здравеопазване 2. Осигурена заетост на работната сила 3. Развита образователна система 4. Развитие на социалната инфраструктура и социалните услуги 5. Подобро качество на административните услуги 6. Електронно управление 7. Разширяване на партньорството с бизнеса и организациите на гражданското общество 8. Интеграция на малцинствените групи		Общината Общината Общината Общината Общината Общината Общината Общината	3 г. 3 г. 4 г. 4 г. 4 г. 5 г. 4 г. 6 г.		

²⁶ Качествен измерител

²⁷ Качествен измерител

²⁸ Измерителите на резултатите по тази стратегическа цел са качествени

Реализирани проекти в община Бяла Слатина през периода 2014-2020 г, финансирани по различни програми, фондове, национални проекти, републикански бюджет и др.външни източници на финансиране

№	Наименование на проект	Източници на финансиране	Стойност	Начало	Край	Бележки
ПРОЕКТИ В ПРОЦЕС НА ИЗПЪЛНЕНИЕ						
1	"Център за социално включване "Аз и моето семейство"	ОПРЧР	295 980,40	03.08.2016г.	03.10.2018г.	
2	Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Бяла Слатина	ОПРЧР	232 492,64	01.08.2019г.	01.12.2020г.	
3	Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Бяла Слатина - Компонент 3	ОПРЧР	222 360,00	16.03.2020г.	31.12.2020г.	
4	Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства в гр. Бяла Слатина	ОПРЧР	1 612 358,58	01.08.2019г.	31.12.2023г.	
5	Обновяване на материалната база на Детска градина „Радост „	ПРСР	962 658,09	14.05.2019г.	14.05.2022г.	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
6	Благоустрояване и обновяване на паркове и градини в гр. Бяла Слатина	ПРСР	779 486,33	14.05.2019г.	14.05.2022г.	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
7	Подобряване на енергийната ефективност в общински сгради на територията на Община Бяла Слатина	ПРСР	463 782,94	13.11.2019г.	13.11.2022г.	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
8	Ремонт и реконструкция на част от ул. „Любен Каравелов“ и ул. „Княз Дондуков“ в гр. Бяла Слатина	ПРСР	389 931,81	08.07.2020г.	30.06.2023г.	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС

9	Ремонт и реконструкция на ул. „Цар Калоян“ и част от ул. „Христо Ботев“ в гр. Бяла Слатина	ПРСР	382 904,82	03.02.2020г.	03.02.2023г.	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
10	Целево подпомагане с топъл обяд в община Бяла Слатина	Агенция Социално подпомагане	62 118,00	01.05.2020г.	31.10.2020г.	
11	Целева програма за подпомагане образователния процес на децата и младежите, настанени в социални услуги, делегирани от държавата дейност, от резидентен тип и домове за деца, лишени от родителска грижа от I до XII клас	Фонд Социална закрила	10 380,00	01.09.2020г.	15.11.2020г.	
12	Ремонт на съществуваща самостоятелна сграда – част от МБАЛ в УПИ I, кв.4, Бяла Слатина	Проект "Красива България"/ МТСП	220 555,00	март 2020 г.	20.11.2020г.	
13	Място за отди и игри в Трояновски парк с. Търнава	ПУДООС	9 997,00	26.05.2020г.	30.11.2020г.	
14	"Стратегия за Водено от общностите местно развитие за територията на МИГ Бяла Слатина"	ПРСР - мярка 19.2	4 889 500,00	Н/П	Н/П	
ПРИКЛЮЧИЛИ						
1	Интегриран проект за водния цикъл на гр. Бяла Слатина	ОПОС	22 848 633,00	26.06.2012г.	25.03.2015г.	33 месеца
2	Реконструкция на водопроводна мрежа в населени места от Община Бяла Слатина с под 2000 еквивалентни жители	ПРСР	5 876 928,98	12.12.2013г.	15.09.2015г.	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
3	Рехабилитация на водоснабдителна мрежа в селата Търнак, Габаре, Галиче, Попица, Община Бяла Слатина, Област Враца	ПРСР	5 866 623,00	27.11.2012г.	15.09.2015г.	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС

4	"Реконструкция и рехабилитация на съществуващи улици и тротоари, съоръжения и принадлежностите към тях на територията на гр. Бяла Слатина"	ПРСР	1 837 760,12	12.12.2017г.	12.12.2020г.	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
5	Придобиване на умения и постигане на обществена активност за потенциална местна инициативна група на територията на община Бяла Слатина	ПРСР	48 895,75	17.08.2016г.	17.02.2017г.	
6	Подобряване структурата на администрацията в Община Бяла Слатина, чрез прилагане на Функционален анализ	ОПАК	59 146,94	08.11.2012г.	08.01.2014г.	
7	Модерна и ефективна администрация в община Бяла Слатина	ОПАК	89 552,79	22.04.2013г.	22.04.2014г.	
8	Ефективни местни политики – гаранция за устойчиво развитие на община Бяла Слатина	ОПАК	79 442,16	29.10.2013г.	29.07.2014г.	
9	Подобряване на компетентността и ефективността на служителите от общинска администрация Бяла Слатина	ОПАК	111 602,24	04.08.2014г.	04.08.2015г.	
10	Ремонт на съществуваща самостоятелна сграда – част от МБАЛ – гр. Бяла Слатина	Проект "Красива България"/ МТСП	189 337,00	17.03.2014г.	28.11.2014г.	
11	"Ремонт на съществуваща самостоятелна триетажна сграда - част от МБАЛ - гр.Бяла Слатина" (находящ се на ул. "Захари Стоянов" №1 в гр. Бяла Слатина)	Проект "Красива България"/ МТСП	221 987,00	11.03.2015г.	27.11.2015г.	
12	„Вътрешно преустройство на съществуваща, самостоятелна сграда - част от МБАЛ в УПИ I, кв. 4, гр. Бяла Слатина”	Проект "Красива България"/ МТСП	189 448,00	10.03.2016г.	18.11.2016г.	
13	Вътрешно преустройство на втория етаж от МБАЛ - Бяла Слатина	Проект "Красива България"/ МТСП	189 379,00	28.02.2018г.	30.11.2018г.	
14	Осигуряване на достъпна среда в сградата на Общинска администрация Бяла Слатина	Проект "Красива България"/ МТСП	119 494,00	13.08.2018г.	30.11.2018г.	

15	„Вътрешно преустройство на трети етаж от МБАЛ - Бяла Слатина“	Проект "Красива България"/ МТСП	212 588,00	март 2019 г.	ноември 2019 г.	
16	Изграждане на общинско звено за помощ и грижа в дома – Бяла Слатина	ОПРЧР	246 464,96	01.02.2013г.	30.04.2014г.	
17	Като в свой дом	ОПРЧР	475 973,59	12.06.2014г.	12.12.2015г.	
18	"Център за независим живот в Община Бяла Слатина"	ОПРЧР	494 123,48	01.02.2016г.	31.12.2017г.	
19	"Подобряване достъпа до заетост на неактивни младежи в Община Бяла Слатина"	ОПРЧР	391 150,40	26.04.2016г.	26.12.2017г.	
20	"От ранно детско развитие към образователна интеграция"	ОП НОИР	197 313,00	01.08.2016г.	01.10.2017г.	
21	"Обучение за успех"	ОП НОИР	376 540,00	23.01.2017г.	23.09.2018г.	
22	Подкрепа за деинституционализация на ДДМУИ Надежда с. Търнава, община Бяла Слатина	ОПРР	1 493 613,82	16.2.2012	16.2.2014	
23	"Създаване на модернизирана учебна среда за професионално образование в Община Бяла Слатина"	ОПРР	1 300 000,00	02.12.2016г.	02.04.2018г.	
24	"Изграждане на Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства"	ОПРР	425 000,00	11.12.2017г.	11.04.2019г.	
25	Закриване и рекултивация на общинското сметище за битови отпадъци, разположено в землището на гр. Бяла Слатина, местността "Любимир"	ПУДООС	1 865 714,00	06.02.2015г.	06.08.2018г.	
26	"Довършване на канализационни клонове и съпътстващ водопровод от мрежата на гр. Бяла Слатина, с цел подобряване работата на ПСОВ"	ПУДООС	1 542 651,50	12.06.2018г.	12.11.2018г.	
27	Модернизиране на кухненското оборудване и обзавеждане на ОП „Пазари и социални дейности“	Фонд Социална закрила	29 889,60	01.07.2018г.	01.10.2018г.	

28	„Възстановяване на пътна настилка и водопроводна мрежа в гр. Бяла Слатина, засегнати от наводнението на 01 Август 2014г.“	Фонд "Солидарност"	1 349 473,54	16.09.2015г.	16.01.2017г.	
29	Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради	МРРБ/ББР	4 547 748,00	02.04.2015г.	30.05.2017г.	
30	Подмяна на участъци от съществуваща водопроводна мрежа по улици "Кл. Охридски", "Хан Крум", "Водотечна", "Ал. Стамболийски" и "Любен Каравелов" в гр. Бяла Слатина	МРРБ	1 000 000,00	13.10.2015г.	15.12.2015г.	стойността е без ДДС. То е за сметка на общинския бюджет
31	Подмяна на участъци от съществуваща водопроводна мрежа по улици "Хаджи Димитър", "Христо Ботев", "Николай Хрелков", "Любен Каравелов", "Княз Дондуков", "Димитър Благоев" и "Любомир" и изграждане на канализационни клонове по улици "Хаджи Димитър", "Княз Дондуков" и "Любомир" в гр. Бяла Слатина	МРРБ	1 011 000,00	30.03.2016г.	20.12.2016г.	стойността е без ДДС. То е за сметка на общинския бюджет
32	Подмяна на участъци от съществуваща водопроводна мрежа в с. Търнава	МРРБ	485 000,00	11.10.2016	20.12.2016	стойността е без ДДС. То е за сметка на общинския бюджет
33	Изграждане на участъци от канализационни клонове по ул. "Тимок" и "Бачо Киро" в гр. Бяла Слатина	МРРБ	196 376,00	19.12.2018г.	30.11.2019г.	стойността е без ДДС. То е за сметка на общинския бюджет
34	Подмяна на участъци от съществуваща водопроводна мрежа по ул. „Райко Даскалов“, ул. „Васил Левски“ и ул. „Христо Ботев“ в с. Бъркачево, община Бяла Слатина	МРРБ	500 760,00	20.12.2019	30.11.2020г.	стойността е без ДДС. То е за сметка на общинския бюджет
35	Изграждане на участъци от канализационни клонове по ул. "Акация" и ул. "Тодор Каблешков", и подмяна на съществуващи водопроводи по ул. "Тодор Каблешков" в гр. Бяла Слатина	МРРБ	769 496,00	17.05.2019 г.	30.11.2020г.	стойността е без ДДС. То е за сметка на общинския бюджет
36	Екологично и чисто село Драшан	ПУДООС и МОСВ	10 007,40	2014	2014	
37	Кът за нашите деца с. Търнак	ПУДООС и МОСВ	9 937,40	2014	2014	

38	"Създаване на Еко кът за малки и големи в ж.к. "Сребреня" гр. Бяла Слатина"	ПУДООС и МОСВ	9 764,00	18.06.2015 г.	30.11.2015г.	
39	"Благоустрояване и озеленяване на парк в с. Соколаре"	ПУДООС и МОСВ	9 986,39	15.06.2015 г.	30.11.2015г.	
40	„Зелено бъдеще за децата на с. Попица”	ПУДООС и МОСВ	9 986,20	20.06.2016 г.	30.11.2016г.	
41	"Еко парк Габаре"	ПУДООС и МОСВ	9 747,00	30.05.2017 г.	30.11.2017г.	
42	Парк „Слончето“	ПУДООС и МОСВ	9 995,00	15.06.2018 г.	30.11.2018г.	
43	С грижа за парка на с. Алтимир	ПУДООС и МОСВ	9 995,00	2019	2019	
44	"Осигуряване на топъл обяд в община Бяла Слатина"	ОПХОМП	175 039,20	03.06.2015 г.	30.04.2016г.	
45	"Осигуряване на топъл обяд в Община Бяла Слатина 2016"	ОПХОМП	2 752 544,30	25.05.2016 г.	30.12.2019г.	
46	„WiFi4EU — насърчаване на интернет свързаността в местните общности“ в Община бяла Слатина	Изпълнителна агенция за иновации и мрежи към ЕК	29 337,45	19.12.2018 г.	19.06.2020г.	
47	"Изграждане на инсталация за предварително третиране и инсталации за компостиране, в рамките на Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Оряхово"	ОПОС	13 534 029,58	Н/П	Н/П	Партньори към Община Оряхово

ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ ЗА ЗАЕТОСТ

	2016 г.					
1	Национална програма "Старт на кариерата"	Държавен бюджет	7 000,00	01.02.2016 г.	01.11.2016г.	
2	Обучения и заетост за младите хора	ОПРЧР	248 976,00	01.03.2016 г.	31.08.2016г.	
3	НП „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“	Държавен бюджет	11 900,00	18.03.2016 г.	18.03.2018г.	

4	„Регионална програма за заетост и обучение на Област Враца – 2016 г.“	Държавен бюджет	63 890,00	15.10.2016 г.	31.03.2017г.	
	2017 г.					
1	Национална програма "Старт на кариерата"	Държавен бюджет	15 660,00	08.02.2017 г.	08.11.2017г.	
2	„Регионална програма за заетост и обучение на Област Враца – 2016 г.“	Държавен бюджет	43 300,00	15.05.2017 г.	15.11.2017г.	
	2018 г.					
1	Национална програма "Старт на кариерата"	Държавен бюджет	19 300,00	01.02.2018 г.	01.11.2018г.	
2	"Обучения и заетост за младите хора 2018"	ОПРЧР	426 625,68	01.02.2018 г.	31.07.2018г.	
3	Проект "Работа"	ОПРЧР	607 619,76	11.06.2018 г.	11.06.2019г.	
4	НП „Активиране на неактивни лица”	Агенция по заетостта	53 460,00	01.10.2018 г.	31.12.2020г.	
5	„Регионална програма за заетост и обучение на Област Враца – 2018 г.“	Държавен бюджет	67 205,00	01.06.2018 г.	30.11.2018г.	
	2019 г.					
1	Национална програма "Старт на кариерата"	Държавен бюджет	21 000,00	01.02.2019 г.	01.11.2019г.	
2	„Регионална програма за заетост и обучение на Област Враца – 2019 г.“	Държавен бюджет	72 000,00	05.06.2019 г.	04.12.2019г.	
3	Проект „Обучения и заетост“	Агенция по заетостта	241 153,20	20.02.2019 г.	20.02.2021г.	
4	Заетост и обучения за хора с трайни увреждания - 2019	Агенция по заетостта	16 784,88	19.08.2019 г.	19.08.2021г.	
	2020 г.					
1	Регионална програма за заетост и обучение на Област Враца – 2020 г.	Държавен бюджет	57 024,00	03.08.2020 г.	02.12.2020г.	
2	Нова възможност за младежка заетост	Агенция по заетостта/ ОПРЧР	9 710,57	09.03.2020 г.	15.09.2020г.	
3	Заетост и обучения за хора с трайни увреждания - 2020	Агенция по заетостта	17 453,76	01.09.2020 г.	31.08.2022г.	
4	Нови умения - нови възможности	Агенция по заетостта	8 726,88	01.09.2020 г.	30.11.2020г.	

Други						
1	Подобряване на културната инфраструктура в НЧ "Развитие 1892" - гр. Бяла Слатина	ПРСР	385 978,81	03.10.2017 г.	03.10.2020г.	Бенефициент е читалището
2	Подобряване на културната инфраструктура в НЧ „Напредък 1898“ – с. Търнава	ПРСР	383 724,65	02.11.2017 г.	02.11.2020г.	Бенефициент е читалището

Проекти на Община Бяла Слатина
в процес на реализация през 2020 г, финансирани със средства от Европейския съюз, програми и фондове

№	№ и дата на договора за БФП/на проектното предложение	Наименование на проекта	Източник на финансиране	Предмет /обхват на договор за БФП/на проектното предложение	Начало	Край	Обща стойност лв.	Статус на проекта	Бележки
ПРОЕКТИ В ПРОЦЕС НА ИЗПЪЛНЕНИЕ									
1	BG05FMOP001-3.002-0057-C01/25.05.2016г.	Осигуряване на топъл обяд в Община Бяла Слатина 2016	ОПХОМП	социална услуга	25.05.2016г.	29.02.2020г.	2 859 696,86	приключил	
2	BG05M9OP001-2.004-0060-C01/03.08.2016г.	Център за социално включване „Аз и моето семейство“	ОПРЧР	социална услуга	03.08.2016г.	31.12.2020г.	660 169,14	в процес на изпълнение	
4	РД09-45/14.02.2020г.	Ремонт на съществуваща самостоятелна сграда – част от МБАЛ в УПИ I, кв.4, Бяла Слатина	Проект "Красива България"/ МТСП	СМР	март 2020г.	20.11.2020г.	220 555,00	в процес на изпълнение	
5	BG05M9OP001-2.040-0110-C01/01.08.2019г.	Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Бяла Слатина	ОПРЧР	социална услуга	01.08.2019г.	01.12.2020г.	232 492,64	в процес на изпълнение	
6	BG05M9OP001-2.101-0023-C01/13.04.2020г.	Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Бяла Слатина - Компонент 3	ОПРЧР	социална услуга	16.03.2020г.	31.12.2020г.	222 360,00	в процес на изпълнение	
7	BG05M9OP001-2.019-0004-C01/01.08.2019г.	Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства в гр. Бяла Слатина	ОПРЧР	социална услуга	01.08.2019г.	31.12.2023г.	1 612 358,58	в процес на изпълнение	

8	BG06RDNP001-7.004-0012-C01/ 14.05.2019г.	Обновяване на материалната база на Детска градина „Радост ”	ПРСР	СМР	14.05.2019г.	14.05.2022г.	962 658,09	в процес на изпълнение	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
9	BG06RDNP001-7.006-0065-C01/ 14.05.2019г.	Благоустрояване и обновяване на паркове и градини в гр. Бяла Слатина	ПРСР	СМР	14.05.2019г.	14.05.2022г.	779 486,33	в процес на изпълнение	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
10	BG06RDNP001-7.008-0019-C01/ 13.11.2019г.	Подобряване на енергийната ефективност в общински сгради на територията на Община Бяла Слатина	ПРСР	СМР	13.11.2019г.	13.11.2022г.	463 782,94	в процес на изпълнение	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
11	BG06RDNP001-19.220-0003-C01/ 08.07.2020г.	Ремонт и реконструкция на част от ул. „Любен Каравелов“ и ул. „Княз Дондуков“ в гр. Бяла Слатина	ПРСР	СМР	08.07.2020г.	30.06.2023г.	389 931,81	в процес на изпълнение	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
12	BG06RDNP001-19.220-0002-C01/ 03.02.2020г.	Ремонт и реконструкция на ул. „Цар Калоян“ и част от ул. „Христо Ботев“ в гр. Бяла Слатина	ПРСР	СМР	03.02.2020г.	03.02.2023г.	382 904,82	в процес на изпълнение	стойността е без ДДС. ДДС се финансира от държавния бюджет чрез ПМС
13	13197/ 26.05.2020г.	Място за отди и игри в Трояновски парк с. Търнава	ПУДООС	детска площадка	26.05.2020г.	30.11.2020г.	9 997,00	в процес на изпълнение	
14	ФС01-0361/ 10.04.2020г.	Целево подпомагане с топъл обяд в община Бяла Слатина	Агенция Социално подпомагане	социална услуга	01.05.2020г.	31.10.2020г.	62 118,00	в процес на изпълнение	

15	РД04-92/ 25.08.2020г.	Целева програма за подпомагане образователния процес на децата и младежите, настанени в социални услуги, делегирани от държавата дейност, от резидентен тип и домове за деца, лишени от родителска грижа от I до XII клас	Фонд Социална закрила	оборудване за 2 бр. ЦНСТ и Преходно жилище	01.09.2020г.	15.11.2020г.	10 380,00	в процес на изпълнение	
16	РД-02-30-75/20.12.2019г. и РД-02-30-23/19.05.2020г.	Подмяна на участъци от съществуваща водопроводна мрежа по ул. „Райко Даскалов“, ул. „Васил Левски“ и ул. „Христо Ботев“ в с. Бъркачево, община Бяла Слатина	МРРБ	СМР	20.12.2019	30.11.2020г.	500 760,00	приключил	стойността е без ДДС
17	РД-02-30-13/17.05.2019г.	Изграждане на участъци от канализационни клонове по ул. "Акация" и ул. "Тодор Каблешков", и подмяна на съществуващи водопроводи по ул. "Тодор Каблешков" в гр. Бяла Слатина	МРРБ	СМР	17.05.2019г.	30.11.2020г.	769 496,00	приключил	стойността е без ДДС
		ОБЩО:					10 139 147,21		
ПОДАДЕНИ ПРОЕКТИ									
18	BG06RDNP001-19.220-0001/20.03.2019г.	Ремонт и реконструкция на част от ул. „Александър Стамболийски“ и ул. „Димитър Благоев“ в гр. Бяла Слатина	ПРСР	СМР	Н/П	Н/П	389 942,34	очаква се одобрение	

		ОБЩО:					389 942,34		
ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ ЗА ЗАЕТОСТ									
19		Проект „Обучения и заетост“	Агенция по заетостта	заетост	20.02.2019г.	20.02.2021г.	241 153,20	в процес на изпълнение	15 лица
20		Регионална програма за заетост и обучение на Област Враца – 2020 г.	Държавен бюджет	заетост	03.08.2020г.	02.12.2020г.	57 024,00	в процес на изпълнение	18 лица
21		Нова възможност за младежка заетост	Агенция по заетостта/ ОПРЧР	заетост	09.03.2020г.	15.09.2020г.	9 710,57	приключил	2 лица
22		Заетост и обучения за хора с трайни увреждания - 2019	Агенция по заетостта	заетост	19.08.2019г.	19.08.2021г.	16 784,88	в процес на изпълнение	1 лице
23		Заетост и обучения за хора с трайни увреждания - 2020	Агенция по заетостта	заетост	01.09.2020г.	31.08.2022г.	17 453,76	в процес на изпълнение	1 лице
24		Активиране на неактивни лица	Агенция по заетостта	заетост	04.10.2018г.	31.12.2020г.	53 460,00	в процес на изпълнение	3 лица
25		Нови умения - нови възможности	Агенция по заетостта	заетост	01.09.2020г.	30.11.2020г.	8 726,88	в процес на изпълнение	4 лица
		ОБЩО:					404 313,29		
ДРУГИ									
1		Подобряване на културната инфраструктура в НЧ „Напредък 1898“ – с. Търнава	ПРСР	СМР	02.11.2017г.	02.11.2020г.	383 724,65	приключил	Бенефициент е Читалището
2		"Стратегия за Водено от общностите местно развитие за територията на МИГ Бяла Слатина"	ПРСР - мярка 19.2		Н/П	Н/П	4 889 500,00		
ОБЩО:							5 273 224,65		